
מערי
כ"ד בחשון, תשמ"ט 1988
עולי אתיופיה,
סיוט ושמו קליטה
השמיים לא
מאמינים בכשפים
האיש של ק.ג.ב.
בתל אביב
אמריקה חוגגת.
שנת העכבר
מפעם לפעם
מגיע לי...
מפעם לפעם אני מרשה לעצמי משהו מיוחד.
כמו קנט למשל.
אני מדליק לי קנט ונהנה מהשילוב הנפלא
של רעננות וטעם עדין, נקי ורך.
הטעם המיוחד של תערובת הטבק האמריקאית
ופילטר המיקרונייט המפורסם. קנט.
מפעם לפעם מגיע לי.
KENT
Famous Micronite Filter
MADE IN U.S.A.
אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

רואים תוצאות!

זוהי שיטת הקילוויטין® להרזיה ולפירוק השומנים.

דינה עדן, אחותה הצעירה של סמדר קלצ׳ינסקי, הפחיתה 7 קילו מיותרים ב-10 ימים! וללא מאמץ!
זוהי שיטת הקילוויטין®. הנוסחה המהפכנית של מרזי מורית לפעולה משולבת של הרזיה בצד פירוק השומנים.

איפה המהפכה?

המהפכה בשיטת הקילוויטין®, טמונה בהרכב הנוסחה. תכנית מיוחדת הכוללת את כל מרכיבי הקילוויטין® שפותחה ע״י צוות מומחים בשוויץ, בראשותו של ד״ר לנדלמן - זוהי הנוסחה המדעית ש״הרזתה״ והיטיבה רבבות נשים וגברים באירופה ובארה״ב.
ההרכב המיוחד פועל בשני כיוונים המשלימים אחד את השני. גם הרזיה, וגם פירוק השומנים. מה שמבטיח שאפשר גם להמשיך לאכול וגם לרזות.

מה כוללת שיטת הקילוויטין®?

שיטת הקילוויטין®, מותאמת במדוייק לנתוניך ולאורח חייך, ע״י הצוות הרפואי של מרזי מורית. שיטה זו כוללת:

- ביסקוויט ההרזיה הכפול (במילוי שוקולד שוויצרי - טעים להפליא!) המסייע בתהליך המסת השומנים ותורם להרגשת שובע.
- כמוסות לפירוק השומנים - העשויות על בסיס תמציות טבעיות המחישות את תהליך ההרזיה וסילוק ריכוזי השומן.
- משקה עשיר במינרלים ובוויטמינים - לעכוב ספיגת הפחמימות והרזו מרוק המסולת מתנוף.

כל זאת - בין הארוחות ובשילוב עם תכנית ההרזיה האישית שלך.

ההוכחה היא בהצלחה!

שיטת הקילוויטין® פותחה במשך שנות מדע רבות, כדי להציע את הדרך הקצרה והבטוחה להרזיה מדהימה, מבלי לפגום באיזון התזונתי, תוך הקפדה על הפעלת תהליכי העיכול החשובה כל-כך לתפקוד הגופני היעיל, ותוך השלמת מרכיבי המזון החיוניים.
בזמן קצר. ללא מאמץ. ותוך כדי המסת ריכוזי השומן והצלוליט.

חייג עכשיו או שלח אלינו את התלוש

חינם!

לכבוד
מרזי מורית בע״מ
המלך ג׳ורג׳ 35 ת.ד. 4456 ירושלים 91043
נא שילחו לביתי חינם: חומר הסבר לשיטה; הסבר על הביסקוויט, הכמוסות והמשקה השוויצריים קילוויטין®; הסבר על התכשירים לסילוק ריכוזי השומן ״טריות״®; הוכחות מצולמות להצלחה; שאלון הרשמה מדעי - ללא כל התחייבות.

שם ______________

כתובת ______________

חייג גם בלילות ובשבתות

02-222676
02-222903
02-225784
ומיד יישלח לביתך, חינם, חומר ההסבר לשיטה החדשנית.

תוך 48 שעות שיטת הקילוויטין® בביתך!

שירות מיוחד להרזיה מיידית עומד לרשותך - טלפונית - בכל יום מ-8 בבוקר עד 8 בערב.
צלצל ותכנית ההרזיה והמסת השומנים בדרך אליך, עם כל מרכיבי שיטת הקילוויטין®.

קילוויטין® הנוסחה המרזה שעובדת בשבילך.

מרזי מורית
רואים תוצאות

דינה עדן
תל-אביב, רח׳ הדר יוסף 17/27
הפחיתה 7 קילו ב-10 ימים
הורידה 24 ס״מ בהיקפים
משקל התחלתי: 71 ק״ג
משקל בסיום: 64 ק״ג

10 עשור למרזי מורית

פסטיבל סריגים במשביר לצרכן

6.11-11.11.88

ממיטב יצרני הסריגים בישראל ובאיטליה
וסריגי היוקרה של St Michael MARKS & SPENCER
לנשים גברים וילדים

10% הנחה

יום המוצר יום שלישי 8.11.88	יום המוצר יום שני 7.11.88	יום המוצר יום ראשון 6.11.88
גרביים לנשים גברים וילדים	נעלי נשים	כותנות לילה לנשים וילדות פיג׳מות וחלוקים לנשים גברים וילדים
20% הנחה	20% הנחה	20% הנחה

מעילי רוח וכרבלים — נועם אורים — 25% הנחה

הנחה מיוחדת

טקסטיל-אלום של כלי מיטה
שלל דוגמאות חדישות

- מצעי מיטה
- וילונות אמבטיה
- שמיכות קיץ ופיקה
- חלוקי רחצה
- כיסויי מיטה
- ריפודיות

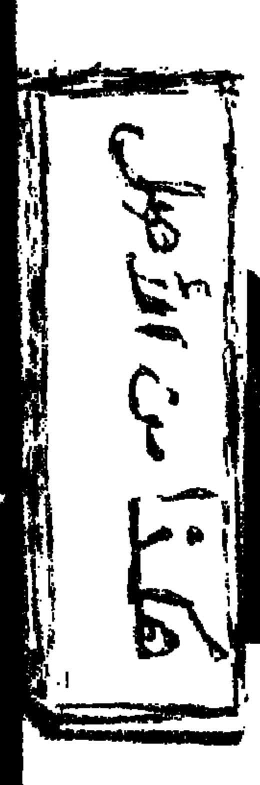
25% הנחה

שבוע היצרן
וגם מקבלים מתנה

על כל קניה מעל 100 ש״ח (לאחר ההנחה) 6 מגבות מטבח צבעוניות חינם!

כדאי לקנות במשביר לצרכן

פרסום ראשון

סופשבוע

כ"ד בחשון, תשמ"ט 4.11.1988

© 1988 כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

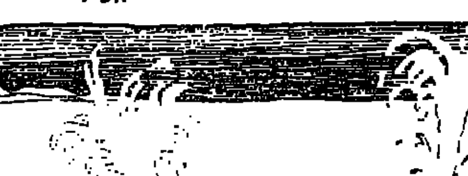
This Magazine Is a Supplement to
Maariv International Edition

בשער: העכבר ממשיך לשאוג, צעיר נצחי בן 60. כתבה בעמוד 22.

עורך: עמי דור־און
סגנית עורך: דניאלה בוקשטין
סגנית עורך: אורית הראל
עורך גרפי: יורם נאמן
מעצבות: אורלי אנשל, נטע גרינשפן
מודעות: אורי דגן

"אש"ו" "אש"ו"

לכודים

"מלאותי לך את הרכב — עד הסוף"

לאן יוליכו המורים את החרפה

הכבוד של ד"ר חנה נוה, מורה בתיכון, מרצה באוניברסיטה, עוד לא התאושש ממכת הפתיחה של שנת הלימודים. אין, בעיניה, שום הצדקה לשום שביתה במערכת החינוך, ו"הצטרפות המורים לגל הסתסנות במשק היא מבישה ופוגעת בסיכוי שלנו להחלץ ממעגל אי הכבוד". לדעתה, בדיוק בחוסר הכבוד הזה טמון המפתח לרבות מבעיות המערכת. נוה, מהמעטים שעדיין רואים בהוראה שליחות, אינה מסתירה את דעותיה לא בחדר המורים ולא כלפי האיגוד המקצועי. היא היתה רוצה שפני החברה יהיו כאלה שהסיסמה "הטובים להוראה" לא תישמע כבדיחה, ולדעתה יש למורים מה לעשות בכיוון. לא ברור לה, למשל, "למה ילד צריך להיות בבית יום לפני יום כיפור, שבוע בסוכות, שבועיים וחצי בפסח, שבוע בחנוכה. הוא מתכונן לקראת הצום? אופה מצה שמורה? משפץ את הסוכה?". כן ברור לה שהמצב במערכת חמור.

מאת סימה קדמון   צילם: ראובן קסטרו

חנה נוה: "כל זמן שיש לי כוח, וסקרנות, ואכפתיות, אני אעבוד רק בתנאים שלי, שפרושם מאמץ יומיומי לא לוותר. לא להרים ידיים".

בושה עזה תקפה אותה, את דוקטור חנה נוה, ביום הראשון לחודש ספטמבר, שאמור היה להיות יומה הראשון של שנת הלימודים. מערכת החינוך שבתה. זו היתה מכת פתיחה, היא אומרת, שהכבוד שלה עדיין לא התאושש ממנה. "אלתרמן אמר: 'לאן נוליך את החרפה?' ואני מצפה מראשי הארגון שלי שיחזירו לי את כבודי. ושום שיק לא ישפיע עלי".

והיא הרי בתוך עמה יושבת. היא יודעת שיש בעיות תקציביות שהקרינו פגיעה בשכר המורים ובהסכמי השכר. אבל אין הצדקה, היא אומרת, לשום שביתה במערכת החינוך. "תרוצים, הנמקות, סיבות, ככל שתהיינה הגיוניות, אינן מצדיקות את השביתה. הנמקה איננה הצדקה. ההצטרפות של המורים לגל הסתסנות שפוקד את כל ענפי המשק, הסקטורים והארגונים, היא מבישה ופוגעת בסיכוי שלנו להחלץ ממעגל אי הכבוד".

והיא, כאמור, בתוך עמה יושבת. ארבע־עשרה שנים היא מלמדת בבית־הספר התיכון בחדרה. היא מכירה היטב את יחס הזלזול, את חוסר ההערכה שיש היום כלפי המורים. היא מעזה אפילו לנחש שמעט מאוד תלמידים סופגים בבית איזושהי הערכה למקצוע ההוראה. "ולבי לבי", היא אומרת, "לתלמידים שהם בני מורים ונקלעים לדילמה רגשית בכיתה כשהם צריכים לתפקד בשני המישורים – של מי שמכבד את הוריו מצד אחד, ומזלזל במוריו מצד שני. אני חושבת הרבה על הילדים האלה. גם על ילדי שלי שיקלעו למצב הזה בעתיד, אם הם לא שרויים בו כבר עתה".

והרי לא שכר גבוה ולא הסכמי שכר הדומים לאלה של סקטורים מכובדים אחרים יביאו את הכבוד. "אם כי אין לי ספק שהם יביאו לחם הביתה. ואני לא מתעלמת מזה. אבל מי שהולך למקצוע ההוראה, הגיע זמן שיבין שנדרשת ממנו התמסרות טוטאלית. פירוש הדבר הוא ששיקולים של שכר, שיקולים של השתוות לסקטורים אחרים, שיקולי יוקרה, כל אלה הם בלתי רלוונטיים, ואי אפשר שעל פיהם תיפול החלטה אם לומדים או אין לומדים במוסדות החינוך בארץ".

היא אינה מסתירה את דעותיה גם בחדר המורים, שם נקלעה לויכוחים סוערים עם עמיתיה. "ואני מוכרחה לציין ששמחתי לשמע שרבים מחברי חשו בושה. יחד עם זאת הם טענו שהמערכת הביאה אותם למצב שבו הם עומדים עם הגב לקיר. שהם אינם רואים מוצא אחר. שהשביתה אפקטיבית. ומה שאני שואלת הוא, האם מה שאפשר היה להשיג יום אחד בלבד לאחר השביתה לא ניתן היה להשיג בלעדיה? לא, שום תשובה שלילית לא תספק אותי".

חוץ מזה, הרי יש אנשים שהמקצוע שלהם הוא להציע הצעות. "ש. ובוודאי שיש כאלה שיושבים גם שם, במשרד החינוך. אנשים שמשמשים כיחסי עבודה, כיחסי ציבור. תרמיתנים. "ולהם אין פתרון? על מה הם מקבלים שכר? יש לפטר את כולם אם שביתה זה הפתרון שלהם. שואלים אותי מה אני מציעה. אני מורה. אין לי הצעות. גם אני רוצה להרוויח יותר. מאוד רוצה. אבל יש מי שמקבל שכר בשביל הצעות כאלה. אז שישבו עד שיצא עשן לבן, אבל שלא ישבו בזמן שביתה".

או יש שביתות, ויש עיצומים, ויש כל מיני תרגילי מנהיגות. "אני מתנגדת לשביתה שפרושה הוא שהמורים אינם באים לעבודה והתלמידים אינם באים לבית הספר. אם ימלאו את המושג של שביתה בתוכן שונה מתוכנה של השביתה, אשמח להביע את מחאתי גם על שכרי הנמוך. אבל השביתה בעיני היא הפרת הסכם. הפרת חוזה. ואני לא מתכוונת לחתום לחוזה העבודה. אני מתכוונת לחוזה הבלתי כתוב שנוגע לבין השליחות שלך. אי אפשר, לדעתי, להישאר בתוך מערכת שטוענת לשליחות וליעוד בתחום החינוך, ולטרפד אותה בכפיים על ידי שביתה".

את הדברים האלה חשוב לה להגיד, היא מסבירה, לא רק כדי לגנות את הארגון שמייצג אותה, שהכריז על השביתה ושהטעמים שלו אינם מתקבלים על דעתה ועל האתיקה המקצועית שלה, אלא גם כדי להזהיר אוהדה חמורה את מערכת החינוך שממנה הולכים ונוטשים אנשים צעירים, מוכשרים ובעלי מוטיבציה.

"הייתי רוצה שפני החברה יהיו כאלה שהסיסמה 'הטובים להוראה' לא תישמע כמו בדיחה. משרד החינוך יכול לתרום כדי לקדם את הגישה הזאת. נכון להיום אין אף תלמיד מצטיין המסיים את בית הספר התיכון שמוכן לשמוע אפילו על כיוון של הוראה. הם צוחקים עלי כשאני שואלת אותם. הם רואים במקצוע נחיתות כבוד, שלא לדבר על שעמום. בעיניהם, טבוע בו חותם של כשלון. כבר מזמן היה צריך איזה תרמיתן לדאוג לשיפור האטרקטיביות של המקצוע על אף השכר הנמוך. וכשכבר מגיע מישהו מהמצטיינים להוראה, יש סיכויים גבוהים שיפרוש תוך זמן קצר. ולטובים שפורשים, יש, לטעמי, היושר לא להצטרף לשביתה ולא להפעיל לחצים שאינם אתיים כדי להיטיב את שכרם, והם בוחרים בפרישה".

כן, היא אומרת. היא מודעת ללגיטימיות של כוח השביתה כנשק במאבקים מקצועיים, ולכן קשה לה, לדוקטור נוה, לומר את הדברים האלה. "אבל יש אצלנו אינפלציה עצומה בשימוש בנשק הזה. צריך להיזהר כמו מאש מהפיכת השביתה לבזויה ולנושא לזלזול. השביתה נהפכה לפיון במאבקי־כוחות במקום שתהיה המלכה השמורה למצבים קריטיים. היא תותח כבד שיורים בו כמו ברוגטקה".

וברוגטקה הזו נאלצה דוקטור נוה לירות, כמו גם שאר עמיתיה, גם בחודש אוקטובר עם פתיחת המוסדות להשכלה גבוהה. חמש עשרה שנים היא מלמדת, במקביל לעבודתה בבית הספר התיכון, בחוג לספרות עברית באוניברסיטת תל־אביב. בשנים האחרונות היא מרצה בשעורים ובסמינריונים לתלמידי תואר ראשון. בדירוג שעשו הסטודנטים למרצים שלהם היא נמצאת במקום גבוה מאוד, כאחת המרצות הפופולריות ביותר בפקולטה למדעי הרוח. תואר ראשון עשתה בספרות עברית ופילוסופיה, ותואר שני ושלישי בספרות עברית. בעקבות עבודת הדוקטורט שלה התפרסם הספר "סיפורת הוידוי". הספר מציע שימוש במודל פסיכואנליטי להבנת יצירות סיפורת שמבחינת הז'אנר שלהן מתבקש במיוחד לקרב אותן לפסיכואנליזה. דוקטור נוה מתכוננת ביצירות ספרות כמו "מיכאל שלי", או סיפורים של יצחק בן נר, גם

(המשך בעמוד הבא)

"יש אצלנו אינפלציה עצומה בשימוש בנשק השביתה, שהוא נשק לגיטימי. השביתה נהפכה לפיון במאבקי־כוחות במקום שתהיה המלכה השמורה למצבים קריטיים. היא תותח כבד שיורים בו כמו ברוגטקה".

רק בנק גדול אבל לא גדול מדי יכול להציע לך

ביזנס

חבילת השרותים הכוללת לניהול יעיל של עסקיך

אם אתה בעל עסק, בנק המזרחי מציע לך ביזנס. ביזנס — חבילת שרותים כוללת המתוכננת במיוחד לאנשי עסקים כמוך. ביזנס — לניהול וקידום העסק שלך — בעלות נמוכה יותר וביעילות רבה יותר. ואלה לא רק מילים. בנק המזרחי משקיע עכשיו מאמצים כדי להרחיב את היקף התשבונות העסקיים. כבנק גדול אבל לא גדול מדי, בנק המזרחי יכול להרשות לעצמו ללכת לקראתך יותר ואף להעניק לך יתרונות בלעדיים. מהירות תגובה, יכולת לסגור דברים במקום ומהר ללא סחבת ובירוקרטיה מיותרת, דלת פתוחה למנהל הסניף, ייעוץ מקצועי צמוד, הטבות מיוחדות, אשראי נוזל. מי כמוך יודע עד כמה הדברים הללו חשובים בניהול עסק ובקשר עם הבנק. כן, כך עשוים ביזנס בבנק המזרחי. בנק שהגישה שלו לעסקים היא תכליס. אם זו גם הגישה שלך, אתה מוזמן לנהל את החשבון העסקי שלך אצלנו — ולהנות מכל שירותי הביזנס שלפניך:

הלוואות נוחות להתרחבות עסקית

הלוואות שיאפשרו לך לקדם את העסק שלך, להרחיב אותו ולממן פרוייקטים מיוחדים.
■ הלוואות לזמן קצר בריבית נמוכה.
■ הלוואות לזמן ארוך צמודות למדד או לדולר בריבית נמוכה, עם אפשרויות פרעון גמישות ביותר.

הון חוזר

מסגרת אשראי בריבית מועדפת שתאפשר לך לנהל ביותר קלות את ההוצאות השוטפות של העסק.

נכיון שיקים

אפשרות למכור ללקוחותיך בתשלומים — בשיקים דחויים, ולקבל תמורתם מזומנים מהבנק.

מערכת מיחשוב מהמשוכללות במערכת הבנקאית

מערכת מתקדמת לקבלת דוחות מידיים ומפורטים על מצב החשבון והחשקעות. תוכל לקבל מידע מעודכן ON-LINE באמצעות מכשירי הבנק האוטומטיים "שיאון" ו"שיא-כלי" ודרך מחשב העסק שלך הקשור ישירות למחשב הבנק. בקרוב, תוכל גם לתת הוראות למחשב הבנק, לביצוע פעולות בחשבונך, דרך מחשב העסק שלך.

קופות גמל, קרנות השתלמות וקופות פיצויים לעובדים

לרשותך מגוון רחב ביותר של קרנות וקופות מהרווחיות ביותר במשק. ביניהן, קרנות שהנו תשואות שיא ב-1987.

תנאים מועדפים בחשבון הפרטי

כשתנהל את החשבון העסקי שלך אצלנו, תהנה אוטומטית גם בחשבון הפרטי שלך ממלוא ההטבות ומהתנאים הטובים ביותר במערכת הבנקאית.

אשראי ללקוחות העסק שלך

הבנק מאפשר ללקוחותיך לקנות אצלך בתשלומים, כאשר אתה מקבל את סכום הקניה במזומן.

* מותאם לסיכום עסקי עם הבנק.

תכליס בנק המזרחי

"נכון להיום אין אף תלמיד מצטיין המסיים בית ספר תיכון ומוכן לשמוע אפילו על כיוון של הוראה. הם צוחקים עלי כשאני שואלת אותם. הם רואים במקצוע נחיתות כבוד, שלא לדבר על שעמום. בעיניהם, טבוע בו חותם של כשלון".

"חוצפה וגסות רוח, זלזול מופגן שהוא חלק מהמאצ'ואיזם של התלמיד, נהפכו מסימנים שליליים לסימנים חיוביים. לעתים קרובות מדי אני מוצאת שהכוחות המובילים בכיתה אינם המצטיינים, בעלי התרבות, אלא תלמידים המפגינים גברתנות ופראות, שלא במקרה אינם בהכרח התלמידים הטובים".

חנה נוה: "נשבר לי להתנצל בפני תלמידי אחרי כל יום של שביתה, אחרי כל שעה של עיצומים. ואני תמיד מתנצלת".

(המשך מהעמוד הקודם)

בצד הרטורי שלהן, כאופן הצגת הדברים ולא רק בתכנים. בעבודתה היא מציעה לבחון גם את האספקט של התהליך הפסיכואנליטי שממרל אותן.

העבודה בחוג לספרות עברית היא בעיניה כטיפוח שמורת טבע, שמושכת אליה רק מעטים. רוב תלמידי הספרות, שמספרם, לדבריה, הולך ומתמעט עם השנים במנוסה לכיוון המקצועות המדעיים, אינם נמצאים בחוג לספרות עברית אלא בחוגים לספרות זרה. וספק, היא אומרת, אם אותם אנשים מסוגלים להגיע לאיזו דרגת התמחות או למחקרים איכותיים בספרות שלשונה זרה להם, כשהם נאלצים לעשות מניפולציות אדירות של שנים כדי להתמחות בשפה. וגם אז נשאר הספק לאיזו רמה של רגישות, אינטואיציה והעמקה אפשר להגיע בפרשנות שלהם ליצירה הכתובה בשפה שאינה שפת אמם. את הגישה הזו, של בריחה מהמקצועות ההומאניים לכיוון המקצועות המדעיים, היא מכירה מעבודתה בבית הספר התיכון, שבו היא מלמדת את השיכבה הגבוהה, כתות יא וי"ב בכל המגמות, גם מתמטית־פיסיקאלית וגם במגמה הספרותית. "וההוראה בבית הספר התיכון", היא אומרת, "יותר מרתקת, יותר מגוונת ויש בה תשובה לסקרנות ואתגרים אינטלקטואלים של נוער ברמה גבוהה מאוד".

דוקטור נוה, בת ארבעים, נשואה לאלוף משנה בצבא קבע, אם לארבעה ילדים, הגדול בן שלוש עשרה והקטנה בת חמש, בחרה במקצוע ההוראה של גיל התיכון בגלל החשיבות שהיא רואה בהשתתפות ובמתן יד תומכת לצעירים בגיל הקשה הזה. "ובגלל שאני מאמינה שיותר מאשר כישורים ללמד כתיבה וקריאה, יש לי יכולת לענות על צרכים שמתעוררים אצל ילדים בתיכון. צרכים שאינם קשורים ישירות במקצוע שלי, אבל דרכו ניתן לחשוף חלק מהם, ובמקרים נדירים לתת תשובות ולהציע פתרונות".

מורה שפתר בעיה, אומרת נוה, שעזר לילד אחד לעבור את התקופה הקשה הזו של חייו – עשה את שלו. וכדי להביא אנשים צעירים להצטיינות, להישגים יפים, צריך לעבור על המוטיבציה בתחום היחסים האישיים בין המורה לתלמיד. תפקיד המורה להוציא מהתלמיד את מיטבו. והמורה עושה את זה בסיטואציה שבה הוא מייצר בתלמיד את הרצון להצטיין. "תלמיד בגיל הזה לומד בשביל המורה שלו. ולכן המורה צריך לגרום לכך שהתלמיד יאהב אותו, יכבד אותו, יעריך אותו ואפילו במידת מה יראה בו מודל לחיקוי. וכל זה יוליך לתוצאה שהוא ירצה להצטיין בפני אותו מורה, לגרום לכך שהמורה ישבח אותו".

אלא שהיום, בתרבות שלנו, נעלם מושג הריסטנס. נעלמו הרבה מנגנוני הכבוד שהיו נהוגים פעם בבית הספר. "פעם היו קמים כשמורה היה נכנס. פעם היו קוראים למורה 'המורה' ולא בשמו הפרטי. ההורים שמרו יותר על מוצא פיהם בבית כשהם דיברו על המורים. היום הפמיליאריות שביחסים בין מורים לתלמידים, הויתור המוחלט במערכת החינוך על דסטות של כבוד, שעשויות להיות לפתות נקודת התחלה טובה ליחס של כבוד, יש בהם צד טוב וצד רע. הצד הטוב הוא שנעים יותר ללמוד בסיטואציה שיש בה יסודות של חברות. קל יותר לחבב מורה שאיננו מהסס להציג בפניך גם צדדים חברתיים של ואישיות שלו. מצד שני זה פותח פתח לדעות תלולות. שיעור מימדי החוצפה וגסות הרוח, זלזול מופגן שהוא חלק מהמאצ'ואיזם של התלמיד, הרימוי החברמני של תלמיד חצוף שאינו נותן כבוד, כל אלה נהפכו בעיני התלמידים מסימנים שליליים לסימנים חיוביים. לעתים קרובות מדי אני מוצאת שהכוחות המובילים בכיתה אינם התלמידים המצטיינים, בעלי התרבות, אלא תלמידים המפגינים גברתנות ופראות, שלא במקרה אינם בהכרח התלמידים הטובים".

כל אלה, אומרת נוה, הם סממנים של תמונת מצב בחברה, ויש קשר הדוק, לדעתה, בין ירידת היוקרה של מקצועות ההומניסטיים בכלל ושל מקצוע ההוראה בפרט, לבין יחס התלמידים אל המורה.

היא תופסת את מקצוע ההוראה כמקצוע טיפולי. "לא מפני שהתלמיד נתפס בעיני כחולה, אלא מפני שתפקידי נתפס בעיני כתפקיד של מטפל. מערכת החינוך נותנת לי מסגרת שהרבה הורים היו משתוקקים לה. שעה שלמה שבה הילד חייב לשבת, פניו אלי, בדרך־כלל מקשיב. וזו זכות נדירה שאסור להחמיץ אותה. האספקט הטיפולי של ההוראה מוזנח לעתים קרובות בגלל הצורך לעמוד בהספקים ולהביא כיתה שלמה להישגים. אבל אלה הם בסך הכל ילדים, די מבולבלים, שמקבלים מסרים סותרים מהורים ומורים. ואני רואה כחלק מתפקידי את המאמץ להעביר לתלמידי את המסר שאני דואגת להם באופן אישי, מעבר לעובדה שאני רוצה שיקבלו 10 בבחינות הבגרות. יש לי סקרנות אמיתית לגורלם, לאורח חייהם, למצבם בבית. וברור לי שאיוורור' בעיותיהם בכיתה יכול לשמש סובלימציה להרבה קשיים".

אין משפט, היא אומרת, שנפלט אצלה בכיתה באקראי. אין דוגמה שהיא מביאה מהספרות או מהקולנוע שאין בה נסיון לקלוע "בול" לבעיותיו של מישהו מתלמידיה. "כשאני מדברת על ה'פקירון העלוב' בסיפור של צ'כוב, אני נזהרת כמי שדורכת על ביצים, ומביאה בחשבון שיושבים שם תלמידים שהוריהם פקירים. כשאני משוחחת על הצלחה וכשלון בחיי נישואין לאור סיפור של עגנון, ברור לי שהילדים עוברים שעות נוספות בראש כדי לבדוק אם ההורים שלהם דומים או לא לאידאל המוצג בסיפור. כשאני מלמדת סיפור של יתמות כואבת, לא מש מנגד עיני ילד שיושב בכתה ואיבד את אביו לא מזמן".

היא משתדלת, היא אומרת, להיות עד כמה שאפשר רגישה וערה לבעיות אישיות ולרגישויות של תלמידים, ולתת בידיהם מסר פוזיטיבי שאולי יוכלו לשים אותו בכליהם ולהשתמש בו בשעת דחק רגשי. בעיות ההתבגרות נוגעות ללבה, והיא סבורה שניתן להקל עליהן. "המורה נתפס, בדרך־כלל, כמי שמכביד ומכשיל את הצלחת תהליך ההתבגרות. הוא האויב הנצחי בעיני התלמידים. הייתי רוצה למעט את הרימוי הזה ולהקטין, עד כמה שניתן, את החיכוך".

מאותה סיבה היא משתדלת להיות מעורכנת בסלנג, באופנה, במוסיקה ובספרות שתלמידיה אוהבים. ולא תמיד היא עושה את זה מתוך התלהבות. "אבל חבל לי להחמיץ את שעת החינוך, רק מפני שהתלמידים תופסים אותי כמאובן פרה־היסטורי. בתור תרגיל ביחסי ציבור אני מוכנה לזרוק כמה מלים לטובתו של שלמה ארצי, אבל אני מקפידה להזכיר להם שגם לשייקספיר יש מה להגיד. הערכים החינוכיים והתרבותיים הם ללא ספק גלולה מרה לתלמידים, ואין לי התנגדות להמתיק אותה בתחבולות ובקונצים.

(המשך בעמוד 20)

4000 עולים מאתיופיה עדיין חיים במרכזי קליטה, בתנאים מחפירים. במדבריות אפריקה, כשהאדמה בערה מתחת לרגליים, החלום היה ארץ זבת חלב ודבש. במרכז הקליטה בעתלית השייך לסוכנות המציאות היא של תריסים עקורים, חשמל מנותק כי הסוכנות לא שילמה את החשבון, שמשות מנופצות, ו־500 שקל בחודש מהביטוח הלאומי לפרנסת שבע נפשות. 28 משפחות שחיות כאן הפכו מעולים לאוכלוסית מצוקה. "הכל דפוק פה", כדברי הילדונת, בת 12. אורי גרודון, ראש מחלקת העליה והקליטה: "מה שאנחנו עושים להם זה עוול לאומי. זו שערוריה . אני לא ישן בלילות בגללם". מרכז קליטה, 88'.

מאת עמוס לבב צילם: בני גלור

חנוך קהתי יושב במבנה נטוש במרכז הקליטה בעתלית, שותה קפה עם צנחן צעיר, ואומר בשפה רפה כי אין לו עמדה בוויכוח הניטש בין הסוכנות לבין משרד הקליטה בשאלה: מי יקלוט את העולים? למען האמת, הוא אפילו לא שמע על הוויכוח החשוב הזה, אבל תשובתו מתגלמת בתנועת ידו העייפה, המקיפה את מרכז הקליטה שלו.

ברחוב הראשי, רחוב הקליטה שמו,

ברחוב הראשי, רחוב הקליטה שמו, צדה העין כמה מכוניות חלודות־נטושות, עצים גבוהי צמרת וכצידם בתים חד־קומתיים; שמשות הדירות מנופצות, תריסיהן עקורים. פעם היה דשא בין הבתים, פעם שקק המקום חיים. 500 משפחות עולים התגוררו שם, שרים, חברי כנסת ותורמי מגבית באו להצטלם עם האתיופים השקטים, שהיו המומים עדיין מהלם הקליטה לאחר הדרך הארוכה במדבריות. היום נטשו אותם כולם. אפילו לפני הבחירות לא הגיעו לשטח שרים וחברי כנסת. גם האוטובוסים הממוזגים של המגבית חלפו במהירות בכביש החוף הסמוך, בדרכם לגדר הטוכה, שלעת פריצה יש לה ערגה. רק ההלם נשאר עם האתיופים.

אחר כך יספרו לנו כי 4000 אתיופים עדיין חיים במרכזי הקליטה שנהפכו ל"סלאמס". 4000 עולים נוספים, מארצות אחרות, עדיין יושבים במרכזי קליטה מוזנחים, מטונפים, נקועי צנרת, מכוסי ביוב. בסך הכל חיים 8000 עולים בתת תנאים, בעוד משרד הקליטה והסוכנות מתווכחים ביניהם מי יקלוט את ה"המונים" שעדיין מגיעים, משום מה, לציון המתכערת.

אורי גורדון, ראש מחלקת העליה בסוכנות, יאמר כי "יחסנו לאתיופים הוא עוול לאומי". הוא יוסיף בגילוי לב כי מרכז הקליטה בעתלית אינו שונה בהרבה מעשרות מרכזי קליטה אחרים. לבסוף יכריז כי אינו ישן בלילות בגלל מה שמתרחש בעתלית. 28 משפחות האתיופים היושבות בבתים הרולפים המחוברים לרשת החשמל באופן מאולתר ומסוכן, לא שמעו את המילים הללו באות מפיו של ראש מחלקת העליה. הן גם לא ראו אותו בארבע השנים האחרונות, ובוודאי שלא בשנה האחרונה, מאז קמה לפתע הנהלת המרכז ועזבה את המקום

(המשך בעמוד הבא)

התלום ושברו: חלונות מנותצים, תריסים שבורים וילדים, שעדיין מקווים. הצלחת קליטתם בבית הספר היא קרן האור היחידה בסיפור העגום הזה.

מכונית של מחלקה ראשונה.
סובארו GL

סע במחלקה ראשונה
סע סובארו GL

ילדה קטנה אחת, על רקע של הרבה עזובה. "אין עם מי לדבר", אומרים האתיופים.

(המשך מהעמוד הקודם)

כאיש אחד. "היתה מסיבה", נזכר אחד האתיופים. "אמרו לנו שהם עוזבים, ואם יש לנו בעיות שנבוא לחיפה".

"הסוכנות פשוט קמה יום אחד והרימה רגלים", אומר ראש המועצה המקומית של עתלית, מרדכי עמר. "כן, אנשי הסוכנות הרימו ידיים, ואחר כך רגלים, ונעלמו מהשטח. בהמשך עזבו עוד משפחות, והותירו מאחוריהן זקנות, אלמנות, נשים שננטשו על ידי בעליהן. למרות מצבם הנורא, אלה אנשים חיוביים מאוד, שקטים, לא מהווים נטל. אבל אני ראיתי שהם נופלים בין הכסאות, אז אמרתי: עד כאן".

מרדכי עמר, עם תקציבה הדל של עתלית, החל לטפל בעולים הנטושים כמידת יכולתו. קרא לעובדת הסוציאלית של המועצה והורה לה לטפל באתיופים, לגשת לבתיהם, לבדוק מה חסר להם. "אני מרחם עליהם", הוא מודה. "צריך לטפל בהם, אבל זה מעל ליכולתנו. פטרנו אותם מתשלום מסים, שילבנו אותם בקייטנות, אנשינו מתקנים להם את הדירות. היום הם גרים בעתלית ואנו חייבים לטפל בהם".

בית הספר "בית יוסף" קלט את ילדיהם הרכים של האתיופים, המנהלת נתנה להם כסף לספרי לימוד. סיפור קליטתם בבית הספר הוא סיפור הצלחה, קרן אור יחידה במשע הנעשה בערה הזו מתחת לאפה של חברה ישראלית אטומה, שהתרגלה כבר לסיפורים על משפחות אתיופיות קרועות, חלקן כאן חלקן עדיין שם, המדלגת על ידיעות קטנות המתפרסמות מדי פעם בעיתונים על "אתיופי נוסף התאבד במרכז קליטה". אבל זהו אינו סיפור נוסף על תלאותיה של עדה אומללה שעייפה מהתמודדות חסרת סיכוי מול דעת קהל אדישה. זהו סיפורן של עליה וקליטה בישראל, 1988. מי שאינו מבין את יהודי רוסיה המחליפים גולה בגולה ומעדיפים לנשור ולפנות מערבה, לאמריקה, מוזמן לבקר במרכז הקליטה בעתלית, לסייר בין הקירות העירומים שכיורים, אסלות, חלונות ותריסים נתלשו מהם, לשוחח עם אנשים שקטים שנקרעו מבני משפחותיהם, איבדו אחרים בדרכם הרגלית במדבריות, יכלו לתלאות הדרך, לאיומי שודדים, למחלות, לצמא ולרעב, והוכרעו על ידי הביורוקרטיה שציפתה להם בציון.

חנוך קותי, בן 48, נשוי ואב לששה, רק מסכם את כל תלאותיו במשפט קצר: "יש לי בעיה", הוא אומר ונזכר בימים יפים יותר. לנוסטלגיה של חנוך קותי מלאו בימים אלה ארבע שנים בלבד. היא מורכבת ממרכז קליטה ירוק ומטופח שהמתין לו כאשר הגיע ב־1984, מאולפן לעברית, מעסקנים שופעי חיוכים והבטחות, מעיתונאים וצלמים לרוב.

גם יעקב יסאיס, חייל בן 21, עדיין זוכר את דרכו במדבר, את האולפן ואת ההכשרה המקצועית שקיבל (מכונאות רכב). "לא טיפלו בנו יפה", הוא אומר בשקט. "למה? לא יודע. תשאל כל אחד. לא התייחסו, לא שאלו, לא התעניינו, אף אחד לא בא לבקר אותנו. עשינו שביתה, עשינו דאווינים, אבל כלום לא עזר. אפילו שמעון פרס היה פה פעם. אמר שצריך לתת לנו דירות, והלך. אנחנו לא ממש שקטים, רק לא יודעים להפוך שולחנות. בכל מקום אנחנו נתקלים באדישות".

לאט־לאט החלו האנשים לעזוב את מרכז הקליטה בעתלית. הלכו לצפת, לנתניה, לקרית שמונה. בסוף נשארו 28 משפחות, והנהלה עם פקידים ועובדת סוציאלית שקראו לה אילנה. היום מונח על הריצפה בחדרו של שלמה המנהל רק חשבון ורוד של חברת החשמל. "לכבוד הסוכנות היהודית, מרכז הקליטה בעתלית", כתוב עליו. "דחוף!! לפני ניתוק הזרם" והחשבון מ־12.10.87 על סך 80.29 שקלים. "אני מכיר הרבה אתיופים שסובלים", מוסיף ואומר יעקב יסאיס. "קשה להם להסתדר. הם לא מקבלים את הזכויות שלהם, הם לא יודעים מהן הזכויות שלהם. הרבה לא עובדים במקום מסודר, הם לא שמחים. איך אפשר לשמוח? לא, הם לא מצטערים על שעזבו את אתיופיה, אבל רואגים למשפחות כאן ולמשפחות שנשארו שם. מספרים שמציקים להם שם, ששודדים אותם. ופה גם לא קל, אבל לא כמו שם. בינתיים אף אחד שעלה מאתיופיה לא עזב את הארץ. מה פתאום לעזוב את ארץ ישראל? אמא שלי בוכה כל היום, מתגעגעת לארבע בנות ושני בנים שנשארו שם, ודואגת לאלה שפה. אני בצבא, בשריון, והיא גם דואגת. בקיץ האחים שלי עובדים ושולחים כסף לאחים ולאחיות באתיופיה, אבל הכסף לא מגיע. נעלם בדרך. מתי שהגעתי – הישראלים קיבלו אותנו יפה. והיום? גם מסתדרים איתם, בצבא כולם ביחד, בסדר. אני אפילו מרגיש שיש לי עתיד בארץ. אחרי הצבא אלך ללמוד, לא יודע מה".

"לפני שבוע התפוצץ אצלנו צינור, אז לקחנו את הדברים ועברנו לדירה אחרת. עכשיו גם שם נשבר משהו בחשמל, אז נעבור שוב. הכל דפוק במרכז קליטה"

הצנחן שבא לבקר, סמל ראשון אורי איילין, נמצא כבר שנה בקבע. "עכשיו אנחנו תופסים קו", הוא אומר, וחנוך מביט בו בלי להבין. "קשה, בטח קשה, אז מה? אורי כבר למד את השיטה הישראלית. "מי ששותק – אוכל אותה", הוא מתמצת את כל התורה הישראלית על רגל אחת. "מי ששותק שומע כל היום רק תמתין, תמתין, תמתין. אני כבר למדתי: מעצבנים אותך? אז קח אותה בסבבה. לא, אנחנו לא ארישים, אבל מה אנחנו יכולים לעשות"?

יעקב אומר שמהמכתבים שכותבים האתיופים הצעירים הנמצאים בפנימיות, אפשר ללמוד על המצב. "אין להם מכתבים שמחים", הוא מסביר. "כשהם כותבים מכתב הם זוכרים לאן המכתב יגיע", הוא מצביע על ה"סלאמס" של עתלית, ועל הרחוב הראשי, רחוב הקליטה. "המצב של ההורים שלהם הורג אותם. אנחנו מאוד מצטערים שהגענו למצב כזה. כבר מזמן אנחנו לא הולכים למשרדים, כי מה הפקיד אומר להם שם? 'זה לא התפקיד שלי'. חלק עוד הולכים לפעמים למשרד של הסוכנות בחיפה, אבל פחות ופחות כי לא עוזרים להם שם, אז בשביל מה ללכת"?

אורי הצנחן הוא מ"כ. בקושי תוציא ממנו את הסיבה לעננה שמכסה את פניו כאשר הוא נשאל איך מתייחסים אליו פיקודיו. "מה לעשות"? הוא שואל במקום להשיב. "כל חייל מקלל את המפקד שלו לפעמים. אז מה אם אומרים לי לפעמים 'כושי'? אני לא מתבייש בזה. ובכלל, הצבא מתייחס אלינו יפה. יש מלא קצינים אתיופים כבר. כמה? שבעה. ויהיו עוד. חכה כמה שנים ותראה. אני לא מתבייש בזה שאני שחור. כבר ששה מחזורים הדרכתי בצנחנים ואני מסתדר עם החיילים".

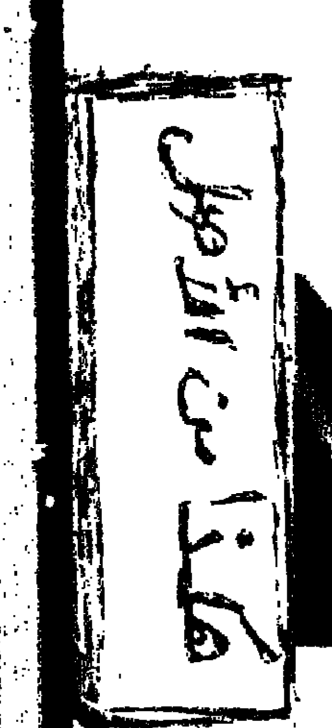
בסופו של כל מחזור אתה מרגיש שאוהבים אותך, אורי?

שתיקה קצרה. "בסוף כל מחזור יש טכס סיום ואני מקבל מחזור חדש. בגדוד כולם כמו אחים ואני מסתדר עם כולם".

מאי־שם מגיע בנימין איסו. פניו אומרות צער ואוכרן עצות. "אין לי חשמל", הוא מתלונן. העברית שבפיו אינה ברורה. בתו הקטנה, מלכה, בת תשע, מתרגמת את דבריו לעברית צברית חסרת מבטא זר. שמונה נפשות מונה משפחת איסו. "אין עם מי לדבר", אומרים בנימין איסו וחנוך קותי כמעט במקהלה. "הנה זה היה האולפן", הם מצביעים לעברו של מבנה מנותץ ומוזנח. "תראה מה נשאר ממנו. ככה נראה הכל".

באוצר המילים המצומצם שלהם הם מנסים לומר

(המשך בעמוד 19)

השמיים לא מאמינים בכשפים

לחשים בנוסח ימי הביניים לא עזרו לניר, חייל בן 19, שנפגע בשכם. שנה וחצי שכב חסר הכרה. חרדים הביאו את שמעון ביתן, האבא אכול היאוש, לרב אלעזר אבוחצירא. "העילוי" הרים יד ומילמל משהו. זה עלה כסף. האב: "הלכתי לעוד רב, רפאל אדרי, ששיחק בצירופי אותיות. שילמתי וקיבלתי בקבוק לשתיה. הסברתי שבני לא יכול לשתות. הרבנית אמרה, 'אז תמרח לו על המצח, תשים לו על הלב שלוש פעמים ביום ויהיה בסדר גמור'. אבל ניר מת. הבנתי שהלכתי שולל, שהייתי טיפש".

מאת אביבה לורי (מץ)
צילם: ראובן קסטרו

הרב רפאל אדרי ומכונית הוולבו שלו (משמאל). לידו העוזר (עם תיק). למעלה – השלט שבצריפו של הרב.

"לא הייתי כל־כך נאיבי, אבל בכל זאת חשבתי – הנה אנשים מספרים סיפורים מופלאים. למשל על ילד שהיה משותק בכל הגוף והיום משחק כדורגל".

"הכעס שלי הוא על הרבנים האלה המנצלים חולשות של משפחות אומללות. אני רוצה להזהיר את אלה הנאבקים למען חיי יקיריהם מפני נפילה לידי נוכלים".

ב פברואר 1987, בשכם, נפגע ניר ביתן, חייל בן 19, על־ידי נהג מונית ערבי שדהר כזרון לתוך קבוצת חיילים. ההורים, רותי ושמעון ביתן, לא משו ממיטתו במשך שנה וחצי. ב־5.8.88 נפטר ניר בבית לוינשטיין. הכרתו לא שבה אליו מיום פציעתו.

היום, כחודשיים לאחר מותו של ניר, מגולל אביו את הטרגדיה הפרטית שלו. את סיפורו הוא רוצה לספר למען הורים אחרים. את ניר שלו איש לא יחזיר לו. הוא רוצה, כך הוא אומר, להזהיר. "להזהיר את אלה הנאבקים למען חיי יקיריהם מפני נפילה לידי עושי נפלאות במרכאות", כמי שהוא נפל.

שמעון ביתן מתכוון לרבנים, המציעים עיסקה לבני משפחה מיואשים: אתם תנו לנו כסף ואנו נבטיח את חיי העולם הזה של יקירכם.

מונולוג של אב שכול.

"היום בו הודיעו לי על פציעתו של ניר היה אחד הקשים בחיי. במקרה הייתי אז בחברון, בתוקף תפקידי כעובד משרד החקלאות. היה זה יום שטוף שמש של פברואר ובאותם רגעים ממש נאבק ניר על חייו. הועיקו אותי לתל־השומר. ראינו אותו במצב קשה מאוד, מחובר לכל המכשירים הדרמטיים האלה. זהו מתח עצום. אחרי שלושה ימים קרא לי קצין ואמר שצריך להתכונן לגרוע ביותר. בדימיוני ראיתי כבר את מסע הלוויה, את צלמי הטלוויזיה, את כל מה שאנחנו רגילים לצערנו לראות לעיתים כה קרובות. אך עבר יום ועוד יום. ואז בישרו לנו שניר נושם יותר טוב. התעוררה בי תקווה. כשניתקו אותו ממכונת ההנשמה זו היתה בשבילי בשורה גדולה, ולצערי גם היחידה.

"חיינו שובשו לחלוטין. ישבנו ליד ניר ימים ולילות. התפללנו לאלוהים שיתן לנו כוח. הרופאים לא הותירו לנו תקווה, אבל גם לא אמרו עד מתי זה יכול להמשך. למרבה האירוניה נחשב ניר לחולה הכי בריא שם. התנדנדו בין תקווה ליאוש. היו ימים שהוא היה מצליח להתמתח, להתרומם קצת במיטה, ככה שיכולתי לחבק אותו. זה היה אולי איזה רפלקס לא רצוני. חוץ מזה הוא לא עשה שום דבר בכוחות עצמו. היתה תקווה קלושה בלב, היו אשליות. קיוויתי שיום אחד, כאשר אבוא אליו, הוא יאמר לי: 'אבא, מה אני עושה פה?' אפשר להשתגע מזה. כשראיתי שהוא עושה כל מיני תנועות, חשבתי שאולי בכל זאת יש התקדמות. אבל אחר־כך הבנתי שזה שום דבר.

"מעולם לא השלמנו עם המצב. גם כעת אני אומר שאולי יש איזה עולם אחר, שמעבר למוות, שלא ידוע לנו. עולם שממנו יכולים המתים לראות אותנו ואנחנו לא יכולים לראות אותם. לפעמים אני מדמיין שאולי פתאום יצלצל הטלפון וניר ידבר. הכל מתערבב אצלי. אלה דברים שבאים לרגע ופורחים מיד. כמובן שאחרי זה חוזרים למציאות העגומה. בכל התקופה שהיה מאושפז לא השלמתי. אבל, לדוגמה, אם ראיתי עיוור או מישהו שכל גופו משותק ורק ראשו מתפקד, אמרתי שאני מוכן לקבל את ניר בצורה כזאת. קודם, היה לי קשה לשמוע את המלה נכה בהקשר של ניר. עם הזמן הייתי מוכן להתפשר, רק שלא תהיה פרידה לנצח. כל עוד ניר היה מולי, יכולתי לשוב לגעת בו, בגוף שנראה בריא.

"היו שלבים מסוימים בהם ביקשתי שימות. היו אלה תהפוכות רגשיות. מצד אחד, כשהוא נראה שליו, כאילו הוא רק ישן, חשבתי – מי אני שאבקש שיבוא קץ לחייו. מצד שני, עברנו טלטלות עצומות, הילדים האחרים שלנו נשארו בלי אבא ובלי אמא, יום־יום ערכנו נסיעות הארוכות ולפעמים, אף שאני לא דתי, הייתי שם את ידי על המזוזה ואומר: 'ריבונו של עולם, אם נגזר על ניר לחיות כך – תגמור אותו ואל תתן לו ולנו לסבול', וזה שוב התהפך כשהייתי ליד המיטה שלו, דבר שלא ניתן להסבר. דילמה קשה מאוד.

"ואז, בתקופה הנוראה הזאת, בא אלי איש דתי, שביקר קרוב שלו בבית־חולים. נוצרו בינינו קשרים. אדם חרדי, לבוש אלגנטי. 'תשמע', הוא אמר לי, 'אתה מוכרח לבוא איתי לרב אחר, עילוי שעושה ניסים ונפלאות, מרפא אנשים. אין לך מה להפסיד, תבוא'. ברגעים כאלה אנשים פתאום מאמינים, מוכנים לעשות הכל.

"בעזרתו הכרתי כמה חרדים מבני־ברק, ששמעתי על כל מיני ניסים וחשבתי, מי אני שאגיד שאלה סתם שטויות. הם באו ולקחו אותי. שאלתי לאן? אמרו לבאר־שבע. בערה בי סקרנות לראות מי הוא אותו משיח. בדרך לרב הם היו כולם שאננים, מפטפטים, מחייכים. אהלן, מין מפגש רעים כזה.

"הגענו לבאר־שבע. נכנסנו לאולם גדול. זה היה בבית־כנסת. ספריה גדולה חצצה בין הקודש, כלומר העילוי, לבין המאמינים והמעריצים. זה מוסד שלם המורכב משליחים, טבחים וצי רכב. אדם אחר וסביבו מערכת שלמה. כשהגענו לשם היה כבר עשר וחצי בערב. בפנים היו כשישים אנשים וכל הזמן זרמו עוד, דתיים ולא דתיים, מעדות שונות. לרגע חשבתי שאני טיפש שלא האמנתי עד כה בתופעות כאלה. השתכנעתי שהגעתי למקום הנכון.

(המשך בעמוד 18)

שלח לקרובים בחו"ל מתנה מקורית:
פרי ישראלי

באירופה הקרה "מתים" על הפרי הישראלי. לשלוח תיבת תפוזים או אשכוליות לבית הקרובים והידידים בלונדון, פריז או בכל מקום אחר באירופה - אין מתנה יפה מזו. פנה אלינו בכתב וציין את הפרטים הבאים: סוג הפרי, מסי תיבות מבוקש, כתובתך המדוייקת וכתובת מלאה של הנמען באותיות לטיניות. צרף המחאה לפקודת פרדס סינדיקט. את השאר נעשה אנחנו.

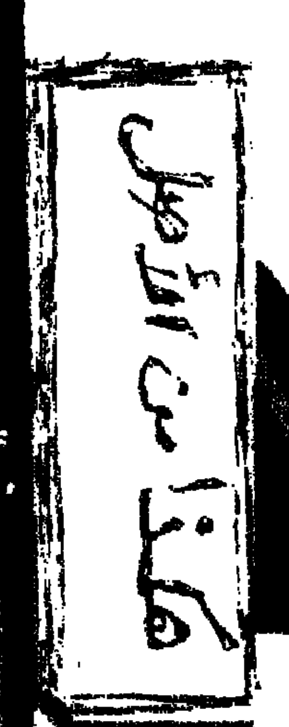
פרי הדר (אשכוליות או תפוזים): תיבה במשקל 14 ק"ג.

אוסטריה, אירלנד, אנגליה, בלגיה, גרמניה, דנמרק, הולנד, לוכסמבורג, צרפת, שוויץ: **70 ש"ח** התיבה.*

איטליה (אשכוליות בלבד), נורבגיה, פינלנד, שבדיה: **95 ש"ח** התיבה.*

***המחירים כוללים הוצאות משלוח עד בית המקבל.**

**קבלת קהל 08.00-13.00.

פרדס סינדיקט של מגדלי הדר בישראל בע"מ

טל: 03-253326 03-210121 טלקס: 33600 פקסימיליה: 03-255087
רח' קפלן 8 ת.ד. 1290 ת"א. מיקוד 61012.

יהונתן גפן

בדרך כלל בסתיו

בכל שנה, בערך באותו זמן, מתחילה בארצנו עונת העיצומים. בדרך כלל בסתיו, ביחד עם הנחליאלי קל הזנב, והחצב – אנחנו מתבשרים על תקופת השביתות שפורצת לה, נסחווריות מדהימה וללא לאות, אחרי החגים של תשרי, ולפני היורה, המנוחש על־ידי החזאים המסכנים שמביטים לשמים ועושים ספקולציות.

בדרך כלל בסתיו, המורה העל־יסודית מניחה לרגע את החצב העל־יסודי שלה, יוצאת מהכיתה וגורמת לשיבושים חמורים בחטיבת הביניים. גם הרופאים, כשנהיה קצת קריר, מסירים את הסטטוסקופ שלהם, מפסיקים להקשיב ללב החולים ומתחילים לשמוע חרשות, כדי לראות כיצד מתייחסים לדרישותיהם, ועד שהם מקבלים צווי ריתוק, כבר נהיה ממש חורף.

בדרך כלל בסתיו, כשהאווירה רגועה ואפורה, ועלים נושרים על איב מונטאן בקבלת פנים חגיגית נשנירות הצרפתית כיפו, ורוח קרירה מטאטאה מתניה טפסי טוטו שלא זכו אל הים המרוזאי שלה – או אז מתעוררים גם האקדמאים, המהנדסים ההנדסאים, ואומרים "עד כאן". ואתה, שלא יודע את ההבדל בין מהנדס להנדסאי, שומע אותם מאיימים, בדרך כלל בסתיו, להשבית את המשק. הם מתכנסים לישיבת חרום, ודנים כיצד לשבש בנמלי התעופה הים, במוסרות להשכלה הגבוהה ואיפה לא. בדרך כלל הסתיו הוא מועד השיבושים.

מדוייק כמו שבתות וחגים, מגיע לו בכל שנה, בדרך כלל בסתיו, גל חדש־ישן של שביתות ועיצומים. ועובדי הטלוויזיה, מותשים משידורי האולימפיאדה הבחירות, מאיימים להשתיק גם את הרדיו ואת קופסת הטוסים, אבל הם נזכרים מהר כיצד התייחסו אליהם בשביתה האחרונה שלהם, וחוזרים מיד לעבודה סדירה.

האוויר נהיה קריר, האיכרים גומרים לזרוע את שדותיהם, ועובדי הבנקים סוגרים את הבנקים עד להודעה חדשה. עובדי בתי־המשפט לא מקבלים קהל, האחרונים תביכים – סוכני הגז – גם אם מפסיקים להביא בלונים, ופותחים שוב במאבקם הגוי והצודק.

פעם בשנה, בסתיו, בדרך כלל, המדינה שוב מאיימת לעמוד מלכת. קיסר מופיע בפני ועדי העובדים ומרגיע את הרוחות. גם הוא לא כל כך תופס איך כולם בבת אחת נוקטים. בקיץ, לאנשים לא כל כך איכפת להרגיש מרומים, אבל כשמגיעה חשרה ראשונה של עננים, כנראה שכל המיגזורים מבינים פתאום בבת אחת שהם דפוקים, וכולם מפסיקים כאיש אחד לעבוד, ומתחילים לנקוט.

חִיפּוּשְׁטָחִית

לא רק ביקורת מרירה וציניות לירית תמצאו בעמוד הזה. לא, הנה לכם בשורה חיובית, לשם שינוי. ודווקא ממדור הרכב שבאחורי עיתון צהרים. שם מצאתי את הראיון המרנין עם שמאי הרכב יצחק לוי, מפרסם מחירוני המשומשות הידוע, שממליץ הפעם על מכונית מתאימה לשטחים.

ובכן, מר לוי, מלך המשומשות, מודע לכך שמכונית שנכנסת לשטחים חוזרת לפעמים בצורת מסטינג חבוט, ומר שמאי יודע את מחיר החלפים המשומשים, ולכן הוא אומר בעיתון: המכונית שאותה הכי כדאי לנו להכניס לשטחים – היא החיפושית.

השטחים לא מזיזים לחיפושית.

מחיר שימשה של חיפושית, אומר השמאי לוי בעיתון, הוא 146 שקלים, לעומת סובארו, למשל, ששימשה חדשה שלה תקבל בעד 521 שקלים, לא כולל מע"מ.

קודם כל שמחתי מהידיעה הזאת, משום שסוף־סוף מצאתי סיבה ממש טובה לשחרור מהשטקים – יש לי סובארו. וגם נגמר לי הכסף לשמשות, ואני הרי לא אקנה עכשיו חיפושית רק בשביל להרגיז ערבים.

וחוץ מזה, בא לי רעיון – מדוע שלא נכניס לשטחים רק חיפושיות. כל חיפושית תהיה מצויירת באלה ורימון גז, והחיפושיות זולות־השימשה ירגיעו את הרוחות. מעניין מה אתה חושב על זה, רפול – חיפושית נגד מקקים. גדול, אהז ואז כל החיילים, כולל נערי רפול, יחזרו סוף סוף הביתה. ורפול ואלוהים יודעים אם לחייל נשברת שימשה, שום שמאי שבעולם לא יחליף לו אותה.

פינת החייל האלמוני

(קטעים ממכתבו של גיא שטייבל, דואר נע ונד, עזה)

ח"ודש עזתי. שני חבר'ה סוגרים עוד מעט שלוש שעות פטרול. עולים למגדל להשקיף. קר. השלפוחית פתאום דורשת את שלה. עומדים על מגדל בעזה ומשתינים על העולם. ושואלים שאלות כמו: למה ומתי נהיה בבית? איך פותרים את אי־השוויון הזה? איך משחררים רצועה לוחצת? אתמול ניסו לדקור את דורון. ומה בקשר לזכות אבות, מרחב אסטרטגי, לחיות בשקט, חגורת בטחון (אל יתהלל חוגר... ובינתיים פותחים אותנו).

אובייקטיבי עד כמה שאפשר. עזוב פוליטיקה. תנו לנשום. אני פה, כי המדינה צריכה אותי פה. זאת הפלוגה שלי. המרינאים צריכים שקט להחליט, שקט מריני, שקט רצועתי, שקט קוסמו־פוליטי... ואני צף, צף עד כאב. למזרון שלי כורח האוויר. מתחת למזרון – מיטה, מתחת למיטה – שכפ"ץ, קסדה עם משקף שרוט, עשר מחסניות, פאוץ' שקם עמוס טעם החיים, תחבושת אישית, ח"ע, וכמה אמצעי מניעה. אלה אתה, האלוף האולימפי. אחר־כך בחוץ, עשיתי בדיקה.

"מישהו יודע איפה גר אורי ברגמן?

– מי? לא סתם שאלתי.

בבית הסמוך היתה מונחת על השולחן מדליה אולימפית של זהב.

השמיים לא מאמינים

(המשך מעמוד 15)

"שאלתי: 'איך אדע מתי להכנס?' אמרו לי: 'יהיה בסדר'. היתה שם דלת הווה עם שומר. מדי פעם הדלת נפתחה ומישהו נכנס פנימה. כל המעמד היה בעיני מיסתורי מאוד. לא ידעתי מה נעשה מאחורי הדלת. היה מאוחר. הייתי עייף. האנשים שם דיברו בעיקר על ביזנס. על כסף. אווירה מאוד עליזה. לא דיברו על הדברים שהעסיקו אותי. ישבתי ובכיתי.

"באחת בלילה הכריזו על תפילת ערבית. סוף-סוף, בשתיים, קראו לי. כתבתי את שמו של ניר על פתק. בינתיים הוסיפו לו עוד שם, חיים, סגולה לחיים. נכנסתי והדלת נטרקה מאחורי. ראיתי דמות קטנה, כמעט בלתי נראית, עם כובע משולש כזה, שמכסה את כל הראש. זה היה הרב אלעזר אבוחצירא. אחר-כך אמרו לי שזה כדי שהוא לא יראה דברים מפתים. האיש נראה לי בן מאה ושישים, דמות מהאגדות. עוזר שלו הגיש לי עוגה ומשקה. פתאום העילוי הרים את ידו למעלה, אמר כמה משפטים שבכלל לא הבנתי, אולי בגלל שהתרגשתי, הוריד את היד, הדלת נפתחה והוציאו אותי.

"עשרות המתינו לרב וכל הזמן זרמו עוד, מעדות שונות. התפלאתי איך לא האמנתי עד כה. השתכנעתי שהגעתי למקום הנכון".

"מצאתי את עצמי בחצר. דקה וחצי הייתי בפנים. לא יותר. לקחו לי כסף. חשבתי שבטח קרה משהו לטובה. מי שהיה צריך לשמוע את דבריו, את הברכה, שמע. עוברה – כל-כך הרבה אנשים באים. בכל זאת אמרתי לאלה שהביאו אותי: 'אבל הוא לא אמר לי כלום'. אמרו לי שזו ברכה בשפה נסתרת. זה היה הרב אלעזר אבו-חצירא. בשלוש וחצי בלילה רצתי לניר. שום דבר לא קרה, הוא היה מחובר למכונת ההנשמה. אמרתי לעצמי שאולי המרחק מבאר-שבע לשמיים יותר גדול מאשר משם לתל-השומר. אולי צריך לחכות עוד קצת. עברו כמה ימים ושום דבר לא קרה.

"בא אלי שוב אותו אדם ואמר לי: 'תסע אליו שוב'. הפעם ניסע באור יום. אנחנו מוזמנים לסעוד על שולחנו של הרב'. חשבתי שנפל בחלקי כבוד גדול. הפעם לקחו אותי לביתו של הרב. בחצר עמדה וולוו חדשה 740. חשבתי שהמכונית שייכת לאחד המוזמנים. אחר-כך גילו לי שזו מכוניתו של הרב וסיפרו לי את הסיפור הבא: 'למישהו מארה"ב היה יהלום שלא הצליח למכור. שלחו אותו לעילוי מבאר-שבע. הוא בא אליו, קיבל ברכה ותוך שבועיים מכר את היהלום במחיר יותר גבוה משביקש. כאות תודה לרב, הוא קנה לו את הוולוו'.

"שוב התחזקה אמונתי שאני במקום הנכון. נכנסנו לביתו של הרב. שתי דירות מחוברות. חשבתי לתומי שהרב יישב בראש השולחן. אבל לא. זה היה שולחן ארוך. אנשים באים, אוכלים, קמים והולכים. יש שם מטבח כמו באיזה מוסד. אכלנו, בירכנו ברכת המזון וחזרנו לבית-הכנסת. הגיע תורי להכנס. החלטתי שהפעם אעז לשאול שאלה. באותו יום ניר עבר ניתוח, פתחו לו את קנה הנשימה. אני לא זוכר אם אמרתי את זה לאדם שלקח אותי. בכל אופן הרב אמר: 'הבן שלך עבר היום ניתוח'. הפתיע אותי שהוא ידע. ואז הוא אמר: 'ירחם המרחם'. רציתי לשאול אותו שאלה אבל הדלת נפתחה ומצאתי את עצמי בחוץ.

"בשתי הפעמים לקחו והחזירו אותי ואין לו מושג איפה ביתו. אני רק יודע שהוא בבאר-שבע. הפעם הייתי פחות נאיבי אבל שוב חשבתי שאם כל-כך הרבה אנשים באים, אולי זה סימן. גם הפעם תרמתי לו כסף. לא הכתיבו לי כמה. באים מאות ביום וכל אחד תורם משהו. איזה סכומים מצטברים כל יום? חזרתי לתל-השומר. שום דבר לא קרה. ניר היה צמוד למכונת הנשמה.

ניסינו לקבל תגובה מהרב, אך לא הצלחנו להגיע אליו. הוא לא מדבר עם עתונאים, לא מקבל נשים ואי אפשר למצוא אותו בטלפון.

"אחר-כך סיפרו לי על רב צעיר ומפורסם ברעננה, רפאל אדרי שמו, המקבל אנשים בכל יום שלישי. נסעתי אליו. הגעתי ברבע לשמונה. על הדלת היתה רשימת הממתינים. הייתי מספר 52. אנשים באו מאופקים, מכל מיני מקומות רחוקים. ברבע לעשר מגיעה וולוו, וממנה יורד בחור צעיר ואחריו רבנית נאה. מי ששלח אותי אמר שכבר דיבר איתה על המקרה שלי. ישבתי בחצר וחיכיתי עם כולם. באחת בצהרים נכנס רק מספר תשע. לא יכולתי יותר להתאפק וחזרתי לניר. בחמש שוב נסעתי לשם, הגיע התור של מספר עשרים, אנשים יושבים בחוץ, כרות, בקור ומחכים.

"סוף סוף, שמונה בערב, בא תורי. בחדר קטן יושב הרב. הוא מתחיל לעשות צירופים של אותיות ומלים עם השם של ניר ושם האמא ואז הוא אומר לפקיד שלו: 'ישלם פעמיים...' ועוד משהו שאני לא זוכר מה. המזכיר עשה חשבון וביקש ממני 52 שקלים. זה היה המספר שלי בתור. לא ידעתי אם זה במקרה שילמתי. הפתק עם השם שלי הוכנס לרבנית ואמרו לי לחכות בחוץ.

"כעבור חצי שעה קיבלתי בקבוקון, לי זה נראה כמו מים. הרבנית אמרה לי: 'תן לו לשתות שלוש פעמים ביום'. אמרתי לה שהוא חסר הכרה, אינו מסוגל לשתות. אז היא אמרה: 'תרטיב לו את השפתיים, תמרח לו את המצח ותשים לו על הלב, שלוש פעמים ביום, ונשמע בשורות טובות. בעזרת האל הכל יסתדר ויהיה בסדר גמור'.

"הפעם לא הייתי כל-כך נאיבי, אבל בכל זאת חשבתי – הנה אנשים באים, יושבים בחוץ ומספרים סיפורים מופלאים. למשל על ילד שהיה משותק בכל הגוף והיום משחק כדורגל. אתה לא יודע לסנן את הדברים. לא יודע מה האמת בהם. אל תשאלי איזו בעיה היתה לנו למרוח אותו במים האלה. היינו צריכים להסתיר את הבקבוק בכל מיני כיסים, שאף אחד לא ראה איך אנחנו עושים את מעשה הכישוף הזה שלוש פעמים ביום. במחלקת טיפול נמרץ כל החולים מצויים במצב אחר, בפיקוח צמוד. התגנבנו בשעות משונות שלא יתפסו אותנו.

"גם זה לא עזר לניר. הרמתי ידיים. יש ודאי אנשים השרויים במצוקה נפשית ולא מסוגלים להיות הגיוניים ומתפתים לנסות מעשי כשפים. האחראים למעשים האלה הם ממש מוסרות. זו מכונה משומנת היטב. אם נכונים לעזור, שיגידו. אם הם סומכים על חסדי שמיים, שיגידו. אני בא מבית מסורתי. תמיד האמנתי קצת. כאשר קרה לי אסון קודם – אמי נהרגה בפיגוע ברחוב בן יהודה – אמונתי לא התערערה. אבל אנשים כאלה מרחיקים אותי מהדת. מה שכואב לי זה שהלכתי שולל אחרי שיקוי שבסופו של דבר זה הוא מים או שמן.

"הרגשתי טיפש. תלוש מהמציאות. מנוצל בעת המצוקה האיומה ביותר בחיי על ידי מנגנון משומן. הכעס שלי הוא על הרבנים האלה המנצלים חולשות של משפחות אומללות. הכל נגמר והיום אני כבר לא אותו בן-אדם".

אביבה לורי (מן)

קליינט נכנס לרב ויוצא עם תרופה – ענף יב

את הרב רפאל אדרי מבני-ברק פגשנו ברעננה. בין פרדסים, באיזור של אורוות וגרוטאות, עומד מבנה רעוע ועליו מתנוסס שלט גדול: "ישיבה וכולל – ברכת יצחק על שם הצדיק מרעננה". הצדיק מרעננה, מספרים המאמינים בחצר, נפטר. לפני מותו הוא העביר לרב אדרי את סגולות הפלא ביחד עם הקליינטורה.

הרב אדרי מקבל את קהלו בכל יום שלישי. המקדימים היו שם כבר בשלוש לפנות בוקר. אבל רק בחמש תלתה יד נעלמה דף נייר על דלת הכניסה של לשכת הרב. יש סדר. הבאים רושמים את שמותיהם. בשבע וחצי בבוקר אפשר היה לקבל מספר עשרים ושבע.

הרב, עוזרו והרבנית מגיעים בתשע, כשהחמולה כבר בעיצומה. שתי צעירות מאשדוד מסתודדות. הן כבר פעם שניה אצל הרב.

בפעם הקודמת הרב עזר לכן?

"כן, עזר", אומרת אחת. "צריך הרבה אמונה", נאנחת השניה.

ביום שבאנו התגודדו בחצר כמאה איש, נשים וגברים בכל הגילים. חיים, חוזר בתשובה, מסביר שזה יום חלש. בדרך כלל מחכים לרב "מאתיים-שלוש מאות איש כמו כלום". הממתינים שואלים כל הזמן איזה מספר כבר נכנס. בינתיים עוד לא התחילו לקבל.

בשעה עשר מתחילים האנשים לגלות סימני עצבנות. אשה עם תינוק על הידיים ושביס: "מה זה שהיא עוד לא התחילה לחלק מספרים?". מוציאים ספסלים לחצר. הקהל מבין שצריך להתכונן לישיבה ארוכה. תופסים מקום. צעיר עם כיפה סרוגה קם כשהתיישבתי לידו. "זה בסדר", אמרתי, "יש מספיק מקום". "לא, זה בשביל שלא נתערבב". לא התערבבנו. אשה עם כובע קש פרשה לרגע הצידה ולבשה חצאית מעל המכנסיים שלה. הרב לא מקבל נשים במכנסיים, אמרו היודעים. החצאית צרה. השבן נשאר גלוי.

בעשר וחצי באה הרבנית עם המספרים. נמוכת קומה, מלאה, בשמלת משי שני חלקים, מאופרת. המאושרת שחיכתה משלוש לפנות בוקר קיבלה מספר שתיים. הסידור הוא שקודם כל הרבנית מזמינה את האנשים שלא הספיקו להיכנס בשבוע שעבר. אחר-כך היא מכניסה אל הרב – לפי החיוך או צבע הבגדים. בכל אופן לא בשיטות המקובלות. יש מין סדרים מוזרים שאינם מובנים לזרים. בכל כמה דקות נפתחת הדלת. מישהו נכנס ומישהו יוצא. הממתינים מוציאים תרמוסים עם קפה, כריכים, פיתות, עוגיות ופחיות. כל הגברים בכיסוי ראש, כמובן. אחד מרמלה בא בשביל אשתו כבר פעם שניה. לפני חודש היה ושום דבר לא עזר.

לא צריך להביא את האשה החולה?

"הרב אמר שמספיק אם אחד מהמשפחה בא", אומר הרמלאי.

אתה מאמין בזה?

"צריך אמונה. בלי אמונה אין מה לבוא לכאן". בשתיים בצהריים הוא נכנס לרב ויוצא עם תרופה – ענף יבש. מעניין איפה אמר לו הרב להניח את הענף.

התור מתקדם בעצלתיים. רגעי החסד של חברות ארעית מתחלפים בעצבנות וחוסר סבלנות. הפרוטקציונרים שקודם לכן התקבלו בשתיקה מתחילים עכשיו לעצבן. חם. גוש אנשים מזיע לחוץ לפני הדלת. "גברת, איזה מספר יש לך? את לא תכנסי לפני". כמו בקופת חולים. אז צץ חיים החוזר בתשובה, מפריח לחלל בלוני חמצן מלאי אמונה בכוחו של הכוס, כעוזר הקוסם השתול בקהל.

חיים: "בא אחד עם לב גמור לגמרי. לפני ניתוח. נכנס לרב. הרב נתן לו לאכול תפוח. תמיק של התפוח נזל לו על כל הפנים. הרב נתן ברכה ואמר: 'לך הביתה, אין לך כלום, אתה יכול להמשיך לעשן'".

האשה עם החצאית והמכנסיים: "מה? ככה אמר לו?"

חיים: "כן. אחרי יום הלך האיש לעשות צילומים. הרופאים אמרו שזה לא אותו בן-אדם. היה לו לב חדש, של ילד בן ארבע, כבד חדש וריאות חדשות. הכל חדש".

האשה מקשיבה בפה פעור. אחרים מצטרפים למעגל. חיים מרוצה. "היה אחד עם סרטן הדם, הלך למות. בא לרב. הרב הסתכל עליו, פתח ספר תהילים, סגר אותו ואמר לו ללכת הביתה. על המקום עבר לו הכל. נהיה בן-אדם בריא".

אשה: "אסטמה הוא גם יכול לרפא?" חיים: "אסטמה? סרטן אני אומר לך. אסטמה זה כלום בשבילו. פעם אשה אחת בחודש השמיני היו לה רק בנים. רצתה בת. באולטרה-סאונד ראו שיש לה עוד בן. באה לרב ונולדה לה בת. אפילו בחודש השמיני הפך לה את הבן לבת". עכשיו יש לו ברפרטואר את הסיפור על ההוא מאמריקה. "אחד באמריקה היה לו סרטן. צילצלו לרב. אמר להם שיתפללו הבדלה. נדהמו. מה פתאום הבדלה באמצע השבוע. אמר להם הרב, תעשו מה שאני אומר. תתפללו הבדלה. למחרת הכל עבר לו. איך עבר לו? [...] מאוד. בהבדלה אומרים: 'המבדיל בין ישראל לעמים'. איך שגמרו להתפלל המחלה עברה לאיזה גוי שגר בסביבה".

הנאמנים תמומים. דוחקים לעצמם בראש מרוב התוחלת. מישהו שואל: "וכמה הוא לוקח בשביל זה?". חיים: "אולי איזה מאה שקל מכל אחד". אשה אחת מוסיפה: "אני מכירה מישהי שלקח לה 800 שקל. אפילו עד אלף הוא יכול להגיע". חיים ממשיך: "היו לי נדודי שינה. באתי לרב סחרורי לגמרי. הרב הסתכל לי בעיניים, שלף שקית עדשי שוקולד, בירך עליה ונתן לי אותה. עכשיו, לפני השינה, אני לוקח סוכריה אחת ואני ישן כמו תינוק".

"מה אתה עושה כשנגמרת לך השקית? קונה במכולת?" "זה [...]. אני צריך לבוא אל הרב לקבל ברכה על שקית חדשה, בלי הברכה זה לא שווה כלום".

לבסוף גם אנו נכנסים ללשכתו של הרב. מרוב סקרנות הברכיים רועדות לנו. הדלת נפתחת. בחדר הקטן יושבים הרב, הרבנית והעוזר. רב חתיך. מחייך קלרק גייבל. מסתכל לנו ישר בעיניים. לבוש חולצה לבנה. זקן שחור זרוק בנונשלנטיות על כתפיו. הוא יודע איך עושים את זה. הבנתי למה כל הנשים שהיו אצלו יצאו ממנו עם חיוך גדול.

היינו על תקן של פציינטים. אחר-כך התקשרנו אל הרב על תקן של עתונאי. הרבנית לא נתנה לו לדבר. אמרה שהרב לא מדבר עם עתונאים: "הוא לא יענה על שאלות ולא יתראיין. נקודה".

התור לרב אדרי. מחלקים מספרים כמו בקופת-חולים. המש[...] שלוש בבוקר.

סיוט ושמו קליטה

(המשך מעמוד 8)

שפני העליה כפני הקליטה. אל התריסים שנשדדו הם מתייחסים באותו שוויון נפש שהקרישו לשודדי הדרכים במדבר, בדרכם ארצה, או ליחסה של הפקידות אליהם. הם מצביעים על הדירות היפות שבמרכז, אליהן פלשו זוגות צעירים מעתלית. אפשר לזהותן בקלות, על פי המכוניות החונות בפתחן.

מלכה ביצ'ה ("אולי אני בת ארבעים, יכול להיות"), אם לחמישה ילדים, ננטשה לא רק על ידי הנהלת המרכז, אלא גם על ידי בעלה. אם יחזור מי מהם, והיא פוסלת אפשרות כזו על הסף, ימצא אותה באותו מצב שבו עזבה – יושבת ב"סלון" של ביתה ובוהה באדישות לעבר נקודה בקיר ממול, עיניה נופלות כדיוק על המקום שבו אמורה להיות טלוויזיה. "טלוויזיה?" היא צוחקת צחוק עצוב. "מה פתאום? אין לי טלוויזיה".

זה שנים שלא יצאה מעתלית. מה עתלית? ממרכז הקליטה שלה לא יצאה. "בישראל התחילו האתיופים להתאכב, בישראל התחילו גברים לברוח מהבית", היא מנתחת את המצב. "פה היה עליהם לחץ גדול, לכמה זה היה גדול מדי והם גמרו עם החיים שלהם. אחרים הרויחו פתאום כסף, הרגישו חוקים וברחו מהבית. וזה קרה לי, ואני גרה פה לבד עם האמא הזקנה שלי ועם חמישה ילדים. אני מקבלת 500 שקלים מהביטוח הלאומי".

עם הסכום הזה היא צריכה לפרנס שבע נפשות. "תראה, תראה", היא מזיזה את המטפחת וחושפת את שערותיה. "הראש שלי היה שחור באתיופיה, בישראל יצא לבן. פתאום אני גם חולה. זה קשה, זה קשה בארץ ישראל".

לפני כמה ימים התקלקלה הניאגרה בדירה הקטנה של מרכז הקליטה. מלכה שילמה 150 שקלים עבור התיקון, ונותרה ללא אגורה אחת להמשיך את המאבק היומיומי, עד סוף החודש, עד לצ'ק של הביטוח הלאומי. כמו לאשש את דבריה, נעצרת מכונית כמ.וו. נוצצת בפתח הדירונת, ושני גברתנים רומזים לתנוך להתקרב. מרחוק אנו רואים אותו לוחץ את ידיהם, ולאחר שיחה קצרה הוא שב אלינו. מכונית חרישה-נוצצת בלב ה"סלאמס" מעוררת תמיד אסוציאציות של פשע, של ה"כוס" הבא להוריד הוראות לחיילים בשטח. חנוך צוחק. "גנבים? אצל האתיופים? מה פתאום? אנחנו יהודים, לאז סמים? מה זה סמים? אה, אה", הוא מבין את תנועת הפנטומימה. "מה פתאום? ושתיה חריפה? איפה? אצל האתיופים לא תמצא את זה".

אז מה הם רצו, אלה עם המכונית היפה?

"אה, אלה? הם עשו תיקונים אצלי בבית, כל הצינורות התפוצצו, אז הם באו לקבל כסף". ונתת להם?

"לא. אמרתי להם שמתי שאמצא עבודה, אתן להם".

לעיניה העצובות של מלכה ביצ'ה מתגנבת לפתע קרן אור שמחה, שברירית, זמנית. ילדיה שבים מבית הספר, מתקוטטים עם שני ילדים "ישראלים" מ"שיכון" הזוגות הצעירים, וכולם צוחקים. אסתר בת ה-12 מסכמת את המצב: "הכל דפוק כאן", היא אומרת ומפוצצת בלון של גומי לעיסה. "לפני שבוע התפוצץ צינור בדירה שלנו, אז לקחנו את כל הדברים ועברנו לדירה אחרת. עכשיו גם שם נשבר משהו בחשמל, אז נעבור לעוד דירה. הכל דפוק במרכז קליטה. זה מקום דפוק".

אבשלום, בן 12, הגיע לפני שלוש שנים ועדיין זוכר את הדרך שעשה לכאן. "לא הלכתי ברגל", הוא מצהיר בגאווה. "רכבתי על סוס. היו לנו חמישה סוסים באתיופיה, וגם חמור. פה אין לנו כלום. עזבנו את הסוסים ואת החמור בהרים, אחרי שעברנו את המדבר. הכל עזבנו שם, גם שדות היו לנו. ופה אין לנו כלום".

תומר, ילד "ישראלי" חובש כיפה, כמו רוב האתיופים, מקשיב לדבריו של חברו, ואינו מבין על מה הוא מדבר. "אנחנו גרים שם, מאחורי הכושים", הוא מצביע לעבר ביתו, ופניה של אסתר מתכרכמות. "אני כבר לא נעלבת מזה", היא מפרשת נכונה את מבטנו השואל. "ההורים שלו לימדו אותו לדבר ככה".

אחר כך היא שומעת בענין רב הסבר מהו כושי, ומדוע אין לראות במילה כינוי גנאי. ושמעון, "ישראלי" בן 10, יכול לסכם בהבעת הקלה: "אין הבדל בין ילדים שחורים ולבנים. כולנו יהודים".

אורי גורדון, ראש מחלקת העליה בסוכנות, אומר כי העולים יושבים בעתלית ומתנוונים. "הם יושבים שם כבר ארבע-חמש שנים", הוא מודה. "זוהי שערוריה. אני לא ישן בלילות בגללה. אנחנו הופכים עדה סימפטית, שקטה וחביבה, לחלוטין לא אלימה, לאוכלוסית מצוקה. בכוח אנחנו הופכים אותם לכאלה. זהו עוול לאומי. פורמאלית, היינו צריכים לדאוג לעולה חצי שנה. נתקענו עם הענין כי לממשלה לא היו פתרונות דיור. 90% מהעולים במרכזי הקליטה בארץ יושבים בהם מעל לשנה, כי לממשלה אין דירות להציע להם. הסוכנות הגיעה למצב שהגיעה בגלל משרדי הממשלה, בעיקר בגלל משרד השיכון. רק באחרונה עשיתי מלחמה בענין זה בחבר הנאמנים של הסוכנות. בארבעה באוקטובר השנה היינו צריכים להעביר את מרכזי הקליטה לידי הממשלה. מאחר שהוחלט לדחות זאת עד אפריל 1990, דרשתי לשפץ אותם מיד. אבל לסוכנות אין כסף. בכל זאת אני מתכוון לשפצם. אני לא יכול לזרוק עולים חדשים לרחוב, אך משרד השיכון אינו מספק פתרונות דיור. הענין מאוד חמור. הוא מטריד אותי מאוד. אנו גורמים לאלפי בני אדם להתנוון. מה אני יכול לעשות? אני נאבק ללא הרף, זה מה שאני עושה. לא אוותר. אסור לגרום לעולים עוול כזה".

ילדים מחייכים, הזנחה זועקת. "ככה נראה הכל"

בעתלית מקווים להפוך את מה שנשאר ממרכז הקליטה לאחר הבינוה הגדולה, ל"בית מוגן לקשיש". מרדכי עמר אומר ש"הענין נבדק במשרד השיכון". העברת הקליטה לידי משרד הקליטה כבר נדחתה. אנשים יושבים שם למעלה, דנים, מתווכחים ומעבירים לוועדות. אנשים מדברים על עתידם של מרכזי הקליטה ושוכחים שיושבים בהם בני אדם. שואלים מי יטפל בעליה בעתיד, ולא רואים שכבר אין עליה ובכלל וזו אולי גם אין עתיד. אם מישהו חושב שהדיאגנוזה הזו המורה מדי, פסימית מדי, הוא מוזמן לסטות מעט מדרכו על כביש החוף ולהיכנס לביקור במרכז הקליטה של עתלית. האתיופים שמתגוררים שם יקבלו אותו יפה. הוא אפילו לא יצטרך לשאול אותם לדעתם על העתיד. הוא יוכל לקרוא אותה מעל פניהם העצובים, המשלימים, האדישים. זוהי הכתובת שעל הפנים.

עמוס לבב

לאן יוליכו המורים את החרפה

"הילד מגיע הביתה עם הודעה מהמורה על נזיפה, התראה או השעייה. ההורה 'יורק' על הפתק, הילד 'יורק' על המורה. בנסיונם למעט את החיכוך שלהם עם הילדים, ההורים נותנים סטירה בפרצוף המורה. הרבה הורים אינם מודעים להשפעה שיש לביטויי הזלזול, לאדישות שלהם כלפי המאמץ החינוכי של ביה"ס. ילד קולט מן האוויר ומן האווירה בבית את המסר הברור שהמורה הוא מטומטם. ועם המסר הזה הוא מגיע לביתה".

(המשך מעמוד 8)

אלא שגם התחבולות האלה הן מחושבות ומתוכננות עד לפרט האחרון, מתוך מחשבה שזה מה שיזכור הילד מכל מסכת לימודיו".

כן, היא קוראת לתלמידיה ילדים. והם מוחים נמרצות. מזכירים לה שהם מתגייסים בשנה הבאה, שהם כמעט בוחרים לכנסת. הם רובם גבוהים ממנה. "אבל אני רוצה, בכוח המאגי של המילה 'ילדים', ליצור סיטואציה שבה יהיו להם זכויות של ילדים. יש להם עדיין הזכות לקבל מה שמגיע לילדים. הוראות, גבולות, סמכות שיש בה גם כפיתיות. הטלת מגבלות ומסגרת. הנחיות בתחום המוסרי, האסתטי והחברתי. וזו בעיני זכות, ולא עונש. ילד זקוק ליד מכוונת שתאמר גם 'לא' ו'אסור', שתעניש אותו כשהוא עובר את הגבולות. לפעמים נדמה לי שלפחות חלק ממה שאני קוראת חוצפה הוא טעות, שנובעת מתום לב של ילד שלא טרחו להודיע ולהזכיר לו מה הם הגבולות".

"מבחן ארבעים וחמש הדקות", זמן שיעור, זו ההתמודדות היומיומית של המורה. בין צלצול לצלצול, כשהוא נידרש להחזיק כארבעים ילדים במתח, בריכוז, בהקשבה ברמה הגבוהה ביותר האפשרית. "וזו התמודדות עם ארבעים ראשים בעלי ארבעים כיוונים, שקשה לתעל אותם לערוץ אחד. על המורה רובצת אחריות לנער עצמו מכל הבעיות האישיות והרגשיות שיושבות עליו, ולתת לתלמיד כרטיס למחלקה ראשונה. כל תלמיד, יהיה החלש ביותר, זכאי לטוס במחלקה ראשונה כל שעה שבה הוא נמצא בבית הספר. המורה חייב להתייצב בכיתה כשהוא במיטבו ולתת את כל מה שיש לו עד הסוף, כאילו כל שעה הוא עומד מתרש במבחן גורלי".

ובסיטואציה הזו, אומרת דוקטור נוה, ישנם שלושה משתתפים. המורה, התלמיד וההורים. מצבו של מורה בכל כיתה, בכל שיעור, בכל בית ספר בארץ, איננו תוצאה של שני הגורמים המשתתפים בפועל בסיטואציה – התלמיד והמורה. "מי שמתעלם מההשפעה של ההורים על המערכת הזו, עושה טעות חמורה שעולה לנו ביוקר רב. הורים שחושבים שהמורה הוא שילוב של בייבי־סיטר ואיזה טכנוקרט, שתפקידו להעביר בהצלחה את ילדם את הבחינות, ואינם תופסים שהמורים מתפקרים בחלק מהפונקציות שבעצם היו צריכות להיות שלהם – הורים כאלה טועים טעות חמורה".

הַתלמידים, אומרת נוה, מצויים בחברת המורים שלהם מספר שעות שעולה על מספר השעות נטו שבהן הם מנהלים איזשהו דיאלוג עם ההורים. "ההורים צריכים להבין שהמורים הם שותפים חשובים, בעלי כוח השפעה ופוטנציאל אדיר בחינוך הילדים. ההורים לא רק שלא תופסים את המורה כשותף, אלא מתנערים בהדרגה מהמקרים מהתפקיד שלהם, משליכים אותו על המורה, תוחמים תחומים ומקימים מחיצה בין החינוך בבית לחינוך בבית הספר. וזה בלי להבין את הסימביוזה המוהותית של שני התחומים האלה. המשמעות של הסימביוזה הזו היא שמבחינת הילד – זלזול במורה יביא לזלזול בהורה. קשה לצאת ממעגל הקסמים הזה ולשים את האצבע על מי אשם קודם. אם רמה בינונית של אנשים בהוראה הביאה לזלזול של החברה בכלל ובתוכה גם הורי התלמידים, או שהזלזול של החברה במורים גרם לירידת ערכם בעיני התלמידים. זהו מעגל קסמים שצריך לצאת ממנו".

המצב היום, אומרת נוה, שלעתים קרובות מרי שיתוף ההורים במערכת החינוך בא לידי ביטוי רק כשמתעוררות בעיות משמעת. הילד מגיע הביתה עם הודעה מהמורה על נזיפה, התראה או השעייה. ההורה "יורק" על הפתק, והילד "יורק" על המורה. "הגיבוי הבוטה הזה שנותנים הורים לילד, מול מאמצי החינוך של בית הספר, הוא אסון חינוכי. בנסיונם למעט את החיכוך שלהם עם הילדים, ההורים נותנים סטירה בפרצופו של המורה. ההורים צריכים להושיט יד למורים ולא להנהיג את המרד נגדם. הרבה הורים אינם מודעים להשפעה שיש לביטויי הזלזול, לאדישות שלהם כלפי המאמץ החינוכי של בית הספר. ילד קולט מן האוויר ומן האווירה בבית, מפטפוטים בטלפון ומשיחות ליל שישי, את המסר הברור שהמורה הוא מטומטם. ועם המסר הזה הוא מגיע לכיתה".

כתור צעד ראשון של יציאה ממעגל הקסמים הזה, רואה חנה נוה החלטה שכל הורה צריך לקחת על עצמו. "למען ילדיו, ולא למען תפארת המורים. למען הסיכוי של הצלחת החינוך של הילד שלו במשך שתים עשרה השנים שבהן הוא שבוי במערכת החינוך. וזו החלטה אחראית, רצינית ובוגרת. להתחיל מהיום והלאה לבטא יחס של הערכה, או לפחות של כבוד כלפי המורים בכלל, ומורין של ילדיו בפרט. ההורים לא צריכים לראות את ילדיהם כקונסקוניסטים שנחטפו ונישבו, והם שרויים במעצר שמוטב היה להם לא להימצא בו. וזו תמונה שההורים מקרינים היום. אין, אין לילדים שלכם" אומרת נוה, "מקום אחר. זהו מקומם. ואתם יכולים להפוך אותו למקום שתהיו מרוצים ממנו. המורים יודעים את חומר הלימודים, אבל קשה להם להבקיע את חומת אי־הכבוד. אם הורים יראו עצמם שותפים לתהליך החינוך – והם חייבים לראות את זה כך – אם לא יראו את מערכת החינוך כבייבי־סיטר שפטר אותם מעונשו של הילד ויגלו סובלנות, אפילו במחיר של התאפקות בכוח ומרעת בהפגנת ביקורת, צודקת או לא, שיש להם על המערכת, זו תהיה פריצת דרך. אך עדיין נשאר למורים ההכרח למלא את תפקידם. מורה שאינו תורם ועושה תפקידו בצורה הטובה ביותר, יהיה קשה מאוד להמשיך את יחס הכבוד כלפיו".

ויש למורים, לדעת נוה, הרבה מה לעשות כדי לעזור בפריצת הדרך הזו. "מטבעי אינני עסקנית. גם אין לי אמביציות בתחום הזה. הייתי רוצה לראות את ראשי הארגון שלי, במקביל לאנרגיה שהם מפגינים בהנהגת שביתות, עושים משהו שיהיה צעד ראשון בדרך לשביתת נשק, על שכר הוגן איש מאיתנו איננו מוותר. אבל אני רוצה לדעת למה ילד צריך להיות בבית יום לפני יום כיפור, שבוע בסוכות, שבועיים וחצי בפסח, שבוע בחנוכה. יש לו הכנה מיוחדת לקראת הצום? הוא אופה מצה שמורה? הוא משפץ את הסוכה? היתור של המורים על החופשות היחידויות האלה, מקצתן או כולן, יכול להיות מנוף למהפכה במעמדו של המורה בציבור וביחסי העבודה של הסקטור שלנו".

כַּסף היה יכול לפתור חלק מהבעיות של מערכת החינוך. לו אפשר היה, אומרת נוה, בקלות, וללא איומים וסחטנות להיטיב את שכרם של המורים, אין לה ספק שנכונותם להשקיע כויתור על חלק מהנאותיהם היתה גדלה. "אבל זהו מעגל קסמים, ומישהו חייב לעשות את הצעד הראשון. מוטל על המורים, כמי שמופקדים על שמירת הגחלת של האידאלים ושל הדוגמה האישית, להיות הראשונים".

לעתים היא חשה, היא אומרת, כמי שמופקד על אוצר יקר. "אבל כוחי כאינדיווידואל הוא דל. ואין לי האמביציה להרים את המשימה הזו. אני נושאת עיני אל ראשי הארגון שלי בתקוה לשמוע שם גם את קולי".

והרי יש עוד הרבה מה לעשות. בתי ספר רבים מקיימים היום מסלול של חינוך משלים שממומן על־ידי ההורים, מה שנקרא "החינוך האפור". "ההורים מוכיחים בכך שאין להם התנגדות לממן חלק מהחינוך של ילדיהם. המושג 'חינוך חינם' הרי פשט את הרגל בעיני רוב ההורים, לאור הסכומים הגדולים שהם נידרשים לשלם בעבור כל מיני 'תוספות': טיולים, חוגים, ניידות וגידים, שכלולים וכדומה. במדינה סוציאליסטית יש מקום לחנך ללא תשלום את מי שזקוק לכך. אבל רעיון התשלום הפרוגרסיבי נכון היום יותר לגבי המערכת שלנו מאשר הרעיון של חינוך חינם. ובמקום לנצל את המומנטום הזה, לעודד אותו, יוצא משרד החינוך נגד החינוך המשלים ובודקים שונות מנסה לטרפד תוכניות מסוג זה. ארגון ועד ההורים הארצי נאלץ לחפש דרכים כדי לעקוף הוראות של משרד החינוך, ולמצוא איזושהי מסגרת שבתוכה אפשר להוסיף שעות לימוד בבית הספר.

"לו היה משרד החינוך עקבי עד הסוף עם הגישה הזו, הייתי רואה בה נסיון לשמור על שיוויוניות בחינוך. אבל מר שושני (מנכ"ל משרד החינוך) הופיע בערב שבת בטלוויזיה והצהיר ללא בושה על תמיכתו בבית ספר לטבע וסביבה שבו הוא רואה הישג והצלחה המקדמים את מערכת החינוך. הוסבר לנו שמתקבלים לבית הספר ילדים שעברו מבחנים מיוחדים לטבע וסביבה. הייתי רוצה לראות דוגמה של מבחן כזה. האם מר שושני חושב שאנחנו לא מבינים שזהו בית ספר אליטיסטי, שמטפח נבחרים על רקע בלתי בלתי ברור לחלוטין? ואולי, בעצם, כן ברור לחלוטין".

כן, היא מאוכזבת. נורא מאוכזבת. "לא כך קיוויתי לפתוח את שנת הלימודים. נשבר לי להתנצל בפני תלמידי אחרי כל יום של שביתה, אחרי כל שעה של עיצומים. ואני תמיד מתנצלת. היה לי קל יותר לוותר על חצי מהאידאלים ולעבוד על פי התקן. על פי האידאלים של הארגון שלי, כנראה, אבל כל זמן שיש לי כוח, וסקרנות, ואכפתיות, אני אעבוד רק בתנאים שלי, שפרושם מאמץ יומיומי לא לוותר. לא להרים ידיים. וזה לא אומר שאני משיגה את האידאלים. אבל הם רובצים עלי כמועקה כבדה שאינני פטורה ממנה אף שעה. יש לי התחייבות שאיננה מאפשרת לי להיות מרוצה מעצמי, אבל כמאמר המשוררת, כוחי הולך ודל".

סימה קדמון

קלאסיוקל

המבצע בתוקף מ־4.11.88 עד 30.11.88 או עד גמר המלאי

מאוצר מוסיקאי העולם

מבחר קלטות וקומפקט־דיסק (תקליטור) תוצרת חוץ, ברמה מעולה, במיטב הביצועים, מיצירותיהם הנודעות של בטהובן, וויוואלדי, שופן, צ'ייקובסקי, רימסקי־קורסקוב, באך, רוול, מוצרט, ברהמס, ועוד רבים אחרים – במחירי מבצע חד פעמי של –

9 ש"ח לקלטת

ו־18 ש"ח לתקליטור.

LIFE 50

The First Fifty Years 1936—1986

.39 – ש"ח בלבד במקום 68.20 ש"ח

רבי מכר בעברית בהנחה

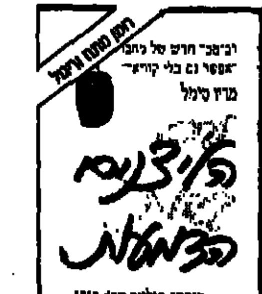
תנ"ך ליסבון
120 ש"ח במקום 160 ש"ח

היצירה בשחור
מרגריט יורסנאר
24.00 ש"ח במקום 32.50 ש"ח

שמרי על החלום
ברברה ט. ברדפורד
29.00 ש"ח במקום 39.00 ש"ח

החרדים
אמנון לוי
22.00 ש"ח במקום 29.90 ש"ח

סלטים
ניהה רוסו
28.00 ש"ח במקום 37.90 ש"ח

לקסיקון משפחתי
נגליה גינצבורג
13.50 ש"ח במקום 18.40 ש"ח

עם חליצנים באות הדמעות
מרין סימל
27.00 ש"ח במקום 36.00 ש"ח

השנים האבודות
יובל אליצור
19.50 ש"ח במקום 27.50 ש"ח

דנה כותבת יומן
סמדר שיר
14.50 ש"ח במקום 19.50 ש"ח

דרך הלב
מיכל סנונית
12.50 ש"ח במקום 17.00 ש"ח

ספרים זה סטימצקי

מבחר הספרים הגדול בישראל

העכבר ששואג

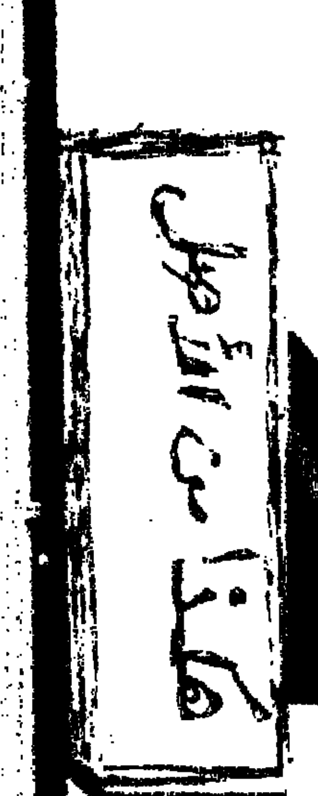
ב־17 בנובמבר תחגוג אמריקה את יום הולדתו ה־60 של מיקי מאוס. ארוע ממלכתי. העכברון שנולד במוחו של וולט דיסני ב־1928 נהפך, בכוח אישיותו הפוחזת, המלגלגת על חולשות אנוש, משגעת חזקים ממנו וחולמת בגדול – לסמל אמריקני לא פחות מהנשר הזקן. וממלכות הקסמים שלו, בקליפורניה ובפלורידה, היו למקומות היחידים בעולמנו הקשוח בהם יכולים ילדים לחוש כבתוך אגדה, ומבוגרים – לחזור לשעה קלה לילדות האבודה.

מאת צבי לביא (אורלנדו)

ערב הבחירות לנשיאות ארה"ב, כמודעת פרסומת של "דלתא" – המוביל האווירי הרשמי לממלכת הקסמים של וולט דיסני בפלורידה – מפלסת הדיילת את דרכה בין שני מחנות. הפילים הרפובליקנים משמאל, החמורים הדמוקרטים מימין. מה שלא נראה במודעה הוא שברדתם מהמטוס באורלנדו, דקה לאחר שכף רגלם עברה את המפתן המכושף של הממלכה, הם מסירים את הכובע ומתאחדים תחת מנהיגותו הבלתי־מעורערת של עכבר.

ואני מוכן להמר שאילו שאלו את פי מיליוני האמריקנים הנשאבים מדי שנה אל הממלכה החלומית הזאת, בחלקם הגדול הם היו מעדיפים לראות בבית הלבן את מיקי מאוס. האילוץ לבחור בין האסוציאציה הכבדה, המגושמת והדורסנית של הפיל לבין סכלותו הסבלנית של החמור, מזכיר את ברירת השטן, ואם נגזרת הבחירה בין סמלים מתוות החיות, נטיית הלב לטובת העכבר המפורסם ביותר בעולם היא אפילו לא מוצא של פשרה. זוהי הקניה הטובה ביותר בעיר. כל מי שמתבונן

מיקי ומיני, זוג צעירים נצחיים בני 60 (בצילום המרכזי למעלה) וכמה מנפלאות דיסניוורלד שבאורלנדו (מימין). עבר רחוק ועתיד קרוב חוגגים שם זה בצד זה, ובקרוב יפתח גם מרכז שיוקדש לנפלאות גוף האדם (למעלה).

ברכבות האנשים הרחוסים בשבילי הממלכה מגיע מיד למסקנה שמיקי הוא לאומי שכמותו, עם דימוי של צעיר נצחי, שובב, אנושי, רודף צדק ורב־תחבולות (להוציא הפאשלה האומללה בתפקידו כשוליית הקוסם)?

ב־17 בנובמבר תחגוג אמריקה את יום הולדתו ה־60 של מיקי. ארוע ממלכתי. גם אם טרם הוזכר שמו במירוץ לבית הלבן, במרכז האו"ם שבניו־יורק יעניקו לו במסגרת החגיגות תואר של שגריר. קידום לא רע למי שנולד ברכבת מניו־יורק להוליווד כסרט מצויר בשחור־לבן, שאביו מולידו רצה להדביק לו את השם הנורא מורטימר, ורק הודות לגברת דיסני זכה לשם מיקי. וולט דיסני, שם אלמוני ב־1928 ובעל חוב כודר שנרדף בידי נושיו, נאלץ לוותר להם על הזכויות השמורות לגיבורו המצויר הקודם, אוסוולד, וברכבת שירבט את דיוקנו של העכבר.

למה עכבר? "כי זה יצור נחמד וסימפטי למרות שרבים מפחדים ממנו, כולל אני", הסביר דיסני לימים, וצייר אותו במכנסי קטיפה, שונה אך במעט מהטיפוס שחור האוזניים שנהפך לתעשייה גורפת מיליונים, סמל מסחרי וגיבור לאומי. בפלישה הגדולה של בנות הברית לאירופה, מיקי מאוס היה שם הצופן.

מאז "ספינת הקיטור ווילי" הסרטון המצוייר הראשון עם פס־קול, העשיר העכבר את בעליו בכמעט 120 סרטים שבהם מילא כל תפקיד אנושי אפשרי, מבונה־ספינות עד פסנתרן ומגרש־שדים. רק בתפקיד עכבר לא שיחק מעולם. חוקרים שניסו לפענח את סוד הפופולריות הכובשת שלו מימיו הראשונים מסבירים שהכל נקבע בעיתוי לידתו, בעיצומן של שנות המיתון הקשות, ובאישיותו הפוחזת המלגלגת על חולשות בני־האדם, משגעת גדולים וחזקים ממנו, וחולמת בגדול. את פשר ציוציו יתקשה להבין עד היום מי שלא שולט היטב באנגלית. אבל הפנטומימה שלו דיברה בשפה בינלאומית.

ב־1932 הוא קיבל את האוסקר. מ־1955, כשדיסני חרג מן הבד וממועדוני מיקי מאוס בטלוויזיה ופתח בלוס־אנג'לס את ממלכת הקסמים הראשונה בשלושה מימדים – דיסנילנד – מיקי הוא כמובן המארח הרשמי. וכשהוקמה ב־1971 אחותה באורלנדו – דיסניוורלד – מיקי הוא שלחץ שם ראשון את ידיהם של כל נשיאי ארה"ב שבאו לבקרו, כמו גם של אישים רמי מעלה ממדינות אחרות כמו קיסר יפן, המלך חוסיין והנשיא סאדאת וכמובן קולגים משיעור קומתם של פרנק סינטרה ומייקל ג'קסון.

בגיל 60 הוא עדיין צעיר נמרץ ומבטיח, בן בלי גיל ומושא חלומות. ואם מיקי מאוס הוא שם נרדף לדיסני, כמעט במישרין הוא גם הסמל המבטא את שמורת־הטבע הכמעט אחרונה של אמריקה, כפי שהיא באה לידי ביטוי באורלנדו, בתשלובת המהממת של ממלכת הקסמים ושל מרכז "אפקט" של עולם המחר. כל התיחכום האנושי והטכנולוגי מתומצת בעולם הרובוטים הזה שאיננו סתם לונה־פרק מכוכב אחר, אלא עולם חי וכאילו נושם ואפילו מחייך ביותר מקורטוב של הומור אנושי. וכל זה בשעה שבדרך לשם, בנמל התעופה החדש של אטלנטה, האוטומטים למכירת בולים מקולקלים, ברוכן הגלידה קשה לדעת איזה טעם שייך לאיזה צבע, הנקיון איננו הצד החזק, השרות גרוע, והנוסע הקטן חי בתחושה של גרגיר אבק בעולם שבו הכל גדול על כולם בכמה מספרים.

בתהלוכת אחר־הצהרים בדיסניוורלד, לא רק מגילת החוקה והתשפוכת הפטריוטית של ה"ספיריט אף אמריקה" ממאות הרמקולים הם מסימני שמורת הטבע האמריקנית האחרונה. הכל מלוטש. הכל מתוזמן ומדוייק. המון צעירים עובדים שם בכל עבודת כפיים פשוטה, אפילו לא מקצועית, במסירות ובדבקות, לא כאילו זה הג'וב של חייהם אלא כמי שמאמינים שזה הייעוד שלהם. שם המשחק הוא "להשתלב בסיסטם". ה"סיסטם" מעל לכל.

קוין, המדריך שלנו, התחיל את הסמל האחד והיחיד שמסוגל לאחד את העם הזה למשפחה אחת.

העכבר, מתברר, עושה משהו לנפש האמריקנית. חוץ מזה – מה רע בסמל תפקידו כ"פיטר פן", אחת הדמויות המשוטטות בשטח כתחפושת של אחד מגיבורי דיסני. לפני חמש שנים עלה בדרגה והמשיך בתפקיד "דונלד דק". הוא היה יכול להגיע גם למעלת מיקי מאוס, אבל חלומו, בעוד עשר שנים, להיות לכל היותר מנהל של תחנת החלל, בתשלובת עולם המחר, אותו כדור אפל שנוסעים בו ברכבת שדים מפחידה ומפרקת עצמות. את הבוסים הגדולים בלאו הכי מצניחים מבחוץ מאיזה אולימפוס מקצועני. קוין יודע שלעולם לא יהיה מייקל אייסנר, המנהל היהודי העכשווי של מפעלי דיסני שהזניק את האימפריה לגבהים מסחררים. לכן הוא נהנה לשחק ראש קטן, ולעולם לא תמצא אותו ממורמר עקב שאיפות מתוסכלות.

לכן גם לא בושה לצעירים כמוהו למלא שם אפילו תפקיד של מנקי הגללים הצועדים בעקבות הסוסים בתהלוכת אחר־הצהריים. בעקבות כל עגלה או סוס בודד הולך אחר עם פח נייד וכף אשפה ואת הגללים הוא אוסף בזריזות ובמכה להטוטנית אחת שקוצרת מחיאות כפיים סוערות. בעיניים מזרח־תיכוניות – בנקודה הזו טמון כל ההבדל. נוסעי "אל על" מוחאים כף בכל נחיתה, כשהגלגלים נוגעים במסלול, כמחווה לנס על־אנושי. נוסעי "דלתא", אחרי שמונה שעות מעל האטלנטי, בקושי אומרים תודה. ביג דיל להנחית מטוס, ועוד עם מחשבי הבואינג 767 שכמעט מבטלים את הצורך בטייס האנושי. אבל בבואם לדיסניוורלד קשה להם לעמוד שווי נפש מול האמנות הזאת של איסוף גללי סוסים במכה אחת שמותירה את הכביש מצוחצח כמו רצפת בית מרקחת. הם מגיבים בתשואות, ולפועל הנקיון הצעיר זה תמריץ להיות פועל נקיון טוב יותר וגם גאה, לא לחפש קריירה אחרת צחורת צווארון. והכתר הזה הוא לכן, כמו עובדי כפיים אחרים על הפלנטה של מיקי מאוס.

אמריקה על הפלנטה הזאת שיטתית ונינוחה, אפילו בתורים שאין קץ להם בתוך מסלולי ברזל פתלתלים כמו מבוך שממבט ראשון נראים כפקעת סבוכה שתותר בתוך דקות. אבל לא. זה לוקח אולי ארבעים דקות, לעתים אפילו שעה להמתין שם להפלגה בת עשר דקות בפירת הג'ונגל או בצוללת של הקפיטן נמו, והתור תמיד מתחיל בהתחלה ונגמר בסוף, והכל מתנהל לאט ובשקט, ובלי מתפלחים או מתחכמים, והשלט בכניסה מודיע לך כמה דקות עליך להקדיש להמתנה, ואף אחד לא דוחף ולא רוחק, כאילו יש להם כל הזמן שבעולם וכאילו לזמן יש כאן חוקים שלא מהעולם הזה.

זו לא אמריקה של ניו־יורק. זו אמריקה של מיקי מאוס. לא בקולנוע. בחיים, באורלנדו, פלורידה. ככה הם יחגגו לו גם את יום ההולדת ה־60, בקריה המיוחדת שכבר בנו שם, שכבר מקבלת מתנות מאלפי מעריצים, ובחדר ההלבשה שיצרו לכבודו למרות שלא היה כזה מעולם. כי בממלכת הקסמים הזאת החלום הוא מציאות והמציאות היא חלום, ואולי חבל שמיקי, העכבר ששאג, לא ירוץ לבית הלבן כדי להרחיב את גבולותיה של ממלכת הקסמים מעבר לאורלנדו, לעבר העולם כולו. ■

על קית ריצ'ארדס אומרים שהוא לא ממהר לשום מקום. המראיינים שלו כבר רגילים לראות אותו מאחר. מגיע באדישות אופיינית, אומר סליחה, לוגם איזה משקה טוב, מצית סיגריה ויוצא. על ריצ'ארדס המציאו כנראה את הפתגם – "אפילו ללוויה שלו הוא יאחר". ואולי הוא היה כבר מאחר כמה שנים. כי ריצ'ארדס הוא לא כדיוק תשדיר של אגודת לב אל לב. הוא ספוג בהרואין, קוקאין ושאר כימיקלים. ריצ'ארדס, בניגוד לאחרים שלקחו סמים, אף פעם לא הכחיש. תמיד הודה שנטל סמים קשים. הוא לא המליץ לאחרים להיות כמוהו, אבל גם לא הצהיר שהוא מצטער על שנטל סמים. להיפך.

עכשיו לריצ'ארדס יש אלבום סולו. ראשון. הוא לא ממהר. אחרי למעלה מ־25 שנה עם האבנים המתגלגלות הוא מציץ החוצה פעם ראשונה לבד. ריצ'ארדס הוא אחד הגיטריסטים הנפלאים של עולם הרוק. אחד המלחינים הגדולים שהפך את האבנים המתגלגלות (הרולינג סטונס) ללהקת הרוק הכי טובה שהיתה אי פעם. הוא אחראי יחד עם "אחיו התאום", מייק ג'אגר, ללהיטי ענק כמו: ליידי ביין, ג'מפינג ג'ק פלאש, סיפוק, כשהדמעות זולגות, התמוטטות עצבים מספר 19, סוכר חום, סוסים פראים, צבע זאת בשחור, הזמן לצידי, כתחת לאגודלי, מחבה לחבר, תישן הלילה ואת הרשימה אפשר לגלגל עוד ועוד.

האבנים המתגלגלות כבר מזמן הפכו לאגדה. ריצ'ארדס, חף מפוזות, דבר שבולט על רקע הבומבסטיות של ג'אגר. בזמן שג'אגר רץ על הבמה, מנענע את הישבן ומגלגל לשון על השפתיים, ריצ'ארדס עמד בנונשלנטיות מופגנת – פניו מסטוליות, סיגריה תקועה בזווית פיו. חולצתו בדרך כלל קרועה. אבל מה כל זה חשוב, מרגע ששומעים את צלילי הגיטרה שלו. הריפים הנפלאים הפכו כבר לאגדה.

האלבום החדש של ריצ'ארדס, "רכילות זולה", לא עושה איתו חסד, בלשון המעטה. היו שחשבו שהוא ישחזר את הימים הנפלאים של "הסטונס" באלבומים כמו "אצבעות דביקות" או "גולה ברחוב הראשי". ריתם אנד בלוז כמו פעם. אבל התוצאה הסופית היא אכזבה גדולה. עיתונות הרוק בחו"ל, זו שכל־כך רצתה לפרגן לו, להוכיח לג'אגר מי כאן האבן החשובה, נאלצה להודות שזהו אלבום חסר חוט שדרה. ולא רק בגלל שריצ'ארדס לא זמר גדול. פשוט התומר לא היה מספיק טוב. והוא כנראה צדק כשאמר שהשירים האלה לא היו נכנסים לאלבומים של "הסטונס". "החבר'ה פשוט היו מעיפים אותם דרך החלון".

קית ריצ'ארדס מעולם לא סבל מאלמוניות יתר, אבל במשך השנים הוביל ג'אגר, כצפוי, את התהלוכה התקשורתית. מיקד אליו את הזרקורים. שאר החברים בלהקה – ווטס, ויימן, ווד, העדיפו להתרחק מהתקשורת. כל אחד וסיבותיו עימו. ווטס פנה אל עולם הג'אז, ווד נעלם בסלון המשפחתי וביל ויימן המשיך לחפש קטינות בנות 14.

האלבום החדש, פתח לריצ'ארדס סידרת ראיונות כמעט אינסופית. כל ירחון ושבועון מוסיקה שמכבד את עצמו פירסם עימו ראיון גדול. וריצ'ארדס, שנראה כבר עם קמטים, אותו פרצוף קשוח, מכוער ומסטול, גולל את ההיסטוריה שלו ושל הלהקה.

וכרגיל בראיונות כאלה, הצד המוסיקלי הופך משני. רוצים ממנו סיפורים. אקשן, סמים, נשים, מאבקים, כלא, אורגיות, שערוריות. וריצ'ארדס היה בכל המחוזות האלה. במקרים רבים הוא הוביל את התהלוכה. בעיקר כשמדובר באורגיות ובקטעי הוללות. ריצ'ארדס היה ידוע במשך שנים כמארגן מסיבות מסוג מסויים. פעם, בשנות ה־60, יצאה עיתוני בריטניה בכותרות: "בחורות עירומות במסיבה של הסטונס" כן, הם הפשיטו בחורות. והיו שם גם הרבה סמים. פעם אפילו מצאו בחורה ללא רוח חיים בטירתו של ריצ'ארדס. כנראה ששאפה יותר מדי גרגרים לתוך הנחיריים.

ריצ'ארדס מספר בחגיגיות על התקופות שבהן היה תחת טריפ, גמור, מסטול. אבל זה לא הפריע לו להלחין שירים נפלאים ולהיות אחד הגיטריסטים הגדולים בעולם. משפט המפתח שלו בנושא הסמים היה תמיד, "אף פעם לא היתה לי בעיה עם סמים. רק עם שוטרים". וריצ'ארדס אכן היה עצור, כמו שאר חברי הלהקה, על שימוש בסמים, יותר מפעם אחת. הרבה יותר. אבל כשאתה אבן מתגלגלת אתה לא יושב הרבה זמן בכלא. הוא זוכר שאסירים העבירו לו טבק וניירות כדי שגם בכלא לא ישאר יבש. אפילו בקנדה, כשמצאו אצלו כמות גדולה של הרואין, הוא לא ישב הרבה.

(המשך בעמוד הבא)

סרטים שלא תוכלו לראות בשום מקום אחר

הד ארצי וידאו מציגים:

סידרת היוקרה לפי ספרו הידוע של סקוט פיצ'רלד.
אלבום כפול.

הסרט הישראלי החזק שייצג את
ישראל ב-20 פסטיבלים בינלאומיים. להזכר בימים הטובים.

3 פרקי הקומדיה המטורפת עם
ג'ון קליז. אסור לחחמיץ.

קומדיה קנדית משובחת. לכל
אחד/אחת המחפש/ת את
הגבר/האשה האידיאלי/ת.

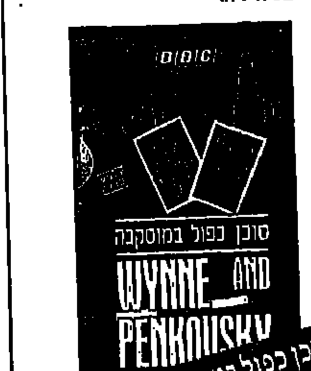
סרט ההמשך ל"היהלום שבכתר".
הסרט עטור הפרסים שלא ראית
בטלויזיה.

בוא ותלמד איך פועל ה"מוסד".
מתח ופעולה ברמה גבוהה.

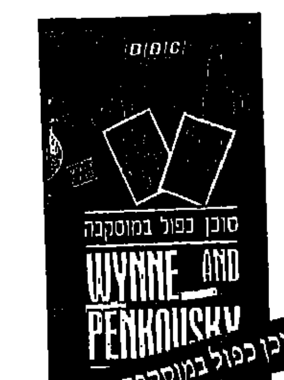
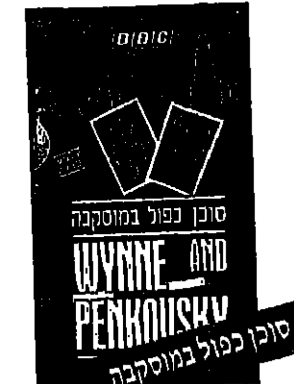

אולי אחד הסרטים המפחידים
ביותר שנעשו מעולם. לבעלי
עצבים חזקים.

לילדים - הגירסה המצוירת של
רמבו. דובר עברית.

מותחן אמיתי על פרשת ריגול
אמיתית ונועזת של המוסד הבריטי.

סידרת ההמשך המעולה ל"אלמנות".
נשות פושעים שנהרגו, נרתמות להשלים
את מה שבעליהן התחילו.
אלבום כפול.

קח סרט טוב לשם שינוי

מופץ ע"י: **החברה הכללית למוסיקה (1973) בע"מ**
רח' החילזון 4, רמת-גן. טל. 03-7525654

סוף לצרות עם השערות הנושרות

פינקי

תכשיר למניעת נשירת שיער לכלבים וחתולים

חדש ומהפכני!

הבעיה

נשירת שיער בכלבים וחתולים מהווה מיטרד הן אסטתי והן תברואתי לתושבי הבית.
השיער המתפזר בכל השנה על הבגדים, השטיח, הספה, ולעיתים אף מגיע לשולחן האוכל.
נשירה זו המתרחשת כל השנה, בנוסף לחילוף העונתי המתרחש פעם או פעמיים בשנה, אינה הכרחית לבריאות הכלב או החתול.

הפתרון

פינקי הוא התכשיר שמטרתו ברורה: לפטור אתכם מהמטרד של שערות נושרות. לאפשר לכם לגדל בביתכם כלב או חתול תוך הנאה רבה יותר.
מהיום - אינכם צריכים לחיות מוטרדים מכך שהבית יהיה מלא בשערות שנשרו. מהיום - יותר כייף לגדל ולהחזיק בבית חיות מחמד.
פינקי מכיל חומרי מזון חיוניים לגידול השערה ולחיים הבריאים שלה החומרים הללו מחזקים את צמיחת השיער ומאפשרים לשערה מחזור חיים ארוך יותר מהרגיל והתוצאה הנשירה פוחתת.
תהליך זה מתרחש מבלי לפגוע בחילוף הטבעי והתקין של השיער (בין העונות).
תוך מספר ימים מתחיל תהליך הפחתת הנשירה, וכתוצאה מהשיפור הכללי בבריאות השיער תהנו אתם.
בעל החיים מפרווה מבריקה, נעימה וקטיפתית יותר.

שימוש פשוט קל ומהיר

התכשיר הוא נחלי ומשווק בבקבוק שתכולתו 200CC ומיועד לשימוש חיצוני. תרסיס לכלבים גדולים ובעלי שיער קצר, או מריחה בליטוף לכלבלבים וחתולים.
השימוש בתכשיר הוא נעים לבעל החיים ולבעליו.
אופן השימוש: שים מעט חומר על ידך (או התז על הפרווה) ומרח ולטף באהבה את חית המחמד.
שניכם תהנו, חית המחמד מהליטוף ומפרווה מבריקה וקטיפתית ואתם מבית נקי משיער.

וטרינרים ממליצים

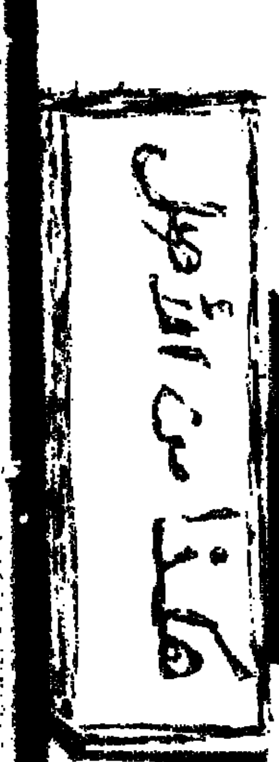
פינקי נבדק ונוסה ע"י וטרינרים בארץ ונמצא שיעילותו אינה מוטלת בספק. כמו כן נבדק פינקי בבדיקות רעילות מחמירות ונקבע שהתכשיר אינו גורם נזק כלשהו לבעל החיים או לבעליו.
ד"ר רפי שחף מנס-ציונה אומר:
"התוצאות המצוינות שקיבלתי מבעלי חיות המחמד שהשתמשו בתכשיר הפתיעו גם אותי.
זה התכשיר הראשון שאני מכיר באמת יעיל לבעיה המטרידה רבים המגדלים חית מחמד בבתיהם."
ד"ר שתיל עודד מלוד מספר:
"אני משתמש בפינקי על הכלב הפרטי שלי וממליץ לכל לקוחותי, התכשיר הזה פשוט יעיל וטוב. אשתי אוהבת את פינקי יותר מכל..."

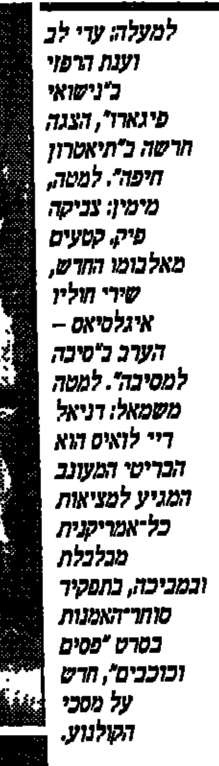
המצאה ישראלית

CLILCO

להשיג בחנויות מחמד, וטרינרים ובתי מרקחת. מיוצר ומופץ ע"י **כלילקו** למידע והזמנות טל. 08-401340/3

למעלה: עדי לב וענת הרפזי ב"נישואי פיגארו", הצגה חדשה ב"תיאטרון חיפה". למטה, מימין: צביקה פיק, קטעים מאלבומו החדש, שירי חולין איגלסיאס – הערב ב"סיבה למסיבה". למטה משמאל: דניאל דיי לואיס הוא הבריטי המעונב המגיע למציאות כל־אמריקנית מבלבלת ובמבוכה, בתפקיד סוחר־האמנות בסרט "פסים וכוכבים", חדש על מסכי הקולנוע.

המדריך

עורך:
אריה דייכמן

עיצוב גראפי:
חניתה זמצקי

משתתפים קבועים:
בתיה אבישי, אדר אבישר, רחל אנגל, אהרון דולב, יוסי חרסונסקי, אליקים ירון, ציפי לוי, אבי מורגנשטרן, טל פרי, שרית עקול, איקי שובל, ישראל שמיר.

מודעות:
אורי דן, טל' 03-439251
"בידור ומאי", טל' 03-5611383

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

בשער:
פיטר וולר ("רובוקופ") הוא הפרקליט הצעיר הנקלע לחקירה של שחיתות ואלימות במשטרה, בסרט "השוטר שלנו", מהשבוע על מסכי הקולנוע.

אפשריים שינויים שלאחר־ההדפסה במידע שבחוברת זו. לעידכון סופי – עיין בלוח השידורים היומי בעיתון.

יום שישי, כ"ד בחשון תשמ"ט, 4.11.88

זהב 18 קראט ויהלומים נקיים ב-18 תשלומים

רק בבורסה לתכשיטים

את יודעת
שהבורסה לתכשיטים,
היא המקום הטוב ביותר לרכישת
תכשיט זהב איכותי, משובץ ביהלומים.
כי בבורסה לתכשיטים את יכולה להיות
בטוחה שהתכשיט שלך הוא באמת זהב
18 קראט, משובץ ביהלומים נקיים,
מעוצב ברמה בינלאומית, בעל גימור
מושלם, מוחתם בחותמת מכון התקנים
ונושא תעודת אחריות מוכרת.
את מוזמנת לבחון כל תכשיט וכל יהלום
במיקרוסקופ גימולוגי מיוחד,
ולהיווכח במו עיניך!
בבורסה לתכשיטים את רוכשת תכשיט
איכות, חיישר מבית היוצר הגדול והאמין
בישראל, המתמחה בזהב 18 קראט
וביהלומים נקיים. את חוסכת את פער
התיווך ויכולה ליהנות מתשלומים נוחים
(עד 18 תשלומים), באמצעות כרטיס
האשראי שברשותך.
עכשיו אין לך סיבה להסתפק בפחות -
היכנסי לסניף הבורסה לתכשיטים הקרוב
למקום מגורייך, ותחושי את ההבדל!

הבורסה לתכשיטים - יצירות בזהב 18 קראט ויהלומים נקיים.

נשמח לשרתכם בימי השבוע: 9.00-20.00 וביום ו' 9.00-14.00.
תל-אביב: דיזנגוף 98 (ליד הככר) טל. 03-246194 **ירושלים:** בן-יהודה 4 (במדרחוב) טל. 02-231524 **חיפה:** רח' הנביאים 16 טל. 04-664111
הצפון: דרך עכו 14, קרית ביאליק טל. 04-727523 **טבריה:** רח' הירדן פינת הבנים טל. 06-720238 **חולון:** סוקולוב 54 (פינת קוגל) טל. 03-5053545
אשקלון: בנין שקמים, הנשיא הראשון טל. 051-38764 **ראשל"צ:** רח' ז'בוטינסקי 65 טל. 03-945524 **רעננה:** רח' אחוזה 104 טל. 052-25455
באר-שבע: רח' הרצל 112 טל. 057-34469 **אילת:** מרכז מסחרי שלום טל. 059-76822
מכבדים כרטיסי אשראי VISA ויזה, דיינרס, ישראכרט במזומן או בתשלומים.

ת ל - א ב י ב

סיבוב

ד א ו ן ט א ו ן

ליל שבת. ילדי הג'לי יוצאים לכבוש את העיר. בשעה עשר בלילה, אפשר ללבוש את הבגדים השחורים, לשים קצת איפור ולהבריש את הראש בגוזל סמיך. אם אתה ילד, לך לשירוקו. אם אתה רוצה להיות "אין" לך לסקיי. פעם ניסינו להיות האח התאום של ניו־יורק. היום, אינפלציה של מועדונים. ניר רשף בילה בהם בשבוע האחרון. מדריך לנער המתבגר. מחירים, משקאות, לבוש, מוסיקה. דאון־טאון תל־אביב 88'. איפה הימים של שולץ?

מטרו

הלל הזקן 7

המועדון שהיה אמור להיות במקור משכנם של ההומוסקסואלים העיר, נעשה מועדון לקהל הרחב. פתוח כמעט כל השבוע. כרטיס באמצע השבוע 10 ש"ח ובסופו – 15 ש"ת. מועדון קטן, מעוצב יפה. הקהל צעיר בעיקרו. גיל הגג 30. בימי שישי הקהל צעיר מאוד, גילאי 17–18. בימי שלישי מתקיימים ערבי פאנקי, בשאר השבוע מוסיקה מגוונת, ממייקל ג'קסון ועד בראין אינו ודייויד ביירן. הקהל מגוון. מטיפוסים ששכחו שהפאנק נפטר כבר, ולצידם בנרגים חביבים וכמה אנשי "אין". במקום גם נערכות הופעות. (מיקי שביב, דן תנרן, טאטו).

מועדון ללילה אחד

רוטינה. יש הרבה אנשים שאוהבים מסיבות. וגם רוצים שידעו שהם "אין", ואולי יכתבו עליהם בעיתון. אבל הם לא רוצים שכל העיר תדחף להם לתוך הסלון. מה עושים? עורכים מסיבות פרטיות. מישהו משלם לבעל המועדון ומקבל בתמורה תקליטן והזמנות. השתיה על חשבון האורחים. המועדונים שעובדים חזק כמעט ולא בונים על מסיבות פרטיות. כיום, נוצר מצב שמועדונים רבים מתפרנסים בעיקר ממסיבות פרטיות.

פינגווין

יהודה הלוי 43

בעבר היה סמל הדקדנט. היום, כמו שירוקו הפך למשכנם של צעירי העיר. פתוח כמעט כל השבוע, הרבה מסיבות פרטיות. מחיר כרטיס 10 ש"ח. מוסיקת פאנקי, גל חדש ולהיטים עכשווים. בימי רביעי יש הרבה מוסיקת "האוס" הלהיט החדש שכבש את מועדוני ניו יורק ולונדון. תחך הגילאים צעיר מאוד, תיכוניסטים וחיילים. הלבוש זרוק, הרבה שחור וג'ינס. וג'ליז כמובן. רצוי קרחת מסביב לפדחת.

סקיי

שוקן 22

הלהיט העכשווי של העיר, נפתח לפני כחודשיים. פתוח בשלישי, חמישי, שישי ושבת. כניסה 10 ש"ח. בערבים מיוחדים (וידיאו) זה יעלה לך מעט יותר. חניה בשפע. כדי להגיע למועדון, צריך לטפס ארבע קומות. ברגל. או קחו אוויר. המקום כולל שתי קומות. קומה א' דיסקוטק + בר וקומת גג פתוחה, המייחדת את המקום משאר מועדוני תל־אביב. יכול להכיל כ־600 איש. הקהל צעיר: כדורסלנים, כדורגלנים; דוגמים ודוגמניות והרבה קינדעלך. הלבוש בדרך כלל ספורטיבי, הרבה ג'ינסים. המוסיקה במקום היא בעיקר פאנקי, כאשר פרינס עולה לחלל האוויר בתדירות גדולה. העניינים מתחילים לזוז משעה חצות וחצי אל תוך הבוקר. במקום, מערכת איוורור מצויינת. לאחרונה החלו ערבי וידאו ובקרוב מבטיחים גם הופעות. לקראת החורף מתוכננת אטימתה של קומת הגג. בכל מקרה, תביאו מעיל.

סוואטו

פרישמן 6

פתוח כל השבוע חוץ מיום א'. באמצע השבוע מחיר הכרטיס 7 ש"ח ובסופו 10. תוכל להתלבש ברצונך. בסוואטו תמצא זרוקים עם ג'ינס קרוע ורוקדים לצד אלגנטים צפוניים. המוסיקה המנוגנת במקום היא מוסיקה שחורה שכוללת, רגאיי, מוסיקת נשמה, פאנקי, גוספל, ואפרו־מיוזיק. ימי שלישי מנגנים בעיקר מוסיקת נשמה. המקום בעייתי מבחינת חניה, למרות שפע החניונים שבסביבה, כיוון שאלו יקרים. מבקרי המקום ברובם תיירים וכושים הנמצאים בארץ ומחפשים את המוסיקה שעליה גדלו. לרעבים שבחבורה התחילו להריץ במקום אוכל של פאבים (סלטים, צ'יפס וגבינות).

קולוסאום

כיכר אתרים

המקום שפתח את עידן הדיסקוטקים בעיר, זוכרים? פתוח משלישי עד שבת. שישישבת כרטיס עולה 23 ש"ח וכולל שלושה משקאות. בימי חמישי – 15 ש"ח ובשלישי 12 ש"ח. ביום רביעי הקהל מבוגר – בני 25+ ואז הלבוש גם אלגנטי. בשאר הימים מאכלסים את המקום צעירים וחיילים וההופעה לא מחייבת. המוסיקה בנויה על להיטים עכשווים לצד דייויד בואי, ג'נסיס, פיטר גבריאל וכדומה. מישהו עוד זוכר שהיו אנשים שהתחננו לראות את המקום לפני כמה שנים? מישהו עוד זוכר שגרייס ג'ונס הופיעה שם?

שירוקו

עמק יזרעאל 44

משכנם של בני העשרה ויוצאי מחלקת הפגים. בקיצור ילדים, ילדים. המקום פתוח בימי חמישי, שישי ושבת. כניסה 5 ש"ח. בימי חמישי ושבת בני 18+, בימי שישי 16+. רחבת הריקודים די קטנה, יכול להכיל כ־300 איש. בימי חמישי מירב העניינים מחוץ למועדון ולאו דווקא בתוכו. מדברים על שיעורי בית ובחינות פתע. החבר'ה שקיבלו את האוטו מאבא ומצאו חניה בקלות. המוסיקה בעיקרה היא גל חדש וגם מוסיקה עכשווית כמו "פט־שופ בויס". בימי שישי יותר באסתטיסטית. לבוש: ג'ינס פלוס חולצת אלגנטיות. ג'ינס וחולצות שחורות. קצת ג'לי בשיער, גם מועיל. לפני חצות אין מה לחפש שם.

למעלה סקיי: רוקדים פרינס ומעשנים תוצרת חוץ. למטה הסטפס. כבר לא רוקדים כמו סרדינים.

צילם: גרי אברמוביץ'

זמן אמיתי

אילת 22

מקום בהרצה. לפני שבועיים נפתח בהופעות של להקת הקליק. משופע בחניה. סקלט מוזנח שזכה ללבוש חדיש ומפתיע, עם עמודים בנוסח רומי. המוסיקה משלבת קטעים ישנים וקלאסיקה לצד מוסיקה יותר מתקדמת. המקום הוא קומפלקס שיכלול דיסקוטק, אולם הופעות וקפה תיאטרון. יכול להכיל עד 800 איש. הרבה אין זורמים למקום. הזמן האמיתי נחשב היום לדבר המעניין בעיר, אבל בהיסטוריה המקומית, ברור שזה עניין זמני. עד שיקום מועדון חדש. כנראה שזה יהיה "ליקוויד", בגילגולו השלישי והמשופץ. איפה? ברחוב סלמה. בקולנוע זוהר לשעבר. תבלו.

חן לי הזמנה

לתופעה הזו אין אח תאום בעולם. רק בישראל. אנשים לא משלמים בכניסה. סוף פסוק. אנשים לא משלמים בכניסה. יש הזמנות. חלוקת ההזמנות יוצרת מצב שלא קוימת תחרות בין המועדונים. אנשים לא משלמים כדי לבוא למקום הטוב ביותר, אלא מגיעים למקום שאליו כאים כולם בעקבות ההזמנות. ההזמנות מסוגלות להעלות או להוריד מועדון. נוצר מצב אבסורדי שלאדם מסויים יש מספר הזמנות לאותו ערב למספר מועדונים וקשה להחליט לאן ללכת. בעיר יש כמות מסויימת של הזמנות ויכול להיווצר מצב שכולם יתרכזו במועדון אחד, בעוד שאר המועדונים האחרים ריקים לגמרי. מסקנה, להפיק הרבה הזמנות. מישהו משלם בכלל?

סטפס

יפת 13, יפו

המועדון שהיה בזמנו הלהיט של העיר והזרים לשם את כל המי ומי, דעך וכיום יש לו את קהל היעד שלו שבנוי מהפריפריות בת־ים, חולון, וראשל"צ. פתוח בשלישי, חמישי, שישי ושבת. אין בעיות חניה. ביום שלישי 10 ש"ח ובסוף השבוע 15 ש"ח. הקהל ברובו צעיר. חיילים מינוס פלוס. בימי חמישי 22+. לפעמים יש מסיבות פרטיות. לבוש חופשי. בימי חמישי יותר אלגנטי. תקוותם של בעלי המקום להחזירו למה שהיה. לפני שבועיים חגג המועדון שנה להיווסדו. היה שם צפוף. מאד. בקושי היה אפשר לנשום. כולם רצו להראות בסטפס, ורקדו כמו תבורת סרדינים. אבל עכשיו, אחרי הבום, המקום יחזור לנינוחות הרגילה.

סינרמה

יד אליהו

מועדון חברים בלבד. המקום פתוח כמעט כל השבוע. לא ניתן להיכנס בתשלום ואם אינך חבר תוכל להגיע רק אם הוזמנת למסיבה פרטית. מגוון גילאים רחב התלוי בבעל המסיבה. הלבוש במקום אלגנטי, לא נותנים להיכנס בג'ינסים. רחבת הריקודים קטנה מאוד. מוסיקה שבנויה בעיקר על להיטי המצעד העכשווי (קיילי מינוג, אינקסס, דבי גיבסון, עפרה חזה). יש כמובן גם את רחבת הריקודים הענקית של הסינרמה. כדי למלא אותה, מגיעים אוטובוסים מעדי השדה. רוקדים עד חצות פלוס וחוזרים הביתה. שההורים לא ידאגו יותר מדי. חניה בשפע.

מוטיב הסובארו

התופעה שמה שטוב לאחד טוב לכולם, חוזרת בכל המועדונים בעיר. המשקה העיקרי בכל המקומות הינו בירה ומשקאות קלים. קוקטיילים, על אף קיומם, כמעט ולא שותים, כנראה בגלל מחירם. גם לגבי המוסיקה יש כבר כמעט קונצנזוס. בעיקר פאנקי, הרבה רוק ולפעמים דיסקו רקיד. אין סגנונות יותר מתקדמים. הלבוש פחות או יותר דומה, בגדים שחורים, ג'לי בשיער. תלוי מה היה בשבועון העדכני מלונדון. שהרי אנחנו מושבה קטנה, שרוצה, מאד רוצה להיות כמו לונדון. אבל בבוקר מתפכחים ורואים שהנה אנחנו גרים בסך הכל בבת־ים או ראשל"צ.

קאטס

הירקון 61

בעבר קולנוע דן. מועדון שהיה היכל הרוק התל־אביבי, שינה פניו ואת קהל היעד שלו. פתוח כל השבוע. בימים א', ב' ו־ד' נערכות מסיבות פרטיות. בשאר הימים כרטיס עולה 15 ש"ח. הקהל בהתאם לבעלי המסיבות. ביום שישי – בני 18+, ביום חמישי מעט יותר מבוגרים – 22+. בימי חמישי הלבוש גם יותר אלגנטי. מוסיקה עכשווית פלוס דינוזאורים ותיקים לצד מוסיקת פאנקי. יכול להכיל על־פי רשיון 1,200 איש. במקום במת הופעות ומערכת מיזוג אויר מרכזית. פעם גם רצחו שם מישהו...

למעלה סקיי, מגנבים הומוס על הגג. למטה המטרו. פאנקי, והופעות חיות.

צילם: גרי אברמוביץ'

קולנוע

הדירוג של אהרון דולב

לא להחמיץ	●●●●●
כדאי לראות	●●●●
אפשר לראות	●●●
אפשר לוותר	●●
כדאי לוותר	●

תל־אביב

(שעות צפיה: 5; 7.15; 9.30)

קומדיה

ביג (ארה"ב 87') **דקל** טל. 443209. קומדיה. בימוי: פני מרשל. שחקנים: טום הנקס, דייויד מוסקו, אליזבט פרקינס, ושר בן 12 מבקר ב־ריד, משלשל מטבע למכונה ה"ממלאת משא־לות" – ומגלה כי משאלת־חייו אכן מתגשמת: הוא מקבל גוף של בחור בשווה השלושים בחייו. הוא זוכה לקידום מהיר בעבודתו במפעל לצעצועים, מתאהב ואוהב – בקיצור, נהנה מכל רגע של מצבו החדש. (9.35;7.10)

בוקר טוב וייטנאם (ארה"ב 88') **גת** טל. 267888. קומדיה צבאית. בימוי: בארי לווינסון. שחקנים: רובין ויליאמס, פורסט ויטאקר. שודרן חצוף מוצב בתחנת השידור הצבאית בסייגון. בימי הסלמת מלחמת וייטנאם ועושה באלאגן אוארבי מהמימסד הצבאי. שונן. ●●●●(9.45;7.20;5)

בעל בהשאלה (הולנד 88') **רב־חן 5** טל 282288. מהתלה מתירנית. במאית־תסריטאית: וושקה ואן ברקל. אם ועקרת בית בורגנית מחפ־שת משמעות חדשה לחייה המתבגים ומחלי־פה דירה, תפקידים ואורחות חיים עם רווקה עתונאית זרוקה ומשוחררת. ●●(9.50;7.30;5;2;11)

החיים הם נהר ארוך ורוגע (צרפת 88') **לב 1** טל 288868. גרוטסקה חברתית. במאי: אטיין שאטילייה. שחקנים: הלן וואנסן, כריסטין פינס, קתרין ז'אקוב, דניאל ז'לאן. בבי"ח ליולדות, בעיר פרובינציאלית אי־שם בצפון צרפת, נוק־מת אחות מיילדת במאהבה הרופא המיילד ומטבירה תינוק עשיר ותינוקת עניה, זו לעריסת לידתו של זה.(10;8;5;2) ●●●

תהגיגת של באבט (דנמרק 87') **גורדון** טל. 236992. "אוסקר" לסרט הזר של השנה. בימוי: גבריאל אכסל. שחקנים: סטפאן אודרן. פליטת מלחמת פרוסיה־צרפת (1871) ואשפית מטבח פריזאית לשעבר, מוצאת מחסה כסוכנת ביתן של בנות הכומר החסודות בכפר פורימני נידח בדנמרק, ומוציאה את כל בספה על הכנת סעו־דת מלכים לכפריים הקרתנים. סיפור מצוין, שיחזור מסונן, הומור דק. ●●●●

מצלמה בלי בושה (ישראל 88') **מקסים** טל. 287457. סרט מתיחות חסישי מבית היוצר לתע־לולי המצלמה הנסתרת הנצחית של יהודה בר־קן (הפקה, בימוי, משחק). בין המשתתפים בצד "המותח" – צבי שיסל, מושיק טימור, בועז רוירתון, ערווה לב וכוכבנית גרמניה, שחושפת את החלקים הפרטיים. נדוש ותפל.(9.30;7.30;5)●

מגלה את אמריקה (ארה"ב 88') **טיילת 3** טל. 657952 מהתלה רומנטית "שחורה". בימוי: ג'ו לנריס. שחקנים: ארי מרפי, פול בייטס, ג'ון איימוס. נסיך אפריקני מהאגדות, מגיע לסלאם הניו־יורקי בחיפוש אחר מלכה ומוצא הרפתק־אות, הסתבכויות והרבה טיפוסים חימהוניים.

פסטיבאל סרטי היצ'קוק – בית ליסין טל 216653. מוצ"ש ויום א' פסיכו; יום ב' וג' האיש שידע יותר מדי; יום ד' וה' תחבל (ב־23.15)

סקין בלוז (התקווה 87') **דיזנגוף 2** טל. 200485. פארודיה "מלוכסנת". בימוי: מסואי הארק. שחקנים: טשרי צ'ונג, לין צ'ינג, סאלי יה. פרק שני (האסון – "שנגחאי בלוז", שלישי־יקא) בסרילר.

ניה סהרורית על ציוני דרך בהתפתחות החברה והחרבות הסינית במאה ה־20. הפעם דיכוי הא־שה והשתחררותה. שנון, מבריק, איכויות מבי־ות וחזותיות מפתיעות. ●●●●(9.50;7.30;5;3;1;11)

קיץ אצל סבא (טייוואן 86') **מוזיאון** 261297. קומדיה כפרית. בימוי: הו הסיאו־הסיין. שחקנים: קו צ'ואן, סיי פונג. חצוגה מסחרית ראשונה ב־ישראל לבמאי טייואני בעל־מוניטין. הרפתקות־הם התמימות של אח ואחות עירוניים בני־עשר־רה, החווים קיץ אידילי מותק וקסום בבית סבם הרופא הכפרי, הרחק מביתם בבירה טייפה. אי־טי, רגיש, ונלבב. רובד סיני, חרגום עברי.●●●●(9.30;7.15;4.30)

קפה בגדד (גרמניה 87') **דיזנגוף 1** טל. 200485. פנטסיה קומית. בימוי: פרסי אדלון. שחקנים: מאריאן סגברכט, סי.סי.ה. פאונדר. תיירת גרמניה שופעת־מישמנים, מעוררת לחיים קסומים פונדק מוזח, מאויש בחבורת זרוקים חימהוניים, אי־שם במידבר קליפורניה. הומור, דימיון, וסינגון. ●●●●(9.50;7.30 ;5;3;1;11)

דרמה

הקומיסרית (בריה"מ 67') **תכלת** טל. 443950. זוכה "דב הכסף" בברלין אשתקד. במאי: אלכ־סנדר אסקולדוב. קומיסרית בצבא־האדום, בימי קרבות המאסף נגד צבא־הלבנים בתחילת שנות ה־20, נכנסת להריון בעיצומם של הקרבות, ונוכחת ללדת בבקתת משפחה יהודית דלה ברוסיה הלבנה. בשחור־לבן. מעניין. ●●●●(9.40;7.30;5)

הקלות הבלתי נסבלת של הקיום (ארה"ב 87') **אורלי** טל.657952. עיבוד ארוך (170 דקות) לרב־מכר מאת הצ'כי הגולה, מילן קונדרה. בי־מוי: פיליפ קאופמן. שחקנים: דניאל דיי־לואיס, ז'ולייט בינוש, לנה אולין. מעלליו הופקריים של מנתח צעיר, בדיסרומי "האביב של פראג"

(1968). צילום יפהפה, בצד פישוט עלילתי של יצירה מורכבת. ●●●(9.15;5.45)

טאקר – האיש והחלום (ארה"ב 88') **צפון** טל. 443966. ביאוגרפיה. בימוי: פרנסיס פורד קופולה. שחקנים: ג'ף ברידג'ס, מרטין לנדאו, דין סטוקוול. החלום־האמריקני ושיברו. סיפורו של פרסטון טאקר, מעצב מכוניות בעל חזון, שבשנ־ות ה־40 שאף להצעיד את אמריקה לעידן הע־תיד המסווג והובס ע"י הקורפורציות הגדולות ומשרתיהן בגבעת הקפיטול. בימוי, צילום, ערי־כה ועיצוב פרפקציוניסטיים. ●●●● 9.30;7;4.30)

יום שני הסוער (בריטניה 88') **לב 2** טל. 288868. ג'אז פולני ומאפיה אמריקנית בפרובינ־ציה אנגלית. בימוי: מייק פיגיס. שחקנים: סטינג, מלאני גריפית, טומי לי ג'ונס, שון בין. סביב "שבוע אמריקה" בעיר־הנמל הצפונית, נרקמים וסיומות השתלטות, מצד מאפיוזים אמריקנים על מועדון־הג'אז המקומי, אולי על העיר בכלל. הסופטוב פטרומי".(10;8;5;2) ●●●

כפר קטן שלי (צ'כוסלובקיה 85') **דיזנגוף 3** טל. 200485 סאטירה כפרית. בימוי: ג'ירי מנזל. שחקנים: רודולף הרושינסקי, יאנוש באן. לאחר עשרים שנות "ציגון" סטאליניסטי, מנזל חוזר אל חיי הפרובינציה הצ'כית, שהיתה לו אז ועודנה היום – מקור התבונות ההומוריסטי באיש הקטן, חולשותיו, משוגותיו ותמימותו. אנושי, חביב. ●●●● (9.50;7.30;5;3;1;11)

לסניור באהבה (ארה"ב 87') **רב־חן 4** טל. 282288. פואמה פראנוית היספנו־אמריקאית, ע־מת "לאדוני באהבה" משנות ה־70. בימוי: ראמון מונדס. שחקנים: אדוארד ג'יימס אולמוס, לו דיי־מונד פיליפס. סיפורו האמיתי של מורה, שקיבל כיתת חריגים פראים ומנותקים והצעיד אותם להישגים מופלגים בשיטות הוראה בלתי שיגר־תיות.(9.50;7.30;5;2;11)

מעריצה צמודה (ארה"ב 88') **טיילת, 2** 657952. בייסבול עם־כל־דבר, ביחור סקס. במ־אי־תסריטאי: רון שלטון. שחקנים: סוזאן סאראנ־דון, קווין קוסטנר, טים רובינס. צעירה סוגדת למשחק המחבט ושחקניו, בוחרת מדי עונה חד־בט מבטיח ונותנת לו כל העונה איסון אכסקלו־סיבי לביצועים היישניים על המיגרש וביצועים אתלטיים לוהטים במיטה. הוא והיא ועולם הב־ייסבול. ●●●(9.40;7.30;5)

עיניים שחורות (איטליה־בריה"מ 87') **תמוז** טל. 412761. קומדיה עצובה על חיים מוחמצים. במאי: ניקיטה מיכלקוב. שחקנים: מרצ'לו מאסט־רויאני, אלנה סופונובה, סילבנה מנגאנו. מבוסס

על "הנברת עם הכלבלב" וסיפורים אחרים מאת אנטון צ'כוב. בימוי מסוגנן בהומור אירוני. מאסטרויאני נפלא. (9.40 ;7.15) ●●●●●

צל הטווס (אוסטרליה 87') **פאר**, טל. 433795. בימוי: פיליפ נויס. שחקנים: וונדי יוז, ג'ון לן. עקרת־בית אוסטרלית מגלה כי בעלה הפולי־טיקאי בוגד בה שנים רבות. כדי להתאושש, היא בורחת לאי קסום בתאילנד. תוך זמן קצר היא מתאהבת במנהל־בר מקומי, רקדן בן האי באלי. כשבעלה מגיע לאי ומנסה להשיבה לבית ולילדים היא אפילו אינה מוכנה לשמוע.

מתח–פעולה–הרפתקה

אקשן ג'קסון (ארה"ב 88') **הוד** טל. 226226. התשובה השחורה לשוורצנגר. בימוי: קריג באר קסלי. שחקנים: קרל וודרס (ו' סנולה), ואניטי. קצין במשטרת דטרויט, שובר עצמות מרופלס ואימת בריוני הרחוב, יורד כאסח על איל־תעשיה, המחסל פעילי איגודים מקצועיים טורדני־ים. אורגיה מזויעה של הרס, הרג וכריתות אב־רים, גם "פרטיים". להשאיר הילדים בבית ולהישאר איתם. ●

הנסיכה הקסומה (ארה"ב 87') **לב 4** טל. 288868. אגדה רומנטית בסינגון היתולי. בימוי: רוב ריינר. שחקנים: קרי אלווס, רובין רייט, מנדי פטנקין, פיטר פאלק. סבא מקריא לנכד סיפור הרפתקאות קסום על אהבת־אמת עזה מכל פגע ומכשול. לילדים ולוגרים.(10;8;5;2) ●●●

טרור ברחובות (ארה"ב 88') **תל־אביב** טל. 281181. אקשן מאולפני גולן־גלובוס. בימוי: וויל־אם מאון. שחקנים: צ'אק נוריס, בראיין תייר. אלוף קרבות־המגע (נוריס) במשטרת לוס־אנג'לס מתייצב נגד מפלצת דורנלית, ששוא נשים ועושה אותן בסיטונות. מרחיקדמים, זה מה יש.●

ללא מעצורים (ארה"ב 88') **רב חן 3** טל. 282288 מותחן פעולה. בימוי: דונר ספוטיסווד. שחקנים: סידני פואטייה, טום ברנג'ר, כריסטי אלי. סוכן אפ.בי.אי. ברגעל חוש צרק מפותח דולק בעקבות רוצח פסיכופאט החזיק בת ערובה. (9.50;7.30;5) ●●●

מירדף חצות (ארה"ב 88') **שחף** טל. 296645. שעשועון־מתח. בימוי: מרטין ברסט. שחקנים: רוברט דה־נירו, צ'רלס גרודין. דה־נירו מבריק בדמות צייד עצירים משוחררים, המשתכסים ספרנון הערבות־הכספית. גרודין מעולה אותו היטב בתפקיד מרפו – רואה־החשבון, ש"סחב" 15 מיליון מהמאפיה. מסעם הכפוי מניו־יורק ללוס־אנג'לס, במטוס, ברכבת וכלי רכב נוספים. רצוף משחקי חתול־ועכבר נוסח "העוקץ". אק־שן, אלימות והומור במזינה מבררת. ●●●●(9.30;7;4.30)

מת לחיות (ארה"ב 88') **רב־חן 1** טל. 282288. סרט אסונות כרוך במותחן פעולה. בימוי: ג'ון מקטירנאן. שחקנים: ברוס וויליס, בוני בדליה. שוטר ניו־יורקי נקלע באקראי למסיבה וצצה בלוס־אנג'לס ומחסל לבדו 12 טרוריסטים רצוד־ניים במבצעי גבורה אקרובטיים עוברי דימיון. פעלולי צילום, להטוטים בומבאסטיים ושפיכות דמים מוקצנת עד גבול ההיתול.(9.50;7.20;5)●●

ניקו (ארה"ב 87') **דרייב אין** טל.479309. שוטרים ומאפיונרים. בימוי: אנדרו דייוויס. שחקנים: סטיבן סיגל, הנרי סילווה. מתחיל בסצינה מא־דיסטית בוייטנאם, וממשך בסימטאות המהגרים והפשע בשיקגו, בכיכובו של שוטר חיובי עם תפיסות נ'ודו מהממות. רע.● (9.30;7.30)

פרסידיו (ארה"ב 88') **בן־יהודה** טל. 222759. מותחן־פעולה. במאי: פיטר הייאמס. שחקנים: שון קונרי, מארק הארמון, מג ראיין. מה יש בסיכל מי שתיה מסתורי, המוכנס במעות למועדון קצי־נים בבסיס צבאי סודי, שכדאי לרצוח למענו שוטרת צבאית ושוטר אזרחי? קרבות אקרחים ואגרופים, ומירדפים בחוצות סן־פרנציסקו ●●●

פרנטיק (ארה"ב 88) **רב־חן 2** טל.282288. תע־לומה מותחנית. בימוי: רומן פולנסקי. שחקנים: הריסון פורד, בטי בקלי, עמנואל סנייה. נבירתו של רופא אמריקני בפריז, היחה ושלמה, כמו האדמה פצתה פיה, קצה חוט מתפתל לפלוד־טר רציני. מסתורין בבימוי מעולה. (9.50;7.30;5) ●●●●

צבעים (ארה"ב 88') **לימור** טל.260773. מלח־מת כנופיות־הרחוב. בימוי: דניס הופר. שחקנים: רוברט דובאל, שון פן. צמד שומרי חוק – נגד כושים "כחולים", הלוחמים בכושים "אדומים", ברובעי הפשע, העוני והזיון בלוס־אנג'לס.

שם המשחק (ארה"ב 87') **טיילת 1** טל 657952. מותחן פסיכולוגי. בימוי: דייויד מאמט. שחקנים: לינדסי קרוז, ג'ו מנטנה. פסיכיאטרית מבריקה, חוקרת מבעד הכפייתי של האדם, פוג־עת מכל מקצועי. נסחפת בעצמה, סגנון מגבש

חדשים

■ **"אנה"** (ארה"ב 87'), "פריז", ת"א. גלות תלושה בניו־יורק. אנה, כוכבת קולנוע צ'כית בגיל־העמידה, נפרדה מבעלה ואיבדה את בנה בימי הפלישה הסובייטית לפראג (68'). בעקבות תקרית פוליטית, שהסירה את חינה בעיני השלטונות, היא היגרה מארצה. כעת היא מתייסרת באלמוניות, חיסכול אמנותי ומחסור חומרי, בשולי ברודוויי: מתבזה בתפקידי מחליפה עלובים בתיאטרון־שוליים וסובלת מההתנכרות ובדידות. נחמתה היא כריסטינה, מהגרת צ'כית צעירה ותמימה, המאמצת את אלילת־העבר שלה מימי ילדותה ודבקה בה. קירבת־הלבבות ביניהן עוברת משבר־חולף, כאשר המהגרת הצעירה היפה מקבלת הצעה להתייצב מול המצלמות. היא "גונבת" לעצמה את זהותה ותלאות חייה של אנה למטרות פירסום יחצ"ני. עולם הזוהר וההצלחה, שופתח לפניה, רוגע לעד בחיי אלילתה. שני מהגרים פולנים – הבמאי יורק בנייכיץ' והתסריטאית אגניישקה הולנד (שחרוזו הקבועה לשעבר של אנדז'י ואיידה) – ביטאו כבוות מכאובי זרות בגלות עקורה. עם סאלי קירקלנד (אנה), פאולינה פורייצקובה (כריסטינה).

■ **"פסים וכוכבים"** (ארה"ב 88'), "אלנבי", ת"א. קומדיה סהרורית על אמריקה התמהונית. סכם מבחוץ, לפי ספר ותסריט בריסי, מאת ויליאם בויד ובבימויו של האירי פט אוקונור ("קאל"). דניאל דיי לואיס ("הקלות הבלתי־נסבלת של הקיום"), צעיר נוראבריטי (סיבמא, מידות וגימוסים) הוא מומחה לאמנות אימפרסיוניסטית בחברה ניו־יורקית למכירות־פומביות. הוא אוהב את אמריקה ורוצה להרגיש "אמריקני". אבל אמריקה המוזרה מעבירה את אוהביה מירוץ־מכשולים מטורלל לגמרי, לפני שידגישו מה זה להיות אמריקני. מה שקורה לו, כשהבוס שולח אותו לעיירה דרומית נידחת במדינת ג'ורג'יה לרכוש יצירת־מופת של רנואר ב־10 מיליון, רומה להתרובת של אבסורד, סלפסטיק, ושיגיונות מכל המינים. איך הגיע רנואר וד'יד לביתה של משפחה דרומית זרוקה? לאן תגיע היצירה הנדירה קודם, לידי הג'נטלמן האנגלי, לידי המאפיונים המגעילים, או תועלה למוקד בחצר הבית הרפוקי? מי בורח ממי ומי רודף אחרי מי ולמה. הכל יתברר, הכל יתכן. כולל ריצת אמוק בעירום – לפני שחסתיים סידרת הבדיחות הנחמניות על אמריקה המחרה. עם הארי דין סטנטון ("פריז, טכסס").

■ **"השוטר בג'ינס"** (ארה"ב 88), "אסתר", ת"א. עוד אחד מסירטי הפארנויה האמריקניים. הפעם זהו סיפורו של פרקליט נמרץ (פיטר וולר, השוטר־הסייבר בירובוקופ") המסווה למשימה שיגרתית, הגנה על סוחר סמים – אך מהר מאוד הוא עולה על מסלול שווה ומפחיד: שחיתות במשטרה. הסוחר, מסתבר, היה מעורב בעיסקה עם שוטר – ורואה שבכל משטרת ניו־יורק נרתמת להשתקת הפרשה, ולו גם במחיר חיין של הפרקליט. למזלו, יש לו חבר במשטרה, אולי אחרון השוטרים הישרים: ריצ'י (סם אליוט). השניים יוצאים למשימת־חייהם. יש גם אהבה, ופרקליטה ממולחת, ומירדפים. ביים ג'יימס קליקהאוס.

סאלי קירקלנד ופאולינה פוריצקובה ב"אנה".

●●●● ומשחק טוב.

תעודה

בגלל המלחמה ההיא...(ישראל 88') **לב 3** טל. 288868. דוקומנטרי. בימוי: אורנה בן־דור נב. משתתפים: יהודה פוליקר ואביו, יעקב גלעד ואמו. מסמך מזעזע על תהומות השואה בחיה "מרותחת" וכמצב נפשי אובססיבי. ערוויות שירה מל האימה והסיוטים של הורים ויצולי אושוויץ וכויהם הישראלים, פותחות צלקות צורבות ומוחפות את הצופה אל לב המאפלייה בסערבת רגשית שוברת. חובה לראות. ●●●●●(10;8;5;2)

הפרטיזנים מווילנה (ארה"ב 86') **הקולנוע** טל. 691043. מסמך פילמאי מאלף. ייזום, תחקיר והפקה: אביבה קמפור. עריכה ובימוי: ג'וש ואלצקי. פרשת המחתרת היהודית המזויינת בתקופת השמדת יהודי ליטא. עשרות עדויות ותמונות וקטעי ארכיונים, מהם נדירים – מבמלים שאלה כאובה כבלתי־נוחות: "מדוע לא הקוממתם?" היתה התנועה יהודית, קובע הסרט, ובתנאים על־אנושיים, שמעטים דוגמתם לתולה בהיסטוריה. חשוב לראות.(7;4.15) ●●●●

(יומיו של המטא – 9.30)

צליל יפה טל. 823010 ;5 ;9 מיסטר נוטלי (הור־די) 7.30 ועם הלוחמים

ירושלים

(שעות הצפיה: 4.30; 7; 9)

החגיגה של באבט – אימפריה 1 – 5; 7.15; 9.30

נסיכן המחובר – אימפריה 2 – 7.15; 9.30

סקין בלוז – 5

פראנטיק – אור 1 – (9.15;7;4.30)

הנסיכה הקסומה – אור 2 טל. 222914 – 4.30;7;9

תגוילים בריגאל – אור 3 – 4.30;7.30;9.30

מצלמה בלי בושה – אור 4 – 4.30;7 הקיץ האחרון – 8.45

ללא מעצורים – אור 5 – 4.30;7.30;9.30

מת לחיות – אדיסון טל. 221444 – 4.30;6.45;9

בוקר טוב וייטנאם – אורגיל טל. 234176 – 7;9.15

ניקו – אורנע טל. 224733 – 4.30;7;9.15

מירדף חצות – כפיר טל. 242523 – 4.30;6.45;9

אלף האורות של ניו יורק – מיטשל טל. 223790 – 7;9

אהבו כל כך – סמדר טל. 633742 – 7;9.15

השוטר בג'ינס – עדן – (ראה חדשים)

גע – רון –

קפה בגדד – תיאטרון ירושלים טל. 667167 – א' ב' ו' ד' ה' 7; 9.30 – טאקר האיש והחלום – 7;9.30

חיפה

שעות הצפיה: 4.30; 7; 9.15)

אקשן ג'קסון – אורה טל. 664017 – (ראה חדשים)

כפר קטן שלי – אורלי טל. 381868 – 7;9.15

ניקו – חן טל. 666272 – 4.30; 7;9.15

מגלה את אמריקה – מוריה סינמה קפה טל. 242477 (5.15) ליידי איב – (7.15 9.30)

טרור ברחובות – עצמון 1 טל. 663003 – שישי 22.15

קפה בגדד – עצמון 2 טל. 663003 – שישי 22.15

טאקר האיש והחלום – עצמון 3 טל. 663003 – שישי 22.15

מת לחיות – פאר טל. 662232 – שישי 22

סיפור מתוק – קרן אור –

בוקר טוב וייטנאם – רב גת 1 טל. 674311 – שישי 22.15 (9.15;6.45;4.15)

גע – רב גת 2 טל. 674311 – שישי 22.

מירדף חצות – רון טל. 669069 –

פראנטיק – רב אור 1 – שישי 22.15. (9.15 ;6.45;4.30)

שם המשחק – רב אור 2 – שישי 22.15. (9.15;6.45;4.30)

העולם על פי גארפ – רב אור 3 שישי 22.15 (9.15;6.45;4.30)

החגיגה של באבט – שביט – שישי 22.00 ; 9;7

כמו שוטף בלילה (מלבד בתי הקולנוע אורלי, קרן אור) מוקרנים הסרטים ב־ 22.00

קריות

אקשן ג'קסון – בית העם – 7;9.15

ההחבר של החברה שלי – היובל – שישי 22.00 חול 9.15

עיניים שחורות – סביון – 6.45;9.15

ביג – ספיר – שישי 22.00; 7; 9.15)

פרסידיו – ניצן – 7;9.15

מגלה את אמריקה – מופת, קרית אתא 7;9.15

פראנטיק – יובל אור, קרית טבעון – מוצ"ש 6.45;9 א' ג' 7; ב' ד' ה' 8.30

מרדף חצות – אורות, קרית מוצקין 6.45;9.15

הצפון

חתיך מבוקש – מופתרון – עפולה – 9

הקלות הבלתי נסבלת של הקיום – היכל התרבות עפולה – 6;9.15

מגלה את אמריקה – בית אלון – צפת – 7;9.15

פרחים בעליית הגג – אביב, טבריה – 7.15;9.15

ניקו – יד שטרית, טבריה – 7;9.15

פרחים בעליית הגג – היכל התרבות, נה־ריה – מוצ"ש ד' ה' 7;9.15

חופשה בכפר – רון, נהריה – 7;9

הקיץ של אביה – שניר, קרית שמונה (7;9)

ללא מעצורים – אולם הספורט, בית שאן (מוצ"ש 7.15;9.15; ב' 9.15; ד' 10.30)

מגלה את אמריקה – אודיטוריום, עכו – 7;9

לול – מתנ"ס מטולה, – מוצ"ש א' ב' 9 בקצב השעון – ג'־ה' 9

אשקלון

שם המשחק – אסתר טל. 22659 – 7.30; 9.30

ללא מעצורים – מאור טל. 22337 – 7.30; 9.30

פרחים בעליית הגג – רחל טל. 31429 – מוצ"ש א' ב' ו' 7.30;9.30 א' ד' 7.30

אשדוד

מת לחיות – אשדוד – 7;9.30

פרסידיו – צמרת – 7.15; 9.30 (פרט ליום ו')

בת־ים

פראנטיק – אורנים טל. 864418 – 7; 9.30

טרור ברחובות – עצמאות טל. 866320 – 5; 7.30; 9.30

9.30

באר־שבע

הנסיכה הקסומה – אורות טל. 77554 – 7; 9.15

החיים הם נהר ארוך ורוגע – היכל התר־בות – א"ה 7.15; 9.30

פולטרגייסט 3 – חן – 7.15;9.30

ללא מעצורים – גילת – 7.15; 9.30

הרצליה

עולם נפרד – אודיטוריום דניאל טל. 544444 – 7.15; 9.30

פרחים בעליית הגג – דוד טל. 540768 – 7.15; 9.30

השוטר בג'ינס – היכל – (ראה חדשים) 5;7.15;9.30

פראנטיק – קולנוע דן אכדיה טל. 557799 (מוצ"ש ב' ג' ה' 7;9.30) שאלה של שפיות (א' ד' 7;9.30

לסניור באהבה – תפארת טל. 87300 – 7.15; 9.15

חולון

הקלות הבלתי נסבלת של הקיום – ארמון טל. 842431 – 6;9

מת לחיות – מגדל טל. 841839 – 7.15; 9.40

מרדף חצות – סבוי טל. 847141 – 4.30;7; 9.30

השוטר בג'ינס – רינה טל. 841174 – 5;7.15;9.30

כפר־סבא

השוטר בג'ינס – חן – 7;9.15

פראנטיק – עמל – 7; 9.30

פתח־תקוה

מרדף חצות – היכל 1 טל. 517374 –

9.30;7;4.30

טרור ברחובות – היכל 2 טל. 917374 – 5;7.15;9.40

פרסידיו – היכל 3 טל. 917374 – 5,7.15;9.45.

נעורים בהשאלה – שלום טל. 917430 – 4.30;7.15;9.15

נתניה

טרור ברחובות – אסתר טל. 22257 – 5;7;9.15

החבר של החברה שלי – דור טל. 56845 – 7; 9.30

בוקר טוב וייטנאם – סטודיו המחודש טל. 338676 – 5;7.15;9.30

הקלות הבלתי נסבלת של הקיום – שרון טל. 332919 – 6;9.15

קרית אונו

סלטה – מרכז קהילתי – מוצ"ש ב' ד' ה' 7

חשוד – מוצ"ש ב' ד' ה' 9.15 ג' 8

שם הוורד – מופת – מוצ"ש ב' ג' ה' 7;9.30

רמלה

מגלה את אמריקה – אורן טל. 221190 – 5; 7.30; 9.30

לול – נוה זית, לוד – 7.15;9.15

רמת־השרון

מצלמה בלי בושה – כוכב טל. 491979 – 7.15; מחליפים ערוצים – 9.35

ראשון־לציון

מת לחיות – נעמן טל. 941522 – 6.45; 9.30

מרדף חצות – רון 1 טל. 9662175 – 4.30;7;9.30

ביג – רון 2 טל. 9662175 – 5;7.15;9.40

שם המשחק – רון 3 טל. 9662175 5;7.15;9.30

השוטר בג'ינס – ראשון – 7; 9.30

רחובות

מגלה את אמריקה – בית העם טל. 451978 – 8

מת לחיות – הדר טל. 458165 – 7;9.15

השוטר בג'ינס – חן טל. 465979 – 7.15; 9.15

רמת־גן, גבעתיים

מת לחיות – אואזיס טל. 739592 – 5; 7.15; 9.45

מרדף חצות – אורדע טל. 721720 – 7; 9.30

בוקר טוב וייטנאם – גן 1 טל. 798825 – 5;7.20; 9.50

פראנטיק – גן 2 – 5;7.20; 9.50

הנסיכה הקסומה – גן 3 – 5;7.30;9.50 השוטר בג'ינס – גן 4 – 5;7.30; 9.50

טרור ברחובות – הדר טל. 719002 – 5; 7.15; 9.30

החגיגה של באבט – לולי טל. 744238 – 7;9.30

משדרים חדשות – שביט 7; 9.30

מומלצים

■ **"הפרטיזנים מווילנה"** (ארה"ב 86'), "הקולנוע", ת"א. תעודה פילמאית הראויה. פרשת ההתנגדות היהודית המזויינת בתקופת השמדת יהודי ליטא. סרטם של שני דוקומנטריסטים יהודים־אמריקנים: יוזמת הסרט, החוקרת והמפיקה אביבה קמפור, והעורך־במאי ג'וש ואלצקי. 130 דקות מצורפות מאמר ארכיוני, שבחלקו רואה באור מסך לראשונה, ומעדויות מצולמות ומוקלטות על נמו ולנה ומבת יהודיה. עדויות מפי עשרות מרואיינים מארה"ב, ישראל ובריה"מ – אנשי המחתרת, שמנתה כאלף לוחמים ופרטיזנים יהודים. העדויות, מרתקות ומזעזעות, מעוררות לחיים פרק קרוי מפרקי השואה. לצד נקמה, גבורה עילויי פחדנות יהודיים – ברוטאליות נאצית, ואנטישמיות ליטאית, פולנית וסובייטית. קטעים ארכיוניים בפילם ו"סטילס", המוצגים פיצוץ רכבות גרמניות, התקפות יומות על הנרצחים ומעשי שפטים בסובבי וסטאפו. תוספת בעלת עניין יהודי והסטורי לקושיה הבלתי־הוגנת "מדוע לא התקוממתם?". היתה התנגדות יהודית, קובע הסרט. חשוב לראות.

סינמטקים

תל־אביב

■ **מוצ"ש 5.11**
19.30 **חמים וטעים** (ארה"ב 59') במאי: בילי וילדר. עם: מרלין מונרו, ג'ק למון. קומדיה על שני מוסיקאים.
21.30 **הכחול הגדול** (צרפת 88') במאי: לוק בסון. עם: רוזנה ארקט. ידידות בין שני גברים. (מרום בבורה – 134 ד' תרגום לעברית)
■ **ראשון 6.11**
19.00 **יומם של האדיוטים** (גרמניה 82') במאי: ורנר שכטר. סיפורה של נערה בבי"ח לחולה נפש. (110 ד', גרמנית, תרגום לאנגלית)
21.30 **המודרנים** (ארה"ב 88') במאי: אלן רודולף. עם: קית קארדין, ג'נבייב בוג'ולד. הקהילה האמנותית האמריקאית של פריז בשנות ה־20. (טרום בכורה. 126 ד' אנגלית, תרגום לעברית).
■ **שני 7.11**
19.00 **מועצת האהבה** (גרמניה 82') במאי: ורנר שכטר. סאטירה חריפה על הפשע הגדול ביותר נגד האנושות. (195 ד', גרמנית, תרגום לאנגלית).
21.30 **שלושה סרטים ישראלים קצרים** – יוקרנו הסרטים: "צמות" של אלה ריבינק. "הערב" סרט של אייל חלפון ו"מומנטו מורי" של רמי דביר.
■ **שלישי 8.11**
19.00 **חזרה כללית** (גרמניה 80') במאי: ורנר שכטר. סרט תעודי על פסטיבאל התיאטרון בננסי צרפת. (88 ד', גרמנית, תרגום לאנגלית).
21.00 **לוליטה** (בריטניה 62') במאי: סטנלי קובריק. עם: ג'יימס מייסון, שלי ווינטרס. גבר קשיש וביישן מתאהב בנערה בת 16.
■ **רביעי 9.11**
19.00 **מוריאל – או זמן השיבה** (צרפת 63') במאי: אלן רנה. עם: דלפין סרג. קשר מחודש בין גבר לאשה.
21.30 **איקה קאטאפה** (גרמניה 69') במאי: ורנר שכטר. 9 אפיזודות על המיתולוגיה הגרמנית. (144 ד', גרמנית, תרגום לאנגלית)
■ **חמישי 10.11 – אין הקרנות.**

21.30 סינמטק 2 **ללא שמש** (צרפת 82') במאי: כריס מרקר. אשה אלמונית מקריאה מכתבים אותם היא מקבלת מידיד סובב עולם. (100 ד', צרפתית, תרגום לאנגלית).
21.45 סינמטק 1 **אשת פילגש** (איטליה 77') במאי: מרקו ויקאריו. עם: מרצ'לו מסטרויאני, לאורה אנטונלי. סוחר יינות אמיד יוצא למסע עסקים ומותיר את אשתו החולנית בבית.
■ **שלישי 8.11**
19.00 סינמטק 1 **אמדיאוס** (ארה"ב 84') במאי: מילוש פורמן. עם: תום הולסה. עיבודו המצוין של פורמן על חיי אמדיאוס.
19.30 סינמטק 2 **הימים של האווי מילק** (ארה"ב 84') במאי: רוברט אפשטיין. סרט תעודי על דמות פוליטית וסטנונית שקמה לאמריקה. (87 ד', אנגלית, ללא תרגום).
21.30 סינמטק 1 **המתים** (בריטניה־ארה"ב־גרמניה 87') במאי: ג'ון יוסטון. עם: אנג'ליקה יוסטון. עיבוד יפהפה לסיפורו של ג'יימס ג'ויס (טרום בכורה).
21.30 סינמטק 2 **מועצת האהבה** (ראה סינמטק ת"א).
■ **רביעי 9.11**
16.00 סינמטק 1 **הנסיך הקטן** (ארה"ב 74') במאי: סטנלי דונן. עם: ריצ'רד קילי. ע"פ ספרו של אנטואן דה סנט אקזיפרי. לכל המשפחה.
19.00 סינמטק 2 **אופקים אבודים** (ארה"ב 37') במאי: פרנק קאפרה. מטוס אחרון לשוואי וחטף ע"י גבר מסתורי המשנה את נתיב המיסה. (118 ד', אנגלית, ללא תרגום)
21.30 סינמטק 1 **תשוקה** (הולנד 79') במאי: ז'אק קטמור. עם: ג'אנו ארואדס. סיפורו של ליצן בפסטיבאל השומים באמסטרדם. (80 ד', אנגלית, ללא תרגום).
21.30 סינמטק 2 **חזרה כללית** (ראה סינמטק ת"א).
■ **חמישי 10.11**
19.00 סינמטק 1 **שבע כלות לשבעה אחים** (ארה"ב 54') במאי: סטנלי דונן. עם: הווארד קיל. מערבון מוסיקלי לכל המשפחה.
21.30 סינמטק 1 **סזאר ורוזלי** (צרפת 72') במאי: קלוד סוטה. עם: אייב מונטאן, רומי שניידר. סיפור אהבתם של זוג נאהבים.
21.30 סינמטק 2 **צעדים ראשונים** (ישראל 88') במאי: עידו צוקרמן ומשה ציפרמן. דיוקן אמין על צעדיה הראשונים של תעשיית הקולנוע בארץ. (60 ד')
24.00 סינמטק 1 **מקס הזועם** (אוסטרליה 80') במאי: ג'ורג' מילר. עם: מל גיבסון. שוטר ומלחמתו בכנופיות רחוב אלימות.

חיפה

■ **שישי 4.11**
14.00 **פושע מובטל וילדה קטנה** (צרפת 87') במאי: פרוסיס וברו. עם: ג'ראר דפרדייה. שודד בנקים מחליט לחזור למוטב.
■ **מוצ"ש 5.11**
17.00 **הסיפור שאינו נגמר** (גרמניה־בריטניה 84') במאי: וולפגנג פטרסון. פנטסיה קסומה לכל המשפחה.
19.00 **ספטמבר** (ארה"ב 87') במאי: וודי אלן. עם מיה פארו. דרמה המתרחשת בקוטג' כפרי.
21.30 **התפוז המכני** (בריטניה 71') במאי: סטנלי קובריק. עם מלקולם מקדואל. צעיר שתחביביו הם אלימות, אונס ו...בטהובן.
■ **ראשון 6.11**
20.00 **פלרמו או וולפסבורג** (גרמניה 79') במאי: וורנר שרטר. מובטל צעיר יוצא לסציליה ומתאהב בנערה גרמניה. (175 ד' גרמנית תרגום לאנגלית)
■ **שני 6.11**
19.00 **תוף הפח** (מ.גרמניה 79') במאי: פולקר שלינדורף. עם דייוויד בנט. עפ"י הרומן של גינתר גראס.
21.30 **חזרה כללית** (ראה סינמטק ת"א).
■ **שלישי 7.11**
19.00 **נשף הערפדים** (ארה"ב 67') במאי: רומן פולנסקי. עם שרון טייט. פארודיה על דרקולה.
21.30 **יום האידיוטים** (ראה סינמטק ת"א).
■ **רביעי 8.11**
19.00 **התפוז המכני** (ראה מוצ"ש).
21.30 **זליג** (ארה"ב 83') במאי: וודי אלן. דמות דמיונית מלווה את ההיסטוריה של אמריקה.
■ **חמישי 9.11**
21.30 **הכחול הגדול** (ראה סינמטק ת"א).
24.00 **ביטל ג'וס** (ארה"ב 88') במאי: טים ברטון. עם: אלק בולדווין. פארודיה על סרטי האימים.

ירושלים

■ **שישי 4.11**
14.00 סינמטק 1 **עיר הנשים** (איטליה־צרפת 80') במאי: פדריקו פליני. עם: מרצ'לו מסטרויאני. פנטזיות ובדיות על האשה.
22.00 סינמטק 1 **מועדון הקלימים של קוטנר**.
■ **שבת 5.11**
19.30 סינמטק 1 **מסתורי האורגניזם** (יוגוסלביה־מ.גרמניה 71') במאי: דושן מאקבייב. פרשיית אהבים בין נערה יוגוסלבית לבין כוכב החלקה רוסי.
19.30 סינמטק 2 **איש הפרחים** (אוסטרליה 83') תחביבו של יורש עשיר: גידול פרחים. (92 ד', אנגלית, תרגום לאיספקית).
21.30 סינמטק 1 **מלאכים בשמי ברלין** (מ.גרמניה־צרפת 87') במאי: וים ונדרס. עם: ברונו גאנץ. מלאכים יורדים לארץ וגם מתאהבים.
21.30 סינמטק 2 **אוגטסו מונוגטרי** (יפן 53') במאי: קנג'י מיזוגושי. מלחמות האזרחים ביפן של המאה ה־16. (96 ד', יפנית, תרגום לאנגלית)
■ **ראשון 6.11**
19.00 סינמטק 1 **מותה של מרית מאליבראן** (גרמניה 71') במאי: ורנר שכטר. עם: מגדלנה מונטצומה. הצדעה לזמרת האופרה מאריה קאלאס. (104 ד', גרמנית, תרגום לאנגלית)
21.30 סינמטק 1 **כוחו של מקרה** (פולין 82') במאי: קז'ישטוף קישלובסקי. סיפורו של צעיר שעזב את ביה"ס לרפואה.
21.30 סינמטק 2 **מר ארקדין** (ספרד 55') במאי: אורסון וולס. עם: אורסון וולס, פאולה מורי. הרפתקן אמריקאי עוסק בהברחת סיגריות ומסתבך בפרשת רצח. (99 ד', אנגלית, ללא תרגום)
■ **שני 7.11**
19.00 סינמטק 1 **הרחק מן ההמון הסוער** (בריטניה 67') במאי: ג'ון שלזינגר. עם: ג'ולי כריסטי, אלן בייטס. עיבוד קולנועי לרומן מאת תומאס הארדי.

סרטי ילדים שבת בבוקר

■ **תל־אביב וגוש דן**
חן 1, 11.00 מק, חברי הטוב ביותר ● חן 2, 11.00 **שירת הדרום** ● חן 3, 11.00 **ספר הג'ונגל (עברית)** ● חן 4, 11.00 **הרפתקאות סופר בלש** ● חן 5, 11.00 **חברי הדרקון אליוט** ● לימור, 11.00 **ריקוד מושחת.**

■ **רמת גן**
גן 1, 11.00 **הקיץ של אביה** ● גן 2, 11.00 **במבי** ● גן 3, 11.00 **ספר הג'ונגל** ● גן 4, 11.00 **הנסיכה הקסומה** ● כוכב רמת השרון, 11.00 **מלחמת כדורי השלג.**

■ **קרית אונו**
מרכז קהילתי, 11.00, **הג'ונגל המטורף** מתעורר

■ **הרצליה**
דן אכדיה הרצליה, שישי, 14.45 **השועל והכלבלב**

■ **חיפה**
רב אור 1, חיפה, 11.00 **הקיץ של אביה** ● רב אור 2, 11.00 **חברי הדרקון אליוט** ● רב אור 3, 11.00 **במבי.**

■ **באר שבע**
היכל התרבות, 11.00 **מחנה קיץ בחלל.**

■ **ירושלים**
בית אגרון, 11.00 **ספר הג'ונגל**

■ **נס ציונה**
מופת, 11.00 **מצלמה בלי בושה**

סרטי שישי

■ **תל־אביב וגוש דן**
אלנבי, 22.00 24.00 **פסים וכוכבים**
בית ליסין, 14.30, 23.30 **פסטיוואל היצ'קוק – החלון האחורי**
מודרן, 14.30 **החגיגה של באבט**
דיזנגוף 1, 11.00, 13.30, 21.45, 24.15 **קפה בגדד**
דיזנגוף 2, 11.00, 13.30, 21.45 24.15 **מקין בלוז**
דיזנגוף 3, 11.00, 13.30, 21.45 24.15 **כפר קטן שלי**
דרייב אין, 22.00 **ניקו** 24.15 **סרט־סקס**
הקולנוע, 14.30 **תורה השרטט** 24.00 **מסע לקיתרה (טרום בכורה)**
טיילת 1, 14.00, 21.45, 24.00 **שם המשחק**
טיילת 2, 14.00, 21.45, 24.00 **מעריצה צמודה**
טיילת 3, 14.00, 21.45, 24.00 **מגלה את אמריקה**
לב 1, 22.00, 24.15 **החיים הם נהר ארוך ורוגע**
לב 2, 22.00, 24.15 **יום שני הסוער**
לב 3, 22.00 **בגלל המלחמה ההיא** 24.15 **מלאכים בשמי ברלין.**
לב 4, 22.00 24.15 **הנסיכה הקסומה**
פריז, 12.00, 22.00, 24.00 **אנה** 14.30 **זכרונות** 16.30 **בוקר טוב בבילוניה.**
רב חן 4 11.00 **לסניור באהבה**
רב חן 5, 11.00, **בעל בהשאלה**
פוקוס, רמת אביב 22.00 **קרוקודייל דנדי 2** 24.00 **הגנובים באים**
תמוז, 22.00, **עיניים שחורות** 24.15 **גלגל אותה**
עצמאות, בת־ים, 22.00 **טרור ברחובות**
לילי, ר"ג 22.00 **החגיגה של באבט**
כוכב, רמת השרון, 21.30, **מחליפים** 23.45 **ערוצים מתח גבוה**

■ מלבד סרטים אלה, מוקרנים הסרטים השוטפים בכל בתי הקולנוע בת"א, מלבד קולנוע גורדון ותכלת.
■ סרטי שישי בלילה – בבתי הקולנוע בר"ג וגבעתיים

■ **ירושלים**
אור 1, 22.30 **פראנטיק**
אור 2, 22.30 **הנסיכה הקסומה**
אור 3, 22.30 **תרגילים בריגול**
אור 4, 22.30 **טומי**
אור 5, 22.30 **ללא מעצורים**
בית אגרון, 14.00 **יום מיוחד** 16.00 **קרוקודייל דנדי 2**
סמדר, 22.00 **אהבנו כל כך**
תיאטרון ירושלים, 14.00 **א. קפה בגדד. ב. טאקר – האיש והחלום**

■ **חיפה**
סינמה קפה מוריה 22.00, 24.00 **לוידי איב**

■ **קרית אונו**
מרכז קהילתי 22.00 **סלסה**

■ **פתח תקוה**
היכל 1, 22.00 **מרדף חצות**
היכל 2, 22.00 **טרור ברחובות**
היכל 3, 22.00 **פרסידיו**

■ **חולון**
ארמון, 22.00 **הקלות הבלתי נסבלת של הקיום**
סבוי, 22.00 **מרדף חצות**
מגדל, 22.00 **מת להיות**

■ **גדרות**
בית העם, 22.00 **מגלה את אמריקה**

■ **באר שבע**
היכל התרבות, 22.00 **החיים הם נהר ארוך ורוגע** 24.00 **טיסה נעימה**
חן, 22.00 **פולטרגייסט 3**

הקרנות מיוחדות

אלנבי, שבת 13.00 **קן הקוקיה** 15.00 **צביעות בלב** 17.00 **הכל באשמת גן עדן** 24.00 **פלאטון**. יום ד' 23.30 **שובו של המוסע השמיני** יום ה' 23.30 **כחול גדול (טרום בכורה)**
בית ליסין, 23.15 **פסטיוואל סרטי היצ'קוק.**
הקולנוע, ת"א. מוצ"ש 24.00 **חלום של קוף**. יום ה' 23.45 **כולם נפלו על הראש**
לימור, מוצ"ש ויום ה' 24.00, **9½ שבועות של שכרון חושים.**
פריז, ת"א, שבת 11, **גבעת וטרשים** 13.00 **יפהפית היום** 15.00 **החבורה של גרגורי** 17.00 **בטי בלו** 23.30 **בראזיל כוכב עליון**. יום א' 23.30 **משהו שונה לגמרי**. יום ב' 23.30 **ילדה גדולה + חשודים**. יום ג' 23.30 **הבר אמריקאי**. יום ד' 23.30 **להיות או לא להיות**. יום ה' 23.30 **יפהפית היום.**
תמוז, שבת 13.00 **קזבלנקה** 15.00 **משפחת המלוכלכים** 17.15 **לבו של אנג'ל** 24.00 **כל מה שרצית לדעת על המין**. יום ה' 24.00 **מים מים.**
פוקוס, רמת אביב מוצ"ש 24.00 **הגנובים באים**
תל אביב, יום ה' 24.00 **יו. 2**
צליל, יפו. כל השבוע 10.00, 13.15 **סרט סקס**. 11.30, 19.30 **לעם הלוחמים.**
כוכב, רמת השרון, שבת 14.45 **כשקרות נושבת**. 16.45 **מתח גבוה.**
בית אגרון, ירושלים, שבת 12.30 **החנות מעבר לפינה** 14.15 24.00 **דיינר**, 16.15 **קרוקודייל דנדי 2** 18.15 **התחילו את המתכוה בלעדי**. יום ו' 24.00 **קרוקודייל דנדי 2**, יום ה' 24.00 **9½ שבועות של שכרון חושים.**
קרן אור, חיפה. מוצ"ש יום ה' 23.30 **בחר בי.**
סטודיו ותיה. מוצ"ש 24.00 **מונטי פייטון**. **חוגגים בחולצוזה**. יום ב' 17.00 **חברים טובים (גרמנית).**
היכל התרבות, ב"ש. שבת 13.00 **טיסה נעימה.**
חולון, ארמון. יום ג' 17.00 **קפה אוריינטאל. (למנקימודים).**

חיי לילה

תל־אביב וגוש דן

מועדונים

"אלאדין" – יפו העתיקה, טל. 829018. שישי־שבת – אמנים אורחים.
"אורזי" – מלון פלאזה תל־אביב. הירקון 271, טל. 445111. שישי־שבת אמנים אורחים. פטיספוחות, להיטי שנות ה־60.
"בורשוב" – גלריה ומועדון לאמנות, בורשוב 60 טל. 280807. הופעת רוק. **"בייבלוס"** – דרך פ"ח 128 טל. 252270. שבת מוסיקה שחורה, בלוז ריאגי ודיסקו פאנק.
"דיסקו קלאב" – מלון מוריה פלאזה ת"א – מוסיקה עכשווית בכל יום ו' להיטי שנות השישים והשבעים, החל משעה 22.00
"דן מגורמת" – מול הדולפינריום) טל. 663311. ערב ריקודים ודיסקו בכל יום ו'. ביום ב' ריקודים סלונים לגילאי 40 פלוס. פנויים פנויות בימים מוצ"ש ג' ה'
"הללויה" – יפו, רח' רזיאל, טל. 812618/9. שישי־שבת – אמנים אורחים.
"הלקה" – שאוציגו 4, טל. 334459. ימי שישי אמנים אורחים. שבת – ערב מזרחי, מסעדה ובר מעשיר.
"הסילון" – מלון "אויה" ליד סביון. טל. 352221. שישי־שבת אמנים אורחים. שירה בציבור.
"הסליק" – פסאג' לונדון מינסטור, טל. 264591. שישי־שבת – אמנים אורחים. כל השבוע שירי א"י.
"התמאס" – יפו העתיקה, טל. 813261. הפעות אמנים ותיאטרון.
"המעורה" – יפו העתיקה, טל. 829018. אמנים אורחים, וסטגליה, שירי א"י וריקודי שנות ה־60.
"המרתף הקטן" – כיכר קדומים 14, יפו העתיקה טל. 829460; 455348. ערב ערב פרט ליום א' שירי א"י והווי רוסי עם מבחר אמנים.
"המתרס" – פאב־מסעדה יצחק שדה 36 טל. 337380. שישי ומוצ"ש אמנים אורחים שירי א"י ומסטלגיה.
"הרמונית" – תפוצות ישראל 7 גבעתיים טל. 574445. אמנים אורחים, פנויים פנויות וערבי זמר
"הפרקיר" – טל. 7512628. – אמנים אורחים, שירי א"י.
"הפנינה הלבנה" – יפו, מרגוזה 4. טל. 810617. פתוח ערב ערב תוכנית אמנותית מיסמובגל.
"חורבע הדרומי" – הרצל 61 טל. 829719. פתוח מ־23.00 עד 5 לפנות בוקר מיום ה' עד שבת, בשבת פתוח מ־23.00 עד 4 לפנות בוקר.
"כפר המכבית" – רמת־גן. בימי שישי מוסיקה לריקודים בלווי תזמורת בימי א' וה' מ־21.00 עד 24.00 זמר פסנתרן. ב' וה' 20.00 עד 23.30 פסנתרן.
"גלוף" – יפו העתיקה, טל. 822171. מועדון לילה עם חבית בינלאומית עשירה.
"מועדון התיאטרון" – מודלי 7 טל. 230039. יום ו' ערב נשים; ד' דיסקו לניי; שבת דיסקו לנוער.
"מפגש החוף" – חוף מלון דיפלומט. טל. 294440. ערב ערב שירי שנות ה־60 וא"י עד אור הבוקר.
"שלין רוז" – מועדון־מסעדה, יפו, יפת 15, טל. 81718 פתוח ג', ה', ו' ומוצ"ש. ערבים מרתיים, אמנים־אורחים מטורקיה ויוון.
"סיקרינגה" – נס ציונה. טל. 08־473502. יום ו' שירי א"י ושנות ה־60 מוצ"ש ערב מזרחי
"סתאוס". מועדון יווני. דרך השבעה 19, אזור. טל. 03־805900 ריקודים, אמנים אורחים.
"מידנייט נייט" – מרכז מסובים, דרך לוד טל. 741666. הצמד אחי ושאול בשירי א"י וקאבר.
"מועדון הספורט" – עודאו 50 הרצליה. טל. 932758. ערב חובבי מוסיקה קלאסית, תרבות מנסות (כניסה 12 ש"ח לאדם)
"מוזיאון הרצליה" – בית יד לבנים רח' בן גוריון קזוריון טל. 052־551011. יום ג' ערב ג'אז ב־21.00
"סטלגיה" – ביאליק 127 ר"ג, טל. 7512381. ערבי פנויים פנויות ואמנים אורחים.
"סינרמה" – היכל העיר יד אליהו, טל. 331110. אמנים אורחים. דיסקו ענק. בר עשיר ותיאטרון של אמנים מהארץ ומחו"ל.
"סטופ קלאב" – דיסקוטק, יפו, רח' יפת 13; טל. 815662. חמישי, שישי שבת – ריקודים.
"עומר כיאם" – כיכר קדומים, יפו העתיקה, טל. 825665 או 837600 מועדון לילה, פתוח כל ערב פרט ליום א'.

"פאתמי בבק" – מרווק 5 יפו טל. 5520392. תוכנית אמנותית מאיסטנבול בולל ארוחת ערב.
"פנטזית" – רח' המלאכה 30 חולון טל. 800500. תוכנית אמנותית מיוון.
"קולוסאום" – כיכר אתרים, טל. 287121. דיסקו ענק כל השבוע. כשישי־שבת מקבלים 3 משקאות על חשבון הבית.
"קאנטרי קלאב הרצליה" – ז'בוטינסקי טל. 7510520. פנויים פנויות, דיסקו ושירי שנות ה־60. (כניסה 10 ש"ח לאדם)
"קרוקודייל" – טל. 052־570762, הרצליה. מסעדה עם אמנים אורחים.
"רפי'ס" – תל־אביב יורדי הסירה 1, טל. 5468851. אמנים אורחים בטעם סדי ערב.
"שלאגר" – מרמורק 16 טל. 221355. ערב ערב מוסיקה לריקודים. שישי שבת אמנים אורחים.

מסעדות עם מופעים

"אביבית" – המסעדה בתחנת הדלק דרך־חיפה – רמת אביב, טל. 415486. שישי – אמנים.
"בריוזקה" – מסעדה רוסית אירופאית, בן יהודה 77, טל. 223355. אמנים אורחים מחו"ל.
"בוקרשט" – מטבח רומני אירופאי, שדרות רן 52, טל. 262922. שישי־שבת אמן אורח.
"החוף המערבי" – טל. 661599. ערב ערב תפריט מגוון ביום ה' אידה והסמבה.
"המקום של יגאל" – מסעדה, ליד כפר הבפמיסטים, טל. 03־916817. אירועים.
"תאגס" – טל. 760212. בפארק הלאומי בר"ג. מסעדה, בכל יום ד' שירי א"י עם יוני לירון.
"הפינג'אן" – בן יהודה 231, טל. 451629. שישי־שבת – אמנים אורחים.
"הפרדס", ראשון לציון, טל. 08־470242. מוצ"ש – אמנים אורחים.
"פאבוסל" – יפו העתיקה, טל. 823139. בימי ה' ו' ושבת אמנים אורחים. מסעדה ובר עשיר.
"שקאטאק" – פאב. ז'בוטינסקי 100 פ"ת. טל. 9224314. ימי שישי אמנים אורחים + דיסקו שירי א"י בר פתוח עד לשעות הקטנות של הלילה.

ברים ופאבים

"ארומה" – בלב ה"סיטי" של ת"א. יבוהסומפיורי. קפה־מסעדה לעסקים ולבילוי. טל: 200297, 201969.
"אנין" – קרליבך 23 טל. 5612076. פאב־מסעדה, באוירה צעירה מ־20.00 עד אור הבוקר.
"אמסטרדם" – שינקין 13. יום ב' בשעה 23.00 ערב שירים ברזילאיים; ד' ב־23.00 שירי רוק בריטיים; ה' ב־23.00 משהו אישי. ו' ב־23.00 שירי רוק.
"אוסקר" – מסעדה־פאב. דיזנגוף 210 טל. 220456. תפריט מעולה לאניני הטעם, ארוחות עסקיות 16 ש"ח. ערב ערב אמן אורח.
"הלל הזקן" – פאב מסעדה. הלל הזקן 6 (מאחורי קולנוע אלנבי) טל. 651789. יום ד' הופעת הבמה הפתוחה ב־21.30. בשאר הימים סרטים מצויירים.
"הכוסית" – כיכר מלכי ישראל 5 טל. 242013. יום ג': מוסיקה ברזילאית. יום ה': ערב ג'אז. מוצ"ש: עדי רן בערב רוק ישראלי (22.30).
"השדרה" – שד' ירושלים 11, יפו טל. 813671. בירה מהחבסים, בר עשיר ואמנים אורחים. פתוח: יום יום פרט ליום א').
"הקרוקודייל־ביליארד" – יפו, שארית ישראל 31 טל. 813876. בירה מהחבית מוסיקת רקע פתוח מ־11.00 עד השעות הקטנות.
"הקומה השניה" – פיאנו־בר. "שרי" בן יהודה 145 טל. 240134. בימי ג' ושישי זמר אורח. תפריט עשיר.
"האוזן השלישית" – שינקין 21 טל. 286106. מסך וידאו, פתוח מ־12.00 עד 3 לפנות בוקר.
"מידנייט נייט" – קפה פאב מרכז מסובים צומת מסובים טל. 741666
"מרתף ראשון" – פאב־מסעדה. אלנבי 11 טל. 655834. שירי א"י ואמנים אורחים. פתוח יום יום עד השעות הקטנות.
"ניקוי ראש" – הסוגר 1, טל. 382692.
"סינגינג במבו" – הירקון 317, טל. 458785.
"פירמיד" – אלנבי 17 טל. 656553. מוסיקה מחודדת, שולחן ביליארד וידיאו קליפס.
"פינגווין" – יהודה הלוי 43, טל. 611691.
"פאב עברי" – בית מרכזים, הרצליה פיתוח טל. 052־554465. פאב־מסעדה. ארוחות בוקר וצהריים בימים ה' ו' ושבת מופעים. פתוח מ־10.30
"פריביליג' באר" – מודלי 7 טל. 230039. פאב לניי. פתוח מ־23.00 עד 3 לפנות בוקר.
"קליק" – חוף הים מרינה ת"א טל. 730453. בשרים ומאכלי ים יום ה' אמן אורח.
"תל אביב הקטנה" – הירקון 300, טל. 450109. אמנים אורחים. תפריט עשיר.

ירושלים

מועדונים

"דיפלומט" – מסיבות ריקודים, אמנים אורחים. פתוח ג', ה', שישי ומוצ"ש.
"תיער" – יער ירושלים טל. 416060. פתוח בימים א'־ה' מ־21.00 ריקודים לחוך הלילה ושירי א"י.
"החלום" – מסעדה־מועדון. המלאכה 1, טל. 711123. אמנים אורחים, ערבי נשים, רקדנית בטן. פתוח ערב ערב.
"הפונדק" – שד' בן צבי מול גן סאקר טל. 248961. אמנים אורחים, דיסקו בר עשיר פתוח עד השעות הקטנות של הלילה.
"החוויה הישראלית" – בנין ימק"א, המלך דוד 26. טל. 223433. מופע אור קולי המציג את א"י. מ־9.00 עד 21.00.
"מגדל הכנסת" – וולפסון 4 טל. 531111. ערב ערב מוסיקה ואמנים; יום ב' ערב לריקוד ושירי א"י; ג' פנויים פנויות
"קרלוס וצ'רלי" – האומן 16 טל. 721854. ערבי דיסקו ואמנים.

ברים ופאבים

בר יהודה" – מלון הילטון טל. 536151. פתוח ערב ערב פרט ליום ו' מ־21.30. יום ב' פנויים פנויות; ג' ריקודים ומוסיקה; ד' דיסקו; ה' פנויים פנויות ואמנים אורחים.
"דומינו" – פאב־מסעדה, הלל הזקן 6, פתוח משתים עשרה עד אחת אחר חצות. טל. 245515.
"הפונדק" – בר, שד' בן צבי (מול גן סאקר) טל. 244507.
"לב ירושלים" – פיאנו־בר, מעשר בבוקר עד חצות, הלל הזקן 31, טל. 225911.
"מרתף החאן" – מעשר בערב עד הבוקר, טל. 718283 או 721782.

חיפה והצפון

מועדונים

"התאן" – פאב מסעדה – ואדי סאליב רח' אל פשה. הופעות של אמנים ומאכלים מיוחדים.
"הבורג" – מועדון לילה, עכו העתיקה. כל חודש תוכנית חדשה, אמנים אורחים מחו"ל, אטרקציות, זמר ישראלי וסטריפטיז. 04־917857.
"האחוזה" – משרניחובסקי 25 טל. 338837. תוכנית אמנותית; מסבה שירי א"י מוסיקה לריקודים ושנות ה־60.

חניונים

תל אביב והסביבה

חניון אבן־זיו – רח' לינקולן 4 ת"א, 5 ש"ח לשעתיים ראשונות, 2.5 ש"ח לכל שעת חניה נוספת, פתוח מ־06.00 עד 18.00, מנוי חודשי 172.5 ש"ח.
חניון אורי לוין בע"מ – רח' הירקון 52 א' ת"א, 3 ש"ח לשעה ראשונה, 2 ש"ח לכל שעת חניה נוספת, פתוח מ־07.00 עד 24.00.
חניון אואזיס – רח' הרצל 75 רמת־גן, 4 ש"ח לשעתיים ראשונות, 6 ש"ח לחניה עד 4 שעות, 9 ש"ח לחניה מ־4 שעות עד יום. פתוח 24 שעות ביממה.
חניון בית הרכב – מגדל שלום, רח' אחוזת בית 4 ת"א. 2.5 ש"ח לשעה. 195 ש"ח מנוי חודשי. פתוח מ־06.00 עד 20.00.
חניון בן־ציון – שד' בן־ציון 3 ת"א (ליד קולנוע מקסים), 3 ש"ח לשעה ראשונה, 2 ש"ח לכל שעת חניה נוספת, 10 ש"ח חניה ליום, מ־17.00 5 ש"ח ללא הגבלת זמן.
חניון דיזנגוף סנטר – רח' דיזנגוף 50 ת"א, 2 ש"ח לשעה. פתוח 24 שעות ביממה.
חניון החשמונאים – רח' קרליבך 10 ת"א, 1.5 ש"ח לשעה, משעה 14.00 3 ש"ח לשעה, פתוח עד 18.00.
חניון הככר – רח' לוריא 8 (בית כלל) ת"א. 5 ש"ח לשעה בשעתיים ראשונות. 2.50 ש"ח לכל שעת חניה נוספת. פתוח 24 שעות ביממה.
חניון מרכז הטקסטיל – רח' שוקר פינת קויפמן ת"א. 3 ש"ח שעתיים ראשונות. 1.5 ש"ח לכל שעה נוספת. חניה־יומית 10 ש"ח. פתוח מ־7.00 עד 19.00 (פרט לשבתות וחגים).
חניון מוניטין – בית ניל הזהב, לה גרדיה 76 ת"א, טל. 395148. 1 שקל לכל שעת חניה. יום שלם 5 שקלים. מנוי חודשי 130 ש"ח. מבצע אכסות רכב. (פרט לשבתות)
חניון נאות אביב – לונדון מיניסטור, רח' דובנוב 7 ת"א. 2.50 ש"ח לשעה הראשונה. 2 ש"ח לכל שעה נוספת, החל משעה 16.00 – 4 ש"ח ללא הגבלת זמן החל משעה 16.00. (פתוח 24 שעות ביממה)
חניון סעדיה הגאון – רח' ציקלג 3 ת"א, 1.5 ש"ח לשעה, משעה 14.00 3 ש"ח לשעה, פתוח עד 18.00.
חניון שחר – רח' תיק 7 ת"א, 2 ש"ח לשעה, פתוח מ־08.00 בבוקר עד 20.00.

חיפה

חניון חורב – מרכז חורב, 1.5 ש"ח לשעה פתוח 24 שעות.
חניון מרכז הכרמל – רח' הנשיא 124, 2 ש"ח לשעה ראשונה. 1.5 ש"ח לכל שעה נוספת. מנוי חודשי 115 ש"ח. פתוח מ־7.30.
חניון סירקין – רח' סירקין 21, 1.5 ש"ח לשעה, פתוח מ־07.00 עד 19.00.
חניון עצמון – רח' לבונטין 7, 3 ש"ח לשעה, פתוח מ־07.00 עד 18.00.
חניון רון – רח' לווין 8, 2 ש"ח לשעה, פתוח עד 23.00, 120 ש"ח מנוי חודשי.

ירושלים

חניון א. טראוולקאר בע"מ – רח' יפו 68, 2 ש"ח לשעה, פתוח עד חצות.
חניון מרכז ירושלים – כיכר רגאן, רח' עליאש 6, 1.5 ש"ח לשעה, פתוח מ־07.00 עד 23.00.

מסעדות

תל־אביב־יפו

מזרחיות

"הבית הלבן" – דרך בן צבי 52. טל. 828620. דגים ובשרים על האש; מבחר גדול סלטים.
"יונס המקורי" – מדינת היהודים 4 (צומת אכריה) טל. 052"543194 מטעמים מזרחיים. פתוח מ־19.00 עד 24.00
"לה ולי" – מטעמי גריל ואווז (כשר) אצ"ל 61, שכונת התקווה, טל. 03"372439
"על האש ועל הכיפאק" – דרך פ"ת 158 טל. 255198. מבחר בשרים על האש. ארוחות עיסקיות 10 ש"ח לאדם. מיוחד: טבעות ענל, שוק אווז ברוטב תפוזים.
"קבין" – הרקון 13 ר"ג (מאחורי בורסת היהלומים) טל. 7510204 – פאב מסעדה. ארוחות עסקיות, תבשילים ביתיים. ביום ג' קוסקוס. כל השבוע גריל. הפאב פתוח כל השבוע מלבד יום ראשון.

סיניות

"הסינית הצהובה" – תחנת הדלק פז, רמלה טל. 08–233149. ארוחות צהריים עסקיות ב־15 ש"ח לאדם. פתוח כל השבוע גם בשבת.
"טייסט אוף סצ'ואן" – מרכז מסחרי, כפר שמריהו. טל. 052"70448, סינית סצ'ואנית. ארוחות צהריים עסקיות. מיוחד: פקין דאק (ברווז בנוסח פקין) להזמין 3 שעות לפני הארוחה.
"יו.סי פקין" – אופנהייטר 13, רמת אביב טל.421888. ארוחות סיניות לאניני הטעם (גלאט כושר).
"יושי־ין" – הרברט סמואל 56 טל. 5103348. מיטב מאכלי סין. (פתוח כל השבוע)
"ליטל צ'יינה" – קניון ר"ג טל 796751. (גלאט כושר)
"מקאו" – ירמיהו 7 ת"א טל. 455720. אוירה אקסקלוסיבית עם מיטב מאכלי סין.
"סוקי־יאקי" – דיזנגוף 302 טל. 448273. מטבח סיני־תאילנדי. תפריט עשיר ארוחות צהריים וערב. פתוח: מ־12.30 עד 24.00 ברציפות.
"דיקשה" – בן יהודה 163 טל. 227813. סינית כשרה למהדרין

איטלקיות

"החצר" – שערי ניקנור 48, יפו טל. 838051. פאסטות תוצרת בית, לזאניה, וגלידות. פתוח יום יום (פרט ליום א')
"דומינו" – המאספים 4 טל. 259103. ארוחה איטלקית מעולה 17.90 ש"ח לזוג. (משלוחים הביתה בטל. 5440221)
"ספגטי פקטורי" – דיזנגוף סנטר ת"א טל. 204304. פאסטות תוצרת בית ומיני פיצות.
"טרימו 1" – הירקון 317 טל. 443864. מאכלים איטלקיים, יונות ובשרים על האש.
"דיוצ'י" – הרברט סמואל 78 הטיילת טל. 660667. מטבח איטלקי לאניני הטעם.
"רימיני טיילת" – הרברט סמואל 86 טל. 5102854. מאכלים איטלקיים על חוף הים.
"רימיני דיזנגוף" – דיזנגוף 93 טל. 221681. פיצה על גחלים, פאסטות תוצרת בית

צרפתיות

"אלון" – הדר יוסף, שלום אש 9 .טל. 5446195. – ארוחות עסקיות מ־12.00 עד 15.00 (פרט ליום א')
"אלתמברה" – שד' ירושלים 30 יפו טל. 834453 – מאכלים ממיטב המטבח הצרפתי.
"חנרי תשמיני" – הרצליה, כיכר דהשלים טל. 052"575586. מטבח צרפתי־איטלקי ארוחות עיסקיות 18 ש"ח.
"המטונות האולימפי" – קאונטרי קלאב, הרצליה. טל. 052"547577 – ארוחה עסקית 22 ש"ח כולל חצי ברות. פתוח יום יום מ־12.00 עד 24.00 (פרט ליום א')
"לה סומנרי" – בן יהודה 228 טל' 453582. מעדני סלמון מובחרים. בצהרים – ארוחות עסקיות 32 ש"ח, כולל יין. (פתוח כל השבוע)
"פרנגדל" – אבן גבירול 129 טל. 5462854. מטבח צרפתי־ישראלי. פירות ים, בשרים דגים ופנורה. ארוחות עסקיות 12 ש"ח לאדם.
"פמיון" – רמת השרון, שד' ביאליק 33 טל. 471347. ארוחה עסקית 35 ש"ח כולל יין (פרט ליום א')
"ריץ" – הירקון 82 טל. 653638. מסעדה צרפתית כשרה. ארוחות עסקיות 25 ש"ח לאדם. פתוח א'־ה' 12.00 עד 15.00, 19.00 עד

אוכל הביתה

תל אביב והסביבה

"באלי" – טל. 239958; 230858 – אוכל מכסיקני, מרוקני, סיני, מזרחי, איטלקי, צרפתי, תימני ויהודי. מנה זוגית סינית 45 ש"ח לבית הלקוח, א–ו 19.00 עד 24.00. אפשר גם בשבת בצהריים. סניף נתניה טל. 053"617175.
"הסינית האדומה" – אוכל תאילנדי. רח' דיזנגוף 326, טל. 440325 או 448405. משלוחים מ־19.00 עד 23.30.
"התפנוקיה" – נתן החכם 7 טל. 230802, 5448220. פתוח מ־9.00 עד 1.30 אחר חצות. ארוחות סיניות, תימניות, מזרחיות, איטלקיות, יהודיות, טבעוניות, כריכים ועוגות טריות. 5 ש"ח למשלוח. ארוחה סינית עולה 15 ש"ח לאדם.
"הפיצה הלוהטת" – אבן גבירול 111 טל. 238840. פיצות הביתה. הזמנות עד 3 לפנות בוקר.
"חייב ארוחה" – טל. 286221. בישול ביתי צפון אפריקאי־מזרחי. מנה זוגית מלאה: קוסקוס, שעועית ברוטב, ירק מבושל, קציצות בשר מפרום, שני סוגי סלאטים + סיגרים – 35 ש"ח כולל משלוח, אפשרות לתוספות. פתוח מהצהריים עד 22.30
"טסט אוף סצ'ואן" – טל. 052"547722. תפריט סיני, עופות, מרקים, דגים ושרימפס.
"יו סי פקין" – אופנהיימר 13 טל. 421888 – סינית כשרה. משלוחים הביתה מ־20.00 עד 22.00
"מטעמי אסתר" – אבן גבירול 7. טל. 5617096 – אוכל ביתי אמיתי.
"סנטר ביס" – דיזנגוף סנטר, טל. 5440221, 5465845 עד חצות. אוכל יהודי, תימני, סיני, מזרחי, מיני בורגר, חלבי, איטלקי בלינצ'ס ושווה. משלוח 5 ש"ח בתוך ת"א.
"פקין" – סינית. דרך הרצליה 158, טל. 490737. משלוחים מ־12.30 עד 16.30, ומ־18.00 עד חצות.
"קנטון האוז" – מסעדה סינית. מרכז מסחרי סביון, טל. 354509, משלוחים מ־19.00 עד חצות.

חיפה

"שמוליק ודני" – רח' המגינים 7 טל. 514411, מסעדה ביתית. אפשר להזמין מ־10.00 עד 17.00
"מסעדת המדרחוב" – וורדאו 10 טל. 662050 – מאכלי בית אפשר להזמין מ־10.00 עד 23.00
"מטבחה של דבורה" – טל. 662406. מטבח מזרח אירופאי, כולל קיגל לשבת.

ו אחר חצות, שישי צהרים ומוצ"ש.
"שבליית" – מדרחוב נחלת בנימין 5 (קומה ב') טל. 662852. מטבח צרפתי קלאסי

רומניות

"חיים גלר" – אילת 11 יפו טל. 653992. גריל רומני, מבחר בשרים ודגים. פתוח מ־12.00 עד 15.00.
"חיים" – דיזנגוף 228 טל. 244963. גריל רומני, סלאטים וכבושים תוצרת עצמית. המיוחד שלנו: בשרים ודגים על האש. פתוח 12.00 עד 23.00, כולל שבת (פרט ליום שישי).
"מאמאיה" – בן יהודה 192 טל. 237784. גריל רומני, דגים ממיטב המטבח הרומני פתוח מ־12.00 עד 24.00
"לה לוקה" – יפת 101 יפו טל. 867803. ארוחה־רומנית מלאה. ארוחות צהריים עסקיות 20 ש"ח לאדם.
"מון ז'רדן" – בן יהודה 186 טל. 231792. גריל רומני מיוחד. ארוחות עסקיות 16.5 ש"ח לאדם. פתוח מ־12.00 עד 24.00.
"קונטיננטל בוקרשט" – שד' חן 52 טל. 262922. ארוחות רומניות בלווי אמנים.

דגים

"אימפריה של דגים" – חוף השיינים (מאחורי מלון קרלטון) טל. 292310. מבחר דגים ופירות ים במקום המשקיף על המרינה בת"א
"בבאי בנמל" – טל. 813871. מטעמי דגים ופירות ים על הרציף בנמל יפו.
"דג ברשת" – דיזנגוף 196 טל. 232919 מסעדת דגים כשרה, בר ומבחר גדול של סלאטים.
"חדייגים" – נמל יפו טל. 813870 – מבחר פירות ים ודגים מוכנים שונים ובתנור.
"תבית" – בן אביגדור 10 טל. 330310. בהנהלת יוסי מרלן ואלי. מבחר דגים וסלאטים. פתוח כל השבוע לארוחות צהריים וערב.

"טאבון" – נמל יפו טל. 811176 – מסעדת דגים יוקרתית
"על הגבעה אצל אבו נאסר" – קדם (60) 130 יפו. טל. 867132. מבחר מאכלי דגים ופירות ים.
"שלדג" – [illegible]

הונגריות

"הבלינצ'ס [illegible]" טל. 447850. מ־12.00 עד [illegible]
"מתיאוס" – [illegible]

ארוחות בלווי תוכנית אמנותית.
"שלום" – דרך פ"ת 90 טל. 339639, מטעמים הונגרים. מערב ערב להקה הונגרית מבודפשט והזמרת נ'יטה.

טורקיות

"הפנינה הלבנה" – מרגוזה 4 טל. 810679. אוכל טורקי אורגינלי ואמנים מטורקיה.

הודיות

"טנדורי" – זמנהוף 2 (ככר דיזנגוף). ארוחות עסקים בצהריים בהגשה עצמית, אכול כפי יכולתך. מומלצים: מרקים, עוף בקארי, במיה. טל. 03"296185.

מכסיקניות

"מקסיקו סיטי" – ירמיהו 33 טל. 5461041 – מאכלים ובשרים אותנטיים באוירה מכסיקנית. פתוח מ־12.30 עד אחר חצות כולל שישי שבת.

ברזילאיות

"אל גאוצ'ו" – לורון סינסמור רח' שאול המלך 2 טל. 250079. מבחר גדול בשרים בנוסח ברזיל
"באיוקה" – יהודה הימית 103 יפו טל. 827289 המטבח הברזילאי היחיד בארץ עם כל המטעמים של ברזיל. פתוח כל השבוע (פרט ליום א') מ־19.00 עד חצות כולל שישי שבת.
"קרניבור" – דרך לוד (ליד תל השומר) לאניני הטעם, סטייקים, סמולאים.

קפה־מסעדה

"ארומה" – בלב ה"סיטי" של ת"א, יבנה־מונטיפיורי. קפה־מסעדה לעסקים ולבילוי. טל: 200297, 201969.
"אנגל" – ארלוזורוב 188 טל. 254944. פתוח מ־12.00 עד 24.00
"הקשתות" – יפו העתיקה, טל. 835509. עוגות, גלידות וקינוחים.
"כסית" – דיזנגוף 117. כסית המחודש. מבחר סלטים, בירה מהחבית. בשישי חמין ופילטש פיש.
"קפת בורדאו" – בן יהודה 230. אוירה שווה ארוחות בוקר, שנות פשטידות תוצרת הבית.
"קפה בן יהודה" – בן יהודה 120 טל. 229573. אוירה מיוחדת יום ו' ושבת לווי בפסנתר

אוכל יהודי

"אלימלך" – וולפסון 35 טל. 813459. אוכל יהודי, בירה מהחבית ארוחות צהריים כיד אלימלך. פתוח גם במוצ"ש (כשר).
"המסעדה" – רח' שטמפר 47 פ"ת. טל. 905145. מאכלים ביתיים, על האש בירה מהחבית פתוח במוצ"ש (כשר)
"מטעמי אסתר" – אבן גבירול 7 טל. 5617096. אוכל ביתי אמיתי: משולש, קישקע, דגים ממולאים, קרפלאך, קריידלך בירה מהחבית ועוד. פתוח גם בשבת בצהריים.
"שמוליק כהן" – רח' הרצל 146, טל. 810222 – מאכלים מבית אמא. פתוח כל השבוע פרט לשבת.

סטייקיות

"אודיטוריום" – התקוה 71 שכונת התקוה טל. 373397. שיפודים, סטייקים, קינוחים על חשבון הבית ומטבח תימני כשר

"ילאס" – שכונת התקווה אצ"ל 68 טל. 374349. שיפודים, סלאטים ומבחר מרקים. קפה ובקלאווה על חשבון הבית (כשר)
"לב השכונה" – אצ"ל 59 שכונת התקווה טל. 372983 – שיפודים סטייקים (כשר).
"מי ומי המסעדה" – בוגרשוב 49. טל. 03"287230

בלקניות

"אולימפיה" – מסעדה אוריינטלית. מאכלי תרק ובשר, קרליבך 41, טל. 03"283312.
"עריאנתי" – קרליבך טל. 5614949. מטעמים בלקניים ויוונים. מגוון של ממולאים, בשרים ודגים על האסכלה. חוויה קולינראית לאוהבי המזון המשובח. פתוח בימי חול ושבת בצהרים.
"מגש הבלקן" – שד' ירושלים 43 יפו, טל. 830719. מאכלים פיקנטיים, מרקי שקמבה וכבוש ומבחר ממולאים. פתוח: מ־11.00 עד 24.00

כל מיני

"אניך" – קרליבך 23. טל.5612076 – מסעדה חלבית ברוטב צרפתי, בר משקאות עשיר. פתוח מ־8.00 עד אור הבוקר.
"הראל" – החשמונאים 95 טל. 5610066. אוכל אירופאי, בלקני, מזרחי, ממולאים, תאוים, ארטישוק, אווז בשופים ומאכלי גריל. ארוחות עסקיות 19.50 ש"ח. פתוח כל השבוע.
"ציוגל מאש" דיזנגוף סנטר, קומה ב' 285420 – ארוחות קלות, סלאטים, גבינות וגלידות. פתוח כל השבוע.
"נוגרשוב 39" – בוגרשוב 39 טל. 280344. מאכלי מרסה בינלאומיים. ארוחות עסקיות 19 ש"ח פתוח 12.00 עד חצות (פרט ליום ו').
"המסעדה" – קפה־מסעדה, וייצמן 32. (בית לסין). ארוחות בוקר כפריות, צהרים עסקיות. סלטים חופשי. פתוח כל יום, מ־8.00 עד 23.00. טל. 03"252595.
"הבלינצ'ס ההונגרי" – ירמיהו 35 טל. 450614. שושנה ואורי מגישים את כל סוגי הבלינצ'ס.
"שוקו" – דיזנגוף 138 טל. 237794. בשרים חמים במבחר; פאי אנגלי אמיתי – ארוחות צהריים מ־12.00 עד 17.00 30% הנחות על התפריט. המלצת השף: פאי שרימפס, פאי פלה בקר. (פתוח יום יום מ־12.00 עד 24.30)
"אלינצ'י" – ירמיהו 17 טל. 443617. מסעדת הבלינצ'ס הראשונה בת"א. פתוח מ־18.00 עד שעה אחר חצות.

"חמשוש": ביס ממאכל הלאומי שלנו (צילם: יוסי אלוני)

מאורל ממליץ

הפלאפל שנדד לרמת־אביב

("חמשוש", רחוב אופנהיימר 11, נווה־אביבים, ת"א)

מי שחסר את הפלאפל המצוין שהכין חמשוש עד לפני חודשים אחדים ברחוב אבן־גבירול ונאלץ להפסיק את מיטעו ומכירתו על פי צו של עיריית תל־אביב – יכול שוב להוות ממנו צפונה יותר, ברמת אביב.

במקום החדש, המרווח, שהרבה ממון הושקע בעיצובו, שוב רוחחת יורת השמן ושוב נשלפים ממנה אותם כדורים פיקנטיים, בהם ממלאים את הפיתה, או לחילופין עוטרים בהם את שולי צלחת החומוס, שאגם קמן של שמן רוגע בטבורה. מהדרין מוסיפים לצלחת החומוס־פלאפל הזו גם ביצה קשה ואחרים מוסיפים על כל אלה כמה כפות של פול. ממקורות מוסמכים נודע לנו כי קצת טחנו בצד איש פוגם ואינו מזיק. מלבד כל אלה ניתן לזלול במקום הזה (בעמידה, או בישיבה ליד השולחן) מלאוח ולטבול אותו ברסק עגבניות מרי. שוחרי חריף מערבבים את הרסק האדום במחנו האפור־ירקרק. ויש קציצות ירק ועקשוקה וחצילים כאלה ואחרים ומרקים למיניהם. החידוש הגדול לעומת המקום שברחוב אבן־גבירול הוא סיתקן השווארמה עליו מסתובב, אפוף להם, הקוווס הבשרי, שכולו נתחי בשר הודיות דך חבוק בשומן של כבש. איש הבשרים ניצב שם עם מאכלת גדולה וחדה ומשסף פיסות־פיסות – לפיתה שלך, או לצלחת שלך. הכל כבחירתך. "חמשוש" הוא מן המקומות הבודדים בעיר הזו בהם אנו מעזים להצטרף להילולת השווארמה.

מקום טוב ונעים ברמת־אביב. הרבה משפחות צעירות בקרב הלקוחות. אם תכנסו שם לשרותים תוכלו לעשות השלכה למה שקורה, מבחינת הנייניה והוקיון, במטבח. המקום כשר, על כן סגור בשבתות.

"מי ומי" – מגדל אילון, מרתף העיר, בן יהודה 34. טל 242214. פתוח מ־11.00 עד 1 אחר חצות.
"מן המוכן" – מסעדה אירופאית, קק"ל 19. טל. 02"639845

מזרחיות

"אבו יוסף ובניו" – ככר פריז 2, טל. 04"663273
"אבו דמי" – לוחמי הגיטאות 1, והדר, טל. 04"929530
"אל מוכתאר" – יפו 28. מאכלים מזרחיים, דגים, סלאטים חופשי. טל. 04"642223.
"טיבריוס" – החומה העתיקה טבריה טל. 792477. מסעדה ישראלית (כשר).
"מסעדת עבדללה" – מסעדה מזרחית, לבונטין 3, טל. 04"669955
"מסעדת פארק אכזיב" – הגן הלאומי אכזיב. טל. 824785. מבחר גדול של מאכלי דגים ואוכל מזרחי. פתוח כל השבוע מ־10.00 עד 24.00.

סיניות

"הסינית של נוף" – מלון נוף, שד' הנשיא 101, מסעדה סינית כשרה. טל. 04"388731

רומניות

"רונאו" שד' הנאתון 32 והדר. 928699. גריל רומני ומאכלים ביתיים.
"ינקו את דורת" – שד' ההסתדרות 174, מפרץ חיפה, טל. 04"721549
"מישו" – יפו 46, טל. 04"535839

צרפתיות

"לה סורבון" – משרניחובסקי 35, ככר מסלה מאריס. מסעדה צרפתית אירופאית, ארוחות עסקיות. טל. 04"330799.
"לה שומייר" – שד' בן גוריון 40 א', טל. 04"538563

סטייקיות

"סטייק פוינט" – הצ'ק פוסט, מפרץ חיפה, טל. 04"726399
"פונדק תאווה" – דרך עם 14, קרית ביאליק. טל. 04"710104

כל מיני

"אל גאוצ'ו" – משרניחובסקי 25 כרמל צרפתי טל.338837 מאכלים דרום אמריקאיים כולל ארוחות צהריים עסקיות.
"בית הארחה נחשולים" – חוף דור (מוסורה). מסעדה בשרות עצמי. ארוחות צהרים עסקיות. בשבת חמין, טלפון: 06"390924.
"הבאר" – כביש חיפה הישן (מול משטרת זכרון) טל. 06"399047. מסעדה אירופאית אקסקלוסיבית פתוח מ־11 עד לשעות הקטנות. הופעות על אמנים אורחים.
"טוטי קיוטי" – שד' הנשיא 52 טל. 926163 נהריה, מסעדה איטלקית. פאסטה תוצרת בית.
"טיבריוס" – רח' רונה גרציה, טבריה טל. 792477, מאכלים ישראליים. פתוח מ־10.00 עד 24.00
"נוף כנרת" – הירדן 1, טיילת שפת הים, טבריה, טל.067"720773. מאכלי דגים וגריל. פתוח 10.00 עד 24.00
סינמת קפה מוריה" – רח' מוריה 71, אחוזה טל. 242477. סלאטים, מרקים ובלינצ'ס. פתוח כל יום מ־17.00 עד 02.00
"קרמבת" – הירדן 1, טיילת טבריה טל. 731546, מסעדה צמחונית ומאכלי דגים פתוח מ־12.00 עד 2 אחר חצות.

ראשון לציון

"תשלאש" – הרצל 45. פאב, מסעדה יהודית. טל. 03"966693.
"מצודת ראשון" – כביש בית דגן. אוכל – ובילוי, שירי א"י. טל. 03"9663215.
"צלי אצלי" – רוטשילד 16 טל. 9666003 – אוכל מזרח אירופאי. פתוח מיום ב' כולל שבת מ־12.00 עד 16.00 ומ־19.00 עד 24.00.

ירושלים

מזרחיות

"הגבעה" – רח' ישראל נג'רה 49 טל. 520953.
"הפולסף" – דרך חברון 15 טל. 720938 – מאכלי גריל (כשר). פתוח מ־11.30 עד 24.00
"מסעדת אמא" – אגריפס 189 טל. 246860. בשרים על האש, ממולאים ולסאטים.
"מגש האש" – ירמיהו 23 טל. 520278. מטעמים על גחלים.

דגים

"אילת הים" – בן־סירה 3. מסעדת דגים, בשר ופירות ים. טל. 02"246122.
"אצל יוני במצר" – עמק הרפאים 38. מסעדה מזרחית ואירופאית. פתוח גם ביום ו' מ־19.00 עד 24.00. ובשבת מ־12.00 עד אחת בלילה. טל. 02"66423.
"לה וטרנה" – רמב"ן 8, רחביה. מתוה, מאכלים חלביים ודגים. טל. 02"638795.

צרפתיות

"הפרוף" – מסעדה צרפתית, הורקנוס 5, טל. 02"240[illegible]
"מעיין דוד" – המלך דוד 19. מסעדה צרפתית כשרה. שף צרפתי, ארוחות עסקיות. 02"224[illegible]
"קסיף" – רבי עקיבא 4. מסעדה צרפתית כשרה. פתוח גם ביום ו' עד שתיים בלילה, ובשבת מ־13.00 עד אחת בלילה. טל. 02"2[illegible]

מכסיקניות

"קקטוס" – קרן היסוד 36, פתוח גם ביום ו' ובשבת מ־12.00 עד 24.00 בלילה, טל. 02"667719

איטלקיות

"איטליה הקטנה" קרן היסוד 38 מסעדה איטלקית כשרה. פתוח כל יום מ־11.00 עד 24.00 פרט לשישי ושבת
"מאמא מיה" – רבי עקיבא 18, טל. 02"248080

אוכל יהודי

"בית שמואל" – טל. 203455, אוכל ביתי, מזרחי, אירופאי. ארוחות מסורתיות ביום שישי 13 ש"ח לאדם. בשבת חמין, כשר.
"יש ויש" – עמק רפאים 48 המושבה הגרמנית. מאכלים ביתיים, בשבתות חמין ועל האש. פתוח 11.00–24.00

סיניות

"השעון" – ריבלין 7 טל. 247501. ממאכלי המטבח האירופי 25 ש"ח למנה.
"מנדי סאצ'י" – הורקנוס 3. טל. 02"248233.
"מנדרין" – שלומציון המלכה 2. פתוח גם ביום ו' ובשבת מ־12.00 עד 15.00, ומ־18.30 עד 24.00. טל. 02"222890.

טבעוניות

"אלומה" – יעבץ 8, טל. 02"225014

קפה־מסעדה

"בית האמנים" – שמואל הנגיד 12 (בית האמנים), טל. 02"232920
"דומינו" – הלל 6. מסעדה, פאב. טל. 02"245515.
"הוטרקלין" – המלך ג'ורג' 42. מסעדה, קפה, עוגות, סלטים, מרקים ומטרים.
"מי נפתוח" – ליפתא תחתית 11, כביש רמות התדש טל. 521374. קפה מסעדה באוירה מיוחדת

חלביות

"בית אריאלה" – רבי עקיבא 8, טל. 02"248408

כל מיני

"אירופה" – יפו 42, טל. 02"228953
"גריבלדי" – רשות מסעדות, יפו 91. מטעמים מיוחדים, ארוחות עסקיות. טל. 02"244388.
"הורקנוס" – בר־מסעדה. הורקנוס 9. פתוח מ־12.00 עד 2 לפנות בוקר.
"הגן" – וושינגטון 1, טל. 02"246702.
"המשק" – שלומציון המלכה 14, טל. 02"226278
"המקום השישי" – דרך חברון 12, טל. 716857 – ב' ה' ומוצ"ש שירה בציבור פתוח מ־8 עד אחת.
"מסעדונת" – דרך בית לחם 74 טל. 719903. מאכלים בודדיים ביתיים. קובה על כל מטעיו. פתוח מ־12.00 עד 22.00 (פרט לשבת).

קבלת מודעות – פנה למוסף "פנאי" של "מעריב", טל. 03"5611383

טלוויזיה

כללית

16.32 **"הפעלולן"** – "זכון, אותנו רשעים"
17.20 **"לקט שירים"**
סרט 17.30 **"סיפורו של בית"** (הסרט ערבי): עלי הוא מהנדס ישרר וחמים, המבקש לעזור לשכניו, גורם הוצאה צוהריסה. בעלת הבית המרושעת מצליחה להעבירו לצידה, באמצעי מירמה. הוא אינו מסוגל להאמין כי היא אינה אלא נבלה חסרת־לב. עם נדיה אלג'ונדי, מחמוד מסעוד, ג'מיל ראתב, איסאן אלמחוי.
19.20 **"על המירקע"** – סקירת תכניות הטלוויזיה הערבית
19.30 **חדשות** (בערבית)
20.00 **"שבת שלום"** – תכנית לליל שבת. הערב פרשת "חיי שרה"
20.15 **"יומן"**
21.15 **"סיבה למסיבה"** – עם רבקה מיכאלי
סרט 22.15 **"קאובוי של חצות"** – סרטו עטור הפרסים של הבמאי ג'ון שלזינגר (1969). בכיכובם של דסטין הופמן וג'ון וויט. ג'ו באק מחליט לנסוע לניו יורק ולנסות ולהתפרנס שם כג'יגולו. בניו־יורק הוא פוגש ברצו ריזו, נווד עלוב וצולע שחי בבניין נטוש ומחפר נס מנוכלות זעירה. השניים שונים זה מזה מאוד בהופעתם החיצונית, אך דומים בתחושת הניכור החזקה שלהם. הם נעשים ידידים. זכה בשלושה פרסי אוסקר – הסרט הטוב ביותר, הבימוי והתסריט. (1969)
00.05 **"ג'ייק והשמן"** – שם הפרק: "אין סוס משינוי בתוכנית". שוטר לשעבר, אשר כתב כמה סיפורי משטרה מצליחים, מתכנן לפרסם סיפור שנכתב בידי אסיר לשעבר, שנרצח, תחת שמו שלו. מקייב מרגיש כי משהו משובש בחקירת הרצח שלהם
00.55 **"פסוקים לשבת וחדשות הלילה"**

חינוכית

08.00 **"עד כאן"** – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט
08.05 **"שעת כושר"**
08.15 **יהדות – קשת וענן** – וקראת לשבת עונג (כ)
08.40 **מסך לספרות – יסודי** – הסנדלר, הגני והמלך (כ)
09.00 **מוסיקה** – ד'-ו' – מי בחלילית וחוזר חלילה
09.20 **לשון ותקשורת** – הילדים משכונת חיים – שלט ופרטים 1 (כ)
09.45 **"ציפיטפוט"** – המפוזרת מבנרת
10.15 **חשבון ו'** – השארית בחילוק
10.40 **מדעי הטבע – יסודי** – העץ
11.00 **חברה ותרבות – יסודי** – פגישה עם מרדכי נאור (כ)
11.30 **אזרחות על־יסודי – כללי המשחק** – לסה דמוקרטיה
12.00 **חברה ותרבות על־יסודי** – על הבורלים
12.30 **מוסיקה על־יסודי** – משולשים מוסיקליים – ליסט והפסנתר
13.15 **"אוניברסיטה פתוחה"** – יוון הקלאסית – אתונה – חור הזהב
13.45 **"עד כאן"** – רצף דפי טלטקסט
13.50 **"זהו זה"** – שידור חוזר (כ)
14.40 **"החטיפה"** – סרט טלוויזיה
15.30 **"מפגשי בראשית"** – פרשת חיי שרה – שיחתו השבועית של הפרופ' יונה פרוקל
16.00 **"ערב חדש – מוסף לשבת"** – מנחה: דן מרגליח

★ לקראת שידור

"החטיפה"
(חינוכית, 14.40)

שני נוכלים מחליטים לחטוף ילד ממשפחה עשירה ולדרוש עבורו כופר־נפש. הילד מתגלה כפרחח אמיתי: הנהנה בכל רגע ממצבו החדש. לבסוף, על מנת להיפטר ממנו, מוכנים הנוכלים לא רק לוותר על כופר הנפש אלא אפילו להוסיף מכספם.

ערוץ 2

עקב קשיים תקציביים ישודרו היום שירים ברצף, במקום לוח־המשדרים הרגיל.

(הרצליה, מלון דניאל 22.30)

ירדנית

10.20 **סרטים מצויירים**
11.55 **"משחקי ילדים"**
11.20 **תוכניות דת**
12.50 **"אמונה ומדע"**
13.30 **תוכנית ספורט**
15.10 **"מוזר אך אמיתי"** – סידרה
15.45 **"העולם מסביבנו"**
16.30 **סרט קולנוע** (ערוץ 1) 17.30 **סרט קולנוע צרפתי**
18.30 **"מצעד הפיזמונים"** – ערבית (ערוץ 1)
19.00 **חדשות בצרפתית**
19.15 **"חיים ודעת"**
19.30 **חדשות בעברית**
19.45 **"נהיגה נכונה"**
20.00 **חדשות בערבית**
20.30 **"עולם הקסמים של פול דניאל"**
20.40 **סידרה יומית בערבית** (ערוץ 1)
21.10 **"האני"** – סידרה דרמה
21.40 **תוכנית חברתית** (ערוץ 1)
22.00 **חדשות באנגלית**
22.15 **"פסטיוואל ג'רש 88"** (ערוץ 1)
22.20 **"פלקון קרסט"**
23.10 **"שלושה בדירה אחת"** – סידרה קומית

המזה"ת

13.30 **"מסע בעולם המצוייר"** (לילדים)
14.00 **"מועדון 700"**
14.30 **התעמלות**
15.00 **"זינה"** (סידרה ערבית)
15.30 **"סופר בוק"** (מצוייר)
16.00 **"שוכני הסלעים"** (תכנית לילדים)
סרט 16.30 **סרט – "גורגו"**. פיצוץ אדיר ליד חופי אירלנד מעלה לפני המים מפלצת־מעמקים, מעין לטאת־ענק. המפלצת נשבית, ומשמשת כמוצג בקרקס. שוביה אינם יודעים כי אמה של המפלצת מחפשת את הבן האובד – והיא עוקית ובועסת... סרטו של הבמאי יוג'ין לורי (1961). עם ביל טראוורס, ויליאם סילבסטר
18.00 **"אלברט השמן"** (מצוייר)
18.30 **"קשרי משפחה"** (קומי)
19.00 **חדשות בערבית**
19.30 **חדשות באנגלית**
20.00 **"ג'. ג'. סטרבוק"** (סידרה)
21.00 **סרט** (בערבית)
22.?? **"מעשיות משמחות"** בערבית)

קול המוסיקה

07.09 **"בהאזנה נינוחה"** – מחולות מתקופת הרנסנס • באך: סויטה אנגליה מס' 3 • בוקריני: סימפוניה מס' 6 • באך: קונצ'רטו לכינור ותזמורת (יצחק פרלמן / הפילהרמונית הישראלית) • שוברט: סימפוניה מס' 4 • מוצרט: פנטסיה לעוגן מוסיקלי, ק. 608
09.00 **"מאוצר התקליטיה"** – דון קיחוטה • טלמן: הבורלסקה של קיחוטה. קונצ'רטו לחליליות, חליל וכלי קשת • ראוול: שירי דון קישוט לדולסינאה (חוסה ואן דם – מ. דלמון בולרווין – פסנתר) • פאייה: תיאטרון הבובות של דון פדרו
10.00 **"קונצרט בוקר"** – הנדל: טרירסונטה, אופ' 5 מס' 5 • בריטן: סימפוניה פשוטה • בנדה: קונצ'רטו לחליל ותזמורת • ברהמס: שישיה לכלי קשת • שומאן: מבוא ואלגרו אפסיונטה לפסנתר ותזמורת, אופ' 92 (סולן: דניאל ברנבוים) • ברהמס: 5 שירים א־קפלה, אופ' 104 • רספיגי: הסויטה "הציפורים" • קוראי: הסויטה "הארי יאנוש"
13.00 **"קלאסיקל"**
14.06 **"מן הסויטה"** – מארצ'לו: סונטה (ש. רוכמן – צ'מבלו) • רוסיני: רביעיה מס' 4 לחליל, קלרינית, קרן ובסון • שומאן: 5 שירי מריה סטיוארט • ברטוק: קטעים מתוך "המיקרוקוסמוס" (א. רוחם – פסנתר)
15.00 **"צלילים מלוא חופניים"** – "המלחין רם דע'עוז מגיש תוכנית על הנושא "מוסיקה בסגנון עתיק" (ש.ח.)
16.00 **"לבקשתכם"** – ליסט: רפסודיות הונגריות לפסנתר • ברהמס: הקונצ'רטו הכפול לכינור, צ'לו ותזמורת, אופ' 102 • שוסטקוביץ': סויטה לתזמורת
18.00 **"דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות"** – "בעודם באיבם" – נגן הקרן דניס בראיין (תוכנית ראשונה) • מוצרט: שני פרקים מתוך ריברטימנטו; קונצ'רטו לקרן ולתזמורת ק. 447 • ברהמס: שלישיית הקרן, אופ' 40
19.00 **"זוטות"**
20.05 **"קונצרט לליל־שבת"** – בויס: סימפוניה מס' 1 • בטהובן: שביעיה, אופ' 20 • שופן: סונטה לפסנתר מס' 3, אופ' 58 (א. רובינשטיין – פסנתר) • שוברט: 3 קטעים מתוך המוסיקה הבימתית ל"רוזמונדה" • סרסנס: קונצ'רטו מס' 1, אופ' 33 • צ'ייקובסקי: סויטה מתוך הבלט "מפצח האגוזים" אופ' 71 א'
22.35 **"רצף מוסיקלי"**
23.00 **"קשת של צלילים"** – י. כריסטיאן באך: רביעייה לשני חלילים, ויולה וצ'לו • מוצרט: אריה קונצרטית ק. 255 – מתוך הדרמה המוסיקלית "ארזצ'ה" • כרוביני: רביעיית כלי קשת (רביעיית מלוס משטוטגרט) • סמואל ברבר: "חוף דובר", אופ' 3

רשת א'

08.05 **"מצעד הפזמונים הים־תיכוני"**
10.05 **"זטהר לבנו"** – שירים ופיוטים לקראת שבת
11.05 **"מיפגשים מן הסוג השישי"** – סאון למסורת ופולקלור
12.05 **"מעורב יום וָן – יום וָן של מעורב ים־תיכוני"**
15.00 **"קבלת שבת"** – פרשת "חיי שרה"
16.05 **"סוף שבוע"**
17.05 **"שירים עבריים"**
18.06 **"מוסף רדיו לספרות"**
22.05 **"כי טוב הזמר"** – הקלטות חדשות עם משה צדוק, בטי קליין וברטה שרם
23.05 **"להיטים מפולפלים"** – להיטי הזמר המזרחי

רשת ב'

08.05 **"כל צבעי הרשת"** – עם יוסי גרבר

וייט והופמן ב"קאובוי של חצות" (כללית 22.15)

מי, מה, מתי

12.05 **"שריקת פתיחה"** – לקראת משחקי הכדורגל בשבת
14.06 **"שבת באוויר"** – עם אלעזר שטורם
16.05 **"בשמים לשבת"** – עם יהורם גאון
17.05 **"מאחורי הכותרות"** – מגזין לרדיו, טלוויזיה ועתונות
18.06 **"יומן חוץ"**
19.05 **"בן הארץ"** – והפעם: עם ד"ר דליה סופר
20.05 **"תפילה וזמר"** – שירים ופיוטים לשבת
21.05 **"השושנה פורחת"** – רומנסות ושירים ספרדיים־יהודיים
22.05 **"ריח תפוח, אודם שני"** – משירי חבורת הזמר
23.05 **"בין שישי לשבת"** – שיחה בשניים – בין פרופ' גרשון שקד ויצחק ליבני
00.10 **"שיר אינו רק מנגינה"** – שירים עבריים בנושא אחד

רשת ג'

06.06 **"יום שישי תזר"** – שירים עבריים
08.05 **"משהו משהו"**
10.05 **"אגן הים התיכון"**
12.05 **"אדום, כחול, ירוק"** – שירים ישנים

אורלי יניב בחצות עם "מוסיקה" (גל"צ, 00.05)

שאהבנו
"צפיחית בדבש" – עם דן כנר
"לפנות ערב" – שירים עבריים
"כאן, שם ובכל מקום"
"זמר שכזה" – שירים עבריים
"צלילי שבת" – עם אילנה השכל
"שיר לילי" – שירים עבריים
"איזה לילה" – מסיבת ריקודים

גלי צה"ל

"אוניברסיטה משודרת" – רפואה ואתיקה – המתת חסד או רצח מתוך רחמים. מרצה: ד"ר דור הד (ש.ח.)
"תוספת בוקר" – צביקה שפירא ועד סוף השבוע
"בולי נעים" – עם עודד קוטלר
"קולה של אמא" – עם אלכס אוסקי
"סודלים" – עם דורי בן־זאב
"הצדה בעני" – תוכנית מיוחדת המוקדשת לזכר זוהר ארגוב ז"ל ולשיריו, במלאת שנה לפטירתו (ש.ח.)
"1 על 40" – נקודת מבט אישית על 40 השנים בתחומי התרבות השונים. התוכנית השלישית: "מהבימה ועד לתיאטרון אחר" – עודד קוטלר משוחח על 40 שנות תיאטרון
"עיר בשקט בשקט" – דרור תורן
"שיחות עם סבא" – נויה רימלט משוחחת עם סבה – אלימלך רימלט – חלק א' – התכנית מובאת במלאת מאה לסוחו
"שעה תמימה" – עם יצחק רועה
"קרובים רחוקים" – עם יהודים ושליחי עליה במערב אירופה, פרק רביעי: "מקרה מסובך כזה" – פגישה עם ד"ר ליאון יודקין בלונדון (ש.ח.)
"לא על הלוף לבדו" – מוסיקה ומשחקי רדיו ונושאי פרסים – עם רוית פלדה
"עשן בעיניך" – מוסיקה – עם גדי לבנה
"מוסיקה" – עם אורלי יניב

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

פרנקי וג'וני (בית לסין 21.00)
גבר ואשה (צוותא 15.00)
בית תפוס (יד לבנים 15.00) שלושה סיפורים ע"פ ק. צ'אפק, או הנרי, ח. קורטאזר.
סטיות מיניות בשיקאגו (יפו, הסימטה 22.00)
כמו תינוק (יפו, הסימטה 23.00)
תאב (רמת גן, ח. הספריה 15.00)
עד 120 (חולון, רינה 22.00)
מי מפחד מוירג'יניה וולף (שפיים 21.30)

מוסיקה ומחול

תמורים (נוה צדק 14.30, 22.00) עם ניר בן גל וליאת דרור.

בידור

חבטלנים בהופעה (בת דור 22.30) עם רמור וקושניר.
טליה שפירא (בית ציוני אמריקה 22.00) בתכניתה "אחת העם".
שיר אהבה בדואי (מרתף עליון 22.00) עם עופרה ואיציק וינגרטן.
דני רובס (צוותא 22.00, 24.30) בתכנית "פנים ושמוח".
חגיגות סיום הרוטציה (יפו, החמאם 22.30) תכנית סאטירית מעודכנת עם טוביה צפיר, מני פאר ואסנת וישינסקי.
גולדבלט (יפו, החווייה הישראלית 22.30) חנן גולדבלט בתכנית סטנדאפ קומדי.
החוויה הישראלית (יפו העתיקה) מופע מולטימדיה, מסכי ענק, מערכת גדולה של פעלולים ואפקטים ממוחשבים, מציגים את ישראל מראשיתה. יום יום בשעה 19.00 – בעברית (תרגום סימולטני בצרפתית). בשעות 12.00, 18.00, 21.00 – באנגלית (תרגום סימולטני בגרמנית וספרדית).
מיצג צה"ל מתערוכת הארבעים (יפו, החוויה הישראלית. יום יום 17.00, 17.30, 20.00, 20.30 ובשבתות במשך כל היום).
ג'אז (יפו, הסימטה 24.30)
אחד לאחד (גבעתיים, בית אלון 22.00) עם מתי כספי.
צורה לנו (גבעתיים, שבים 22.00) עם דודו טופז.
טוב נבוט בעד ארצנו (פתח תקוה, סופת 21.30) עם יהונתן גפן.
יצחק קלפטר (הרצליה, דניאל 22.30) בתכנית "מחויק מעמר".
מועדון זמר (ראשל"צ, צוותא 22.00)

חיפה והצפון

מאמי (שבים 22.00) אופרת רוק מאת הילל מיטלפונקט ובבימויו.
ישראל גוריון (טבעון, קפה תרבות 22.30) בתכניתו "עוסר לי על קצה הלשון".

מתקרבים למסך

ק קטייל: תום קרוז (מימין), אחד הכוכבים הלוהטים של הקולנוע האמריקני, מגלם הפעם צעיר שאפתן המוצא עבודה כברמן – ודווקא כאן הוא יכול לממש את חלומותיו ושאיפותיו. הוא אפילו מוצא את אהבת חייו, בדמותה של אליזבט שו היפה. בוים רוג'ר דונלדסון. (מתוכנן להקרנה בישראל בינואר 89').

מ נתק רב מהבית: הסרט המחזיר את ריצ'רד גיר למסכים, לאחר היעדרות ממושכת. גיר וקווין אנדרסון הם שני חוואים שירשו חווה מצליחה מאביהם – אך הם מתגלים כאיכרים כושלים לחלוטין. היבולים לא עולים יפה, השניים נכנסים לחובות – ולבסוף נמכרת החווה לאחרים. שני החוואים מחליטים לשרוף את המקום. בני האזור רואים בהם גיבורים, המשטרה רואה בהם פושעים. ביים גאורי סיניס.

ד דנים: טד דנסון ("חופשי על הבר") ואיזבלה רוסליני, בתה של אינגריד ברגמן, מככבים בקומדיה רומנטית העוסקת בשני אנשים ההופכים לקרובי־משפחה עקב נישואים בתוך המשפחה – אך הדבר לא מפריע להם לנהל רומן סוער, למרות שכל אחד מהם נשוי. בסרט משתתפים גם שון יאנג ולויד בריג'ס. ביים ג'ואל שומייקר.

ה נאשמת: סרט של שתי נשים, קלי מקגיליס וג'ודי פוסטר. ג'ודי היא קורבן של תקיפה. איש אינו עוזר לה בעת התקיפה או אחריה. היא יוצאת למערכה משפטית, כשבכוונתה להעמיד לדין חן את מבצעי הפשע – והן את אלה שהיו עדים אך לא התערבו. מקגיליס היא הפרקליטה המסייעת לה. ביים ג'ונתן קפלן.

ה בחול הכחול: רוזנה ארקט (בתמונה עם פול שנר) היא הצלע השלישית במשולש־אהבה הכולל עוד שני גברים, חברים מילדות, המתחרים ביניהם על שיאים והישגים בתחום הצלילה למעמקים. צולם בחופי הריוויירה, סיציליה, קורסיקה, איי הבתולות, בחאמה ועוד. ביים הצרפתי לוק בסון.

כללית

16.00 "הרפתקאות מעולם הצמחים" – "המח והנמלה".

16.30 "הגברת הזקנה והאפריקאי" – סרט צרפתי. אסליאן, אלמנה בודדה הזוכה לכבוד ויוקרה בקרב שכניה וסביבתה, כבר אינה מצפה לדברים רבים בחיים. היא חיה חיים שקטים בלא אירועים מיוחדים ובלא הפתעות. יום בהיר אחד היא פוגשת את רפאל, בחור אפריקני צעיר, מפתיע ומלא הומור, הקוטע את שגרת חייה

18.00 "אורח באולפן" – ליליח נגר מארחת את יעל ורד, מזרחנית ידועה. סוותיקי משרד החוץ הישראלי.

18.30 "שבועון הטלוויזיה" – מיגוון אירועים מן העולם

19.00 "המסעדה הגדולה" – "כל מאהביה". אשה נאה מגיעה אל המסעדה כשהיא ישובה על כסא־גלגלים. המלצר מסתיר את הכסא. שלושה ידידים מעברה מגיעים למקום, כל אחד חושק בקירבתה – עד שהיא מתרוממת.

19.30 חדשות (בערבית)

20.00 "לחץ דם" – סידרה אמריקנית קומית. שם הפרק: "לילה קר בשיקאגו". ר"ר שיופלד הציל את חייו של חבר ותיק – והלה רוצה לגמול לו על כך. אך עם זאת, חלוי נגדו גם איום שלילח רשיון הרפואה שלו מכיוון שטיפל בחולה שעמד למות, והפר את האמונות הדתיות של משפחתו

20.25 "דרך הניגון" – עם להקת "הגבעטרון" החוגגת 40 להיווסדה. בתוכנית משתתף גם הרב שמואל הכהן אבידוב

21.00 "רואים עולם" – יומן החוץ של הטלוויזיה הישראלית

21.45 ספורט – משחק השבת

22.45 "הבריחה האחרונה" – סרט טלוויזיה

00.25 "אגדה של מקום" – הפעם נספר את אגדת מוריד הגשם ליד קבר ר' חייא בטבריה וחדשות

★ לקראת שידור

"הבריחה האחרונה"

(כללית, 22.45)

סרט־טלוויזיה בביטוי של רוברט מיצ'ם. הב־לש היינס מתכוון לפרוש בסופה של קריירה מסובכת במשטרה, אולם בטרם יפרוש הוא מבקש להציבו למשימה אחרונה – ללוות את תומפסון, חבר מילדות, שורון למאסר עולם – במעבר מבית כלא אחד למשנהו. בזמן נסיעתם ברכבת, בורח תומפסון בעזרתה של אשה מיסתורית.

השלטונות בטוחים כי היינס עזר לו לברוח, ומשעים אותו מן החקירה ומן המשטרה. היי־נס יודע כי הוא חייב להוכיח את חפותו, למ־צוא את תומפסון ולהסגירו.

רוברט מיצ'ם הוא תומפסון, וילפורד ברימלי הוא היינס. בים – מרוכל פרידמן.

ערוץ 2

18.35 "מועדון החברים של דיסני" – קט־עים מ"היפהפיה הנרדמת", "בא וגעלם" ו"איש הקונגר"

19.00 "מאחורי הקלעים" – "מירדף חצות". ג'ו וולש, שוטר לשעבר, עוסק באיתור אנשים המשתמטים מלשלם ערבות. כך מתחיל מירדף אחר ג'ונתן מארדוכס. על ג'ק הוטל לאתר את ג'ונתן עד יום שישי בחצות, ולא – "יאלץ מעסיקו לשלם חצי מיליון דולאר עליהם הוא חתום. במהלך המירדף, שו־לים המאפיה והאפ.בי.איי. על עקבותי־הם וג'ק הופך מצייד לניצוד. סרטו של הבמאי מרטין ברסט המוצג בימים אלה בארץ, עם רוברט דה נירו וצ'ארלס גרודין. במרכז התכנית – ראיון עם דה נירו וגרודין.

19.30 "מוסיקאמריה" – פרק שלישי – "דיקסילנד" – סגנון ה"דיקסילנד" הוא סגנון הג'אז הראשוני. סגנון מוסיקלי זה התפתח בסיפטאות. הרובע הצרפתי בניו־אורליוס שבדרום ארה"ב, ע"י אנ־שים כלואי ארמסטרונג. (ללא תרגום)

20.40 "פרשת ביידרבק" – סידרת מתח קו־מית. פרק חמישי: "זה היה ערב מצ־חיק מאוד" – פרשת ביידרבק עדיין אפופה מיסתורין. טרוור צ'פלין, המורה לנגרות וידידתו ג'יל, המורה לאנגלית, מנסים לפענח את התעלומה הסבוכה. בפרק זה, קרובים השניים לפתרון השאלות מי עומד מאחורי הנסיונות להד־רוס את הבלבלה הלבנה של אל הגדול ומי עומד בדרכה של ג'יל, שהציגה את מועמדותה לבחירות המועצה המקו־מית.

21.40 "סדנת הסופרים" – הפעם עם ג'ון הוקס, נחשב בעיני רבים כמחבר הנוב־לות האמריקני המקורי ביותר מאז ויל־אם פוקנר (ללא תרגום)

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים
16.40 תוכנית לגיל הרך
17.30 "מדע ודעת"
18.00 "החתיך המרפא" – סידרה בצרפתית
18.15 סידרה ערבית (ערוץ 1)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 תוכנית למשפחה (ערוץ 1)
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
19.45 "תרופות וסמים"
20.00 חדשות בערבית
20.30 "רק העשירים שלנו" – סידרה קומית
20.40 סידרה יומית בערבית (ערוץ 1)
21.00 סרט תיעודי
21.30 תוכנית הבידור השבועית
21.45 "עם האנשים" – תוכנית ראיונות
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סרט קולנוע
22.30 הצגת תיאטרון בערבית (ערוץ 1)

המזה"ת

13.30 סרטים מצויירים
14.00 "ימי העמק האבודים" (מערבון)
14.30 "משפחת סלווינאן" (סידרה)
15.00 "מלך השתקים" (סידרה)
15.30 "עולם החי" (דוקומנטארי)
16.00 כדורסל
18.00 אירועי ספורט בעולם
19.00 ספורט (מירוץ סירות)
20.00 היאבקות

21.00 "ג'ון בני" – הסרט נעשה ב־1952, על רקע הפראנויה האמריקנית מפני חדירת רעיונות קומוניסטיים לאר־ה"ב. העלילה עוסקת בזוג הורים (הלן הייס, דין ג'אגר) החוששים שבנם הפך להיות קומוניסט. את הבן מגלם רוברט ווקר שמת בזמן הצילומים, לפיכך כסה מהקטעים בכיכובו נלקחו מסרט אחר שלו, כדי לאפשר את השלמת הסיפור. בים ליאו מקרי.

23.00 "מועדון 700"
23.30 "חיים אחרים" (סידרה)

אליוט גולד ואווה שרידן ב"לחץ דם" (כללית, 20.00)

ריטה בהופעה (עפולה, היכל התרבות 21.00)

קול המוסיקה

07.10 "שחרית לשבת"
09.00 "החידון המוסיקלי"
10.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית י־ם רשת"ש – שידור חוזר של קונצרט יד בל התזמורת, בנייני האומה ב־21.7.8 ● מאהלר: סימפוניה מס' 3
12.00 "מוסיקה קאמרית" – בטהובן: שלי־שייה מס' 6 לפסנתר, כנור וצ'לו "הארכידוכס" ● דבוז'אק: רביעיה כלי־קשת מס' 12, אופ' 96 "האמריקנית" (רביעיית גבריאלי)
13.05 "קונצרט לצהרי השבת" – באך: סוויטה מס' 2 לחליל ולתזמורת ● וואלדי־יה: קונצ'רטו גבל ולתזמורת ● דבוז'אק: ארבעה קטעים רומנטיים לכנור ולפסנ־תר אופ' 75 ● ברהמס: "ואלסים על שירי אהבה", אופ' 52 לקולות ולפסנתר ב־4 ידיים ● דליב: סוויטה מתוך הבלט "קופליה"
16.00 "אמנים באולפן" – ורה ויידמן – כנור; עמנואל קרסובסקי – פסנתר ● קורנגולד: סונטה אופ' 6 ● ברהמס: סונטה מס' 2 אופ' 100
17.00 "הגאון והעולם" – וולפגנג אמדאוס מוצארט – מוצארט ורעיו (תכנית שניה)
18.00 "הקונצרט שלי" – עם ד"ר דן גלעדי
20.05 "מן העבר הרחוק"
21.00 "שבוע טוב" – הפסנתרן דינו ליפטי

רשת א'

07.30 "ישן בעיניך"
08.05 "עוד פעם אחת" – מאוצר הסרטיה – והפעם: שיחות עם משוררים – "אוה דברה – "פרקי גן הערך" – עם גימר־סט הפלמוקו מיכאל סקיר
09.05 "עולם המדע"
09.30 "דעת קול" – ת.ד. בענייני מדע
10.05 "מלים שמנסות לגעת" – "הסופר סמי מיכאל ניפגש עם קוראים במעלות
11.05 "מושגים" – עם חרוה ישכר. והפעם: עם פרופ' צבי ניורא, עם צאתו לאור של ספרו "הלא מודע ותאוריית הפסי־כונוירחות"
12.05 "מישדר תעודה"
14.06 "בראש צעיר"
15.05 "שבת אחים" – הווי ופולקלור
16.00 "רדיו־דרמה" – "גם ומיר רוצה לעוף", מאת: שילה דליין; תרגום: נגה נת; בימוי: ערוה שבים; משתתפים: זה־רירה חריפאי, נילה אלמגור, עדה טל ואלברט כהן – שתי אחיות הנפגשות לאחר 20 שנות פירוד.
17.05 "אנתולוגית קטנה לשירה" – והפעם: "שיר תבנית נוף" – עם המשוררת ש. שפרה
17.30 "סיפורדיו" – "יד ימין" – מאת אלכסנדר סולז'ניצין; תרגום: שמואל נילאי; מגיש: יהודה פוקס
18.06 "מסביב לעולם בשעה קלה"
19.00 שידורים לעולים
22.10 "מלוות מלכה"
23.05 "דרכי אדם" – עם רחל חלפי

רשת ב'

07.09 "זמר זמר לך"

08.05 "מי ישנו?" – אגדות, סיפורים ופינות הומור
09.05 "שאלה של טעם" – עם חיים קינן
09.55 "עוריה אלון מספר על נוף הארץ"
10.05 "יומן השבוע"
11.05 "שירים כבקשתך" – הבחוואי גדעון סאמט. מארח: אהוד מנור
12.05 "כל האמת" – שעשועון רדיו – מנ־חה: זאב עגור
13.05 "אוזן קשבת" – עם ערוה פאר
14.06 סקירת שבועונים מן העולם
14.11 "שירים שלוגים"
14.30 "שירים ושערים"
16.30 "שירים שלובים"
17.05 "תחת שמי מוסקווה" – שירים רוסיים
18.06 "חיילים יצאו לדרך" – משירי הלה־קות הצבאיות
18.30 "שריקת סיום"
19.05 "הקול קולנוע"
20.05 "הוי ארצי מולדתי" – שירים עבריים
21.05 "יומן השבוע" (ש.ח.)
22.05 "יומן חוץ"
23.05 "צלצול שלישי" – עם יובל מסקין

רשת ג'

07.10 "צלילים למזכרת" – שירי העבר
08.05 "דרך ארץ" – שירים עבריים
10.05 "על בטוח" – להיטי כל הזמנים
12.05 "להיטים לוהטים"
14.06 "כוכבים"
15.05 "עונג שבת" – שירים עבריים
17.05 "שיר בין־ערביים"
19.05 "זמר שכזה" – שירים עבריים
20.05 "פזמונהמון"
22.05 "עיול לילי" – שירים עבריים
23.05 "דדיוטק" – פזמונים בשצף־קצב

גלי צה"ל

07.05 "יופי של שירים" – שירים עבריים
08.05 "מעל ומתחת לשמיכה"
18.05 "שישבת" – סיבוקי חדשות, דיווחי ספורט, עידכוני תנועה ומוסיקה
00.05 "ציפורי לילה מארח" – קובי מירן מארח את המשורר והמתרגם עודד פלד
02.00 "לא רוצים לישון"

שידורי צה"ל 1

09.05 "מקהלה עליזה" – עם שרה רורון
10.05 "שבת צחוק" – שעה של מערכונים ופזמונים
11.05 "במצב הנוכחי" – עם יוסי עבאדי ודני ווסלי
12.05 "הדרך" – עם רבקה זוהר ומאיר אריאל (ש.ח.)
13.05 "שאלות אישיות" – יעקב אגמון משוחח עם פרופ' גדעון פישלזון, דיקן הס־טודנטים באוניברסיטת ת"א
14.05 "הכל זורם" – עם דובי לנץ
16.05 "סימפה שבת" – עם נירי אורשר
17.05 "שיחות עם סבא" – נוית רימלט משוחחת עם סבה – אליעזר רימלט ז"ל – חלק ב'. התכנית מובאת במלאות שנה למותו
20.05 "עושים מדינה" – דורו דיין
21.05 "שבת בדבש" – שירים שהחבר'ה אוהבים
21.30 "אוניברסיטה משודרת" – הפיתולוגיה של הרוע – מיתוס ההקרבה. מר־צה: ש. גיורא (ש.ח.)
22.05 "מסורת מסורת"
23.05 "הולך בחוצות" – יוסי עוזרד משוחח עם ידידים

שידורי צה"ל 2

09.00–18.00 "גל עברי" – שירים עבריים
09.05 "משירי זמן זך"
10.05 "אורחים עורכים" – עם גדי אקשטיין, העורך שטחיים של שירים עבריים למענו
12.05 "הדרך" – עם רבקה זוהר ומאיר אריאל (ש.ח.)
14.05 "יופי של שירים" – מסיבב הזמר העברי
16.05 "סוויטה מקומית" – שירים באווירה רגועה
20.05 "שבוע טוב" – מוסף מוסיקלי אישי עם יואב קוטנר
22.05 "חמש שלוות" – שעה קלאסית עם המוסיקאי אברהם מלמד – כנר בתז. הפילהרמונית הישראלית
23.05 "מאסטרו" – פסיפס קלאסי קל

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 20.30)
אמא קוראז' (אודיטוריום רוהל 20.30)
הריון (צוותא 20.30)
הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 18.00, 21.30)
אחד משלנו (בית לסין 20.30)
עד 120 (בית החייל 21.00)
סוף משחק (נוה צדק 21.00)
בית תפוס (יד לבנים 21.00) שלושה סיפורים ע"פ ק. צ'אפק, או הנרי, ח. קורטאזר.
חמדו ובנו (יפו, הסימטה 21.00)
לואיז (יפו, הסימטה 21.30)
מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)
האב (רמת גן, ת. הספריה 20.30)
דודתו של צ'רלי (כפר סבא, היכל התרבות 20.30)

ילדים

גלגלים באוויר (בית לסין 11.30)
הוקוס צליל ופוקוס (מרתף עליון 11.00)
הארנבת והצב (פארק הירקון 11.00, 12.30) מגיל 5.
פומיקי (שוחף 11.00) מגיל 4.
רות ובובותיה (יפו, החוויה הישראלית) פיטר פן – 11.00; מיץ פטל – 12.15. תאטרון בובות בשילוב שחקנים.
אנונימוס בלפי הגדול (יפו, החוויה הישראלית 11.00) ע"פ סיפור של יוסי בנאי.
הברווזון המכוער (יפו, הסימטה 11.00)
אמא חסידה ואבא כרוב (פתח תקוה, מופת 11.00)
קריוט ובקטוס (ראשל"צ, נעמן 11.00)

מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 20.30) קונצרט למנויים מס' 2 סדרה א קורט זנדרלינג מנצח על יצירות מאת בטהובן ושוסטקוביץ'. סולנית – ויקטוריה מולובה, כינור.
שחרית 11:11 (צוותא) בתכנית שלישיות לכלי קשת מאת שוברט ומוצארט, ודואו מאת קודאי.
שחרית מוסיקלית (גבעתיים, בית אלון 11.00) מיצירות בטהובן, רסו, קודאי, מוצארט ומונטי. הכניסה חפשית.

בידור

מוספשבת (הבימה 11.00)
תגיגות סיום הרוטציה (יפו, החמאם 21.00) תכנית סאטירית מעודכנת עם טוביה צפיר, מני פאר ואסנת וישינסקי.
יענקלה רוטבליט והרכב אכילס (המרתף העליון 22.00)
דני רובס (רמת גן, מופת 21.00) בתכנית "פנים ושמות".
ארטיסטים (רמת גן, מוזיאון לאומנות ישראלית 21.00) בביצוע תיאטרון הטקסטוסימו.
ריטה בהופעה (עפולה, היכל התרבות 21.00)
יוסי בנאי (שפיים 21.15)
גולדבלט (נתניה, דורה 21.00) חנן גולדבלט בתכנית סטנד־אפ קומדי.
שלמה ניצן מספר עגנון (עפולה, מופתרון 21.00)
טוב נגוט בעד ארצנו (באר טוביה, אחווה 21.00) עם יהונתן גפן.

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (תיאטרון 20.30)
יונתי פרזי (החאן 20.30)
תזמורת סימפונית ירושלים (הנרי קראון 20.30) סטנלי ספרבר מנצח על קונצרט מיצירות הרל"פ, בטהובן וברוך.
שוברטיאדה (מרכז למוסיקה עין כרם 17.00) מוסיקה קאמרית.
שבת בבוקר (רבקה קראון 11.00) בהוחייתי נחום ברוע.
קונצרט בוקר (צוותא 11.11) עם שלישית יובל.
החוויה הישראלית (ימק"א) מופע מולטימדיה, מסכי ענק, מערכת פעלולים ואפקטים ממוחשבים, מציגים את ישראל מראשיתה. יום יום בשעות 9.00, 12.00, 18.00 – בעברית. בשעות 10.00, 15.00, 20.00, 21.00 – באנגלית.
למה כובעו (ת. הקרון 11.00, 12.30) לילדים מגיל 4.

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (תיאטרון 20.30)
סאלח שבתי (אודיטוריום 20.30)
הילד מאחורי העיניים (סנודון 21.00)
הרנסאנס של הבארוק (מוזיאון 20.30) בתכנית מיצירות באך, קורנץ, קורלי, ראמו וטלמן.

באר שבע והדרום

צורה לנו (היכל התרבות 21.00) עם דורו סופז.
הגטלנים בהופעה (אשדוד, מתנ"ס קופף 21.00) עם דסור וקושניר.

רוטבליט: בא מאהבה

שותה הכפר

פתאום קם אדם בבוקר ומחליט שהוא רוצה לשיר, ולא רק לכתוב לאחרים. יענקל'ה רוטבליט עשה את זה לפני עשר שנים, כשהוציא את האלבום "כך שחררתי את ירושלים". אלבום שיצא, נפסל לשידור, נעלם מהשוק, נותר בזכרון כפריט נדיר לאספנים.

לפני כחצי שנה יצא שוב לאור, ורוטבליט עצמו, בלי פרסומת ורעש, התחיל להופיע במאב "טרומפלדור" בת"א. בלי ציוד מתוחכם, בסאונד גרוע, בין אנשים שלועסים ארוחות ערב. שר להם שירים שמי שלא הקשיב בתשומת לב למילים, לא קלט בעצם כלום.

"אני לא חושב שאני זמר. חשבתי שזה יכול להיות נחמד. כשזה יפסיק להיות נחמד אני אפסיק. אני לא זמר רוק. ביום שאני אמצא את עצמי ממלא את פארק הירקון אני אדע שנכשלתי", רוטבליט צוחק, "לא, זה לא יקרה".

עכשיו הוא כבר מופיע עם הרכב קבוע, "עקב אכילס". יענקל'ה סגל בבאס, עומר ליפשיץ בגיטורות, גדי סרי בתופים. בהופעה ב"מרתף העליון" של "בית לסין", הקהל קיבל אותם בהרבה חום. רוטבליט, שכבר רוקן כמה כוסיות לפני ההופעה, עמד עם המיקרופון ביד אחת, כוס ביד שניה, והכוס הזו מולאה והוקנה כמה פעמים במהלך המופע. 16 שירים, ארוכים, מתבססים בעיקר על שני אלבומים. "כך שחררתי את ירושלים", ואלבום חדש, "מכתבים מבית וביעור", שטרם הוקלט. בימים אלה נכנס רוטבליט לאולפנים.

למה בעצם התחלת מהופעות במאביםז זה לא נראה לך קצת לא מכובדז בכל זאת, אתה משורר בעל שם.

"רצינו להתחיל בצורה פרועה וצנועה. להתחכך באנשים הכי קרוב שאפשר. בלי תנאים. לא הייתי בטוח בכלל שאני מסוגל לעשות את זה. אז חשבתי לעצמי, אם כבר אנשים ישמעו זמר גרוע, לפחות שיקנו מבירה טובה תוך כדי, היו גם דברים מעצבנים, נכון. כמו כשאתה מנסה לשיר ומישהו פותח לך סטייק מול העיניים".

שמוליק קראוס אמר משהו על מופע שאתם מתכננים יחד. מופע בשם "דדיוטס", מה קורה עם זהז

"זה ההומור של שמוליק. לא נראה לי שהוא יופיע כרגע. אם הוא יחליט ללכת על משהו כזה ברצינות, ואני עוד אהיה בראש להופיע, למה לא".

את כל השירים הלחנת בעצמך. לא חשבת לבקש מאמנים שעבדת איתם בעבר, קראוס, יהודית רביץ, מתי כספי, שילחינו לךז

"אלה לא בדיוק לחנים. אני יותר מדקלם את הטקסטים. אולי באולפנים, כשנתחיל להקליט, אני אעזר באנשים מקצועיים יותר. בינתיים, כל זמן שאני נהנה מזה, אני אמשיך".

בחצי המופע, רוטבליט מודיע לקהל על שבע דקות הפסקה לצרכי השתנה. מוחה זעה מפניו. מישהו צועק לו מהקהל: "תשתה משהו", רוטבליט מגחך: "אני שותה, אני שותה. אני שותה הכפר".

טל פרי ■

טלוויזיה

כללית

17.30 "קח סיכון" – שעשועון לילדים בני כל הגילים. חידונים, "משימות בלתי אפשריות" ומסלול מכשולים מפורף, בהשתתפות ילדים מכל רחבי הארץ. מנחה: אבי קושניר

18.00 "כוח המחץ" – "קוברה עוצר את העולם" – אנשי קוברה מנסים להשתלט על המרכז הבינלאומי להגנה, כדי להרוס אותו, וחוטפים מומחה צרפתי ללוחמה במרור

18.32 "עם הכוכבים" – דונה סאמר, מלכת הדיסקו של שנות ה־70.

18.45 "חידושים והמצאות" – 1. מבנים על הירח – נסיונות ונעשים בחומרים שונים כדי לבנות בסיס למחקרי החלל על הירח. 2. אלמוגים בפעילות. 3. שעון בינלאומי למיפול בסרטן

19.00 "יומן השבוע" (בערבית)

20.02 "אלף" – סידרה קומית. שם הפרק: "אנחנו משפחה". אלף חש כי משעמם לו בבית וחושב על עבודה מחוץ לבית שהוסיף עניין לחייו

20.30 "בין הכסאות" – מגאזין דו־שבועי בענייני משפחה וחברה, בשידור ישיר. מנחה: עמוס ארבל

21.00 "מבט לחדשות"

21.35 לקראת שידור

21.50 "שושלת"

22.35 "מצב הרוח" – מגאזין לענייני תרבות ואמנות. מנחה: עודד קוטלר

23.20 "מים שקטים" – מותחן. הפרק השלישי: "הנזירה השחורה". האם נוכחותה של רוח רפאים בדמות נזירה שחורה במגדל המגזר היא אמת או אגדה? ג'סיקה מחליטה לחקור.

23.50 מסוקו של יום וחדשות הלילה + מוסף הספורט "שער ראשון"

★ לקראת שידור

"שושלת"

(כללית, 21.50)

אמנדה מגלה, לצערה הגדול, כי הוסיף מיכאל מאורס. דקס מקבים את בלייק בחתימת עיסקה עם הסינים.

קלאודיה נענית לחיזוריו של אדם. דניאל מודה לפני קריסטל על אהבתו אליה.

חינוכית

08.00 "עד כאן" – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט

08.05 "שעת כושר"

08.15 "תלמוד – שניים אוחזין" – היכן דמי 2 (כ)

08.40 "מסך לספרות יסודי" – משפט הירדשה (כ)

09.00 אנגלית ו'

09.20 "השעה שלנו" – ידידי מרחוב ארגון (כ)

10.30 אנגלית ז'

11.00 חשבון ה' – השבר מהו?

11.15 צרפתית

11.35 גיאוגרפיה ה'־ו' – סוקודורה – כפר בהודו

12.00 אנגלית י'

12.25 ספרות ז'–ט' – העז והגדי – גלגלו של מוטיבים (כ)

13.00 אנגלית ט'

13.30 היסטוריה כללית – ירושלים לדורותיה – מסע בירושלים הצלבנית

14.00 "עד כאן" – רצף דפי הטלטקסט

14.05 האוניברסיטה הפתוחה: ניהול משאבי אנוש – הרץ מואלדנוויל; עולם החיידקים – חוליה במחזור החנקן

15.00 "הי בינבה" – פילי פילון – בינבה ופונפון עוזרים לפילי הפילון למצוא את אמו ובסופו של דבר מצילה אמא פילה את בובי מטביעה (כ)

15.10 "רחוב סומסום" – קיפי מארגן משחק כדורסל ברחוב

15.40 "שעת כושר"

15.50 "עב"מ בא" (זהירות בדרכים). פרק 3 – "יום ספורט" – אוטוס מתחפש לילד בכיתה ז' כדי להשתתף ביום הספורט השכבתי. הוא נכשל בתחרות האופניים, נופל מאופניו לקול צחוקם של האחרים ומקבל שיעור פרטי בהם תאמת אופניים לרכיבה בטוחה

16.00 "הקוסם מארץ עוץ" – ענקי האבן. ההליכה בגוף הסלעי קשה על בני החבורה. עליהם לעבור על מכשולים פתאומיים ולעמוד בסכנה של ענקי האבן. האם יצליחו להימלט בשלום מידיהם של היצורים העצומים הללו? (כ)

16.25 "כך היו חיינו" – "מחוברים לרשת הראשית". דיווחה של משפחת דוסון מתחברת לרשת החשמל וחיי המשפחה משתנים. מדליקים חשמל בהרמת מתג ומנהיצים במנהץ חשמלי

17.00 "ערב חדש" – מנחה: דן מרגלית

ערוץ 2

18.35 "פונדק החמורים" – סרט הנפשה בדיבוב עברי. אגדה סינית: סוחר נווד מגיע לפונדק אותו מנהלת אישה מסתורית. האישה משתמשת בקסמיה כדי להפוך אנשים לחמורים, כדי שיעשירו את חוות החמורים שלה.

19.00 "התיבה מפלינה" – סדרת טבע בהדרכתו ג'רלד דארל. פרק תשיעי: "מעבדה חיה": על גן החיות בג'רסי.

19.30 "חטיפה" – סידרת דרמה היסטורית. פרק שמיני: "פרסטונגראנג'". דיוויד מתכנן לנסוע אל עיר פרסטונגראנג' ולגלות לו את כל האמת אודות רצח "השועל האדום". בהגיעו אל עורך הדין, פוגש דיוויד בבתו, ברברה, ומספר לה ולאביה את עדותו.

20.10 "בקצב מזרחי" – עם סטאלוס.

20.30 "נקודת זינוק" – תוכנית הספורט של ערוץ 2 – "התעמלות". הכוח המתעמלים האמריקניים לאולימפיארת סיאול.

21.30 "קלוז אפ" – על הסרט "בגלל המלחמה ההיא", סרטה של אורנה בן־דור ניב. יצירה מקורית תיעודית המתעדת את סיפורם של יהודה פוליקר ויעקב גלעד כבנים לניצולי שואה.

21.40 "קליפ מי יודע" – חידון הפופ השבועי של ערוץ 2.

21.50 "ד"ש עם קליפ" – 15 דקות של וידיאו קליפים בצירוף דרישות שלום, עפ"י בקשות הצופים ולהנאתם. צופים המעוניינים למסור דרישות שלום מוזמנים לכתוב אל: "ד"ש עם קליפ", ת.ד. 31850 ירושלים 91317

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים

16.30 "יום בחיים"

17.00 ספורט בינלאומי (ערוץ 1)

18.00 תוכנית בצרפתית

18.05 "תכנית מקומית" (ערוץ 1)

18.30 "כשרונות צעירים"

18.30 "חלוצי המחר" (ערוץ 1)

19.00 חדשות בצרפתית

19.10 "תעשיות בירדן" (ערוץ 1)

19.15 "עולם החי"

19.30 חדשות בעברית

19.45 לקט שירים

20.00 חדשות בערבית

20.30 "תרוב" – סידרה קומית

20.40 סידרה יומית בערבית (ערוץ 1)

21.10 "דרך המשי" – סידרה דוקומנטארית

21.50 "חיי הבדווים" (ערוץ 1)

22.00 חדשות באנגלית

22.20 "מאגנום" – סידרת מתח ופעולה

22.25 "מיפגש עם אמנים" (ערוץ 1)

23.10 "השלומיאל" – סידרה קומית

המזה"ת

13.30 "חיים אחרים"

14.00 "מועדון 700"

14.30 "מעשיות משמחות" (בערבית)

15.00 "מלך השחקים" (סידרה)

15.30 "חבית המעופף" (מצוייר)

16.00 סרט (בערבית)

18.00 "משפחת וולטון" (סידרה)

19.00 "60 דקות" (מגאזין אקטואליה)

20.00 "שנות בחיים" (סידרה דרמטית)

סרט 21.00 "זה חייב היה לקרות" – מהגר איטלקי שאפתן מפלס את דרכו לצמרת הפוליטיקה האמריקנית כשהוא משתמש בכל תכסיס ובכל דרך כדי לקדם את מטרתו – כולל חיזור אחר אשה בעלת השפעה, מצפרת החברה. עם ג'ורג' ראפט, אחד הקשוחים של הקולנוע האמריקני, ועם רוזלינד ראסל, ביים רוי דל רות (1936).

22.30 "מעשיות משמחות" (בערבית)

דונה סאמר בהופעה ("עם הכוכבים", כללית 18.32)

קול המוסיקה

07.09 "בהאזנה נינוחה" – רמו: סויטה מס' 1 מתוך "קסטור ופולוקס" ● מוצרט: קונצ'רטו ל־2 פסנתרים ולתזמורת ק. 365 ● שוברט: שלישיה לכנור, צ'לו ופסנתר אופ' 99 ● מיאסקובסקי: קונצ'רטו לירי אופ' 32

09.00 "שעה עם אמן" – עם זמרת האלט מירה זכאי

10.00 "קונצרט בוקר" – מנדלסון: סימפוניה מס' 4 "האיטלקית" ● צ'ייקובסקי: שלישייה לכנור, צ'לו ופסנתר, אופ' 50 ● חצ'טוריאן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת ● גוסטב הולסט: סימפוניה קוראלית אופ' 41 לסופראן, מקהלה ותזמורת

13.00 "קלאסיקל"

14.06 "אמנים באולפן" – אורית אורבך – קלרנית, חומר לב – פסנתר ● מוצרט־אמליונר: 2 סונטות כנסייתיות ● מארטינו: סונטה ● ברהמס: סונטה אופ' 102/2

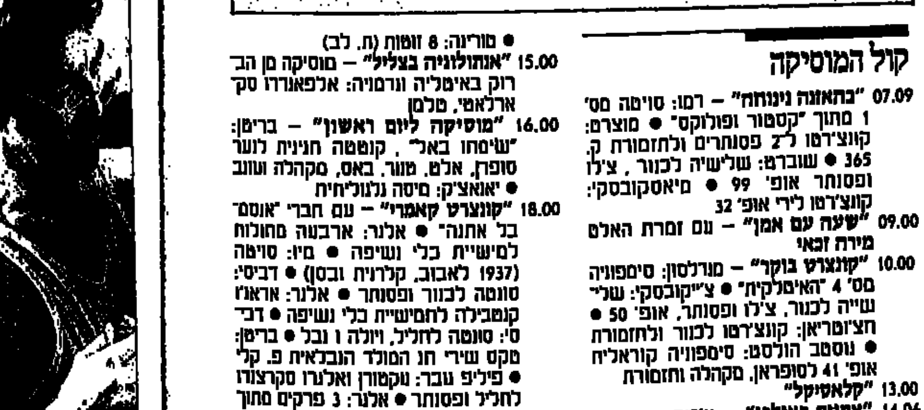
● סורינה: 8 זמות (ת. לב)

15.00 "אנתולוגיה בצליל" – מוסיקה מן הברוק באיטליה וגרמניה: אלפאנדרו סקארלאטי, טלמן

16.00 "מוסיקה ליום ראשון" – בריטן: "שימחו באל", קנטטה חגיגית לנוער סופרן, אלט, טנור, באס, מקהלה ועוגב ● יאנאצ'ק: מיסה גלגוליתית

18.00 "קונצרט קאמרי" – עם חברי "אנסמבל אתנה" ● אלגר: ארבעה מחולות לחמישיית כלי נשיפה ● מיו: סויטה (1937 לאבוב, קלרנית ובסון) ● דביסי: סונטה לכנור ופסנתר ● אלגר: אראנז' קנטבילה לחמישיית כלי נשיפה ● דביסי: סונטה לחליל, ויולה ו נבל ● בריטן: טקס שירי חג המולד הנבלאית פ. קלי ● פיליפ עבר: נקטורן ואלגרו סקרצנדו לחליל ופסנתר ● אלגר: 3 פרקים מתוך מוסיקה הרמונית לחמישיית כלי נשיפה

20.05 "פריזמה עכשווית" – עדן פרטוש: מוסיקת אבל לויולה ופסנתר

יהודה פוליקר ("בגלל המלחמה ההיא", ערוץ 2, 21.30)

מה חי

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 20.30)
הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 20.30)
הריון (צוותא 20.30)
מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)

מוסיקה ומחול

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 20.30) קונצרט למנויים מס' 2 סדרה ב. ראה יום ראשון ת"א.

חמורים (קיראון, מתנ"ס 21.00) עם ויר בן ול ול'אח דרור.

בידור

ג'אז (מרחף עליון 22.00) עם "קבוצה קטנה וגדולה".

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (התאטרון 20.30)
צד בצד (החאן 20.30)

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (התאטרון 20.30)
סאלח שבתי (אודיטוריום 20.30)
דודתו של צ'רלי (הרגה 20.30)

למעלה – ג'ורג' הריסון, בוב דילן, ג'ף לין, למטה – רוי אורביסון [illegible] פטי.

אוטיס, נלסון, צ'ארלי, [illegible] לא רק אחים – אלא גם [illegible] "הנוודים" (בתירגום חופשי) [illegible] המתכוונות החבולטות של [illegible] אחד במשך יותר מדי זמן [illegible] [illegible]

האנשים שמאחורי הקולות והצלילים הם דמויות ידועות הרבה יותר ידועות, מעולם השם [illegible]

[illegible]

אור אבישר ■

20.30 "מאולמי הקונצרטים בארץ" – שידור ישיר מהיכל התרבות בתל־אביב. התזמורת הפילהרמונית, מנצח: קורט ונדרליך, סולנית: ויקטוריה מולווה – כנור ● במהבן: הפתיחה "קוריולאן" ● שוסטקוביץ: קונצ'רטו לכנור מס' 1 ● בטהובן: סימפוניה מס' 6 "הפסטורלית"

23.00 "החידון המוסיקלי" (ש.ח.)

רשת א'

15.30 "האוניברסיטה הפתוחה" – מחזור 25. "אפריקה בתקופה הקולוניאלית" ● הפעם: "הקולוניאליזם הצרפתי באפריקה" – פרופ' מישל אביטבול

16.05 "דרי־עשרה" – מגאזין נוער

17.05 "צבעי הקשת" – שירים לאחר־הצהרים ● והפעם: "ממזרח, ממערב וגם משכנור"

22.05 "תפוח ועץ" – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם– עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי

רשת ב'

18.06 "ראשון ראשון" – סיכום השבת בספורט

19.35 "עם ישראל" – מוסף לענינים יהודיים בעולם. עורך: אברהם כנמלך

20.05 "אומר בשבחין" – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים

תום סלק, כוכב "מאגנום" (הטלוויזיה הירדנית, 22.20)

21.30 "אומר בשבחין" – המשך

22.05 "להיואחו בחלום" – מחרוזת שירים

23.05 "ביניש לבין עצמנו" – שיחות עם מאזינים בשידור חי. מנחה: אלכס חלמור

רשת ג'

14.06 "מצעד הפזמונים הלועזיים"

21.05 "אדום עתיק" – עם מיכל שמואלי

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – מגמות יסוד בשירה המודרנית – קץ העולם – נוסח האקספרסיוניזם הגרמני. מרצה: פרופ' שמעון זנדבנק

18.45 "חמש עשרה קטנות"

00.05 "ציפורי לילה משוחחות" – עם דודו מפו המשוחח עם מאזינים

שידורי צה"ל 1

19.06 "רדיו ספורט" – מגאזין הספורט השבועי של ורי"צ

20.05 "שירי להקות צבאיות"

21.30 אוניברסיטה משודרת – מגמות יסוד בשירה המודרנית – קץ העולם. נוסח האקספרסיוניזם הגרמני. מרצה: פרופ' שמעון זנדבנק (ש.ח.)

שידורי צה"ל 2

20.05 "צ־8" – תכנית לחיילים עם חמיו קסחי

כללית

17.30 **"תנבובוטף"** – סידרה בהנפשה. "מוזיאון האומנות של החבובות". לסקר טר יש וקע ברגלה, והטיול למוזיאון מבוטל. החבובות מחליטות להביא את המוזיאון אל סקיטר.

17.55 **"תופסים ראש"** – תכנית בידור דרשר בועית לצעירים. התכנית משלבת את אמנויות הבימה עם האמנות הפלסטית. נושא התכנית הפעם: קו. זמר אורח: **גידי גוב**

18.25 **"פסוקו של מקום"** – מבט על עמק חפר

18.32 **ספורט** – מגאזין שבועי הסוקר אירועי ספורט מן הארץ ומן העולם

19.30 **חדשות** (בערבית)

20.02 **"משפחתי וחיות אחרות"** – הפרק השישי: המשפחה יוצאת למסע חתירה ובמסע מגיעה לאלבניה. גדי מתלהב מן המסע ומבקש סירה ליום הולדתו. לולי מבטיח לבנות לו סירה. לאחר תיקונים לא מעטים, שהוא נאלץ להכניס בסו ידיו, "משיקים" אותה לשמחת כל המשפחה. למרגו יש מחזר חדש, ולעוזרת יש כאב שיניים, המעמיד בסכנה את ההכנות ליום ההולדת. ספירו נחלץ לעזרה

20.33 **"על גלגלים"** – סידרת תכניות בענייני רכב, תחבורה וזהירות בדרכים. בתכנית הפעם: דיווח על תחרות הנהג המקצועי, שהייתה באשדוד; על הקשר בין מערכת הפליטה של המכונית לבין הבטיחות בנהיגה; מהו הצבע המתאים למכוניתך ומה מומלץ שלא ללבוש בעת נהיגה, וכן – כתבה מיוחדת על סלון המכוניות בפריס. מנחה: **דניאל פאר**

21.00 **"מבט לחדשות"**

21.35 **"שנה בשעה"** – תכנית דרשבועית חדשה בהפקת הטלוויזיה הישראלית

22.20 **"מבט שני"** – **"בוקאקיס"** – תכנית מיוחדת, שתובא בשני משדרים, ערב הבחירות בארה"ב. הערב וכן מחר בערב יובאו שני משדרים, בכותרת: "בוקאקיס" – בוש נגד דוקאקיס, הדמויות, המאבק, המנצח. בתכנית שתי כתבות שבמרכזן שני המועמדים והמאבק ביניהם. את הכתבות עשה כתב הטלוויזיה הישראלית בוושינגטון. בתום הקרנת הכתבות יתארחו באולפן "מבט שני" פרשנים ומומחים. שתי התכניות האלה הן חלק מן המשדרים המיוחדים שלמערכת החדשות לרגל הבחירות בארצות־הברית

23.05 **"ראמפול"** – הפרק החמישי: **"השרפים הנוצצים"**. פגישה מיקרית עם איש צבא בגימלאות מובילה את ראמפול לגרמניה, שם הוא מתבקש להגן על חייל שנאשם ברצח של מפקדו. כוונת המזמינים הייתה כי ראמפול יטהר את שמה של היחידה מן האשמה. חוו סר, משעה שהוא רוצה לחקור את האמת

23.50 **פסוקו של יום, חדשות הלילה + מוסף הספורט "חצי מינוט"**

★ לקראת שידור

"שנה בשעה"

(כללית, 21.35)

התכנית משחזרת, באווירה נוסטאלגית, שנים מעשנותיה של ישראל בעזרת קטעי יומנים ושירים. כל תכנית מיוחדת לשנה אחת. שלישיית הזמר שהוקמה לצורך התכנית משחזרת משירי התקופה. כמו־כן ישתתפו בתכנית כמה מן הזמרים המקוריים ששרו משיריהם באותה שנה. שחקנים משתתפים קבועים בתכנית הם שלמה בר־שביט ויוסי עוזקי. התכנית הראשונה: שנת 1960. משתתפים: אלישבע מיכאלי שנבחרה אז לשחקנית השנה, הזמרים מרים אביגל, שולמית לבנת ובני ברמן. מתוך מעלי הזכרונות בתכנית הפעם: רפי איתן ונחשון נלור.

חינוכית

08.00 **"עד כאן"** – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט

08.05 **"שעת כושר"**

08.15 **גיאוגרפיה של א"י** – **"פני הארץ"** – עיר קטנה גדולה (ב)

08.40 **"בלי סודות"** – בניים 2

09.00 **אנגלית ח'**

09.20 **אנגלית ז'**

10.30 **"רגע עם דודלי"** – זהירות מונעת אסון (ב)

11.00 **ערבית מדוברת** ד אלחלם

11.15 **אנגלית ו'**

11.30 **חשבון פשוט ד'** – פעולות החשבון (ב)

12.00 **אנגלית ח'**

12.30 **אנגלית ח'**

13.00 **"תלמוד – שניים אוחזין"** – דיוק (ב)

13.23 **גיאוגרפיה ז'־ט'** – אנטרקטיקה

13.42 **אנגלית י"א – י"ב**

14.00 **"עד כאן"** – רצף דפי הטלטקסט

14.05 **"תיבה 2"** – **ילד פרא** – צוות תיבה 2 פוגש בילד פרא הנרדף על־ידי אנשי הכפר. הילד מנסה להזהיר את הצוות מפני אבנים שאספו במערה לצורכי מחקר. אבנים אלה מסוכנות. יש בהן כדי לגרום להוצאת חמצן מהאוויר

14.30 **"בארץ תקטקטים"** – **סוד האור האדום**. טיפטיפ, טיפטיפון ואפו החליטו לראות במו עיניהם את האור האדום הנמצא במערה העתיקה. הדבר כרוך בסכנות רבות אך בסופו של דבר האור האדום הציל אותם והילדים חזרו הביתה בשלום

14.55 **"קשר משפחתי"** – בגיל שנה חלה רמי בפוליו והרופאים אמרו כי הוא לעולם לא יצעד על רגליו. משפחתו היתה נחושה בדעתה לשנות פסק דין זה. היום הולך רמי בן ה־6 ככל ילד אחר. אם כי עליו לעבור ניתוח מפעם לפעם בשלבי גדילתו. על ההתמודדות המשפחתית משוחחת משפחת שחם עם נעמי מור

15.45 **"זיעת השמש דמעות הירח"** – "מלכים ליום אחד". בראזיל והקרנוואל.

16.40 **"שביל באמצע שביל בצד"** – טיול השבוע: דרום הגולן.

17.00 **"ערב חדש"** – מנחה: רפי רשף

ערוץ 2

במקום לוח המשדרים הרגיל – שידורים ברצף.

ירדנית

15.50 **סרטים מצויירים**

17.10 **"ביקור בספריה"**

17.35 **"תרבויות"** – סידרה צרפתית

17.35 **"ילדת פלא"** – סידרה (ערוץ 1)

18.10 **סידרה ערבית** (ערוץ 1)

18.35 **"רחוב קרט"** – סידרה צרפתית

19.00 **חדשות בצרפתית**

19.15 **"מגאזין ספורט"**

19.30 **חדשות בעברית**

20.00 **חדשות בערבית**

20.30 **"מעגלים הולכים ונסגרים"** – סידרה קומית

20.40 **סידרה יומית בערבית** (ערוץ 1)

21.10 **"אוייב בשער"** – סידרה

21.35 **"דיון ספרותי"** (ערוץ 1)

22.00 **חדשות באנגלית**

22.20 **מחזה השבוע**

22.20 **"מן הארכיון"** (ערוץ 1)

המזה"ת

13.30 **"חיים אחרים"**

14.00 **"מועדון 700"**

14.30 **התעמלות**

15.00 **"האזור הלוליני"** (סידרה)

15.30 **"סופר בוק"** (מצוייר)

16.00 **"שוכני הסלעים"** (תכנית לילדים)

סרט 16.30 **"מיבצע בטנגאס"** – מייס אמריקני ציני במלחמת העולם השניה הופך לגיבור, לאחר שהוא מעורב במבצע מסוכן ללכידת במות גדולה של מטילי זהב מידי היפאנים. סרטו של הבמאי קית לארסן (1969) עם דניס ויבר ("מקלאוד"), ורה מיילס.

18.00 **"הבחירה"** (סידרה ערבית)

19.00 **חדשות בערבית**

19.30 **חדשות באנגלית**

20.00 **"מאגנום"** (בלש)

21.00 **פוטבול**

23.00 **"מועדון 700"**

23.30 **"חיים אחרים"**(סידרה)

גידי גוב מתארח ב"תופסים ראש" (כללית, 17.55)

קול המוסיקה

07.09 **"בהאזנה נינוחה"** – מנדלסון: סימפוניית נעורים מס' 7 • גרין: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת אופ' 16 • מוצרט: רביעיית כלי קשת מס' 20 ק. 499 (רביעיית ג'וליארד) • לאלו: סימפוניה

09.00 **"שעה עם יוצר"** – המלחין השוודי וילהלם סטנהאמר (1871־1927) • רביעיית כלי קשת מס' 5 אופ' 29 "סרנדה" (רביעיית קינדל) • סונטה לכנור ופסנתר אופ' 19 פרק אחרון: אלגרו (ס. סרלסקו וי. סוליוס) • שלושה שירים למקהלה א־קפלה (למלים של ג'. פ. יקובסן) (מקהלת רדיו שבדיה) • "לילות שלהי קיץ". חמישה קטעים לפסנתר אופ' 33 (ה. ולדלנד) • רומנסה סנטימנטלית לכנור ותזמורת אופ' 28 מס' 2 • סימפוניה מס' 2 אופ' 34 פרק שלישי: סקרצו

10.00 **"קונצרט בוקר"** – רוסיני: סונטה מס' 6 לכלי־קשת (הסולנים האיטלקים) • רודריגו: קונצ'רטו ד'ארנחואז לגיטרה ותזמורת • אריאגה: רביעיית כלי קשת מס' 3 (רביעיית פניקס) • דבוז'אק: בחיק הטבע, פתיחה אופ' 91

13.00 **"קלאסיקל"**

14.06 **"מן הסדטיה"** – שופן: 3 אטיודים ו־2 מזורקות (מינדרו כץ – פסנתר) • ברהמס: חמישיית הקלרנית, אופ' 115 (יונה אטלינגר ורביעיית תל־אביב)

15.00 **"אנתולוגיה"** – מוסיקה כנסייתית בצרפת ובגרמניה: דיפאי ובוקסטהודה

16.00 **"מאולמי הקונצרטים בעולם"** – התזמורת הסימפונית של רדיו צפון גרמניה / א. צ'קטו • במהובן: הפתיחה לאופרה מס' 3 אופ' 72 א' • במהובן: קונצ'רטו אופ' 61 בגירסה לפסנתר (מיכאל קורכסטיק) • שומאן: סימפוניה מס' 2 אופ' 61 (בתזמורתו של ג. מאהלר)

18.00 **"מחזורי יצירות"** – הקונצ'רטי של במהובן והסימפוניות של מאהלר • במהובן: פרק לכנור ולתזמורת מס' 5 "מן העזבון" • מאהלר: סימפוניה מס' 2 "התחיה"

20.05 **"בצידי הדרך"** – טלמן: סונטה לחליל וצ'מבלו, סונטה גירסה לחליל צד

20.30 **"הקונצרט הקאמרי"** – לילי טווה – סופראן, ינאל טווה – כנור, יונתן זק – פסנתר, מוצרט • אריה לקול עם כנור ואובליגטו מתוך "מלכת השמים". ק. 108 • סונטה לכנור ולפסנתר. ק. 454 • 3 שירים לסופראן ולפסנתר • פנטסיה לפסנתר ק. 304 • אריה לסופראן עם כנור אובליגטו מתוך "המלך הרועה". ק. 208

22.15 **"מוסיקה ויוזה"**

23.00 **"קלאסיקל"**

לקראת הבחירות על נשיאות ארה"ב – העימות בין בוש לדוקאקיס ("בוקאקיס"), במסגרת "מבט שני", כללית 22.20

רשת א'

15.30 **"האוניברסיטה המשודרת"** – מחזור 25 "ירושלים בתקופה הביזנטית" • והפעם: "פני העיר" – חלק ראשון – דרן בהט

16.05 **"בן הארץ"** – והפעם: עם ד"ר דליה סופר (ש.ח.)

17.05 **"צבעי הקשת"** – שירים לאחר־הצהרים • והפעם: "שירי עמים"

22.05 **"לכל אדם כוכב"** – עם האסטרולוג אילן פקר

רשת ב'

18.06 **"שעה חפשית"** – מגאזין שבועי לעניני חינוך

20.05 **"שירים וסלים"** – הליגה הלאומית בכדורסל

23.05 **"קפה ראשון"** – חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

רשת ג'

18.06 **"היה חיי"** – עם קובי ברקאי

20.05 **"ש' ההתחלה"** – תקליטי שדרים

21.05 **"קצת אחרת"** – עם אורלי מורג

גלי צה"ל

04.05 **אוניברסיטה משודרת** – **הגנטיקה החדשה ותורשת האדם** – שיבוט מולקולרי. מרצה: ד"ר יוסי שילה

10.05 **"סארא וקייפאא"** – ירחון גל"צ לענייני ספרות צבאית

18.05 **"משהו עולמי"** – מגאזין גל"צ לענייני חוץ

00.05 **"ציפורי לילה"** – עם גל אוחובסקי – תכנית מוסיקלית בניחוח אישית

שידורי צה"ל 1

19.05 **"עושים מדינה"** – עם דודו דיין

20.05 **"משירי יצחק קלפטר"**

21.10 **אוניברסיטה משודרת** – **הגנטיקה החדשה ותורשת האדם** – שיבוט מולקולרי. מרצה: ד"ר יוסי שילה (ש.ח.)

שידורי צה"ל 2

20.05 **"עוד ומצי"** – תוכנית הכדורסל של גל"צ עם אבי ישראלי

ריפנה דקל, אתי אנקרי ואילן ליבוביץ ב"שנה בשעה" (כללית, 21.35)

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 20.30)

אמא קוראז' (אודיטוריום דוהל 20.30)

הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 20.30)

פרנקי וג'וני (בית לסין 20.30)

היה כבר עדיף להשאר בחיים (נווה צדק 21.00)

חיים בין הצנורות (יפו, הסימטה 21.00) עם וטע פלוצקי ופבלו זלצמן.

מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)

הצגה ביידיש (ראשל"צ, צוותא 20.00) עם יעקב בודו.

ילדים

פומיקי (לוד, היכל התרבות 16.30) מגיל 4.

מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 20.30) קונצרט למנויים מס' 2 סדרה ג. ראה יום ראשון ת"א.

בידור

שלמה ניצן מספר עגנון (צוותא 21.00)

איך זה עובד באמת (המרתף העליון 22.00) סופע סאמירי.

ריטה בהופעה (רמלה, היכל התרבות 21.00)

צורה לנו (יפטח, ח. אזורי 21.00) עם דודו טופז.

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (תיאטרון 20.30)

תזמורת סימפונית ירושלים (הורי קראון 20.30) ראה שבת ירושלים.

הרנסאנס של הבארוק (תיאטרון קטן 20.30) קונצרט מס' 1 בניהול מיכאל מלצר.

קונצרט מיוחד (מרכז למוסיקה עין כרם 20.30) מיצירות באך, ברהמס, סטנהסר, ויסטרום ושירי עמים. הכניסה חפשית.

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (תיאטרון 20.30)

סאלח שבתי (אודיטוריום 20.30)

הילד מאחורי העיניים (מועדון 21.00)

דודתו של צ'רלי (והריה 20.30)

דוני ניניו חולם על פיצ'ר:

ממציא השטקר

דוני ניניו (34) למד קולנוע בארה"ב. תיאטרון הוא לא למד אף פעם, את זה היה לו מהבית. כבנם של הבמאי אברהם ניניו ותמה בן ארי, שניהלה את מדור הדרמה ברדיו, הוא ספג הרבה מהתחום הזה. הספיגה הזו הועילה: עכשיו הוא מביים את "דני והים הכחול" בתיאטרון באר־שבע. את המחזה כתב ג'ון פטריק שנלי, מי שזכה בשנה שעברה באוסקר עבור התסריט שכתב ל"מוכת ירח". הפרט האחרון, האגבי לכאורה, עומד כסימן לאורך כל עיסוקיו של ניניו – קולנוע ותיאטרון שנכרכו יחדיו.

הקולנוע התחיל אצלו בגיל צעיר במסגרת של "קולנוע לנוער". מהתקופה הזו נשארו סרטי משפחה שצולמו ב־8 מ"מ וגם פרס מתחרות ארצית לנוער. התיאטרון גם לא תזונה. כשלמד בשביעית נסע לאמריקה להשלים שם את לימודי התיכון. בכיס היה לו דרכון אמריקני, זכר להולדתו בארץ האפשרויות בתקופה בה למדו שם הוריו. החיים נראו פשוטים והצבא רחוק. את השנה שלאחר מכן בילה בניו־יורק בלימודי קולנוע, משם חזר להתייצב במחלקת ההדרכה של חיל האויר. השרות הצבאי היה רק תחנה בדרך חזרה לניו־יורק: נגע אחרי השחרור הוא כבר היה שוב באוניברסיטת ניו־יורק, להשלמת לימודי הטלוויזיה והקולנוע. ניניו: "הסנונית הראשונה שבישרה על חידק התיאטרון הופיעה שם. הופעתי באוף־אוף ברודווי – אני מדגיש את ה'אוף' – עם קבוצת צעירים, יחד העלינו ערב של אימפרוביזציות, ואפילו זכינו להצלחה".

חזרה לארץ. תעשיית קולנוע מדשדשת במים רדודים רחוק מאוד מחלומות אמריקאים. המציאות היא סרטים דוקומנטריים. אצל ניניו זה היה סרט על ניסים אלוני ועבודת החזרות על "הנסיכה האמריקאית" ב"הבימה". מן אחר של המציאות היו – ועדיין קיימים – סרטי הפרסומת. ניניו הביא לעולם את "אלברט פרוח", את ששון גבאי עם המונית והטוטו, ואת הכלב שטקר. הסרט שעשה בשנה שעברה לסדינים בעיצוב אברון זכה בכל הפרסים הקיימים בארץ, הגיע לגמר בפסטיוואל קאן ובפסטיוואל ניו־יורק לסרטי פרסומת.

ובמקביל, כאמור, התיאטרון. ההתחלה בפסטיוואל עכו 84', כבמאי "העקידה", אחת ההצגות הבודדות שהצליחו לשרוד אחרי ימי הפסטיוואל. בהמשך הוא גם ביים את המחזה הזה כדרמה טלוויזיונית. בשנה שעברה ביים עבור "החאן" את "לילה במאי" מאת א. ב. יהושע.

כמובן, אין צורך לומר, הוא חולם על סרט עלילתי באורך מלא, פיצ'ר. יש תוכנית מעשית: "אני מקווה לביים בשנה הקרובה סרט באורך מלא בשם 'עיוורים'". אלברט ושטקר עורר אצלו את התיאבון, גם אצלנו.

עידית שחורי ■

טלוויזיה

כללית

17.30 "זנב לחדשות" – עם האריה רמו (שמעון כהן), הקוף פיפס (עמי ויינברג) והארנבת משי (רורין כספי)
18.00 "דנרסי" – "תחרות" – הבנות מתחרות בבנים בשחייה. למלוי, האלו־פה בשחייה, יש בעיה, כאשר היא לוב־שת בגד ים...
18.32 "נתיב חדש להודו" – פומוניה וואש־רין (משו מן הים אל ספינה שהיו בה נסטוס ומרסיאל. סוף סוף שוטרי הוד רעש מאמינים שאין הם מרגלים. טיילור רודף אחרי ניבור הסרט במסווה של עיתונאי
19.30 חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 "1 יותר מדי" – סידרת שעשועונים. מנחה: חנן גולדבלט
20.30 "כלבוטק" – מגאזין לצרכנות ולאיכות חיים
21.00 "מבט לחדשות"
21.30 תשדירי שירות
21.40 "מבט שני" – "בוקאקיס" – המישדר השני בנושא הבחירות לנשיאות ארה"ב
22.25 "בחורי התהילה" – דרמת מתח ברי־טית חדשה ב־3 פרקים. מדענרעין יש־ראלי יוצא להרצות בכינוס בלונדון. שני טרוריסטים, אחד לבנוני האחר אירי, מתכננים להתנקש בחייו. הבריטים מצי־בים סוכן ביטחון מיוחד להגן על חייו של המדען. בתפקידים הראשיים: רוד סטייגר (בתפקיד המדען), אנתוני פרקי־נס (בתפקיד סוכן הבטחון).
23.15 "מסך אישי" – אהוד מנור מארח את השחקן יוסי ידין
23.50 "פסוקו של מקום" – מבט אל רחובות המוזכרת בפרשת השבוע
24.00 "סוף המירוץ לבית הלבן 1988"
07.00 "מבט בוקר לחדשות" – סיכום יום הבחירות בארה"ב

חינוכית

08.00 "עד כאן" – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט
08.05 "שעת כושר"
08.15 "בלי סודות" – ב' – ח'
08.40 "פרפר נחמד" – תחבורה (ב)
09.10 חשבון פשוט ד' – גיאומטריה – נא להכיר (ב)
10.30 אנגלית ז'
11.00 אנגלית י"א-י"ב
11.15 חשבון ח' – מיהו השבר הגדול?
11.30 תולדות הישוב – "ארץ מולדת" – בעיר ובעמק (ב)
12.00 חשבון פשוט – חזקות (בתרגום לער־בית)
12.25 אנגלית ח'
13.00 ספרות עליסודי – האמלט – בתקר פת המלכה אליזבט
13.30 מדעי הטבע – האריות ההורים ביער ניר
14.00 "עד כאן" – רצף דפי הטלטקסט

סרט

14.05 "דבר אינו מקודש" – קומדיה. ואלאס קוק, עתונאי־כוכב ב"מורנינג סטאר" נופל בפח ומפרסם סיפור מפוברק על נערה העומדת למות. לכ־אורה, מהרעלת ראדיום. העתון מחד ליט להביא את הנערה לניו־יורק ולער־רוך לה ולעצמו מסע פרסום. הנערה, הייזל פלג, יודעת את מצבה האמיתי אך איננה מוכנה להפסיד את המסע לניו־יורק וכך מתחיל כדור השלג להתגלגל. בכיכובם של קארול לומב־רד במיטבה, ופרדריק מארץ'. ביים וי־ליאם וולמן (1937).
15.15 "תרי זת פיקאסו" – קבוצת ילדים מבלה במוזיאון החדש שנפתח בפא־ריס. תוך כדי משחק הם מתוודעים לי־צירתו של פיקאסו
15.35 "אני עוד אפליג" – סרט העוסקת בהתמודדות של נערה לקויית־ראיה הלומדת בבית־ספר על־יסודי רגיל. לס־רות בעייתה משתלבת הנערה בכל פעילות רגילה
15.45 "שעת כושר"
16.00 "פרפר נחמד" – בוקי ושוקי – עוזי מוצא כלבלב ברחוב, אך אפי לא מס־כימה לאכסנו בבית. לאחר שיכנוע מוצלח מתאהבת אפי בבוקי הכלבלב. דבר דומה קורה להם עם החתול שוקי

16.25 "ערי הזהב הנסתרות" – הנחש המ־כונף עבר הרים ואיוה והקים עיר חדש מסוזרח לביצת אל השמש. אסטאבאן ו־דידו יצאו לחפש אחריו ונפלו בפח שטמנה להם מרינצ'ה. הם נאלצים להילחם נגד אלינאטורים בביצה. אחרי קרב קשה הם מגיעים לעברה השני
17.00 "ערב חדש" – מנחה: אילנה דיין

ערוץ 2

18.35 "משטרת מנהטן" – תוכנית לילדים. הצופים־הצעירים מוזמנים להצטרף לבי־קור בתחנת משטרה במנהטן, ניו יורק. שוטרי התחנה יוצאים למשימותיהם כדי למנוע פשע בעיר
19.00 "החיים כמשחק" – סרט תיעודי על בקמינסטר פולר, ממציא, ארכיטקט, פי־סיקאי, מתמטיקאי ופילוסוף של הטבע. (ללא תרגום)
20.00 "60־70־80 לחיטי זהב" – להקת "המי" ורוג'ר דאלטרי.
20.50 "רגע לפני" – על הסרט "אקשן ג'קסון" עם ואניטי, קארל וטרס.

סרט

21.00 "צ'ארלי מאפין" – מותחן רי־גול, עם דיויד המינגס, ראלף ריצ'ארדסון וסאם וואנאמייקר. עפ"י ספרו של בריאן פרמנטל. צ'ארלי הע־ני והמרושל הוא טיפוס חמהווי המשר־תייך למודיעין הבריטי. כאשר פקיד סובייטי מתכנן לערוק למערב, צ'ארלי הוא האיש היחיד המתאים לתיאום העריקה. במעבר הגבול בין מזרח־בר־לין למערבה מתפוצצת מכונית וההוה נורה למוות בידי השומרים. הללו סבר רים כי האיש הוא צ'ארלי מאפין, אך "מותר מאפשר לו לחקור בפרשה.

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים
16.30 תצגת לילדים
17.15 "דוגמאים מעופפים" – סידרה (ערוץ 1)
18.00 סרט או הצגה בצרפתית
18.05 חדשות מהלוויין (ערוץ 1)
18.20 תוכנית דת (ערוץ 1)
18.50 "אקולוגית" (ערוץ 1)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.20 תוכנית לחקלאי (ערוץ 1)
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 "מי תבוס" – סידרה קומית
20.40 סידרת יומית בערבית (ערוץ 1)
21.10 "המתמר" – סידרה
21.35 תוכנית לאשה (ערוץ 1)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 "תאגטר" – סידרה בלשית
22.30 סידרת ערבית (ערוץ 1)
23.10 "ספישלס"

המזה"ת

13.30 "חיים אחרים" (סידרה)
14.00 "מועדון 700"
14.30 התעמלות
15.00 "האזור הלוליני" (סידרה)
15.30 "הבית המעופף" (מצויר)
16.00 "שוכני הסלעים" (תכנית לילדים)

סרט

16.30 "לילות דקמרון" – שלושה סי־פורים, על פי סיפוריו האירוטיים של בוקצ'יו. במרכז – סיפורה של אשה יפהפיה הנשואה לבעל קשיש, ומחוז־רת בלהט על־ידי מאהב צעיר. יפה ומרץ. ביים הוגו פרגונס (בריטניה, 1953), עם ג'ואן פונטיין, לואי ז'ורדאן. הזדמנות לראות את ג'ואן קולינס בא־חד מתפקידיה המוקדמים.
18.00 "נסיעה בחלל" (בדיוני)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 "צוות לעניין" (פעולה)
21.00 "מקגייור" (סוכן חשאי)
22.00 "מרפאת היער השחור" – סידרה דרמטית
23.00 "מועדון 700"
23.30 "חיים אחרים" (סידרה)

רדיו

ואניטי, כוכבת הסרט "אקשן ג'קסון" (ערוץ 2, 20.50)

קול המוסיקה

07.09 "בתאזנת נינוחה" – מנדלסון: "ים שקט והפלגה צלחה", פתיחה ● מודל־סון: שמיניה, אופ' 20 (להקת מלוס) ● דבוז'אק: וריאציות סימפוניות ● בריטן: 4 תמונות ים ● ויולדי: "סערת הים", קר נצרט לחליל מס' 1 ● דביוסי: "הים"
09.00 "בין חברים" – בורודין – וולר 12.11.1833 ● תוכנית מוקדשת ליצירתו
10.00 "קונצרט בוקר" – גלזונוב: הקדמה סימפונית לזכרו של גוגול ● פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 2 לכינור ולתזמורת ● גרצ'אנינוב: שירים ● סקריאבין: קטעים לפסנתר (א. מייסוברג) ● סטרווינסקי: "התחווה" ● רחמנינוב: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת ● בלאקירב: סימפוניה מס' 1
13.00 "קלאסיקל"
14.06 "אמנים באולפן" – שולמית שפירא – פסנתר ● באך־בוזוני: פרלוד כוראלי ● דבוז'אק: הומורסקות, אופ' 101/5־8 ● ס. שפירא: זכרונות ילדות 2 ● בטהובן: סונטה, אופ' 31/2
15.00 "אנתולוגיה בצליל" – מוסיקה קולית של הברוק הצרפתי: קאמפרה, ראמו
16.00 "קונצרט קאמרי" – אורי שוהם – חליל, רוד חן – כנור, חנוך גרינפלד – פסנתר ● באך: סונטה לחליל מס' 2 ● הנדל: סונטה לחליל ● באך: טריוסונ־טה לחליל, כינור וקונטינואו ● מוצרט: וריאציות לחליל ק. 359 ● ריינקה: סונ־טה לחליל ולפסנתר "אונדין", אופ' 167 ● דופלר: פנטסיה לחליל ולפסנתר על נושאים הונגריים
17.30 "תנו לאוזן לד־בר" – שומאן: "אהבת אשה וחייה"
18.30 "קונצרט קולי" – עם מוסרה קבייה ● אריות נדירות מאת רוסיני ● דואטים מתוך "ז'אן דארק" ו"דון קארלוס" מאת ורדי ומנון לסקו מאת פוצ'יני
20.05 "בצידי הדרך" – מבר'גר: שירת סמנה ● גדעון קליין: שלישייה לכינור, ויולה וצ'לו
20.30 "קונצרט התזמורת הסימפונית י"ם רשת"ש" – שידור חי מאולם הנרי קר און, מנצח: סטולי ספרבר, סולן: ריצ'רד כהן – בריטון ● אהרון חרל"פ: "עולמו של ילד" ● בטהובן: סימפוניה מס' 8; "אנתולוגיה קטנה לשירה" והפעם: סור טות מהפורמוזית – משירת אליזבט בראונינג עם המתרגם משה זינגר; ● בלוך: "עבודת קודש"
23.00 "נוקטורן"

רשת א'

15.30 "האוניברסיטה המשודרת" – מחזור 25 – "יצירת מילים בעברית בת־זמננו" ● והפעם: "דרכה של האקדמיה ללשון העברית בחידוש מילים" – חלק שני – שושנה בהט
16.05 "מועדון שעון הזהב" – מטולמו של האדם המבוגר
17.05 "צבעי הקשת" – שירים לאתה"צ ● והפעם: "שירים ממזרח אירופה"

רוד סטייגר ואנתוני פרקינס ב"בחורי התהילה" (כללית, 22.25)

22.05 "שונו ביחד וכל אחד לחוד" – והפ־עם: "קו פתוח" – עם הפסיכולוגים מי־רה אציל ומשה פאר

רשת ב'

18.06 "אצבע על הדופק" – שבועון בנושאי בריאות ורפואה
19.35 "שירים עבריים"
20.05 פרקי חזמות "כבקשתך"
22.05 "לאו ועוד" – עם לאה ליאור
23.05 "שוטטות" – עם דני אלדר

רשת ג'

18.06 "מקום בצמרת" – מצעד הפזמונים הישראליים
21.05 "אחס עתיק" – עם מיכל שמואלי

★ לקראת שידור

"על סף הבית הלבן"

(גלי צה"ל 00.05)

בתשדיר: ראיונות עם אנשי מטות בוש ודוקאקיס, שידור חי של מיפגם הבחירות בארה"ב: שידור חי של אולמי הנצחון וההפסד; דיווחים ממטבים שונים בארה"ב; ראיונות עם פרשנים בוושינגטון ובארה"ב; עם אנשי הלובי היהודי והי־ליגה נגד השמצה. ועוד.

מנחה: אילנה דיין; עורכים: שריאל שני וניא והר; מפיקה: חחיה אביכור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – המיתולוגיה של חוזע – הצלב והחרב. מרצה: פרופ' ש. ניורא שהם
18.45 "15 קטנות" – עם יוסי טוורד
00.05 "על סף הבית הלבן" – מישדר מיוחד לסיכום הבחירות בארה"ב. (השידור "ימשך ברציפות עד 07.00 בבוקר למחד רת)

יוסי ידין, אורח "מסך אישי" של אהוד מנור מארח, כללית 23.15)

שידורי צה"ל 1

"ספרא וסייפא" – ירחון לנ"צ לענייני ספרות צבאית (ש.ח.)
"עיתונאי תצוד" – שירי חבורות הזמר
אוניברסיטה משודרת – המיתולוגיה של חוזע – הצלב והחרב. מרצה: פרופ' ש. ניורא שהם (ש.ח.)
"על הכבש ועל הכיפאק מארח" – שיחה ושאלות לאמן אורח – בליווי שירי שירים לטעמו. מארח: אביהו מדינה

שידורי צה"ל 2

"צ־פ" – תוכנית לחיילים עם חמיר קסוף

מי, מה, מתי

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 20.30)
הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 20.30)
פרנקי וג'וני (בית לסין 20.30)
נשם (צוותא 16.30, 20.30)
נעורי ורדה'לה (ווה צרק 21.00)
סטיות מיניות בשיקאגו (יפו, הסימטה 21.00)
מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)

ילדים

הענק וגנו ועוד סיפורים (בית אריאלה, אולם אירועים 16.30) לגילאי 4 – 9.
הענק וגנו (פארק הירקון 16.30) תיאטרון בובות. סגיל 4.
שעת סיפור (בית אריאלה, אודיטוריום 17.00) עם שלמה אבס. לגילאי 3 – 6.
תיאטרון בובות (רמת אביב, לויטן 5, 16.30) לגילאי 4 – 7
הנסיכה שלא צחקה (נחויה, בית ויצ"ו 16.30)

מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 17.00) קונצרט לנוער מס' 1. קורט זוררל'ינג מנצח על הסימפוניה מס' 6 "פסטוראלית" מאת בטהובן.
רסיטל (הספריה המרכזית, ביאליק 26, 20.00) מיצירות סקרלטי, שופן, שוברט, ראוול ושומן

בידור

מרתף דוק (מרתף עליון 21.30) עם להקת סוריו

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (תיאטרון 16.30, 20.30)
תזמורת סימפונית ירושלים (הנרי קראון 20.30) ראה שבח ירושלים.

תגיגות סיום הרוטציה (רבקה קראון 21.00) תכנית סאטירית מעודכנת עם טוביה צפיר מני פאר ואסוה וישינסקי
נולדו אשמים (החאן 20.30)

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (תיאטרון 20.30)
סאלח שבתי (אודיטוריום 20.30)
הילד מאחורי העיניים (מועדון 21.00)
פומיקי (מגדל העמק, מתו"ס 16.30) גיל 4
דודתו של צ'רלי (כרמיאל, היכל התרבות 20.30)
טליה שפירא (ראש פינה, בית העם 20.30) בתכניתה "אחת העם".

באר שבע והדרום

צורה לנו (אשדוד, צמרת 21.00) עם דודו טופז
עד 120 (מ"א אשכול אשכול 21.00)

אורה מאירסון ("ינטי פרזי"):

ניפרד כידידים

לך תגדיר את ההצגה "ינתי פרזי", המוצגת בתיאטרון החאן. קשה מאוד. לך תגדיר את אורה מאירסון, המשתתפת בהצגה. קשה. "זה שאני נראית על הבמה כמו שאני נראית בחיים – זה בגלל שאני מתעצלת לעשות משהו אחר", יש לה הסבר, אם אפשר לקרוא לזה הסבר. אי־אפשר להתעלם מהופעתה, בין הצוות המרכיב את משתתפי ההצגה. מהירה, מצחיקה, חזקה. תגלית אמיתית. על הבמה היא אלמנה איטלקיה, ישראלית יורדת, וגם אחת ששרה בכיווץ עיניים מוטרף: "ד"ר, סליחה שאני מעיר אותך: כמה זמן ברציפות מותר לגור בבת־ים?" בחיים היא עוברת חילופים דומים בשרשרת. בעת הראיון היא מנתרת בקלילות מטיפוס אדיש ומופנם לטיפוס חם־מזג ומתפרע. כעבור כמה דקות היא תוקעת בצלם זוג עיניים של חתול־בר המשחר לטרף.

יותר מאוחר היא נרגעת, אפילו מרשה לעצמה לחייך. מדברת על הגשם הראשון בירושלים, "שער הגיא תמיד בוכה ראשון. אני אוהבת לחיות בירושלים. בגלל שהדתיים עושים הרבה שקט ויש קירבה אדירה לכותל. חוץ מזה – כולם מתעצלים לעלות לירושלים, אז אני נשארת לבד".

חמש שנים על במת החאן עם רקורד מרשים של תפקידים. הבולטים שבהם – הישישה ב"תהילה", קסטניה ב"קליגולה". תפקידים ב"הדיבוק", "עידו ועינם", "הכלת המתח", "עלילות יחזקאל פיידמאן".

חיוך ממזרי, שמזכיר את החיוך של האלמנה האיטלקיה מ"ינתי פרזי". "בעבר, הדבר היחיד שידעתי לעשות בחיים זה לרקוד. יום אחד, מסיבות טראגיות, נאלצתי לוותר על זה. חשבתי על העתיד שלי ומצאתי את עצמי עובדת ב'הילטון', במחלקת הכספות. עשיתי המון טעויות מביכות. למזלם היה לי חוזה רק לחודשיים, אחריהם נפרדנו כידידים. אחר כך הלכתי למכור עטים ב'קרביץ', וגם שם עשיתי המון טעויות. וחוץ מזה רציתי להתפטר כי היה נורא קר בחנות. אז שוב נפרדנו כידידים, אבל משום־מה החזירו אותי לעבודה. או שאולי חזרתי לבד? 'חוסר־הביטחון שלי הגיע למימדים היסטריים. חיפשתי עבודה יותר פשוטה, והגעתי למפעל 'דובק' בבני ברק. שם, אחרי חצי יום של צפייה, למידה והטמעה, הוצבתי בתחנה הראשונה אליה מגיעות הסיגריות בסרט נע. והפועלת אמורה להפוך את התיבה ולהצמיד אותה למכונה, אני כמובן הצמדתי אותה לריצפה. לאור ההצלחה שלי הציע לי הסגן השלישי של מנהל העבודה, איך לא, להיפרד כידידים...

אורה מתיישרת בכיסא, כאילו מכינה את עצמה לשלב המכרזע של הסיפור: "בשלב הזה חשבתי ללכת לאוניברסיטה, כי זה טוב למשפחה. רציתי ללמוד על ההיסטוריה של העידן המודרני, אבל כל הכסאות באולם ההרצאות היו עם מסמרים, ולמען האמת גם אין לי זיכרון. לא בשביל ללמוד היסטוריה. אז אמרתי שהכי טוב שאפרד כידידה ושאלך ללמוד משחק. למה משחק? מכיוון שבשכונה דיברו על זה שמי שלומד משחק לומד תנועה, אימפרוביזציה, ושזה טוב לאישיות.

"טוב, אז הלכתי למיבחן הקבלה ב'בית צבי' עם קטע מ'מר גינט' ועם התפקיד של 'אנה פרנק', ואז הם עשו טעות וקיבלו אותי. מה שאומר דרשני, ומאז אין לי ידידים.

"אחרי שסיימתי את הלימודים, עזה ברנחום פרשה עלי חסות, זאת אומרת. והתחלתי לספר סיפורים לפעוטים, וככה זה נמשך כבר חמש שנים. והיו, בעצם. פרופיל די חלש לאחת שנולדה ב־'56' ועוד בכפר סבא, לא?"

בעודך בשער־הגיא, בחזרה לתל אביב, דווקא חשבתי אחרת, למרות שהגשם פסק.

אדר אבישר ■

טלוויזיה

כללית

17.30 **"איני אשם"** – דרמה. סיפורו של נער שמנסה להרשים את חבריו ע"י ביצוע עבירות "קטנות". הוא נעצר ומבלה סוף שבוע בבית המעצר לקטינים, שם הוא לומד כמה מטובות החיים

18.32 **"חקלאות היום"** – תכנית דו־שבועית לענייני חקלאות. 1. סרט על דיג ימי בשיטה מתקדמת. 2. שיחה באולפן עם הפרופסור יצחק ארזון, עורך האנציקלופדיה לחקלאות. 3. פיתוח החדשות לחקלאי מן השורה

19.00 **"בריאות ויופי"** – פרק ז'.

20.02 **"עד פום"** – קטעים מתוך סרט חדש עם להקת "יו־2". כסרבן מתארחת בתכנית להקת "נושאי המגבעת" ויובאו בה גם שירים של הזמרים: ריס ריאה, פריוס, בריאן וילסון ועוד. מנחה: יואב קוטנר

21.00 **"מבט לחדשות"** – מהדורה מורחבת לניתוח תוצאות הבחירות בארה"ב

22.05 **"הפתרון הסופי"**

23.05 **תערב קונצרט** – סימפוניה מס' 6 "הפאתטית" מאת צ'ייקובסקי.

23.55 **"פסוקו של יום וחדשות לילה"**

★ לקראת שידור

"הפתרון הסופי"

(כללית, 22.05)

הסרט מעודד לציון חמישים שנה ל"ליל הבדולח" בגרמניה, נובמבר 1938.

הסרט מביא, באמצעות צילומי ארכיון, תיאור מפורט וישיר של מה שעוללה תורת הגזע הנאצית ליהודי גרמניה ולאירופה כולה. הראשית היתה בליל הנאצים לשלטון והאחרית בהשמדה ההמונית של העם היהודי באירופה.

הפיק וערך – ארתור כהן (ראה גם "ליל הבדולח", חינוכית 16.00)

מתכוננת בחנותו של פוטיקוסס. לאורלנדו, הדייג הצעיר, יש בעיה – אשתו אינה חדלה מלפטפט. סאם יאנו, שבפיו תמיד תשובה לכל, מציע שאורלנדו ישים שק על ראשה של אשתו. אורלנדו אכן פועל על פי הצעתו. עכשיו לחבורת הגברים יש עסק עם הנשים של העיירה.

19.05 **"מחדבר עד האיידס"** – סידרה תיעודית לענייני רפואה (פרק רביעי) – על השתלות ועל מחקר מחלת הסרטן. התוכנית מתמקדת בארבעה נושאים: 1. השתלות כבד, כפי שהן מבוצעות בביה"ח האוניברסיטאי שבפיטסבורג. 2. דיאליזה וכליה מלאכותית. 3. השתלות לב טבעי ומלאכותי באוניברסיטת סטנפורד. 4. מחקר התפתחות הסרטן. (ללא תרגום)

19.30 **"ואנדרברג"** – סידרה דרמטית חדשה. איל הכספים הקנדי האנק ואנדרברג הוא גיבורה של סדרה דרמטית שעלילתה מתרחשת בקנדה, בארה"ב ובאירופה. בששת פרקי הסדרה, נעקוב אחר נסיונו הנועז של ואנדרברג לחבר בין קנדה ואירופה באמצעות ציור ונפט. באמצעות גיבור הסידרה אנו מתוודעים לעולמם השאפתני, האכזר ומהיר התנך בה של אנשי העסקים. מייקל הוגאן הוא האנק ואנדרברג.

20.30 **"אדם וכלכלה"** – רווחים קלים כבורסה? אדם ספיח מנחה העם את מקרה התביעה שהוגשה נגד מייקל מילקין וחברת "דרקסל ברנהם". מילקין נחשב לאשף בורסה. הוא פיתח שיטות חדשות לרווחים קלים עבור חברת "דרקסל ברנהם" בה עבד ועבור עצמו. מילקין והחברה הואשמו ע"י המדינה בפסחר הנוגד את חוקי הבורסה, במניפולציות בלתי חוקיות ובשימוש במידע פיננסי, האסור ע"י החוק. (ללא תרגום)

21.00 **"מסע בחלל"** – "מעטה המיסתורין של תוס". (ש.ח.)

21.28 **שירים עבריים**

21.45 **"קדול ברנט מארחת"** – תוכנית בידור. אורחיה של קרול ברום השבוע הם סטיב לורנס, פול סאנד וגלוריה סוונסון

חינוכית

08.00 **"עד כאן"** – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט

08.00 **"שעת כושר"**

08.15 **גיאוגרפיה של א"י** – פני הארץ – בין חומות ירושלים (כ)

08.40 **אנגלית ו'**

09.00 **מדעי הטבע** – יסודי – העולם שלנו מקרוב

09.15 **"רחוב סומסום"** – וגם לא להפריע

10.30 **מדעי הטבע ח'–ו'** – גוף האדם – על הדם 1970 – 170 (כ)

11.00 **חשבון ו'** – השארית בחילוק

11.15 **יהדות** – "קשת וענן" – ובראשי חדשיכם (כ)

11.40 **אנגלית ז'**

12.00 **מושגי יסוד ביהדות** – על מזוזות (כ)

12.25 **אזרחות על־יסודי** – כללי המשחק – למה דמוקרטיה

12.50 **צרפתית**

13.05 **אנגלית**

13.30 **מדעי הטבע על־יסודי** – האבולוציה 4 – יחסי גומלין 1

14.05 **"עד כאן"** – רצף דפי טלטקסט

14.05 **אוניברסיטה פתוחה** – תוכניות לימודים – הצב המרבד – מחשבים בחינוך

15.20 **"נילס הולגרסון"** – פרק 52 ואחרון – "שלום לאקא". מולי חוזר עם משפחתו לחווה ואביו מתכונן לשחוט אותו. נילס רואה זאת ומתפרץ לביתו למרות הזהרותיו של הגמד ומציל את מולי. בגלל מעשהו האמיץ, הוא חוזר לגודלו הטבעי

15.50 **"ניצוחים"** – תוכנית שהופקה במחוזה לסיבצע "הקש בדלת" המערך ע"י האגודה למלחמה בסרטן ביום ג' 15.11.88. מנחה: שוש עטרי

16.00 **"ליל הבדולח"** – סרט תיעודי שצולם בארץ ובגרמניה לציון 50 שנה ל"ליל הבדולח".

17.00 **"ערב חדש"** – מנחה: גדעון רייכר

ערוץ 2

18.35 **"האמזונות"** – סיפור דרמטי לכל המשפחה. חבורת הנברים של העיירה

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים

16.10 סרט לילדים

17.00 "שירי ילדים"

17.30 תוכנית בידור בצרפתית

17.30 "מדע ודעת" (ערוץ 1)

17.30 תוכנית בידור בצרפתית

18.10 סידרה ערבית (ערוץ 1)

19.00 "במקום עבודתם" (ערוץ 1)

19.00 חדשות בצרפתית

19.15 לקט שירים

19.30 חדשות בעברית

19.45 מגאזין ספורט

20.00 חדשות בערבית

20.30 "קיט ואלי" – סידרה קומית

20.40 סידרה יומית בערבית (ערוץ 1)

21.10 "קוריאה – המלחמה הלא ידועה"

22.00 חדשות באנגלית

22.00 שבועון הטלוויזיה (ערוץ 1)

22.20 "ג'נטלמנים ושחקנים" – סידרת דרמה

23.10 "נשואים עם ילדים" – סידרה קומית

23.10 היאבקות – (ערוץ 1)

המזה"ת

13.30 "חיים אחרים" (סידרה)

14.00 "מועדון 700"

14.30 התעמלות

15.00 "האזור הלוליני" (סידרה)

15.30 "סופרבוק" (מצויר)

16.00 "שוכני הסלעים" (תכנית לילדים)

16.30 **סרט** "הנרדפים" – בלש פרטי מושחת מנסה להפליל צעירה תמימה ויפה, ו"להלביש" עליה פרשה של שוד נועז, במהלכו נשדד אוצר תכשיטים, ורצח. סרטו של לואיס ר. פוסטר (1949) עם דורותי לאמור, דן דוריי, סטרלינג היידן.

18.00 "חץ וקשת" (סידרה)

18.30 "משפחת קמבל" (סידרה)

19.00 חדשות בערבית

19.30 חדשות באנגלית

20.00 "רצח במשיכת קולמוס"

21.00 "החוק ותרי מגרו" (סידרה)

22.00 "משותקי דמא" (דרמה ערבית)

23.00 "מועדון 700"

23.30 "חיים אחרים" (סידרה)

בית הכנסת בבראונפלאץ, פרנקפורט, עולה באש ב"ליל הבדולח", 9 בנובמבר 1938 (על "ליל הבדולח" – ב"הפיתרון הסופי", כללית 22.05, ב"ליל הבדולח", חינוכית 16.00, וכן בשידורי צה"ל 1, 19.05)

קול המוסיקה

07.09 **"בהאזנה נינוחה"** – באך: סוויטה אנגלית מס' 2 (ס. ארחריץ' – פסנתר) ● שוברט: סימפוניה מס' 4 "הטראגית" ● רבוז'אק: קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת ● ביזה: סוויטה מס' 1 מתוך "כרמן"

09.00 **"שעת עם אנסמבל"** – אנסמבל וינה־ברלין. יצירות מאת: היידן, רנצי, בוצה, איבר, וילה לובוס

10.00 **"קונצרט בוקר"** – מוצרט: דיברטימנטו ק. 439 ב' (חברי הקונסורטיום קלאסיקום) ● ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת ● אהרון קופלנד: "בילי הנער" סוויטה לבלט ● במהובן: "מיסה סולמניס"

13.00 **"קלאסיקל"**

14.06 **"מן הסרטיה"** – עם הפסנתרן ונן הצ'לו פרנק פלג ● באך: הקונצ'רטו האיטלקי ● מוצרט: 2 שירים לקול ופסנתר (פ. טלר בלום – סופראן) ● עדן פרטוש: "אגדה" לויולה ופסנתר (ע. פרטוש – ויולה) ● קופרן: סויטה לצ'מבלו ● פטראסי: סונטה לצ'מבלו ו־10 כלים (עם חברי האנסמבל הישראלי)

15.00 **"אנתולוגיה בצליל"** – מוסיקה כוסייתית של באך

16.00 **"מאולמי הקונצרטים שלנו"** – התזמורת הפילהרמונית הישראלית / ד. בר רנבוים – סולן ומנצח ● מוצרט: קונצ'רטו מס' 27 לפסנתר ותזמורת ● צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 (הקלטה: היכל התרבות 29.5.87) (ש.ת.)

18.00 *"ממדף התקליטיה"*

19.00 **"אמנים באולפן"** – חמדה רז – פסנתר ● ראמו: גאבוט עם וריאציות ● היד סטרה: סונטה (1952) ● י. בראון: סונטה ● ראבל: ואלסים אציליים וסנטימנטליים

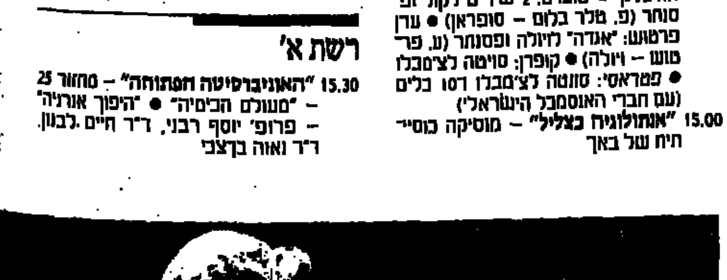
20.05 **"בבקשתך"** – שאמינאד: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת ● הוסל: שביטייה "צבאית", אופ' 114

21.00 **"אופרה"** – שוברט: משה ואהרן

23.00 **"רדיו דרמה"** – "המעברה. שליר הדרה נסערת" – מאת יוסי הדר ובביומו. משתתפים: איתן בלום ורבקה נור (ש.ח.)

רשת א'

15.30 **"האוניברסיטה הפתוחה"** – מחזור 25 – "מעולם הכימיה" ● "היפוך אורניה" – פרופ' יוסף רבני, ד"ר חיים לבנון, ד"ר נאוה בקצבי

דורותי לאמור ודן דוריי ב"הנרדפים" (המזה"ת, 16.30)

16.05 **"מעשים"** – עם חדוה ישכר ● והפעם: עם פרופ' צבי גיורא עם צאת ספרו "הלא נודע ותיאוריית הפסיכונוירואחח" – לאור (שידור שני)

17.05 **"צבעי הקשת"** – שירים לאחר צהרים ● והפעם: "שירי עמים"

22.05 **"חבר מאותו כוכב"** – תכנית היכרויות חדיפנית בשידור חי – עם מילכה לםח

רשת ב'

16.05 **"ליל הבדולח – 50 שנה"** – עם יצחק

18.05 **"יש שאלות"** – עם איתן אלמוג

20.05 **"ציטוטים ושקדים"** – מבחר שירים ביידיש – והפעם: שירים ועמות

22.05 **"להיאחז בחלום"** – מחרוזת שירים

23.05 **"מחפשים את המטמון"** – מנחה: משה טימור

רשת ג'

18.05 **"הצעקה האחרונה"** – עם נועם נילאור

20.05 **"כתוב באוזניכם"** – הפינה לשיפוטכם

21.05 **"מיני גאו"** – עם לאה ליאור

גלי צה"ל

05.05 **"על סף הבית הלבן"** – המשך המיוחד הבוחר לסיכום הבחירות בארה"ב. מגישה: אילנה דיין

18.05 **"יועד משודר"** – מגאזין גל"צ לענייני צבא ובטחון

18.45 **"משהו עולמי"** – מגאזין לענייני חוץ

00.05 **"ציפורי לילה"** – עם ספי בן־יוסף – תכנית מוסיקלית בנימה אישית

שידורי צה"ל 1

19.05 **"ליל הבדולח"** – הערב לפני 50 שנה. משדר תיעודי מיוחד בן ארבע שעות המבוסס בעיקרו על עדויות של ניצולים שהיו עדי־ראיה לפרעות בערים ובעיירות גרמניה ובאוסטריה ב־9 בנובמבר 1938. עורך ומראיין: גדעון גרייף

23.30 **אוניברסיטה משודרת** – רפואה ואתיקה – עוברים כבני אדם. מרצה: ד"ר חוה הר

22.05 **"ליל הבדולח"** – הערב לפני 50 שנה – המשך

שידורי צה"ל 2

20.05 **"מצעד המזמורים הלועזיים המסותי"** – שעתיים עם הלהיטים האהובים. כותב על מאזיל גל"צ

מי, מה, מתי

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 16.00, 20.30)

הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 20.30)

יומנו של מטורף (הבימרתף 20.30)

גשם (צוותא 20.30)

הקיץ של אביה (בית לסין 21.00)

גשם קיץ (יד לבנים 21.30) משירי ברטולט ברכט, בביצוע תיאטרון מהרבא.

מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)

מי מפחד מוירג'יניה וולף? (נחויה, מתנ"ס דורה 20.30)

ילדים

הבמה הקטנה (ויצ"ו, ברודצקי 19, רמת אביב, 17.00) תיאטרון בובות לגילאי 3 – 6.

אגדות אנדרסן (בת ים, רמת יוסף 16.30) עם הבובות של אריק סמיח.

המלך הלך לישון (פתח תקוה, מתנ"ס 16.30) מגיל 6.

מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 20.30) קונצרט למנויים מס' 2 סדרה ד'. ראה יום ראשון ת"א.

תזמורת קאמרית ישראלית (סוויאון 16.30, 18.00) קונצרט מס' 2 "קלאסי וקל". סר' 1, 2 אריה ורדי מנצח על יצירות מאת היידן, מוצארט ושוסטקוביץ'.

בידור

צורת לנו (בית החייל 21.00) עם רודו טופז.

טליה שפירא (בית ציוני אמריקה 21.00) בתכניתה "אחת העם".

רבקה רז (המרתף העליון 21.00) ברומנסות ספרדיות.

ג'אז מהצד האחר (יפו, הסימטה 21.00)

ריטת בהופעה (פתח תקוה, היכל התרבות 21.00)

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (תיאטרון 20.30)

נולדו אשמים (החאן 20.30)

קונצרט (האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין 20.30) מיצירות מאת באך, שוברט, במהובן ופולוק. הכניסה חופשית.

שערות הזהב (ת. הקרון 16.00) לילדים מגיל 5.

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (תיאטרון 20.30)

הילד מאחורי העיניים (סוודון 21.00)

סאלח שבתי (אודיטוריום 20.30)

חגיגות סיום הרוטציה (נצרת, היכל התרבות 21.00) תכנית סאטירית מעורבת עם טוביה צפיר, מני פאר ואסנת וישינסקי.

דודתו של צ'רלי (כרמיאל, היכל התרבות 20.30)

קבוע ברדיו

רשת א'

06.06 – "התעמלות בוקר"

06.16 – "זוהאר עינינו" – שירים בסגנון חסידי

06.30 – "סיכום המשנה היומית"

06.40 – "דף גמרא יומי"

06.50 – "פרקי היום בתנ"ך"

07.30 – "ישן בעינייך" – שירים ישנים ואהובים

08.05 – "חוגה" – עם בני הודל

09.05 – "עלדדיו" – שירות מידע למאזינים – מנחה: משה טימור

10.05 – "פניני בוקר" – מגיש: גדעון הוד

11.05 – "ירוק ירוק" – מבחר שירים עבריים

12.05 – "מעורב ירושלמי"

14.06 – "בראש צעיר" – מגאזין יומי לילדים ולבני הנוער

18.06 – "מינחת ערב" – משדר יומי להווי דתי ומסורת

19.00 – שידורים לעולים

10.06 – "דברים טובים" – עם שמירה איסבר

11.05 – "מלאכי חזקיה – על הקו"

12.05 – "אהבה יומיומית" – עם יוסי סיאס

13.05 – "רק בימי חול" – עם מנחם פרי

14.05 – "לי ולך" – עם רוטל עמית

15.05 – "חדש חדיש ומחודש" – עם שוש עטרי

16.05 – "טופ 89" – עם יגאל רביד

23.05 – "הלילה הוא שירים"

רשת ב'

06.06 – "השכם בבוקר"

06.52 – "אור ירוק" – פינה יומית לנהג ולנוסע

07.00 – "הבוקר הזה"

08.05 – "סעו לשלום" – עם גדעון הוד

09.05 – "ביקור בית" – עם רבקה מיכאלי / חיים קינן

10.05 – "כל צבעי הרשת" – מגאזין יומי

12.05 – "אלף־אלף" ב"בית" – עם חיים קינן

13.05 – "כותרי היום" – חדשות ופזמונים

14.06 – "בת צחוק" – הווי והומור

15.05 – "שירים ושעורים"

16.05 – "תוצרת הארץ" – תכנית בבקשות לשירים עבריים

17.05 – "רגעי קסם"

17.55 – "קראתי ספר" – קוראים ממליצים

19.00 – "היום הזה"

21.00 – "מבט לחדשות" – העברה מהטלוויזיה הישראלית

00.05 – "יומן חצות"

רשת ג'

06.06 – "בחזרה לאושר" – ותיקים ואהובים

07.05 – "שיר בבוקר בבוקר" – שירים עבריים

09.05 – "מה, כבר תשע?" – עם אבי אתגר

גלי צה"ל

05.55 – "באופן מילולי" – פינתו של אבשלום קור

06.30 – "פוקחים עין" – החדשות הראשונות של היום

07.07 – "שבע אפס שבע" – עם אלכס אנסקי / איתן ליפשיץ

08.00 – "בוקר טוב ישראלי" – שעת אקטואליה יומית – עם מיכה פרידמן, אילנה דיין ויעל דן

09.05 – "אללה בוקר" – עם אורלי יניב

10.05 – "עשר" – שירים עבריים

11.05 – "נכון לעכשיו" – עם רפי רשף

13.05 – "דו רה יומי" – עם דובי לנץ ודני קרפל

14.05 – "פגישה יומית" – יצחק בקור / אורלי יניב

15.05 – "שירים לחג"

16.05 – "ארבע אחר הצהרים" – שעה של שירים עבריים

16.54 – "באופן מילולי" – פינתו של אבשלום קור

17.00 – "ערב טוב ישראלי" – עם דן שילון, יעל דן ומני סביר

18.05 – "שעה קלה על כלכלה"

צה"ל 1

10.55 – "מי מפחד מדמוקראטיה" – פינה יומית עם המשפטן ד"ר זאב סגל מאוניברסיטה ת"א (בימים א'–ה')

15.55 – "אל תיקח ללב" – פינה יומית שעניינה מחלות לב ומניעתן

21.00 – "מבט לחדשות"

22.05 – "על הדבש ועל העוקץ" – שירים שהחברה אוהבים

23.05 – "עשרים וארבע – היום שהיה" – עם ירון דקוסק

23.55 – "מי מפחד מדמוקראטיה" – פינה יומית עם המשפטן ד"ר זאב סגל מאוניברסיטה ת"א (בימים א'–ה')

צה"ל 2

19.05 – "יומיום מוסיקה" – מגאזין המוסיקה של גל"צ – אורלי יניב / ניר קופר

22.05 – "הפסקת עשר" – עם מיכל ניב

23.05 – "קול הג'אז הזה" – עם רני קרפר

משרדי כרטיסים

תל אביב

"גימלתרון" – רמת אביב, מרכז [illegible] אביב, אתימאיר 1 טל' [illegible]

"הדרן" – [illegible] טל' 03-248787

"כנף" – [illegible]

"לאן" – [illegible]

"קסטל" – [illegible]

"רוקוקו" – [illegible]

"עוצר" – מרכז חורב, טל' 247606 [illegible]

"רשת אירועים" – קריית תום, משה מורה 33, טל' 04-711898

"קופת חוסה" – רח' ברוואלד 11, טל' 04-462244

ירושלים

"בן ועוס" – רח' יפו 38, טל' 02-224008

"צימות" – רח' [illegible], טל' 02-240896

"כהנא" – רח' [illegible]

"קלעים" – רח' [illegible]

הרצליה

"האומת מרכז" – רח' סוקולוב 28, טל' [illegible]

ראשון לציון

[illegible]

רמת השרון

"השרון" – סוקולוב 86, טל' 5400552, 03-494786

רעננה

"לאן הערב" – טל' 052-915566

פתח תקווה

"ביקורת" – רח' ההגנה [illegible], טל' [illegible]

חולון

"בידורון" – שד' קוגל [illegible], טל' 03-885885

נתניה

"מופע" – רח' הרצל 20, טל' [illegible]

טלוויזיה

כללית

17.30 **"סמוך עלי"** – סידרה חדשה לצופים הצעירים בהשתתפות **ישראל גוריון** וילדים. מטרת התכנית – ליצור אצל הילדיםמודעות לסביבה, ביטחון עצמי כמה שנוגע ליכולתם להתמודד עם בעיות. תסריט: **יענקל'ה יעקובסון**. נושא התכנית הפעם: "איך לאמר 'לא' לסכנות"

18.00 **"הרפתקות מטירת מוטלי"** – סידרה קומית בריטית בת 13 פרקים. **הפרק השני: "ג'ורי הזקן"**. ג'ורי הזקן הוא רוח ידידותית, המבקרת בטירתו אחת לחמש שנים. סר ג'ורג' והאחרים מודאגים, כיון שהביקור חל בדיוק כאשר זוג ציירי רות ומצא בטירה

18.25 **"הגיע זמן לשון"** – אבשלום קור בפינת הלשון שלו "נתן סיבוי ליפהפיות"

18.32 **"למשפחה"**. פינת הבישול – בורקס תמרים כורדי. לרול מבצע התרמה לאגודה למלחמה בסרטן – למכתבו של דרור שנורץ על קייטנה לילדים חולי סרטן ובני משפחותיהם. פינת מלאכת יד – צווארונים כתוספת לבוש אופנתית.

19.30 **חדשות** (בערבית)

20.02 **"מבט ספורט"**

20.50 **"הגיע זמן לשון"** – בפינת הלשון השבועית של אבשלום קור הפעם: "הנשיא לא ייתן את המנדאט"

21.00 **"מבט לחדשות"**

21.35 **"בלוז לכחולי המדים"** – **"רחובות נרגנים"**. כל אנשי התחנה נרגנים בשל הדחייה הנוספת במשא ומתן עם איגוד השוטרים. גם בתחומים אחרים המזל אינו מאיר פניו לשוטרים; היל מסתבך בשל חיפוי שנתן לאחד השוטרים. פריילו מוטרד בשל הרכילות העשויה להתלוות אל יחסיו "הפתוחים" החדשים עם חברתו

22.20 **"תבוא מלכותך... ייעשה רצונך"** – סרט תעודה בשני חלקים. הסרט עוסק בתנועה הפונדמנטליסטית בארה"ב, שאנשיה מאמינים בכל מלה ומלה שכתובה בתנ"ך בפשוטה. השפעתה של התנועה על מדיניות הפנים והחוץ של ארה"ב גוברת והולכת. החלק השני: "ייעשה רצונך" – החלק הזה חוקר את עולמם הפנימי של חברי התנועה הפונדמנטליסטית, אשר מעוזם נמצא בדאלאס

23.10 **"החיים בלי ג'ורג'"** – סידרה קומית בריטית חדשה, ב־13 פרקים. ג'ורג' היה חברה של ג'ניפר במשך חמש שנים, עד אשר קם והחליף אותה באישה אחרת. לפתע מצאה את עצמה לבד... לה חברים, עבודה מעניינת, היא מורה לריקוד, ואף מחזר להוט ששמו לארי. אלא שג'ני אינה יכולה לסלק את ג'ורג' מלבה. בתפקידים הראשיים: ג'ני – קרול רויאל. לארי – סיימון קאדל. אמנדה, חברתה הטובה של ג'ני – רוזלינד מארש. בן, חבר של לארי – מייקל תומאס ואחרים. **הפרק הראשון:** ג'ורג', לשעבר חברה של ג'ני, עומד להתחתן. האם תוכל ג'ני להשלים עם כך?

23.40 **חדשות הלילה**

חינוכית

08.00 **"עד כאן"** – חדשות קול ישראל – רצף דפי המלמקסט

08.05 **"שעת כושר"**

08.15 **יהדות** – קשת וענן – ובראשי חדשיכם (כ)

08.40 **"בלי סודות"** – ביניים 2

09.00 **אנגלית ו'**

09.15 **"פרפר נחמד"** – תחבורה (כ)

10.30 **גיאוגרפיה של א"י** – מי הארץ – תכנית נוף (כ)

11.00 **אנגלית ה'**

11.20 **ערבית מדוברת** – טריק פי (אל) סחרא

11.35 **אנגלית ח'**

12.00 **מדעי הטבע עליסודי** – אלקטרונים בסבך חשמלי

12.25 **אנגלית ט'**

13.00 **תולדות ישראל** – הפרוטוקולים של זקני ציון – 1

13.30 **מוסיקה** – קולות וצלילים – צלילי השפה

14.00 **"עד כאן"** – רצף דפי המלמקסט

14.05 **מושגי יסוד ביהדות** – על מזוזות – המישדר עוסק במזוזה, משמעותה ההיסטורית והרעיונות שבה (כ)

14.25 **"כפר תקווה"** – סרט תיעודי על "כפר תקווה". חושבי הכפר מנהלים בעצמם את חייהם, עובדים ומתפרנסים למרות קשייהם בתיפקוד

15.10 **"רחוב סומסום"** – עוד רגע מצטלמים ברחוב סומסום ומיד לאחר מכן יגיע קרמיט כדי להסביר על עינוגים

15.40 **"שעת כושר"**

16.00 **"זהו זה"** – שידור חי

17.00 **"ערב חדש"** – מנחה: דן מרגלית

ערוץ 2

18.35 **"עולם החי"** – החיים מתחת למים. (ללא תרגום)

19.03 **"מרד כסא הנדנדה"** – דראמה

19.51 **"בקרוב בערוץ 2"** – סקירת מיטב התוכניות שישודרו השבוע בערוץ 2

20.10 **"דגש חזק"** – **"עיתונות חוקרת"**. המונח "חקירה עיתונאית" מתאר נסיון עיתונאי לחשיפת פרשיות ומעשים אותם מנסים גורמים כלשהם להסתיר מעיני הציבור. בתוכנית, סקירת התפתחותו של ז'אנר עיתונאי זה ושורשיו בחברה האמריקנית, כולל אולי המקרה הידוע ביותר – פרשת ווטרגייט. (ללא תרגום)

20.40 **"מודיי מקלקלן בהופעה"** – זמר הקאונטרי ושירי העם מורי מקלקלן מופיע במיטב להיטיו. ההופעה נערכה בפורום בלוס אנג'לס

21.10 **שירים ברצף**

21.40 **"למות מצחוק"** – סדרה קומית בהמשכים. פרק עשירי: "גילגול ושמוח". צמד הקברנים איזי ובילי נקראים אל דובקרוס שבמחוז לנקשייר. זוהי הזדמנות עבור איזי לבקר את הדודה גרטרוד, המתגוררת באזור. לא בכדי שמחה איזי לקראת הנסיעה: היא מעוניינת לדאוג כי רכושה של הדודה לא יגיע לידיים זרות.

ירדנית

15.50 **"סרטים מצויירים**

16.30 **"ביבי פוק"**

17.10 **"אני ערבי"**

17.35 **"תמונות מהכפר"** (ערוץ 1)

17.35 **תוכנית בידור לילדים**

18.00 **"הרפתקאות ואתגרים"** – סידרה צרפתית

18.20 **תוכנית לנוער** (ערוץ 1)

18.35 **"רחוב קרנו"** – סידרה צרפתית

18.50 **"אלף"** – סידרה (ערוץ 1)

19.00 **חדשות בצרפתית**

19.15 **לקט שירים**

19.15 **"חיים ובריאות"** (ערוץ 1)

19.30 **חדשות בעברית**

20.00 **חדשות בערבית**

20.30 **"משפחת קוסבי"** – סידרה קומית

20.40 **סידרה יומית בערבית** (ערוץ 1)

21.10 **"היפה והחיה"** – סידרת דרמה

21.40 **"התרבות האיסלאמית"** (ערוץ 1)

22.00 **חדשות באנגלית**

22.10 **סרט קולנוע ערבי**

22.20 **סרט קולנוע**

המזה"ת

13.30 **"חיים אחרים"** (סידרה)

14.00 **"מועדון 700"**

14.30 **התעמלות**

15.00 **"האזור הלולייני"** (סידרה)

15.30 **"הבית המעופף"** (מצויר)

16.00 **"שוכני הסלעים"** (תכנית לילדים)

סרט 16.30 **"חופשה ברומא"** – נסיכה משועממת הנמצאת בחופשה ברומא מתוודעת לעיתונאי מקסים, ההופך לאהובה – מבלי שידע את זהותה האמיתית. החופשה הופכת לחוויה יוצאת־דופן... קומדיה כובשת עם אודרי הפבורן וגרגורי פק. בים ויליאם ויילר (1953).

18.30 **"ניו־הארט"** (סידרה קומית)

19.00 **חדשות בערבית**

19.30 **חדשות באנגלית**

20.00 **"סקרקרו וגברת קינג"** (בלש)

21.00 **"הדרך לגן עדן"** (דרמה)

22.00 **"קציר הרשע"** (סידרה ערבית)

23.00 **"מועדון 700"**

23.30 **"חיים אחרים"** (סידרה)

רדיו

סיימון קארל וקרול רויאל ב"החיים בלי ג'ורג'" (כללית, 23.10)

קול המוסיקה

07.09 **"בהאזנה נינוחה"** – ביזה: סימפוניה בדו • אלגר: סרנדה • שופן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר, אופ' 11

09.00 **"צלילים מרומניה"** – בובסקו: "מחולות סימפוניים" • פורומבסקו: בלדה לכנור ולתזמורת • פורומבסקו: רפסודיה מס' 1 • אנסקו: רפסודיה מס' 1 • רוגלסקי: שלושה מחולות • גרלי: סחרלות רומניים 10.00 **"קונצרט בוקר"** – קרבליו: פתיחה ל"פנלופה" • מ. היידן: קונצ'רטו לקרן • שוברט־מאהלר: "המוות והנערה" • בריטן: סימפוניה דה רקוויאם • ברוך: פנטסיה סקוטית • סקריאבין: סימפוניה מס' 1, אופ' 26

13.00 **"קלאסיקל"**

14.06 **"מן הסרטייה"** – פאלסטרינה: מיסה ברבים • לקלייר: סונטה לחליל ופסנתר • שליצר: שלישייה לכנור, קרן ופסנתר

15.00 **"מיפגשים"** – שיחות, ראיונות, דיונים

16.00 **"אתנחתא"** – שידור חי. מיכאל הרן – צ'לו, יונתן זק – פסנתר • פורה: סונטה מס' 1, אופ' 109 • ח. אלישע: 10 וריאציות (1970) • דביסי: סונטה • שוסטקוביץ': סונטה, אופ' 40

17.30 **"יום הולדת"** – פרנסוא קופרן: נולד 10.11.1668

18.00 **"אנתולוגיה"** – המוסיקה הקדם קלאסית בגרמניה

19.00 **"רסיטל"** – עם הכנר ארתור גרוסיו (במלאת שנתיים למותו) • באך: פרטיטה מס' 2 לכנור יחיד (א. גרומיו) • היידן: שלישייה לכנור, ויולה וצ'לו, אופ' 53 מס' 3 (שלישיית גרומיו) • ברהמס: סונטה לכינור ופסנתר, אופ' 100 (א. גרומיו – כנור ופסנתר בהקלטה כפר לה)

20.05 **"פריזמת מימים עברו"**

20.30 **"מעולמי הקונצרטים בעולם"** – קונצ'רטי פירח לקסוברג, רסיטל אולג מייסברג • היידן: סונטה הוב. 16/52 • ראבל: מראות • מוסורגסקי: "תמונות מתערוכה"

22.00 **"צלילי הזמן"** – אופרת הקבצנים אופרה בגרוש (בהשתתפות יהושע אריאלי ושמעון זורבנק)

23.00 **"דור הזהב"** – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – "בעורם באיבם" – עם הקרן דניס בראיין – תוכנית ראשונה • מוצרט: שני פרקים מתוך דיברטימנטו – קונצ'רטו לקרן ולתזמורת, אופ' 40 • ברהמס: שלישיית הקרן, אופ' 40

רשת א'

15.30 **"האוניברסיטה המשודרת"** – מחזור 25 – "השואה והמשפט" • והפעם: "זכות השיפוט על פושעי מלחמה נאציים כ"ו" – חלק שני – ד"ר אסתר כהן

16.05 **"ארץ לא נודעת"**

17.05 **"צבעי הקשת"** – שירים לאחר הצהריים • והפעם: "שירי נערות"

22.05 **"יש לי חלום"** – והפעם: עם הפסיכולוגים שמה קינן ואבי ברסן

רשת ב'

10.06 **"עקור"**

19.35 **"שירים עבריים"**

20.05 **"שורשים"** – **"נולדו אשמים"**

22.05 **"כאן ועוד"** – עם לאה עוז

23.05 **"משחקי לילה"** – עם משה טימור חאב שור

★ לקראת שידור

"שורשים" – "נולדו אשמים"

(רשת ב', 20.00)

תוכנית משודרת לציון "ליל הבדולח", מנקודת ראות אחרת – הצד של משפחות הנאצים.

בתוכנית יובאו ארבע עדויות של בניהם למשפחות הנאצים אשר ראיונות איתם לוקטו בספר של פטר זיכרובסקי, סופר יהודי וינאי שאף ספרו שבר לשחזור המועלה בימים אלה בתיאטרון החאן בשם "נולדו אשמים". ארבעה מחקים: יהודה אלמון, אילת מרגלית, חן כהן, גלי בראחורין, המביאים מונולוגים אישיים של בני הנאצים. לאחר מכן תתקיים שיחה עם ארבעת השחקנים.

רשת ג'

18.06 **"קולי־בר"** – שבועון פופ

20.05 **"צליל מכוון"**

21.05 **"שמע רוק"**

גלי צה"ל

06.05 **אוניברסיטה משודרת** – סגנונות בפרשנות המקרא ביסה"ב – אבן־עזרא ופסוקים בהקשר. מרצה: פרופ' עמוס פונקשטיין

11.05 **"חמש עשרה קטנות"** – עם יוסי עוזר

00.05 **"ציפורי לילה"** – עם יואב קוטנר – תוכנית מוסיקלית ברמה אישית

שידורי צה"ל 1

19.05 **"יעד משודר"** – מגאזין גל"צ לענייני צבא ובטחון

20.05 **"שירי משוררים"**

21.05 **אוניברסיטה משודרת** – סגנונות בפרשנות המקרא ביסה"ב – אבן־עזרא ופסוקים בהקשרם. מרצה: פרופ' עמוס פונקשטיין

שידורי צה"ל 2

20.05 **"יום 6"** – תכנית לחיילים עם חמיד קסמי

גרגורי פק ואודרי הפבורן, כוכבי "חופשה ברומא" (המזה"ת, 16.30)

מי, מה, מתי

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

עלובי החיים (הקאמרי 20.30)

הנפש הטובה מסצ'ואן (הבימה 20.30)

הריון (נוה צדק 20.30)

יומנו של מטורף (הבימרתף 20.30)

פרנקי וג'וני (בית לסין 20.30)

מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 20.30)

מי מפחד מוירג'יניה וולף (נתניה, מתנ"ס דורה 20.30)

מוסיקה

התזמורת הפילהרמונית (היכל התרבות 20.30) קונצרט למנויים מס' 2 סדרה ה. ראה יום ראשון ת"א.

תזמורת קאמרית ישראלית (מוזיאון 16.30, 18.00) קונצרט מס' 2 "קלאסי וקל", סדר 3, 4. ראה יום רביעי ת"א.

בידור

סטנד אפ קומדי (הסרתף העליון 22.00)

מאמי (צוותא 21.00) אופרת רוק מאת הילל מיטלפונקט ובבימויו.

ערב ג'אז (כסית, דיזנגוף 117, 21.30) בהנהלת אילן מוכיח.

ירושלים

בית ברנרדה אלבה (תיאטרון 20.30)

תזמורת סימפונית ירושלים (הנרי קראון 17.00) קונצרט למשפחה מס' 1, בניצוח שלום רונלי־ריקלים.

נולדו אשמים (החאן 20.30)

מעשה ברוריא (תיאטרון קטן 21.00) דרמה בת זמננו, מוססת על סיפורי התלמוד. באנגלית.

קונצרט אתנחתא (ימק"א 16.00) מיצירות פורה, אלישע, דביסי ושוסטקוביץ'.

חיפה והצפון

נישואי פיגארו (תיאטרון 20.30)

סאלח שבתי (אודיטוריום 16.00, 20.30)

סוף משחק (מועדון 21.00)

חמורים (מוזיאון 21.00) מחול, עם ניר בן־גל וליאת דרור.

זכרונות דור שני בחיק העיר העתיקה (עכו, תיאטרון 20.30)

תיאטרון

■ **אחד משלנו**
(בית לסין). מאת בני ברבש בבימוי איציק וייערמן. סיפורו של הפרט המנסה לעמוד על חרותו מול הקבוצה המחייבת אותו לוותר על ייחודו. משתתפים: אורי אברהמי, מתי סרי, דליה שימקו ועוד.

■ **אמא קוראז'**
(הקאמרי). אמא קוראז' וילדיה, יצירתו של ברטולט ברכט על מלחמת שלושים השנה. בהשתתפות: זהרירה חריפאי, אילן דר, יוסף כרמון, שלמה וישינסקי, ריקי גל, ענת וקסמן ועוד.

■ **בית ברנרדה אלבה**
(הקאמרי). מחזהו של פדריקו גרסיה לורקה על האלמנה הרודנית השולטת בבנותיה. בהשתתפות אורנה פורת, עדנה פלידל ועדה טל. בימוי – עריה אספרס.

■ **גבר ואשה**
(צוותא, הבמה הפתוחה). מיכל ורד וסיני פתר במחזה את חיים מרין. הוצגה בפסטיבאל עכו.

■ **גשם**
(הקאמרי). מחזה מקורי מאת גלעד עברון על אב ובתו שנותרו בודדים במושב נטוש ומנסים למנוע את ירידת הגשם, בתקווה לקבל פיצוי בצורת. משתתפים: יוסף כרמון, יוסי קאוף, יגאל נאור ובשמת אלווי.

■ **דודתו של צ'רלי**
(תיאטרון באר־שבע). קומדיה מאת ברנדון תומס אודות שלושה סטודנטים מאוהבים, כאשר חילופי זהויות מובילים לקומדיה של טעויות. עם משה בקר, גדעון שמר, מרגלית סטנרר ועוד.

■ **היה כבר עדיף לתשאר בחיים**
(תיאטרון נווה צדק). מאת אהרון הרצוג ובבימויו, על חיילים בהפוגת קרב המתחשבנים עם עולמם החברתי, המשפחתי ועם עצמם. זכה בפרס ראשון בפסטיבל עכו 1988.

■ **הילד מאחורי העיניים**
(תיאטרון חיפה). מונודרמה מאת נאווה סמל. תיאור עולמם של הורים המגדלים ילד סוגלואידי. בביצוע אסי אשר.

■ **הנפש הטובה מסצ'ואן**
(הבימה ותיאטרון עירוני באר שבע). מחזהו הידוע של ברטולד ברכט על הזונה בעלת לב הזהב, המגלה שקשה להיות נפש טובה בעולם. הבמאי – יורי לוביסוב. משתתפים: שמעון פינקל, שלמה ברעבים, אליעזר יונג, טובה פרדו, אהובה יובל, ברוריה אלבק וישראל בידרמן.

■ **הקיץ של אביה**
(בית לסין). הצגת יחיד של גילה אלמגור, ע"פ ספרה.

■ **הריון**
(הקאמרי). קומדיה על שני צעירים, קרייריסטים ומוכשרים, מאת נורן אנסון. עם עפרה ויינגרטן ורמי ברוך.

■ **חאפ**
(רמת גן, תיאטרון הספריה). מאת אוגוסט סטרינדברג, בביצוע תלמידי בית הספר לאמנות הבמה "בית צבי".

■ **זכרונות דור שני בחיק העיר העתיקה**
(המרכז לתיאטרון עכו). הפקה של המרכז לתיאטרון עכו, זכתה בפרס ראשון בפסטיבל עכו 88. בהשתתפות: סמי יוסף, סמדר יערון מעיין, רחל קמה, נריס שוער, חלד אבו עלי ואליוס הגורב.

■ **חמדו וקנו**
(הסמטה). מסע לילי של שני סמאטאי רחובות המחפשים את החוק והצדק. מאת יצחק בוסון

■ **יומנו של מטורף**
(הבימרתף). הצגת יחיד של ישראל בידרמן ע"פ יצירתו של גוגול, בבימוי יוהאן סאוב.

■ **ינתי פרזי**
(תיאטרון החאן). קולאז' תיאטרלי המורכב מתמונות מתחלפות בקצב סטורף, מאת אלדד זיו, מוסיקה – אלון אוליארצ'יק.

■ **כמו תינוק**
(הסמטה). ארבעה יצורי אנוש לוסרים לשחק משחקים מושאלים מהעולם המתורבת המוכר להם. בימוי: ניקו ניתאי.

■ **מי מפחד מוירג'יניה וולף**
(בית לסין). מחזהו של אדוארד אלבי בבימוי מייקל מיצ'ם. דיאלוג שנון החושף רובד אחר רובד של העמדת הפנים החברתית של שני זוגות. בהשתתפות סרים זוהר, אלכס פלג, אוהד שחר וגילת אנקורי.

■ **מיסטרו בופו**
(תיאטרון חיפה). הצגת יחיד של יוסף אבהורדה ע"פ מחזהו של דריו פו האיטלקי. קומדיה סאטירית.

■ **נולדו אשמים**
(תיאטרון החאן). ע"פ ספרו של פטר זיכרובסקי. סיפור חייהם של גברים ונשים, צאצאיהם של נאצים המספרים על חייהם בצל האשמה.

■ **נישואי פיגארו**
(תיאטרון חיפה). קומדיה משעשעת מאת בומרשה על מאבקו של המשרת פיגארו נגד ארוזו, המנסה לקחת ממנו את כלתו. בהשתתפות: יוסף אבהורדה, יצחק חזקיה, ענת הרפז, עדי לב, יוסף באומי ועוד.

■ **נעורי ורדל'ה**
(נוה צדק). מאת חנוך לוין. עשרה צללים מתפתלים זה סביב זה בנסיון להדבק לעקבי נערה בלתי מושגת. בהשתתפות חנה רוט, חזה אורמן, אליעזר אפלבים ועוד.

■ **סאלח שבתי**
(הבימה). מאסירה מאת אפרים קישון ובבימויו. בתפקידים הראשיים: גאולה נוי, זאב רווח, תוי נחמיאס ועמי מנדלסון. מוסיקה – נורית הירש; כוריאוגרפיה – גברי לוי.

■ **סוף משחק**
(נווה צדק). מחזהו של סמואל בקט על ארבעה בני אדם המשחקים משחק מוכר ומפתיע. משתתפים: יוסי פולק, חיה רחוובסקה, פטר גריש ושמואל וולף. בימוי – יוסי פולק.

■ **סטיות מיניות בשיקגו**
(הסימטה), קומדיה בשני חלקים מאת דייויד מאמט, בהשתתפות אבי פניני, משה איבגי, מבואה מיוחס וגיליה שטרן.

■ **עד 120**
קומדיה בהשתתפות רבקה מיכאלי, מתי מושונוב, רחל הפלר, עדי לב ועזרא כפרי. בתפקיד אורח – יוסי גרבר.

■ **עלובי החיים**
(הקאמרי). מחזמר מאת אלן בובליל וקלוד־מישל שונברג ע"פ ויקטור הוגו. בתפקידים הראשיים: שלומית אהרון, טל אסיד, דיקי גל, יובל חר, חיקי דיין, אבי מולדוג, ליאור ייני, אלברט כהן, דודו פישר.

■ **פרנקי וג'וני**
(בית לסין). קומדיה רומנטית מאת טרנס מקנאלי בתרגומו ובבימויו של שמואל הספרי ובהשתתפות גילה אלמגור ויוסי גרבר.

■ **שירלי ולנטיין**
(תיאטרון יובל). קומדיה לאשה אחת מאת וילי ראסל בביצועה של חיקי דיין.

טלוויזיה

כללית

16.32 **"הפעלולן" – "המלאכים של קולט"**
17.20 **"לקט שירים"**
17.30 **סרט ערבי**
19.20 **"על המירקע"** – סקירת תכניות הט־לוויזיה וסקירת הסדרות והסרטים המ־שובצים בלוח המשודרים
19.30 **חדשות** (בערבית)
20.00 **"שבת שלום"** – תכנית לליל שבת. בהנחיית אלעזר שטורם. בתכנית נוש־אים מתוך פרשת השבוע. הנוגעים גם בעניני אקטואליה. הערב פרשת "תול־דות"
20.15 **"יומן"**
21.15 **"סופסוף"** – תכנית בידור בהנחיית גבי גזית

סרט

22.15 **"ארץ אחרת"** – סרט המתאר את העולם המיוחד של בתי־הספר הפרטיים בבריטניה, בימים שלפני מלחה"ע השניה. בתי־ספר יוקרתיים אלו היו חממה שממנה צמחו טיפוסים שטיפחו את הריגוש החברתית ואת עמדותיהם הפוליטיות הקיצוניות. רבים מהם היו לפקידים בכירים במ־ערכת הפוליטית הבריטית, והיו שהפ־כו מרגלים בארצות קומוניסטיות, כדוגמת גאי ברג'ס ודונלד מקלין. הס־רט נעשה בהשראת סיפורם של השני־יים. עם רופרט אוורט וקולין פירת. ביים מארק קאנייבסקה (1984)
23.45 **"ג'ייק ותשמן"** – הפרק האחרון: "רפ־סודיה בכחול". איש העסקים וד קוביני־סון מועמד להיות נשיא החברה עם פרישתו של הנשיא הנוכחי. אשתו מאיצה בו "לזרז" את המינוי המיוחל בדרכים שאינן בתחום החוק. ג'ייק מנ־סה לשכנעם כי לא זו הדרך
00.35 **"פסוקים לשבת וחדשות הלילה"**

חינוכית

08.00 **"עד כאן"** – חדשות קול ישראל – רצף דפי הטלטקסט
08.05 **"שעת כושר"**
08.15 **יהדות – קשת וענן** – חסידים מספרים (כ)
08.40 **מסך לספרות – יסודי** – משפט הירדעה (כ)
09.00 **מוסיקה – ד'־ו'** – מי בחליליה – וחוזר חלילה
09.20 **לשון ותקשורת – תילדים משכונת חיים** – שלום ופרטים 1 (כ)
09.45 **"ציפיטמפוט"** – גמדים
10.15 **חשבון ו'** – מומי כופל שברים
10.40 **מדעי הטבע – יסודי** – החיים בעבי החורש
11.00 **חברה ותרבות – יסודי** – פגישה עם דבורה עומר (כ)
11.30 **אזרחות על־יסודי – כללי המשחק** – טלוויזיה במטבח
12.00 **חברה ותרבות על־יסודי** – על הברדלים – בוא וצא
12.30 **מוסיקה על־יסודי** – משולשים מוסיקליים – ויולה לובוס והגיטרה
13.15 **"אוניברסיטה פתוחה"** – דמוקראטיות במאה ה־20 – אליזאבט ה־2 – רוחות שלך חמורה
13.45 **"עד כאן"** – רצף דפי טלטקסט
13.50 **"זהו זה"** – שידור חוזר (כ)
14.40 **"סיפורי עמים"** – סידרה חדשה בת 9 פרקים שהופקה ע"י טובי היוצרים עבור הטלוויזיה הבריטית. ג'ון הארט ("איש הפיל") מספר כמה אגדות־עם מרתקות המשלבות הוסור, חכמים וקסם והופך את הדימויים המרגשים שבאגדות לקסם טלוויזיוני. פרק 1: "הנס – הקיפוד שלי". אשת חוואי המשתוקקת לילד, מנסה כל תרופה אפשרית. לאחר מאמצים מרובים היא יולדת בן שחציו ילד וחציו קיפוד. רק אהבה ואמונה תוכל לשחררו מן הקללה.
15.05 **"ממגשי בראשית" – פרשת תולדות** – שיחתו של הד"ר חננאל מאק
15.30 **"ערב חדש – מוסף לשבת"** – מנחה: דן מרגלית

ערוץ 2

18.32 **כדורגל**
19.33 **שירים ברצף** (עד סוף השידורים)

★ לקראת שידור

"כדורגל בערוץ 2"

(ערוץ 2, 18.32)

חשיפה לאחד מענפי הספורט שאינו זוכה לזמן שידור גדול ביותר בטלוויזיה בישראל: הכדורגל. "ערוץ 2" ישדר משחקים מרכזיים בליגה לכדורגל.
השבוע – המשחק בין קבוצות הפועל רמת־גן והפועל ראשון־לציון.

ירדנית

10.20 **סרטים מצויירים**
11.55 **"משחקי ילדים"**
11.20 **תוכניות דת**
12.50 **"אמנות ומדע"**
13.20 **תוכנית ספורט**
15.10 **"מוזר אך אמיתי"** – סידרה
15.45 **"העולם מסביבנו"**
16.30 **סרט קולנוע** (ערוץ 1)
17.30 **סרט קולנוע צרפתי**
18.30 **"מצעד הפיזמונים"** – ערבית (ערוץ 1)
19.00 **חדשות בצרפתית**
19.15 **"חיים ודעת"**
19.30 **חדשות בעברית**
19.45 **"נהיגה נכונה"**
20.00 **חדשות בערבית**
20.30 **"צ'ארלס אחראי"** – סידרה קומית
20.40 **סידרת יומית בערבית** (ערוץ 1)
21.10 **"תאמי"** – סידרת דרמה
21.40 **תוכנית חברתית** (ערוץ 1)
22.00 **חדשות באנגלית**
22.15 **"פסטיוואל ג'רש 88"** (ערוץ 1)
22.20 **"פלקון קרסט"**
23.10 **"שלושה בדירה אחת"** – סידרה קומית

המזה"ת

13.30 **"מסע בעולם המצוייר"** (לילדים)
14.00 **"מועדון 700"**
14.30 **התעמלות**
15.00 **"זינה"** (סידרה ערבית)
15.30 **"סופר בוק"** (מצוייר)
16.00 **"שוכני הסלעים"** (תכנית לילדים)

סרט

16.30 **"התאמה מוחלטת"** – מלודרמה העוסקת בזוג צעיר הנאבק לשמור על שלמות נישואיו למרות מחלות, מחסור במזומנים – ונסיונות ההשתלטות של אם החתן על חיי המשפחה של השניים, עם קרול לד מברר, ג'יימס סטיוארט, צ'רלס קוברן, לוסיל ווטסון בתפקיד האם. ביים ג'ון קרומוול (1939)
18.00 **"אלברט השמן"** (מצוייר)
18.30 **"קשרי משפחה"** (קומי)
19.00 **חדשות בערבית**
19.30 **חדשות באנגלית**
20.00 **"ג'. ג'. סטרבוק"** (סידרה)
21.00 **סרט** (בערבית)
22.30 **"מעשיות משמחות"**

הגשש החיוור ב"חגיגה מספר 3" (יגור, "יד למגינים" 22.00)

קול המוסיקה

07.09 **"בהאזנה נינוחה"** – ארן: קונצ'רטו מס' 5, לצ'מבלו ותזמורת ● באך: סוויטה מס' 1 ● מנדלסון: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת ● דבוז'אק: סימפוניה מס' 7
09.00 **"מאוצר התקליטיה"**
10.00 **"קונצרט בוקר"** – מוצרט: "הלצה מוסיקלית", ק. 522 ● רוניצטי: סונטה לחליל ולפסנתר ● ק.פ.ע. באך: סימפוניה מס' 2 ● היידן: טריו מס' 1 לחליל, כינור וצ'לו "לונדון" ● בטהובן: סונטה מס' 10 לכינור ולפסנתר (פרלמן / אשכנזי) ● בלוך: "שלמה", רפסודיה לצ'לו ותזמורת ● סקריאבין: סונטה מס' 3, אופ' 23 לפסנתר (מ. בווסלבסקי) ● ברהמס: 4 שירים רציניים (ג'נט בייקר) ● אלבן ברג: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת "לזכרו של מלאך" (ס. אקרדו)
13.00 **"קלאסיקל"**
14.06 **"מן הסרטיה"** – לקלר: סונטה מס' 3 לכינור ופסנתר (רוני רוגוב רב, טילס) ● דביסי: "א ימאז'", ספר שני (דניאל עדני – פסנתר) ● ברהמס: סונטה מס' 3 לכנור ופסנתר (רוני רוגוב, יונתן זק)
15.00 **"קונצרט"** – ק.פ.ע. באך: וריאציות על "לה־פוליה" (ב. ברמן־קלאויקוד) ● ברהמס: וריאציות ופוגה על נושא מאת הנדל (ק. אראו) ● רחמנינוב: וריאציות על "לה־פוליה" מאת קורלי, אופ' 42 (ו. אשכנזי)
16.00 **"לבקשתכם"** – שומאן: פנטסיה, אופ' 17 לפסנתר ● סיבליוס: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת ● ורדי: לקט מתוך אופרות שונות
18.00 **"דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות"** – דניס בראיין – תוכנית שניה ● מוצרט: דיברטימנטו מס' 14 ק. 270; קונצ'רטו מס' 2 ק. 417; ארבעה פרקים, מתוך דיברטימנטו מס' 17 ● הינדמית: פרק מתוך קונצ'רטו ● ל. מוצרט־הופמן: פרק שלישי מתוך קונצ'רטו
19.00 **"זוטות"**
20.05 **"קונצרט ליל־השבת"** – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 4 (אי מוזיצ'י) ● מוצרט: סימפוניה מס' 40 ק. 550 ● בטהובן: קונצ'רטו מס' 1, אופ' 15 ● ורדי: רביעיית כלי מיתר (הינואוס קרטטו) ● נארי ברתיני: קונצ'רטו לקרן ● דביסי: 6 אפיגרפות עתיקות

רופרט אוורט וקולין פירת' בסרט "ארץ אחרת" (כללית, 22.15)

מי, מה, מתי

22.35 **"רצף מוסיקלי"**
23.00 **"קשת של צלילים"** – מוסיקה קולית וכלית מאיטליה במאות ה־16 וה־17 – הקינוס סינגרס/ קונצ'רטו ווקל; "האר־מוניה הפורחת"/ א. קירקבי / נ'. גלסון / ר. יעקובס / א. אוסטבל / נ. לאונהרדט ועוד

רשת א'

08.05 **"מצעד הפזמונים הים־תיכוני"**
10.05 **"יוסף לבנו"** – לקט שירים ופיוטים לקראת שבת
11.05 **"מינגשים מן הסוג השישי"** – מסורת ופולקלור
12.05 **"מעורב יום ו' – יום ו' של מעורב ים־תיכוני"**
15.00 **"קבלת שבת"** – פרשת "תולדות"
16.05 **"סוף שבוע"**
17.05 **"שירים עבריים"**
18.06 **"מוסף רדיו לספרות"**
22.05 **"כי טוב הזמר"** – "שירי לורקה"
23.05 **"להיטים מפולפלים"** – להיטי הזמר המזרחי

רשת ב'

08.05 **"כל צבעי הקשת"** – מגאזין יוסי עם יוסי ערבר
12.05 **"שריקת פתיחה"** – לקראת משחקי הכדורגל בשבת
14.06 **"שבת באוויר"** – עם אלעזר שטורם
16.05 **"בשמים לשבת"** – עם יהורם גאון
17.05 **"מאחורי הכותרות"** – מגזין לרדיו, טלוויזיה ועתונות
18.06 **"יומן חוץ"**
19.05 **"בן הארץ"**
20.05 **"תפילה וזמר"** – שירים ופיוטים לשבת – מאוצר עדות ישראל
21.05 **"השושנה פורחת"** – רומנסות ושירים ספרדיים־יהודיים
22.05 **"עוד פעם אחת"** – מאוצר הסרטיה ● "פסיפס מוסיקלי"
23.05 **"בין שישי לשבת"** – שיחה בשווים – עם יצחק ליבני
00.10 **"שיר אינו רק מנגינה"** – שירים עבריים בנושא אחד

רשת ג'

06.06 **"יום שישי חוזר"** – שירים עבריים
08.05 **"משהו משהו"**
10.05 **"אגן הים התיכון"**
12.05 **"אדום, כחול, ירוק"** – שירים ישנים שאהבנו
13.05 **"צפיחית בדבש"** – עם דן כנר
15.05 **"לפנות ערב"** – שירים עבריים
17.05 **"כאן, שם ובכל מקום"**
19.05 **"זמר שכוח"** – שירים עבריים
20.05 **"צלילי שבת"** – עם אילנה השכל
22.05 **"לולו לולי"** – שירים עבריים
23.05 **"איזה לילה"** – מסיבת ריקודים

גלי צה"ל

06.05 **"אוניברסיטה משודרת"** – רפואה ואתיקה – עוברים בבני־אדם. מרצה: ד"ר הד הד (ש.ח.)
07.07 **"תוספת בוקר"** – צביקה שפירא ועניני סוף השבוע
09.05 **"בילוי נעים"** – עם מולי שפירא
11.05 **"שלח של אמא"** – עם אלכס אוסקי
12.05 **"מגולים"** – עם דורי בן־זאב
14.05 **"שירי משוררים"**
15.05 **"7 על 40"** – נקודת מבט אישית על 40 השנים בתחומי התרבות השונים – סידרה חדשה. התכנית הרביעית: "ספר אל בקרים ועד נועם שריף" – חנוך רון מעמיק על 40 שנות מוסיקה קלאסית ישראלית
16.05 **"שיר בשקט בשקט"** – דרור חורן
18.05 **"שעת המיטה"** – עם יצחק רועה
19.05 **"קרובים רחוקים"** – עם יהורם ושלי־ה' פריה במערב אירופה. פרק חמישי מהרדיו: "שליחות ודילמה"
20.05 **"לא על הלוף לבדו"** – שעתיים של מוסיקה ומשחקי רדיו נושאי פרסים – עם רוזה פררה
22.05 **"עשן בעיניך"** – שעתיים של מוסיקה עם גדי ליבנה
00.05 **"מוסיקה"** – עם אורלי יניב
02.00 **"לא רוצים לישון"** – מוסיקה לשעות הקטנות של לילה

תל־אביב והמרכז

תיאטרון

מי מפחד מוירג'יניה וולף (בית לסין 21.00)
פרנקי וג'וני (חולון, סופת 22.00) (20.30)
עד 120 (רמת גן, אורדע 22.00)
מראה מעל הגשר (רמת גן, בית צבי 15.00)
שירלי ולנטיין (עפולה, סופת 22.00)

מוסיקה ומחול

מסע (יד לבנים 15.00) אילן לשם בתכנית: פרולוג, צורה, אל חלל וזמן, מסע.

בידור

יוסי בנאי (הקאמרי 22.00)
דני ליטני (המרתף העליון 23.00)
טוב נבוט בעד ארצנו (צוותא 22.00, 24.00) עם יהונתן נפן.
תחוויה הישראלית (יפו העתיקה) מופע מולטימדיה, מסכי ענק, מערכת גדולה של פעלולים ואפקטים ממוחשבים, מציגים את ישראל מראשיתה. יום יום בשעה 19.00 – בעברית (תרגום סימולטני בצרפתית), בשעות 12.00, 18.00, 21.00 – באנגלית (תרגום סימולטני בגרמנית וספרדית).
מיצג צה"ל מתערוכת תארבעים (יפו, החוויה הישראלית, יום יום 17.00, 17.30, 20.00, 20.30 ובשבתות במשך כל היום).
בני ברמן (גבעתיים, בית אלון 22.00) בתכניתו "כמה טוב".
צורה לנו (חולון, רינה 22.00) עם דודו טופז.
גולדבלט (ראשל"צ, צוותא 22.00) חנן גולדבלט בתכנית סטנד־אפ קומדי.
דני רובס (כפר ויתקין, בית העם 22.00) בתכנית "פנים ושמות".

ירושלים

יצחק קלפטר (החאן 22.00) בתכנית "מחזיק מעמד".

חיפה והצפון

חגיגות סיום הרוטציה (שביט 22.00) תכנית סאטירית מעורבת עם טוביה צפיר, מני פאר ואסנת ושינסקי.
הבטלנים בהופעה (בית חושי 22.00) עם דמור וקושניר.
חמדו ובנו (טבעון, קפה תרבות 22.30)
ריטה בהופעה (נהריה, היכל התרבות 21.30)
הגשש החיוור (יגור, יד למגינים 22.00)
יהודה פוליקר (כרמיאל, היכל התרבות 22.00)

באר שבע והדרום

חולם בספרדית (ערד, מתנ"ס 22.00) עם שלמה יידוב.

וידאו

■ **"אחרי הצהריים המתמשך"**
אחת הסדרות הטובות ביותר שהגיעו לאחרונה לוידיאו. אלבום כפול, דרמה אוסטרלית יוצאת־דופן על תקופה יפה וקשה כאחד. המקום – עיירה קטנה על חופה המזרחי של אוסטרליה, בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה. סיפור האהבה הראשונה בין בתו של האופה המקומי, ופתפיה זהובת שיער, ובין פרנק, נגר גרמני העצור במחנה־הסגר, כמו כל הגרמנים המתגוררים באותה עת באוסטרליה. סיפור מרתק העוסק, ברגישות ויופי עוצרי־נשימה, אחר השתלשלות האהבה התמימה והמכאבת. הפקה בינלאומית יקרה שזכתה להדים רבים. מפיק־במאי: הנרי קרופורד ("עיר ושמה אליס"). עם ליזה הראו, ג'ון הורסט. אף רגע משעמם. מומלץ מאוד! ("הד ארצי וידיאו").

■ **"המלון של פולטי 2"**
הבטיחו – וקיימו. שלושה סיפורים נוספים מהסידרה הקומית שהפכה כבר לקלאסיקה של הטלוויזיה הבריטית שאין טובה ממנה. חגיגה של צחוק ובידור. יש צורך להמליץ ודאי שלא לאלה הזוכרים את הסידרה מהתקופה בה הוקרנה בישראל, או לאלה שראו את קלטת האוסף הראשונה. ג'ון קליז ("מונטי פייטון") הוא בזיל פולטי, בעל מלון תוקפני, קמצן ומצחיק עד־דמעות, הכל קורה במלון שלו. בקלטת הנוכחית נמצאים קטעים קלאסיים כ"מסיבת כלולות" או "הפסיכיאטר". אסור להחמיץ, פשוט נפלא! ("הד ארצי וידיאו").

■ **"מנדלה, לוחם החופש"**
עוד אלבום כפול, הפעם – סיפור חייו של נלסון מנדלה, לוחם החופש הדרום־אפריקני שנשפט למאסר עולם. מה מניע את האיש המעדיף להישאר בכלא ולנהל מתוכו את המאבק לשוויון ולצדק, למרות שחתימה קטנה שלו תביא לשחרורו? הרבה מעמדים קשים, תאור מרגש של היחסים הרומנטיים בינו לבין אשתו הנאמנה, ויני. משחק מעולה של דני גלובר כמנדלה. ("וידיאו רם – סיני הפקות").

■ **"בתו של כורה הפחם"**
קלטת נפלאה, סרט שזכה להצלחה רבה כשהוצג בבתי־הקולנוע. סיסי ספייסק מצויינת בתפקיד הראשי, בסרט הביוגרפי על חייה של מלכת מוסיקת הקאונטרי האמריקנית, לורטה לין. טומי לי ג'ונס הוא הבעל השאפתן, הנוטל צעירה תמימה והופך אותה לכוכבת הדרום המוסיקלי האמריקני, בעזרת חוצפה, התמדה וכוח־רצון. דרמה מרתקת, בבימויו של מייקל אפטד. משחק מעולה של כל המשתתפים, מוסיקה סוחפת. ("ערוץ 1").

■ **"קאין נועז"**
פעולה. מתח בקצב מהיר, על רקע סחר הסמים באסיה. גורל דזנג מנסה לצבור שליטה בלעדית על עסקים אפלים ובלתי כשרים. תמורת סכום עתק יוצא שכיר חרב למשימה נועזת – חיסול ראש הסמים העולמית. מכאן מתפתח אקשן בלתי־פוסק. עם לואיס קולינס, לי ואן קליף ודונלד פלזנס. ("גלן גלובוס – יונייטד קינג וידיאו").

■ **"עלילות רמבו 2"**
מצוייר, לילדים. פרקים נוספים בעלילות הגבורה של רמבו הבלתי־מנוצח. כל מה שילדים אוהבים: מתח, פעלולים, צורות צבעוניים כובשים, דיבוב לעברית. קלטת המבטיחה להורים 72 דקות של שקט. ("הד ארצי וידיאו").

■ **"השורדת מיניה"**
דרמה חברתית, מאבקה של אשה (גלנדה ג'קסון) על זכויותיה כאשת עבודה, ועל זכויותיהן של חברותיה לעבודה, המנוצלות על ידי מעבידתן. באבס עובדת כזבנית בכירה בבוטיק בלונדון. חנה שולמית ודיום והצעת מנגנת לעברה של זבנית אחרת, (קתי טיסון) הוא את מפסף אותה בעקבות התעבותה של באבס לטובתה. באבס אינה מוותרת ויוצאת למאבק שעלול לעלות לה ביוקר. ("גלן גלובוס – יונייטד קינג").

■ **איתי שובל**

תערוכות

אתי לב, ציור מתוך התערוכה בגלרית עמליה ארבל, הרצליה הצעירה

תל־אביב והסביבה

■ **מוזיאון תל אביב** (שד' שאול המלך 27). שעות הביקור: בימים א'־ה' 10.00 – 20.00; ביום ו' 10.00 – 14.00; בשבת 10.00 –14.00; 19.00 – 22.00. טל. 257361 ● **אירווינג פן**, תערוכה רטרוספקטיווית, כ־170 תצלומים בשחור־לבן ובצבע, מ־40 שנות־עבודה של אחד מחשובי הצילום המסחרי האמריקני (אולם סם ואיילה וקס) ● **משה גרשוני**, י"ג תחריטים לשירי ח.נ. ביאליק (גלריה ע"ש קרמר). מ־16.6 ● **תצוגות אוספים מחודשות: אמנות אירופית במאות ה־16־19, מן המאניריזם ועד הפרה־רפאליטים** (אולם ינלום) ● **אימפרסיוניזם ופוסט־אימפרסיוניזם** (אולם ינלום) ● **אמנות המאה ה־20** (אולם מס' 3) ● **אוסף אמנות ישראלית** (אולם מאירהוף) ● **אדוארד מונק**, מבחר הדפסים (הגלריה ע"ש קרמר).

■ **ביתן הלנה רובינשטיין** (רח' תרס"ט 6, טל. 03־287196). הביתן סגור לרגל שיפוצים.

■ **בית התפוצות** (הקמפוס ברמת־אביב, טל. 425161). **"אורות פזורים"**, שאריה ישראל בערי־השדה ביוון, תצלומים מאת **יהושע א. פלאוט** (אולם גרינשטיין־דשטיר) מ־10.10 ● **"ביתא ישראל – סיפורם של יהודי אתיופיה"**. מסמכים, יצירות אמנות וחפצי שימוש יומיומיים.

■ **המוזיאון לאמנות ישראלית רמת־גן** (רח' אבא הלל 144, רמת גן, טל. 7527377): **רפי לביא**, רטרוספקטיווה ● **יהודה פורבוכראי, "אני הדומם"**, ציורים ● **"לאדם דימויים רבים"**. תערוכה קבוצה בהשתתפות **פנחס כהן גן, סטימצקי, דנציגר** ואחרים, מ־1.10.

■ **מוזיאון יד לבנים פתח־תקווה** (רח' ארלוזורוב 30, טל. 9223450) **"בתי כנסת מעץ בפולין"**. דגמים מהמאות ה־17 וה־18, מעשה־ידיו של **משה ורבין** – עד 17.12.

■ **מוזיאון ארץ־ישראל – תל־אביב** (לשעבר מוזיאון הארץ, רח' האוניברסיטה 2, רמת־אביב, טל. 415244־8) חנוכת אור־קוליה באודיטוריום החדש, **"תל־אביב בראי הימים"**, תולדות העיר מימי היציאה מחומות יפו, כ־2000 שקופיות מוקרנות. את התמונות מציג ומספר השחקן **אבנר חזקיהו** ● תערוכה **"התמר – עץ החיים"**. עץ התמר, בסמל בתרבות של ארץ־ישראל, באמנות ובפולחן ● **בביתן קדמן למטבעות** – תצוגת־קבע חדשה, מ־21.6 ● **מוצגים מיוחדים לרגל ראש־שנה ויום הכיפורים** – בהם תשמישי קדושה שליוו את תפילות החג; כריכות של מחזורים עשויים כסף וזהב, שופרות וכו' (הביתן לאתנוגרפיה ולפולקלור) ● **המוזיאון לתולדות תל־אביב־יפו** (רח' ביאליק 27) **"עיר במודעות – יפו ותל־אביב 1900–1935"**, מיבחר מודעות מקוריות שפורסמו באותן שנים בעתונות ועל לוחות המודעות, מ־19.10.

■ **המכון הצרפתי** (רח' הירקון 71, טל. 236470) לרגל שיפוצים בבנין לא מתקיימות בו תערוכות.

■ **מוזיאון היהלומים ע"ש אופנהיימר** (רמת־גן) **"יהודי עיר היהלומים – אמסטרדם"**, תערוכת זכרון לציון 400 שנה לקהילה, 16.6 – 22.12.

■ **גלריה עמליה ארבל** (רח' בן־יהודה 38, הרצליה הצעירה, טל. 052־540117) **אתי לב**, ציורים – עד 18.11.

■ **גלריה דביר** (רח' גורדון 26, טל. 232003) **אמנון בן עמי**, 4.11 – 29.11.

■ **אגודת הציירים** (רח' אלחריזי 9, טל. 246685) **אליענה** (רטן אפשטיין), אקווארל וגואש ● **גדי לוין, "צבע טעון"**, 1.11 – 20.11.

■ **המוזיאון לאמנות יהודית ברמת־גן** (בית יד לבנים) **דוד לבקובסקי**, ציורים, תצוגת־קבע.

■ **מועדון הצילום** (רח' אסתר המלכה 12) **"מיליארינס"**, צילום, 26.10 – 23.11.

■ **גלריה גורדון** (רח' בן־יהודה 95, טל. 244862) **אורי ליפשיץ**, ציורי שמן ורישומים מספרד, 26.10 – 15.11.

■ **המשכן לאמנות, חולון** (רח' הרצפלד 31, טל. 882244) **אלברט יוחאי, יוסף לובן** ואחרים, ציור, 10.9 – 5.11 ● **נתה, "מקומות – אנשים"**, ציורי־שמן, 5.11 – 29.11.

■ **גלריה ג'ולי מ.** (רח' גליקסון 7, טל. 295473) **מיכאל דרוקס**, מ־27.10.

■ **גלריה טובה אוסמן** (רח' בן־יהודה 100, טל. 227687) **חנה מגד**, עבודות אחרונות, 28.10 – 18.11.

■ **גלרית הדסה "ק" קלצ'קין** (רח' פרוג 33, טל. 224022) **גילה י. שטיין**, פיסול, מ־8.10. **גלריה שי דנון** (רח' פרוג 42, טל. 228814) **אריה מרימסקי**, ציורי אקריליק – עד 10.11.

■ **בית אריאלה** (שד' שאול המלך 25, טל. 210141) **גוליאלמו אבראו דה פסארו**, תערוכת מחולות מתקופת הרנסאנס, בשיתוף המכון האיטלקי, 17.10 – 13.11.

■ **גלריה עקד** (רח' ברכובבא 29, טל. 283648) **אמני כור־ההיתוך הישראלי**, ציורים ופסלים, חוג התרבות: ילידי ירושלים, 29.10 – 12.11.

■ **מימד גלריה לאמנות חזותית** (רח' פיוסקר 27, טל. 294374) **דיתה עמיאל־רביב**, ציורים, 5.11 – 24.11.

■ **גלריה מימד קטן** (לב דיזנגוף, קומה שניה בחנות הספרים "פרוזה", טל. 285592) **יגאל בן־נון, "פחד יצחק"**, תמונות, 4.11 – 23.11.

■ **גלריה אנגל** (רח' גורדון 26, טל. 225637) **אהרונה ריינר**, 12 ציורי פורטרטים, מ־11.10.

■ **גלריה שלוש** (רח' שלוש 14, נווה־צדק, טל. 660845) **נעמי שלו**, פיסול, עד 7.11.

■ **גלרית 13½** (רח' הדולפין 13, יפו, טל. 839652) **דורית יונה, בלה שקי**, ציורים, עד 7.11.

■ **גלריה שרה קישון** (רח' פרוג 31, טל. 225069) **טניה קורנפלד**, ציור, **אירית רייכוורגר**, פיסול רך, מ־28.10.

■ **גלרית רגע** (רח' הרצל 113, טל. 98897, 829694) **טסי כהן־ספה, מירית צ'רוינסקי**, ציורים ("רגע 33"), 22.10 – 17.11.

■ **גלרית תירוש** (רח' גורדון 25, טל. 249623) **אברהם פסו**, עבודות, 25.10 – 14.11.

■ **גלריה שרת** (רח' משמר־הירדן 18, גבעתיים, טל. 5711032) **מרסל איוס**, עבודות '88, 22.10 – 23.11.

■ **גלריה בורשוב** (רח' בורשוב 60, טל. 293429, 280807) **אסנת רבינוביץ, עמית רונן, ישראל רבימביץ**, 26.10 – 15.11.

ירושלים

■ **מוזיאון ישראל**. שעות הביקור: א', ב', ד', ה' 10.00–17.00; ג' 16.00–22.00; ו', שבת 10.00–14.00; טל. 02־698211 ● **מיכה אולמן, "מיכלים"**, 3 פסלים גדולים עשויים מתכת וחול, 30 ציורים על נייר, סרט וידיאו, מ־8.11 ● **ראובן, "נופי ירושלים"**, ציורי־שמן משנות ה־20 וה־30, נופים ודמויות ירושלמיים (אולם ע"ש מרצבכר) מ־1.11 ● **פאול בלוג**, מחווה זכרון, נושאי האיסלם, חפצים מעזבון החוקר והאספן ד"ר פאול בלוג, בהם מטבעות מוסלמיים, כלי־מתכת ועוד, מ־17.10 ● **"מלנה עד מאטיס"**, יצירות־מופת באמנות המודרנית, מאוספים פרטיים בשווייץ (ביתן וייסבורד), מ־18.10 ● **"קומיקס"**, תולדות הקומיקס; קומיקס באמנות ומוצרים נילווים, מ־14.7 ● תערוכת אוסף וייסבורד, יצירות מאת **רובנס, רויסדאל, ון חוין, בריחל תבן, ערנר** ואחרים (ביתן וייסבורד לתערוכות) ● **"חדשות בעתיקות"**, מימצאים נבחרים מחפירות חדשות (אולמות הארכיאולוגיה).

■ **בית האמנים** (רח' שמואל הנגיד 12, טל. 222636, 223653) **נהדה תרמיקיגני**, אקוורל; **לילי שר**, ציורים; **נעמי פראן**, פיסול; **ג'ורג' ש. קונץ**, שמן ואקריליק על בד, 29.10 – 15.11 ● **לארי אברמסון, משה גרשוני, דב הלר** ואחרים **"הדפס דשת באמנות ובתעשית"**, תערוכת קבוצה, 29.10 – 17.12.

■ **גלריה גימל** (רח' המלך שלמה 4, טל. 227636) **דוד ריב**, ציורים חדשים, 27.10 – 17.11.

■ **תיאטרון ירושלים** (רח' מרכוס 20, טל. 667167) **תלבושות מעולם התיאטרון באיטליה**, הדפסות בשחור־לבן ובצבע, באדיבות המכון לתרבות איטליה – מתחילת נובמבר ● **"עושים חיל"**, תערוכת צילומים לציון 40 שנה לחיל האוויר, 1.11 – 15.12.

■ **גלריה מעינות** (רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 247869) **מארק ינאי**,־צבעי־מים, מ־28.9.

■ **הגלריה העירונית לאמנות** (רח' יפו 17) מבחר יצירות אמנות מאוסף **גלרית דבל**, לציון 15 שנות קיומה, 11.10 – 4.11.

■ **כדים גלריה לקרמיקה** (רח' יואל סלומון 12; טל. 240655) **אלישבע רבין, "קופסאות"**, עד 22.11.

■ **סדנאות האמנים, הגלריה ע"ש איקה בראון**, (רח' יד־חרוצים 6, אזור התעשיה תלפיות, טל. 721453) **שי זכאי, "בריאת, חלק ב'"; אנדרו רוט, "פורטרטים/פרטים"**, 29.10 – 29.11.

חיפה והצפון

■ **מוזיאון חיפה לאמנות חדשה** (רח' שבתאי לוי 26, טל. 04־523255) שעות הביקור: ימים א' עד שבת 10־13; ימים ב' עד ה' ושבת 17־21 ● **מרגלית מנור**, תצלומי צבע, 18.10 – 10.12 ● **משה מולה, "בית המראות"** (1988) **ו"מטרה"** (1985) שני מיצבים, סולט־סדריה. 18.10 – 10.12 ● **דניאל פרלטה**, עבודת פיסול באלומיניום צבוע, המקשטת את חזית בניינו של המוזיאון, מ־18.9 ● **במוזיאון לאמנות עתיקה**, תצוגת קבע: פיסול באבן ובשיש; צלמיות חרס; אמנות הציור על כלי־חרס ביוון העתיקה ועוד.

■ **המוזיאון הימי הלאומי חיפה** (דרך אלנבי 198, טל. 536622) **תצוגות קבע**: ● **קנקני־אגירה בסחר הימי הקדום** ● **ספנות חדשה, מדור המתעד את התפתחות הספנות מהמאה ה־17 עד ה־19, וכן חידושי המאה ה־20** ● **דגמי אניות סוחר ואניות מלחמה** – ע"פ תבליטים וציורי־קיר שנשתמרו בארמונות ובמקדשים, וכן בעזרת מקורות ספרותיים עתיקים; ספינות מצריות, פניקיות, יהודיות, יווניות, רומיות ועוד ● אוספים אתנולוגיים וארכיאולוגיים, תרומת בקציון. ניו־יורק: אסקימואים, אינדיאנים מצפון־מערב אמריקה וממקסיקו, אמנות מאפריקה ועוד ● **"אשיב ממצולות ים"**, מטעני אניות טרופות, בעיקר חפצי מתכת, שנמשו מן הים באיזור שבין עתלית לחיפה, *מן התקופה הכנענית* ● **המוזיאון לפרהיסטוריה "עוגדה"**. ישובים ומקדשים בבקעה מידברית, שורת מימצאים שנחשפו בסקר־חירום שנערך בבקעת עובדה, עם פינוי צה"ל.

■ **במוזיאון חיפה למוסיקה ולאתנולוגיה – אריגים עתיקים מפרו (1000 לפנה"ס – 1500 לספירה)**, תערוכה ראשונה בהיקפה בארץ על נושא זה. כ־90 אריגים שנוצרו במשך 2500 שנה ע"י תרבויות פרו השונות, בצבעים שהופקו מן החי והצומח ושמורו להפליא.

■ **מוזיאון טיקוטין לאמנות יפאנית** (שד' הנשיא 89, טל. 383554) ● **"התבוננות בטבע – החי והצומח באמנות יפאן"**, מ־3.9.

■ **גולדמן גלריה לאמנות** (שד' הנשיא 93ב) **שולה טיבור**, ציורים, מ־3.9.

■ **בית האמנים ע"ש שאגאל** (שד' הציונות 24, טל. 522355) **התערוכה הכללית, קבוצה ב'**, מ־5.11.

■ **גלריה הגפן** (רח' הגפן 2, טל. 525252) **יפה אורן**, שמן, אקוורל, פסטל, רישום, 5.11 – 23.11.

ברחבי הארץ

■ **המוזיאון לתרבות הבדואים, מרכז לימודי אזורי ע"ש אל"מ ג'ו אלון** (ליד קיבוץ להב), תצוגת קבע.

■ **המוזיאון הפתוח** (גני התעשיה, תפן, טל. 04־977977), **רחל רובין**, מ־24.9.

■ **מוזיאון "חצרות האיכרים"**, כפר־תבור (טל. 06־765844): **אלימלך שפי**, ניילון־טץ ופיסול־אבן, 22.10 – 2.12.

■ **מוזיאון ערד** (הגלריה המוזיאלית לתערוכות מתחלפות) **"25 לערד בצבע"**, התערוכה בשיתוף המחלקה לצילום המדרשה למורים לאמנות רמת־השרון, אמנות לעם, מ־21.6.

■ **הפארק לפיסול מידברי על שפת מכתש רמון** (רשות שמורות הטבע, מצפה רמון) נחנך. פארק פסלים שבו מוצגים 19 אמנים מן הארץ והעולם, בהם **עזרא אוריון, קוסו אלול, דב פייגין, דלית מאירי, יאסו מיצואי** (יפאן), **יאנט לנסי** (יוגוסלאוויה), **קארל פרנטל** (אוסטריה) ואחרים.

■ **גלריה לאמנות ויצמן, באר־שבע** (רח' נובה 15, טל. 057־75207) **אתי מראלי, "בעקבות מסורת"**, שטיח־קיר, מ־30.7.

■ **קרית האמנים צפת** (מיבנה התערוכה הכללית, טל. 30087) **"צפת עיר קסומה"**, ציירים ופסלים, חברי הקריה.

■ **מכון בר־דוד לאמנות יהודית** (קיבוץ ברעם, טל. 06־988237) **אביבה שמר**, ציורים. 29.10 – 22.11.

■ **מוזיאון אמנות הדפוס, קרית האמנים צפת**, **"נייר – הדפס, מההתחלה"**, עד 11.4.89.

■ **מרכז תרבות ע"ש מ. סמילנסקי**, רחובות (רח' הבנים 13, טל. 453291) **"מכל החי", "אין חינת רעות", "בעלי חיים באמנות הפלסטית"** (גלריה) – עד 15.11.

■ **משכן לאמנות ע"ש חיים אתר, עין־חרוד** (טל. 06־531670) **הביאנאלה הישראלית השניה לצילום** – עד 20.12.

■ **היכל התרבות העירוני יד לבנים, כפר־סבא** (טל. 052־913505) **זאב, "35 שנה בשורה הראשונה"**, רישומי תיאטרון – מ־15.10.

■ **מוזיאון וילפריד ישראל** (קיבוץ הזורע, טל. 04־89931) **חנה אורלוף**, פיסול ● **ציפי גילת**, תחריטים. עד 26.11.

■ **גבעת הבנים, קרית־טבעון** (הגלריה של מרכז ההנצחה, טל. 04־837432). **יוחנן בן יעקב**, תבליטי עץ, 15.10 – 10.11.

■ **רחל אנגל** ■

השעה ה־25

ישראל (טומי) שמיר

שלחו את הפתרונות עם החידות
עד יום רביעי 16.11.88
אל "מעריב", ת.ד. 20044
תל־אביב, "השעה ה־25"

שבור את הראש

הפרס שיוגרל בין הפותרים – מנוי לשנה על "מעריב לנוער" ששוויו 125 ש"ח

אופקי: 1) + 7 אנכי – משמעותה של החלטה דמוקרטית (5,4,4, 6), + 25 אופקי – הוא ודאי לא דוגמה למי שעובר על מידותיו ומוותר, נחמד הוא! (3,4) 8) לו אח היה יוצא מהאפרוח לאן היית מגיע? (3) 9) במי האלמנה בוחרת? (3), 11) אינו יוצא מהכלים (4), 15) לצדיק בחוץ יש כוח (3), 17) הנוכלים מנסים תמיד לגנוב אותה (3), 19) תן שמעות מהכלל שלו (3), 20) שישי שבתו (6), 21) ראה 2 אנכי, 23) המוכר בחנות טוען שהתבלבל, איזה מנוולו (3), 24) שבר את עטו בגלל אהבה זרה (3), 25) ראה 6 אופקי, 27) נראה שכך משוחח דג עם חברו, בלא כל פקפוק (3,3), 28) ראה 18 אנכי.

אנכי: 2) + 21 – הצירים שהביאו את חלנה חיפה (3,4), 3) כשלון! (4), 4) שימש למשלוח איגרות בעידן הפרהיסטורי (2,3), 5) השפה בבירתנו בקיצור רטובה (4), 6) אחרי הגב הזוג נאבק בנסיון ליצור מגע (4), 7) ראה 1 אופקי, 10) מה שעשה נחמיה מתוך רצון טוב (5,2), 12) הפנים שלה היו יפהפיות לפי האגדה (5), 13) חבל לעמוד ליד בית־שמש (5), 14) משנה לסטטיסט המגלם שוטר (3,3), 15) צייץ שפגע פעמיים במטרה (6), 16) ניתן להניעה באמצעות שריקה (5), 18) + 28 אופקי – קם ונשא את נאומו כפי שהבטיח (6,3), 22) אמרו תודה וסירבו לאכול מבשר הבקר (4), 26) גדל לבד ליד הנחל (3).

הזוכים בפרסים

מיום 30.9.88

● **שבור את הראש** – יותנן שושנה, בית חורין, רמת־גן – זכתה במנוי לשנה על "מעריב לנוער".
● **מיהו מהו** – שרה אבקביץ, ת.ד. 9098, תל־אביב – זכתה בקלטת.
● **תשבץ** – אבישי כץ, דבורה הנביאה 2, רמת חשרון – זכתה במחשב־כיס. בקלטת זכו – אלי כהן, נרקיסים 12 א', טבעון. רחל חלר, קבוצת בארות־יצחק. אפרים אופמן, קיבוץ געש. נעמה גרינברג, מושב צפריה 89. אילת יהב, אליהו חכים 4, חיפה. מנחם גרטלר, הרב עוזיאל 37, ירושלים. שרה קומר, עוזיאל 18, רמת־גן. יעקב שרון, עין השופט. ח. קלינסקי, חלר 14, ירושלים. לאה גולדשמידט, ויתקין 10, ראשון לציון.

מיהו מהו

מהי האמירה המסתתרת בחידה?

הפרס שיוגרל בין הפותרים – קלטת ששווייה 12 ש"ח

בואו חשבון

בפעולת הכפל שלפניכם הוחלפו הספרות באותיות. מצאו ערכה של כל אות והציבו את האותיות המתאימות במקום הספרות בשורה שלמטה. אם תפתרו נכונה תקבלו אימרה נאה.

```
      נ ס ו י
      י ו מ י
-----------------
ו ו ה ה ה ה
י ה י ל ה
ה ו א א י
ו ו ה ה ה ה
-----------------
ו א ל מ ס ס ש ה
```

האימרה: 60 09 25919
ב28 7904 83374ע
6גר126 7360.

הפרס שיוגרל בין הפותרים – שני ספרים מספריית "מעריב".

פתרונות

מיום 21.10.88

● **תשבץ** – 29) קרינולינה, 35) קרית מלאכי, 9) תל־קציר, 32) צפיחית.
● **מיהו מהו** – רוב מהומה על לא מאומה.
● **שבור את הראש** – אופקי: 1) חרים על נס, 5) ארצי, 7) רמש, 8) יתר, 9) נעלם, 11) אשכר, 15) פלס, 17) כרוזים, 18) אדר, 21) מגנט, 22) ברי, 24) מחמיר, 25) סדר היום. אנכי: 1) חלם, 2) יצוע, 3) עולם, 4) נביאת, 5) אמיר, 6) רשת, 9) נגיד, 10) ליף, 12) כמון, 13) נשמה, 14) חזיר, 16) לחם צר, 18) אימם, 19) רמב"ם, 20) טניס, 22) בבת, 23) ישו.

תשבץ

הפרס שיוגרל בין הפותרים – מחשב־כיס ששוויו 20 ש"ח וכן עשרה ספרים.

במשבצות הפסיפס שלפניכם יש לרשום מילים בנות ארבע אותיות, בהתאם להגדרות. המלים נשזרות האחת בשניה בכיוון השעון עליכם להחליט מהיכן תתחיל כל מלה.

הגדרות: 1) כינוי לקבר, 2) צורת הנדסית, 3) פרגול, 4) מנביאי תרי־עשר, 5) אישת משועבדת, 6) שוה־נפש, 7) מצע בתוך הנעל, 8) בריקדה, 9) גבוה, 10) עוף בניו־זילנד, 11) פרי טרופי, 12) כלי דישה פשוט, 13) מטעמים, מזונות, 14) אזרח, 15) שכחה, 16) חג מוסלמי, 17) תרופה, רפואה, 18) חודש עברי, 19) נאיבי, 20) צייר ספרדי, 21) וירוס, 22) חסר־דעת, 23) יונק מעופף, 24) שזולה, 25) משורר תימני, 26) קולגה, 27) מין תבלין, 28) מרווחות השמים, 29) שקט, דומיה, 30) שרפרף, 31) משורר, 32) גרם שמימי, 33) ארבע־כנפות, 34) מין דיו, "טוש", 35) תבשיל ירקות, 36) עיר בגליל, 37) צמחת מתחת לסלע, 38) צעיר ריקן וקל־דעת, 39) נביא, 40) עוף מים.

קית ריצ'ארדס,
האלבום החדש
"רכילות זולה" לא
עושה איתו חסד.

CAMEL

גלה את טעם ההרפתקה.

Discover the taste of adventure.

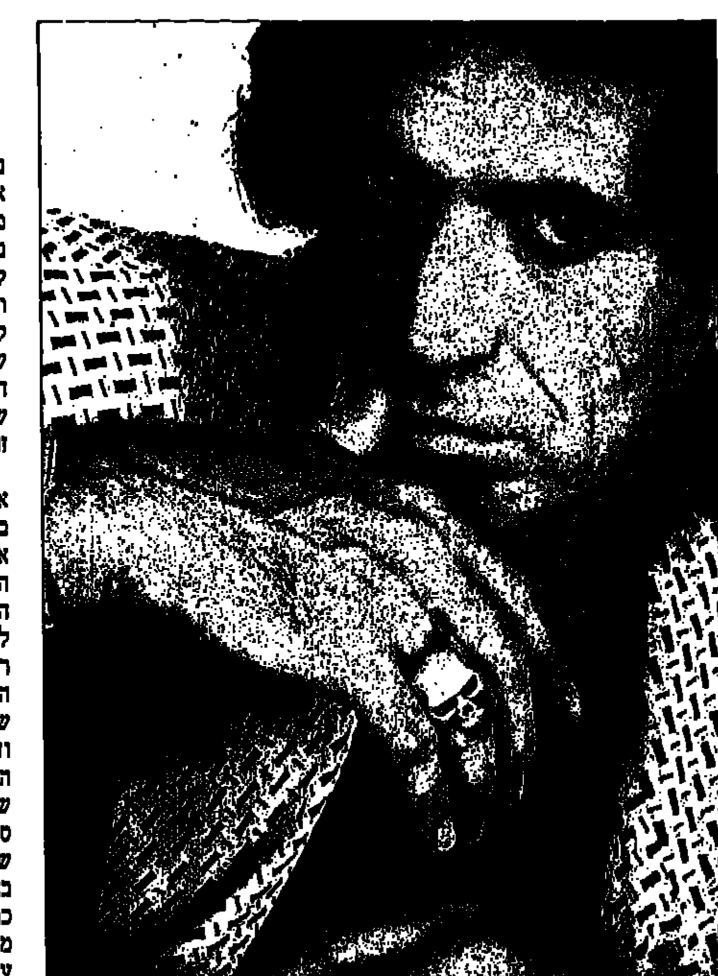
CAMEL FILTERS

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

(המשך מהעמוד הקודם)

"כשאני הולך ברחוב אנשים ממשיכים להציע לי סמים למרות שאני כבר לא משתמש בסמים קשים. הם מציעים לי את הזבל הזה וחושבים שזה ירשים אותי. אבל אני לא קונה ברחוב. אני מומחה לסמים ובגלל זה נשארתי בחיים. כשהקלטנו את 'אצבעות דביקות' הייתי כבר בהרואין, כמו שהעולם כבר. אני חושב שהייתי עמוק בסמים בגלל שלא היה לי חופש וזמן. אם היה לי זמן הייתי הולך ומתנקה וחי לי בשקט. אבל בעולם הרוק תמיד יש עוד סיבוב הופעות, עוד אלבום, ואתה לוקח. והראש שלך דפוק לגמרי ואתה לא יודע מה אתה עושה. חייתי ככה לפחות 10 שנים. אני לא רוצה להטיף לאף אחד. מי שרוצה שיקח. מי שהכי מעצבן אותי אלה הפושרים שמוכרים סמים לילדים. אלה נבלות אמיתיות. רק למבוגרים יש זכות להחליט בשביל עצמם. אבל למכור לילדים? זה גועל נפש."

ריצ'ארדס אף פעם לא ניזוק מהסמים באופן הרסני. אריק ברדון למשל, מלהקת "החיות", לקח פעם אל.אס.די ושקע שנים בטריפ צבעוני. "אני יודע שזה מה שקרה לברדון, אבל לי אף פעם לא נגרם נזק מוחי ואני לא מצטער שלקחתי סמים. היו לי הופעות נהדרות תחת השפעת סמים. אחת באוסטרליה בשנת 1973. למחרת הקשבתי להקלטה. ניגנתי שם נהדר. סמים הם דבר משעשע. הנורא הוא שאנשים מתמכרים להם. מעולם לא דחפתי מישהו לסמים או הכרחתי מישהו לקחת. להיפך. כשהיה לי סם טוב שמרתי אותו לעצמי. היי בנאדם, אני אנוכיי טוב, לפעמים אם החברים בלהקה ביקשו, נתתי להם, אבל לא עשינו מזה עניין גדול. שוב, סמים לא היו אף פעם בעיה בשבילי. אפילו למדתי סקי כשהייתי מסטול".

"אם היה לי זמן הייתי הולך ומתנקה מסמים וחי לי בשקט. אבל בעולם הרוק תמיד יש עוד סיבוב הופעות, עוד אלבום, ואתה לוקח. והראש שלך דפוק לגמרי ואתה לא יודע מה אתה עושה".

חיי ההוללות של ריצ'ארדס, נשים וסמים, היו חלק בלתי נפרד מהתדמית הכללית של "הסטונס", הילדים הרעים של בריטניה, הנגטיב של הביטלס. בזמן שהמימסד הקיא מהם, הנוער אהב אותם. כי "הסטונס" דיברו בגובה העיניים. שרו בשפת הרחוב. ניגנו רוקנרול כמו שצריך. ריצ'ארדס אמר פעם שרוקנרול מתחיל מהחזה ומטה. המטרה להזיז אותך. לרגש אותך.

הילדים שלו ראו אותו ברגעים הכי קשים, בעת שאחז במחט והזריק סמים לוורידים. "בני מארלון דאג לי כשהשתמשתי בהרואין ברתובות. הוא היה אז בן שבע. הוא ראה הכל. זה לא עניין גדול בשבילו. הוא קיבל את זה כדבר שאבא עושה. אנחנו ביחסים נפלאים ואוהבים אחד את השני", אומר ריצ'ארדס ומוסיף שהבן אוהב כמה טיפות של שמפניה פה ושם. יש עתיד.

הבת לעומת זאת גדלה אצל הסבתא. "בימים הרעים שלי, כשהייתי מפוצץ מסמים, לא רציתי שהיא תעבור מה שמארלון עבר. אמא שלה ואני הגענו כל יום לבית־משפט והעדפתי שהיא תגדל אצל אמא שלי. יש לי עוד שתי בנות מפטי. אחת תהיה כנראה רקדנית, השניה מתאגרפת... או מהנדסת".

כמעט כצפוי, החלק העסיסי בראיונות איתו טעון ביחסים בינו לבין מייק ג'אגר. מאבק על שלטון. מי ינהיג את הלהקה. היחסים ביניהם מזכירים את הסיפור של לנון ומקרתני. ג'אגר אמר לפני שנתיים: "אני כבר לא בן 19. האבנים המתגלגלות זה לא כל החיים שלי". ריצ'ארדס הרגיש פגוע. ב־1976 אמר ריצ'ארדס על ג'אגר: "אני לא חושב שזה מתאים לג'אגר לקנא ולהסתכל כל הזמן מה עושים כוכבי פופ אחרים, למשל איך הם מתלבשים, וכל הזמן לנסות לחקות אותם, כשמייק רחוק ממוסיקה הוא מסתכל על עולם הרוק כמו תשדיר פרסומת וזה חבל. יש בינינו יחסי אהבה־שנאה. אנחנו הרי מכירים מגיל חמש. גדלנו יחד. הוא חבר שלי אבל אם אני שומע משהו שאני לא אוהב אני נלחם בזה. הדבר הכי חשוב לי בעולם זה איך הלהקה נשמעת. ואני יודע איך היא צריכה להשמע. אני לא מתחרה בו למרות שהוא חושב שאני כן. אני רק שומר על הלהקה. זה התפקיד שלי".

ב
ראיונות מורל 88, ריצ'ארדס מוסיף עוד כמה פרטים. "היתה תקופה שקראתי לו ברנדה. כשהייתי בצרפת ראיתי על תיבת דואר את השם 'ברנדה ג'אגר'. אז קראתי לו ככה. הוא עבר אז על אלבום סולו כשאנחנו היינו באולפן על האלבום "עבודה מלוכלכת". זה הטריף אותי. הוא לא היה צריך להיות באלבום אם הוא לא רצה. כמעט הרבצתי לו באותה תקופה. למרות הכל אני אוהב אותו. הבעיה שלו שהוא כל הזמן מבוהל. אם אתה מייק ג'אגר אתה לא צריך לדאוג כל הזמן לשם שלך. תמיד ידענו שלא להחשיב את עצמנו יותר מהלהקה והוא עשה זאת באלבום האחרון.

"בהופעות שלו ביפן הוא שר שירים של הסטונס. זה היה מאוד טפשי ומצער מבחינתו. אם יש לך שני אלבומים תשיר מהחומר שלהם ולא שירים שלנו. אל תעמיד פנים כאילו אתה סולן בלי להקה, עולה על הבמה עם שתי תתיכות שמנענעות את הישבן. זה הטריף אותי. עכשיו, כשאני מוציא אלבום הסולו, הוא מצלצל אלי ומבקש שנחזור ונעבוד יחד כלהקה. אמרתי לו, 'מה אתה מנסה לעשות, לדפוק אותי?' יש לו תסביך. הוא רוצה להתחרות במייקל ג'קסון ופרינס. למה הוא לא יכול להתגבר בכבוד כשמאחוריו קריירה של 25 שנה עם הסטונס. אז הוא הולך ועובד על גימיקים. זה עצוב".

בזמנו חשב ריצ'ארדס שג'אגר הוא בן זונה ואף אמר זאת. הוא צירף אליו את רון ווד כדי להתנגח ראש בראש עם ג'אגר. ווטס וויימן עסקו כל אחד בתחומו. ווטס, שתמיד ברח מהתדמית של כוכב רוק, החל לנגן בהרכב ג'אז וביג בנד. ויימן המשיך לצוד קטינות. ריצ'ארדס אמר בזמנו על ויימן: "הזהרתי אותו שלא יתעסק עם קטינות כי הן רוצות לשכב איתו בגלל שהוא אבן מתגלגלת. אבל הוא לא שמע. הוא המשיך עם זה. הבעיה היתה שככל שהוא מתבגר הן נעשות צעירות יותר. זה מפחיד".

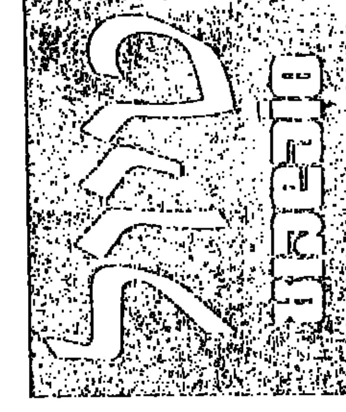
גם על בראין ג'ונס, שהלך לעולמו, אין לריצ'ארדס מלים טובות, וזאת בלשון המעטה. ג'ונס, שהיה מופרע אמיתי, נהג להכות נשים והוביל את התהלוכה הניהיליסטית של "הסטונס". הוא היה האבן היפה בלהקה ואף ניסה, ללא הצלחה, להיות המנהיג שלה. ריצ'ארדס וג'אגר חשבו אחרת. הם הכניסו אותו לצוואר בקבוק ותקעו אותו שם. הוא עזב את הלהקה באמצע 1969 וזמן קצר אחר־כך מצאו אותו בבריכת השחיה שבביתו, ללא רוח חיים. היו שטענו שלקח מנה מופרזת של הרואין, סברה שהתקבלה בטבעיות. אחרים טענו שהתאבד כיוון שלא מצא את מקומו באבנים המתגלגלות. האמת, כמו תמיד, כנראה מצויה בתפר שבין שתי הגירסות. מכל מקום, קשה היה לראות סימני עצבות גדולים על פניהם של ג'אגר וריצ'ארדס.

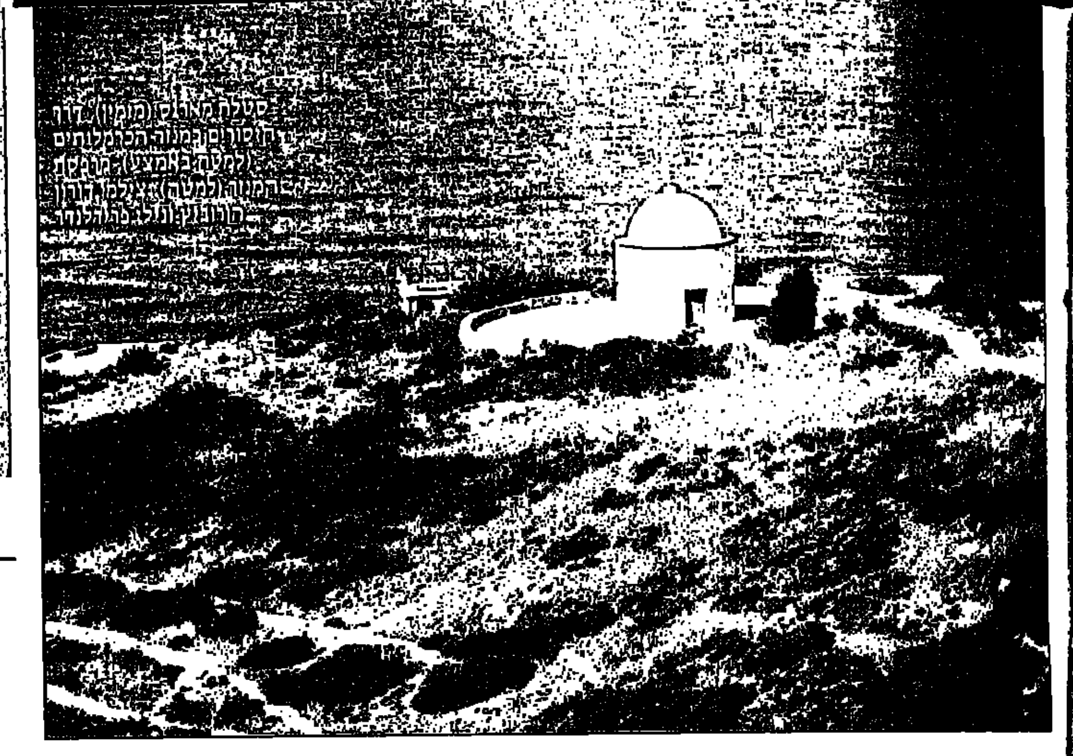
"לא תמצא מישהו שיאמר מלה טובה על בראין. הוא היה טיפוס מאוד לא נעים. כל הזמן היה בהאנג־אפ. הוא רצה להיות כוכב. תראו," אומר ריצ'ארדס, "יכולתי לומר שבראין היה נורא בסדר ונורא כאב לי שהוא מת, אבל האמת היא שהוא לא ידע איפה לתלות את עצמו, אז הוא הטביע את עצמו. לא הופתעתי מכך בכלל. היו בינינו הרבה מריבות. הנתק הסופי ארע במרוקו כשלקחתי לו את האשה. הוא נהג להרביץ לבחורות ולא שם זין על אף אחד. היו לו הרבה נשים. הוא עשה להן ילדים ואחר־כך עזב אותם. אני חושב שהיו לו לפחות חמישה ילדים. היה לו פה מלוכלך והוא התנהג אליהן בגסות. הוא רצה להיות הבוס. חיינו עם המפלצת הזו יום יום וזה היה קשה. אני חושב שהוא לא ציפה לחיות הרבה. הוא היה מהטיפוסים שאמרו עליהם שהם לא יגיעו לגיל שלושים." וג'ונס אכן לא הגיע.

קית ריצ'ארדס כבר בן 45. מדי פעם הוא מתארח אצל אמנים שונים (ארתה פרנקלין, טום וייטס). הוא חייב לנגן. הוא היה אחד מאלה שהשיבו בגדול את הכבוד הנשכח של צ'ק ברי, מורו ורבו. הוא הושפע מאוד מברי וגם מג'רי לי לואיס, אוטיס ראדינג ועוד אמני בלוז וריתם אנד בלוז. ריצ'ארדס כבר לא ילד, אבל הוא לא איבד את האנרגיה והחיספוס שליוו אותו ואת עולם הרוק במשך למעלה מ־25 שנה. יש לו עדיין תדמית של "קול". הוא עדיין נחשב לאחד הגדולים על הגיטרה. עדיין עם טבעת הגולגולת על האצבע. פעם הלך עם מדליון בצורת כפית קטנה, שבה טמונה מנת הרואין.

הוא מאוד רוצה לצאת לסיבוב הופעות עם "הסטונס". חושב שזו הדרך היחידה לקיים להקה. זו אחת הסיבות שרב עם ג'אגר. בעקבות האלבום "עבודה מלוכלכת", רצה ריצ'ארדס שהאבנים יתגלגלו לסיבוב חדש. חלומות? אין לו עוד הרבה מה להגשים. "אולי לבקר ברוסיה", הוא מסנן.

"ומסיבות? אתה עוד בעניין הזה?" שואלים אותו. ריצ'ארדס לוקח את העשן עמוק לריאות ופולט כבורך אגב: "תראו, זה לא כמו פעם, אבל אתם יודעים איך זה, אם יש מסיבה אני מציץ... מביא סטריאו ומרים את המסיבה. ומי שנכנס יודע שאפשר לשמוע אוטיס רדינג ולשתות הרבה אלכוהול." ■

מאת נילי פרידלנדר

85. אל ארץ סטלה מאריס

ט
יול קצרצר בתוך עיר עם טעם של אי יווני וחורשת אורנים איטלקית ממול. מקום מיוחד שבו הר הכר־מל נוגע בחוף הים, ליד המגדלור של "סטלה מאריס" – כוכב הים.

כוכב הים נמצא בתוך העיר חיפה, על אדמות ששייכות למינזר הכרמליתים, וזה הייחוד של המקום. פינה מובלעת ופתיחונית בתוך ערי השיכונים וכמו חצי אי מוקף ים כחול עמוק. טיול שמתאים לימי הסתיו והחורף עם הש־קיעות הצלולים והשקיעות שמתמשכות עשרה, מתחת לכנסיה קטנה ומעוגלת שמתגלה מעל הים. סתם הליכה קצרה בתוך העיר שפתאום זורקת אותך למ־חזות הבלתי נגמרים של מפרץ חיפה והרי הגליל המערבי, עד ראש הניקרה מצד אחד, והים עד אופק בצד השני מטה למערב.

זהו, טיול אל השפיץ של הכרמל, אל ארץ סטלה מאריס.

• שקיעות

יפה כאן תמיד. אם תופשים שעה פנויה ביום חול זה יופי. הכי יפה לעשות את הטיול לכנסיה הקטנה והעגולה, ולס־לולים שלאורך השביל, בשעות השקי־עה אחרי הצהרים.

• אל הכנסיה הקטנה והעגולה

ממגרש החניה יורד שביל מסודר מאוד עם סידרה של שלוש מדרגות־אבן, פה ושם, אל הכנסיה והמרפסות שלידה. זהו זה. ואם רוצים כושר יורדים בשביל הנוח ובמדרגות עד למערת אליהו. עם כל המנוחות והסתלבט בדרך זה טיול של שעה. אם יורדים למערת אליהו, לדאוג שרכב יאסוף אתכם למטה ליד המערה, בכניסה לחיפה מכיוון ת"א, בתוך ההר. בימי חול יש אוטובוסים לעיר.

• בוסתן צעיר

לאורך כל השביל יש בוסתן צעיר שוט־עו הנזירים: עצי חרוב, גפן, תאנה, רי־מון. חורשת אורנים עם רווחים בין הע־צים. מדרגות־אבן אחדות. ספסלי עץ. הירידה מתונה ולא להתעצל. מתחת לכנסיה הקטנה יש שתי מרפסות על גג של עמדות מימי מלחמת העולם השניה ומה שרואים משם שווה את ההליכה. בשביל המתון והמדרגות אפשר להמ־שיך לרדת למערת אליהו, אבל לא מר־כרחים. בדרך חזרה שעולה לכיוון מגרש חניה יש מבט יפה על שדרות הדקלים וכיפת הכנסיה של מנזר הכרמליתים, שמבצבצת מעל האורנים והדקלים. ממש קטע שמזכיר טיולים אחרים – בטוסקאנה שבצפון איטליה, בתורכיה או ביוון. כשעולים, רואים משמאל את הארמון שנבנה כאן ב־1821 על־ידי עבדאללה פחה, מצרי ששלט מטעם התורכים על האזור. עליו המגדלור וכי־ום זהו שטח צבאי.

• אל מערת אליהו

הזריזים יורדים מכאן אל מערת אליהו. מערה קדושה ליהודים, לנוצרים ולמו־סלמים. אליהו הנביא, מר אליאס, אל תא'דר (תירוק), הוא הקדוש היחיד באי־זורנו שנערץ על בני שלוש הדתות הג־דולות כאן ולמי שמאמין בקדושים, הוא היחיד שיוכל לעזור לנו.

• מנזר הכרמליתים

ממגרש החנייה חוצים את הכביש ועוב־רים לביקור קצר בכנסיה הכרמליתית ובמוזיאון הארכיאולוגי הקטן שבו מוצ־גת כף רגל ענקית של פסל רומי. המנזר עתיק מאוד. פעמים אחדות נהרס והב־ניין הנוכחי הוא משנת 1827. בכניסה מציבה לזכר החיילים הצרפתי־ים שנפוליון הוביל אותם למות בארץ ישראל וכתובת לאטינית עם קינת דוד על יהונתן. מהכניסה הולכים לכיוון שער ברזל גדול, לחצר המנזר שעליו כתוב שזהו שטח פרטי.

• דרך היסורים

השער נראה סגור אבל אם נוגעים בו קלות והוא נפתח סימן שאפשר להיכנס לחצר עם המרפסות מעל מפרץ חיפה ולערוך טיול סתלבט בחורשת האורנים מעל המפרץ. זהו שביל שעשו הנזירים וקראו לו "ויה דולורוזה" על שם דרך היסורים של ישו. ציורים על אריחים ספרדיים ישנים מסמנים את הכניסת לדרך ואת התחנות שלה. הולכים בשביל רחב בחורשת האורנים עם מבט על הים והמפרץ ואפשר לת־פוש פה שלווה ולגנוב רבע שעה של שקט ומרחב מעל המפרץ. והעיקר להי־ות פה בשקט, להתנהג בנימוס ולא להשאיר סימנים.

• איך מגיעים?

מהכניסה לחיפה: פונים ימינה לדרך אלנ־בי ונוסעים ישר עד לצומת שדרות רוט־שילד, שמובילות לבת־גלים. פונים בצו־מת ימינה ואחרי מטרים אחדים חותכים מיד ימינה ועולים בדרך סטלה מאריס בין האורנים עד למגדלור. לידו, יש מג־רש חניה.

מהדר הכרמל: נוסעים בשדרות הציונות ליד הגנים הבהאיים. ממשיכים ישר בצומת לרחוב שאול טשרניחובסקי ופו־נים בצומת ימינה עד למגדלור. כשפונים בצומת שמאלה מגיעים לכביש חיפה־תל־אביב.

ממרכז הכרמל: נסיעה בשדרות הנשיא ופניה שמאלה לרחוב שאול טשרניחו־בסקי בכרמל הצרפתי והמשך ימינה למ־גדלור של סטלה מאריס.

באוטובוסים: מהעיר אוטובוס 26, ממר־כז הכרמל: אוטובוס 31, רק בימי חול. בשבת: אוטובוס 21 למרכז הכרמל. מה־מרכז במונית או במכונית פרטית. ברגל זה רחוק.

אוכל: הכי מומלץ לרדת בדרך סטלה מאריס, לפנות ימינה לרחוב הגפן ולרדת במושבה הגרמנית (שדרות בן־גוריון) לפנות מיד ימינה לדרך אלנבי, מיד ימי־נה (רחוב רוטברג) ומיד שמאלה לרחוב איזן ושמאלה למגרש חניה (מימין). מכ־אן יורדים שוב לדרך אלנבי ובפינת שד־רת הציונות יש פינת פלאפל ועשרות קערות סלטים נפלאים ומיוחדים בסגנון חיפה והגליל. גם בשבת. ממול יש קונ־דיטוריה מזרחית מעולה, וחנויות מל־אות כל טוב שפתוחות גם בשבת.

איש ציבור, בגילי, הוא אדם שעיקר עתידו מאחוריו

חיים צדוק: "גם בגיל צעיר לא הייתי חולם חלומות ומתכנן עתיד רחוק".

איש ציבור, בגילי, הוא אדם שעיקר עתידו מאחוריו. אני לא מצפה לשום טלפון. ברור לי ששום התרחשויות חדשות מסעירות, דרמטיות, לא אמורות להתרחש. ולא קשה לי עם הידיעה הזאת. צריך להפיק את המקסימום והאופטימום מכל רגע ובכל גיל. גם בגיל צעיר לא הייתי חולם חלומות ומתכנן עתיד רחוק. תמיד היתה זו הליכה צמודה משלב אחד לשלב הבא. מלימודים לעריכת דין, מעריכת דין לפוליטיקה, מפוליטיקה לכנסת, מהכנסת לממשלה, מבלי שבראשית דרכי תיכננתי להגיע לכהונת שר המשפטים. אני חושב שבסך הכל חיו לי ויש לי חיים טובים. אני עושה מה שאני רוצה ואוהב לעשות, ובדרך כלל עושה את זה טוב.

העבודה היא מרכז החיים שלי. קשה לי לתאר את עצמי לא עובד. אינני יודע למה הייתי מקדיש את הזמן אילו היו לי פתאום שנתיים חופשיות לגמרי. אילו היית שואלת אותי לפני 20־30 שנה, יתכן שהייתי רוצה לבלות שנתיים באוניברסיטה גדולה, בעלת מעמד עולמי, הארווארד, ייל, קיימברידג', אוקספורד. זה דבר שאיננו אקטואלי היום ואולי אף פעם לא היה אקטואלי, אלא משאלת לב בלבד. כי בעצם, נפשית, מעולם לא הייתי מוכן לניתוק מהעבודה ומהארץ לתקופה ממושכת.

הגעתי למקצוע שלי בגלל תנאים אובייקטיביים; כשהחלטתי ללמוד, בחרתי בביה"ס המנדטורי למשפט בירושלים מפני ששם ההרצאות בערבו בערב וביום יכולתי לעבוד לפרנסתי, בראשית הדרך כפועל בניין. מעולם לא הצטערתי על בחירת המקצוע. עריכת דין היא מלאכה שבה אתה לא חוזר ומייצר אותו מוצר. כל תיק, כל נושא, הוא דבר בפני עצמו. אתה מטפל במיגוון גדול של עניינים, ולכל תיק שקיבלת על עצמך, אתה צריך לתת את מלוא תשומת הלב, כל מה שיש בך.

היום, אשתי ואני לבד בבית. הבנות גדלו ונישאו אבל הקשר נשאר הדוק, גם עם הנכדים. אני משוחח איתם הרבה ומנסה להתעניין, לא תמיד בהצלחה, במה שהם מתעניינים. הנכד הבכור השתחרר מצה"ל והתחיל ללמוד משפטים. שמחתי כשבא אלי מיוזמתו לדבר על תוכנית הלימודים. אין לי הרגשה שסיפקתי את תקופת הילדות של בנותי. אני חושב שיש לי ולכל אחת מבנותי הרבה נושאים לשיחה. אני אפילו מעז לחשוב שהקניתי להן כמה ערכי יסוד שמלווים אותן עד היום. יהדות, אורחות טובה, יושר אישי, ולא חשוב מה מקצועך – שמה שאת עושה את צריכה לעשות הכי טוב שאפשר.

כאן, בספריה הזאת, בבית, כמעט אין ספרי משפטים. את הספרות המקצועית אני מחזיק במשרד. פה ישנם ספרי קריאה וספרי עזר שאני מעיין בהם תוך כדי קריאה או כתיבה. מילונים, אנציקלופדיות, ספרי יסוד, פירושים. נניח שתוך כדי קריאה אני נתקל במלה שמשמעותה לא לגמרי ברורה לי, לא אנוח ולא אשקוט עד שארד לשורש משמעותה במילון, בתנ"ך, במקורות. יש לי צורך ורצון לדעת את המשמעות המדוייקת של כל דבר.

אני קורא קצת סיפורת בעברית ובאנגלית וכו ספרות משפטית, לא רק בתחום הפרקטיקה היומיומית של עו"ד ישראלי אלא גם בתחומים יותר רחבים כמו משטרים, משפט קונסטיטוציוני, ספרים העוסקים בתפר שבין פוליטיקה ומשפט. אני קורא ספרות פוליטית ישראלית ועולמית, ומשתדל לקרוא כל ספר רציני המופיע בנושא הסכסוך הישראלי־ערבי. הספרים האחרונים שקראתי היו ספרו של עמוס אילון, "הבט אחורה בבהלה מסויימת" ו"רומן רוסי" של מאיר שלו. ספר שבעיני הוא מהחשובים שנכתבו לאחרונה בשפה העברית. אבל אני ככר אמרתי יותר ממה שבדרך־כלל אני מוכן לספר על הרגלי הקריאה שלי. הרי קריאה היא חוויה אינטימית.

תופשות אני מעדיף לבלות באירופה או בארה"ב. קשה לי להיות בארץ שאינני מכיר את שפתה, במקום שאינני יכול לקנות בו בבוקר את העתון המקומי. יש לי צורך תמידי לדעת מה קורה, לא להיות מנותק. וזה מגביל אותי לארצות דוברות אנגלית וגרמנית. אני יצור עירוני. עיר גדולה ויפה מעניינת אותי יותר מאשר נוף נהדר. אני לא מתנזר מנופים ואוהב לטייל, אבל הנטיה היא לאווירת ערים גדולות ולאטרקציות שלהן. מוזיאונים, תערוכות, כנסיות, תיאטראות.

בארץ, מחוץ לחנויות ספרים, אינני הולך לקניות. זה נראה לי כבזבוז זמן. בחו"ל אני הולך ברצון לקניות יחד עם אשתי. שם איכשהו זה חלק מהחופשה. אני מאוד אוהב את ניו־יורק ולונדון, לטייל ברחובות, להרגיש את הדופק של העיר. גם בארץ אני הולך הרבה ברגל, כאן, בשכונה.

פעמיים ביקרתי בפולין, בכל פעם עם אחת הבנות. עשיתי זאת בשבילן לא פחות מאשר בשביל עצמי. לבקר בפולין זו חוויה קשה, אבל לא הייתי מוותר עליה וגם בנותי לא. אם כי כל אחת מהן מנהלת אורח חיים חילוני לחלוטין, הביקור הזה העמיק את הזיקה היהודית שלהן. מהרקע החסידי בו גדלתי לא נשאר דבר באורח חיי. אני מנהל אורח חיים חילוני, ולא שיניתי אותו גם בזמן שכיהנתי כשר הדתות. מה שנשאר זה תודעה עמוקה של היותי יהודי כאבן היסוד של הישות שלי, שהיא יותר חזקה מכל מיני זהויות ומושגים שאדם רוכש במרוצת חייו תוך כדי לימוד, קריאה ופיתוח עצמי. כמו למשל ציונות, ישראליות, זהות פוליטית, השקפת עולם ליברלית־מערבית. עדיין היסוד האיתן הוא היותי יהודי.

בשנים האחרונות חל כירסום רציני בזכויות האדם בישראל, וזה מדאיג אותי מאוד. לשלטון הישראלי המתמשך בשטחים יש השלכות חמורות על שלטון החוק במדינה. בשלטון ישראל יש שתי טריטוריות. האחת, בגבולות הקו הירוק, דמוקרטיה עם בתי־משפט בלתי־תלויים, כנסת, הצבעה וכל הסממנים של מימשל דמוקרטי חופשי. בטריטוריה השניה יש שלטון כפוי על התושבים, שאין להם זכויות פוליטיות או אפשרות להשפיע על מהלך העניינים. בטריטוריה הזו יש גם אוכלוסיית מתנחלים, ולכן נוצר מצב שבאותו שטח קיימות שתי מערכות חוק ומשפט. אין שיוויון בין המעמד והזכויות של הפלסטינים והמתנחלים. מושגי זכויות האדם בשטחים מעוותים, וזה לא יכול שלא לחלחל לתוך גבולות הקו הירוק ולכרסם ביסודות המשטר הדמוקרטי אצלנו.

בישראל מתפתחת אידאולוגיה האומרת שישנם ערכים שהם מעל לחוקי המדינה, ערכים המצדיקים מרי, התמרדות, אי ציות לחוק. יש המטילים ספק בסמכותה של הממשלה החוקית, הנבחרת, להחליט על ויתורים טריטוריאליים. ומהצד השני, תנועה כמו "יש גבול", אני יכול להבין לרוחו של אדם שמטעמי מצפון מסרב למלא פקודה כשהוא מגיע למסקנות הנובעות מזה ומוכן לשאת בתוצאות. אבל יש סכנה בתנועה המטיפה לאי ציות לפקודות חוקיות.

ובמישור אחר, אחד הדיינים הרהיב עוז בנפשו לומר שהכנסת כמחוקק אינה קיימת בשבילו, שאין תוכה לציית לחוק, ויש אפילו חובה להפר את החוק כשהוא נוגד את ההלכה. אחד הגילויים הבולטים הוא ארגון הטרור היהודי והתנועה למען שחרורם, שהתחילה עוד במהלך המשפט. מאחורי התביעה לחון אותם לא עמדה תנועה של כתות שוליים בציבוריות הישראלית, אלא אחת משתי המפלגות המרכזיות. המיתקפה הזו על שלטון החוק נהדפה, אבל הסכנה לעתיד – קיימת.

ראיינה: נורית ברצקי
צילום: שמואל רחמני

חיים צדוק

עורך־דין

יליד גליציה (1913), עלה ב־1935, למד באוניברסיטת ורשה (פילוסופיה ויהדות) ובביה"ס למשפטים בירושלים. בין שאר תפקידיו הציבוריים היה משנה ליועץ המשפטי לממשלה, חבר הוועדה המייעצת של בנק ישראל, יו"ר הועה"פ של האונ. העברית, ח"כ, יו"ר ועדת הכנסת וועדת חוץ ובטחון של הכנסת, שר המסחר והתעשיה (65־66), שר המשפטים (74־77) ושר הדתות. חבר הוועדה המדינית של מפלגת העבודה, יו"ר הוועד הפועל של אוניברסיטת בן־גוריון. נשוי, אב לשתיים, סב ל־6. גר באפקה.

במה השתנת בשנים האחרונות? אני חושב שנעשיתי יותר סובלני לחולשות של אנשים.

מה הולך לך קל ועל מה אתה צריך עדיין להאבק? שום דבר לא הולך לי קל. לעולם אינני שבע רצון במאה אחוז ממה שעשיתי. תמיד יש לי הרגשה שאפשר היה לעשות עוד יותר טוב.

מה מניע אותך? קומבינציה של שני דברים: הרצון להשפיע והאמביציה להתקדם.

מה מביך אותך? חנופה, אבל עוד לא נתתי סטירת לחי לאף אחד על חנופה.

על מה אתה מתחרט? שאין לי יותר מאשר שתי בנות.

במה אתה גאה? אני שבע רצון מהאופן בו מילאתי את תפקיד שר המשפטים, בעיקר כשהיו חקירות נגד אנשים בעלי מעמד ציבורי, כולל חברי מפלגתי. למרות הפיתויים והלחצים עמדתי על מיצוי החקירה והדין על יסוד העקרון של שיוויון הכל בפני החוק. אני גאה שלא היססתי לצאת בביקורת פומבית חריפה, גם נגד מנהיגות מפלגתי, בעניין החנינה של ראשי השב"כ.

מה נותן לך תחושת בטחון? העיסוק בדברים שאני אוהב לעשות ועושה אותם טוב.

מה מערער את בטחונך? כשאני מרגיש שבדבר כלשהו שעשיתי, לא הייתי ברמה אינטלקטואלית שמניחה את דעתי.

מה מקומם אותך? התנשאות, ראוותנות, יחס בלתי אנושי לאדם כלשהו.

מתי אתה כועס על עצמך? כשמשהו שעשיתי, במערכת יחסים עם אדם אחר, נראה לי קטנוני.

על מי צר לך? על אנשים שיש אצלם פער גדול בין האמביציה לבין היכולת ושחיים בתיסכול, מפני שאין להם שום סיכוי לגשר על הפער הזה.

את מי אתה מכבד? אנשים בעלי רמה אינטלקטואלית גבוהה, יושר אינטלקטואלי ואישי, ותעוזה.

במי אתה מקנא? באנשים שרמתם האינטלקטואלית עולה על שלי ותעוזתם גדולה משלי.

על מה קשה לך לסלוח? על מעשים לא הגונים.

על מה קל לך לסלוח? אינני נוקם ונוטר, סולח בקלות על הרגזות, עובר על דברים לסדר היום, אבל כשמתברר לי שמדובר באופי פגום, בדגם התנהגותי לקוי, הרי זה סוף מערכת היחסים.

מה קושר אותך לאנשים? הלך מחשבה משותף, לאו דווקא השקפה משותפת.

מי השונאים שלך? אינני חושב שיש לי שונאים. אני משער שאינני אהוד על אנשים שקשה להם לשמוע דעה חולקת.

אילו אנשים שפגשת הרשימו אותך במיוחד? בן־גוריון.

מה אתה שונא לעשות? לשמחתי, הגעתי למצב שבו אני יכול להרשות לעצמי לא לעשות דברים שאני שונא.

באיזה מצב אתה שונא להימצא? כשאינני חופשי בשליטה על גורלי או מעשי, כשכוחות שמחוצה לי מאלצים אותי לנהוג כך ולא אחרת.

מה עקב אכילס שלך? לעתים אינני שבע רצון מעצמי מפני שבמצבים מסויימים לא גיליתי נחישות מספקת.

מה מעצבן אותך? אריכות דיבור מעבר לדרוש להבנת עניין. זו תכונה הגוברת עם הגיל, ואני כל הזמן מזהיר את עצמי שלא לחטוא בזה. ייתכן שלא תמיד אני מצליח.

מהי בעיניך אשה יפה? החן, הקסם האישי וחוש הומור חשובים בעיני יותר מהיופי הקלאסי.

מהו ישראלי בעיניך? סלט ירקות.

מה אתה שונא בארץ? את הצעקנות והלכלוך. מישהו אמר שהרמה התרבותית של עם נמדדת במידת הנקיון של בתי שימוש ציבוריים. מבחינה זו אנחנו בשפל המדרגה.

מהו זכרון הילדות החזק שלך? מות אבי, כשהייתי בן חמש.

מה קיבלת מהבית? מאמא – את התיאבון ללמוד.

מי היו גיבורי ילדותך? בילדות המוקדמת – הרבי מבעלז, בתקופת ההתבגרות – א.ד. גורדון.

איזה ספר השפיע עליך בנעוריך? המניפסט הקומוניסטי וכתבי מרקס. זו היתה מעין התגלות תקופה מסויימת הרגשתי כאילו קיבלתי מפתח להבנת מהלך ההיסטוריה האנושית.

אילו החלטות משמעותיות קיבלת בחייך? לעלות ארצה, ללמוד משפטים, לחתור לחיים שהם שילוב של פעילות מקצועית ופעילות ציבורית.

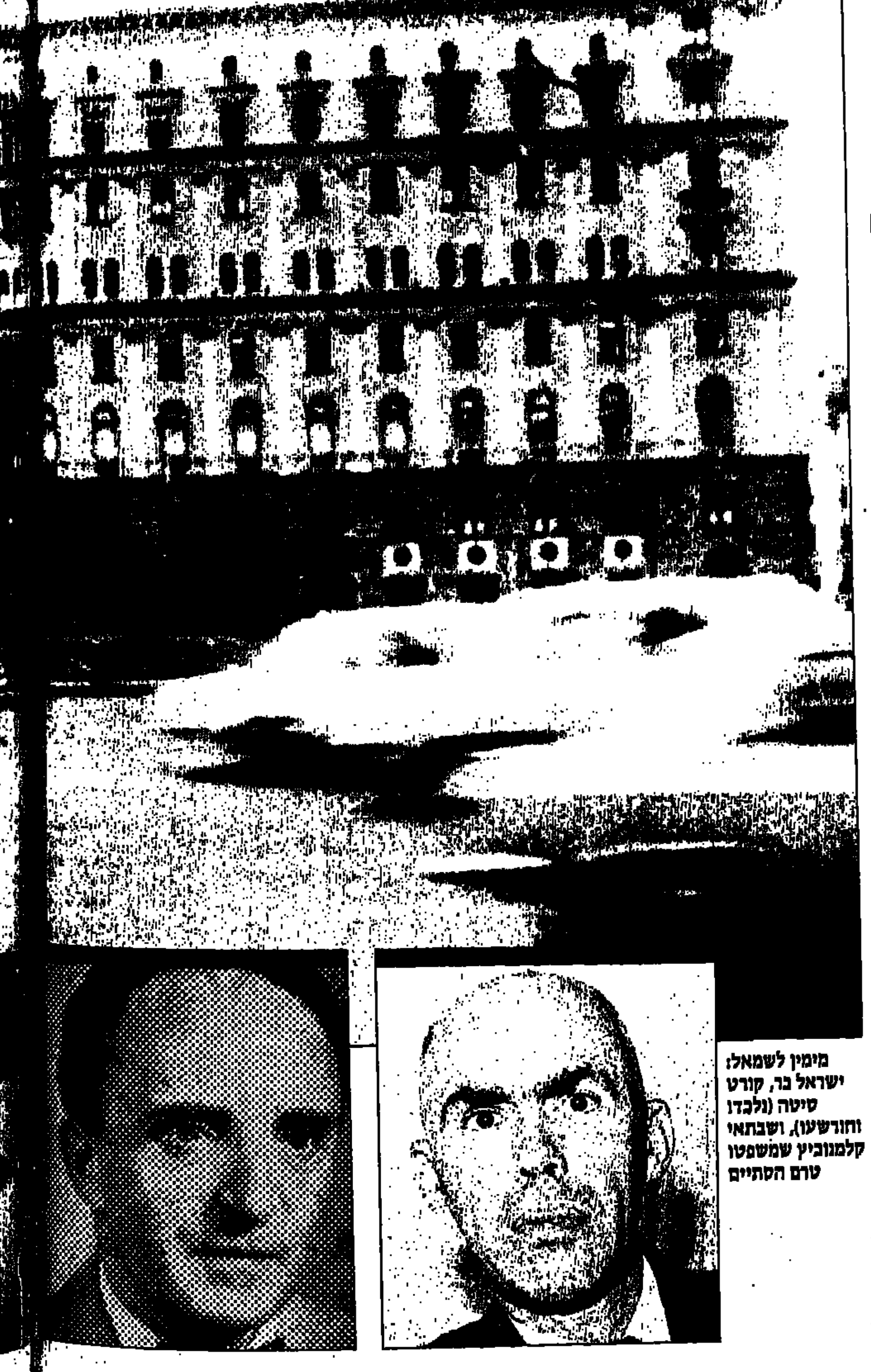
כמה היית רוצה לעבור על החוק? הדחף קיים אצל כולם, אבל קשה לי לראות את עצמי לא שומר את עצמי ועובר על החוק בעבירה שיש בה דופי מוסרי. החובה לציית לחוק נובעת מעין הסכם בין כלל האזרחים במשטר דמוקרטי: אם אני משתתף במשחק, אני צריך לקבל עלי גם חוקים שלא נראים לי.

איזה חוקים היית רוצה לשנות? למשל את החוק האבסורדי שאוסר על מפגשים פוליטיים עם נציגי אש"ף, או חוק הצנזורה על סרטים ומחזות.

האיש של ק.ג.ב. בתל־אביב

כבר עם לידתה של ישראל טווה סביבה הקרמל רשת ריגול מסועפת. טפח נוסף מעוללות "מלחמת המוחות" במזרח־התיכון נחשף ב"משרת חשאי", ספר חדש של עריק סובייטי. במסדרונות החשאיים של מטה הק.ג.ב האמינו: "מה שיקרה מחר בארה"ב ידוע היום בישראל". בספר אחר מתוארת פגישה מיסתורית בווינה בין "פאול" לאזרח קנדי, פרופסור ומרגל. הקנדי קיבל משימה חדשה וכתובת סתר ביפו העתיקה. הוא הצליח לצאת מישראל אך "שופר" באירופה, כנראה בסיוע המוסד. החשש הגדול בארץ: הפרפרות השקועות בשנת חורף ממתינות לשעת כושר.

מאת דני פנקס

מימין לשמאל: ישראל בר, קורט סיטה (נלכדו וחורשעו), ושבתאי קלמנוביץ שמשפטו טרם הסתיים

ב־1970, יום אביבי נאה, בשדה התעופה של וינה, עמד בתור לביקורת דרכונים אדם בן 50. הוא עמד בסבלנות. איש לא חשד בו. הוא נראה כפרופסור מכובד, שבא לשבוע נופש להשלים עבודת מחקר או להשתתף בכינוס מדעי. ואכן הוא היה כזה – פרופ' יו האמבלטון, בעל אזרחות כפולה קנדית־בריטית. השוטר החתים את דרכונו, גם בדיקת המכס עברה בלי בעיות והפרופסור פסע בניחותא מחוץ לבית הנתיבות וחיפש מונית.

עוד באותו יום, לאחר נקיטת אמצעי זהירות, נפגש עם אדם בשם פאול, איש מיסתורי, סוכן מנוסה של הק.ג.ב. מ"פאול" קיבל הנחיות לפעולה. על הכוונת – מדינת ישראל. "מוסקווה עשויה לאפשר הגירה מאסיבית של יהודים לישראל. מדובר במאות אלפים. הקרמל נזקק ברחיפות לאינפורמציה. ומה שיותר חשוב – מוסקווה רוצה לשתול מרגלים בישראל, לשלב אותם בעסקים כקרש קפיצה לעמדות מפתח", הסביר פאול.

הוא ביקש מסוכנו לברוק כמה זה יעלה לק.ג.ב. ומסר להאמבלטון שתי כתובות של סוכנים סובייטים במזרח־התיכון, שאליהם יוכל לפנות במקרה חרום. האחד התגורר ביפו העתיקה. השני במגזר בלבנון. לפני שנפרדו הזהיר פאול את האמבלטון: "היזהר מן המוסד הישראלי. היהודים פיתחו שרות ריגול מסוכן שאין דומה לו. למוסד יש כפי הנראה הידע טוב ביותר בעולם על ברית המועצות".

כעבור כמה חודשים, ביולי 1970, שוב נפגשו האמבלטון ופאול. הפרופסור הגיש דו"ח בן עשרה עמודים. הדו"ח נשלח למוסקווה ובק.ג.ב. התפעלו ממנו כל־כך עד שהגישו אותו לחברי הפוליטביורו. אל הדו"ח צרף האמבלטון "מדריך להקמת רשת ריגול סובייטית במדינה היהודית". באחד מביקוריו בישראל הלווה להאמבלטון גם המרגל המפורסם "אבל", על פי הידוע נפגש האמבלטון עם קולגות מן האוניברסיטה העברית, שארחו אותו לארוחת ערב במלון המלך דוד. ואז, בין מנה ראשונה לשניה, עלה הפתח של אחד המארחים. אדם זה, בעל רקע מודיעיני, תמה מדוע הגוי הזה מתעניין כל־כך בהגירה יהודית מברית המועצות. החשדות הועברו לידיעת "הגורמים המתאימים" והמוסד נכנס לפעולה.

על האמבלטון נכתבו כמה ספרים ופרשיה זו מתוארת בספר "30 שנים עם הק.ג.ב – חייו הכפולים של יו האמבלטון", פרי עטו של ליאו האיפס, ידיד נעורים של האמבלטון. השרותים החשאיים של ברית המועצות הקדישו תמיד תשומת לב מרכזית לישראל. עליית יהודים לישראל הקלה עליהם את המלאכה. במסווה של עולים חדשים ניסו להשתיל הפרפרות. כמה וכמה מרגלים נלכדו, אך בהחלט יתכן שאחרים ממשיכים בפעילותם, ואולי שקועים ב"תרדמת חורף" עד לקבלת ההוראה הסודית: "צאו מהמאורה".

האיפס מונה בין מקורותיו "מסמכים סודיים שנחשפו בחקירת האמבלטון, מסמכים וערויות שהוצגו במשפט (האמבלטון נלכד ונשפט בבריטניה), מידע שקיבל איש מוסד לשעבר, הכרות עמוקה עם האמבלטון ובני משפחתו, וחליפת מכתבים עם האמבלטון לאחר שדינו נגזר.

ב־1975 שוב הופיע האמבלטון בארץ. הפעם אין הוא פנים חדשות ולמוסד כבר יש תיק עבה אודותיו. אל האמבלטון מתלווה אחת "מחולשותיו", "גברת אוריינטלית". הזוג הגיע ב־8 ביולי, בטיסה מאתונה. שלושה שבועות בילו בארץ. באחד הלילות חזרו האמבלטון וה"אוריינטלית" למלון. האמבלטון המנוסה גילה שחיטטו בחפציו. על פי כללי החשאיות הזוג נפרד מיד. "האוריינטלית" טסה לפאריס, ואילו האמבלטון טס לאתונה. מדוע לא נעצר? יתכן שהיתה פאשלה של המוסד ואולי ביקש המוסד לעלות על עקבות מפעיליו. כך או כך ברכבת מאתונה לווינה פגש את לילי, נערה יוגוסלאווית בת 22, וחיזר אחריה. למחרת, כאשר שב למלונו, המתינו לו "שניים חמורי פנים". האמבלטון נפל בידי ה"קלס", שרות הריגול הנגדי של יוגוסלאוויה. אך עוד באותו ערב הועלה לרכבת לאוסטריה. האיפס טוען שיתכן ש"שיפורו" נעשה לבקשת המוסד. אם כך היה זה היה שיתוף פעולה מוזר ביותר בין השרותים החשאיים של ישראל יוגוסלאוויה.

האמבלטון הוזמן למוסקווה ושם זכה בכבוד גדול (את עיקר הנזק גרם כאשר עבד חמש שנים במטה נאט"ו בפאריס) ואפילו נפגש עם יורי אנדרופוב, ראש הק.ג.ב. לאחר שהאמבלטון הורשע באולד־ביילי, התנערה ממנו מוסקווה ושאלה: "האמבלטון מי?"

כאשר היהודים בארץ היו מרותקים בהתרגשות למקלטי הרדיו בעת שבאו"ם נערכה ההצבעה על תוכנית החלוקה (הנציג הסובייטי תמך בתוכנית), כבר אז היו למוסקווה תוכניות מסוג אחר. בקרמל הבינו שבריטניה עומדת להסתלק מפלשתינה והם הכינו פלישה מאסיוית של סוכני הביון שלה למדינה שבדרך. ההוראות שהוכתבו מלמעלה היו חד־משמעיות: "לחדור לכל התחומים: צבא, מדע,

(המשך בעמוד הבא)

גם הכנסיה גוייסה לטובת העסקים האפלים. אחד ושמו יורה סאבין עבר בהצלחה שני מבחנים, זה של ישו וזה של הק.ג.ב. ונשלח לירושלים

מטה הק.ג.ב במוסקווה

(המשך מהעמוד הקודם)
חברה, כלכלה". ישראל הוצבה בטור "המדינות המועדפות".

סוכן הק.ג.ב שערק למערב, איליה גריגורביץ' דזירקבאלוב, כותב בספרו "משרת חשאי" שיצא לאור בשנה שעברה, שהקרמל החליט "לקיים נוכחות חזקה במדינה החדשה". למעשה שלחה מוסקווה סוכנים עוד בתקופת המנדאט, אלא שעכשיו נפתח לרווחה השער הראשי. במוסקווה קראו לכך: "חדירה באמצעות המהגרים היהודים".

"בשנים 1947־1948", מספר דזירקבאלוב ששירת בדירקטוראט הראשי, "מדי יום היינו מקבלים רשימות שמיות של יהודים שביקשו להגר לישראל. היה עלינו לסנן ולבדוק מי יכול לשרת את מטרותינו שם. היו ביניהם גם גנרלים וקצינים מן הצבא האדום. גיוסם היה מותנה בכישוריהם המקצועיים, ובתכונותיהם. היו שגויסו על ידינו כסוכנים. אחרים היו רדומים, כלומר גויסו לטווח ארוך כשהכוונה היא להעידם בעת צורך, או בזמן משבר. קבוצות מיוחדות של קציני מודיעין הוקמו לצורך גיוס ותידרוך היהודים, לקראת פעילות הביון בישראל. בראש הקבוצות המגייסות עמדות שני קצינים מנוסים – קולונל אלכסנדר קורטקוב, ראש המדור בדירקטוראט הראשון שעסק בבלתי ליגאלים (להבדיל מ"ליגאלים", נושאי תפקידים רשמיים), ולויטננט־קולונל ולאדימיר וארטיפואורוק, שחזר זה עתה מפעילות בטהראן".

כ־1948 הוקמה יחידה מיוחדת לגיוס מהגרים יהודים ואנטרופואולוק היה "הרזידאנט" הראשון של הק.ג.ב. בארץ. עקב הצלחותיו בישראל הועלה לדרגת גנרל. במטה הדירקטוראט טענו: "מה שיקרה מחר בארה"ב, ידוע היום בישראל".

דזירקבאלוב מתאר בדייקנות את גיוסו, תקופת לימודיו, פעילותו בביון הסובייטי. ספרו (בהוצאת הארפר אנד ראו) חושף את העולם החשאי כו חי. עולם שמרכזו במוסקווה, ליבו במטה החשאי ברזרזינסקי, ומטרתו "כל העולם".

מוסקווה הציבה את ישראל בטור "המדינות המועדפות". ההוראות היו לחדור לכל התחומים: צבא, מדע, חברה, כלכלה

דזירקבאלוב איננו הראשון שערק מן הק.ג.ב וכתב את זכרונותיו. ספרו הוא אחד ממאות ספרים שפורסמו על הנעשה בשרותי הביון הסובייטים והמזרח אירופיים. עד כדי כך הפך הנושא חם, שלאחרונה פורסמה ביבליוגרפיה על שרותי הבטחון הסובייטים. סגולתו של "משרת חשאי" שהינו הספר האחרון שפורסם ויש בו תגליות רבות הנוגעות לישראל.

כפי המסופר, ראשי הדירקטוראט היו מרוצים ממבצע גיוס היהודים. "ויהיה זה נכון לומר", כותב המחבר, "שקיימים סוכני ק.ג.ב. בין היהודים שהיגרו וחיים עתה במערב". מאז כינון היחסים הדיפלומטיים בין תל־אביב למוסקווה אורגנה ה"רזידנטורה" (מרכז הריגול המקומי) בשגרירות הסובייטית בתל־אביב. וארטיפואורוק, "הדוד וולודיה", היה לרזידנט הראשון בתל־אביב. הרזידנטורה בישראל נחשבה במוסקווה לאחת היעילות ביותר – הן באיסוף ידיעות והן בגיוס סוכנים חדשים.

על "הפליירט" שניהלו ביניהם הק.ג.ב. והשרותים החשאיים של ישראל אפשר לקרוא בספר "ריגול סובייטי – קומוניזם בארץ ישראל" של איסר הראל, מי שהיה ראש המוסד המרכזי למודיעין ובטחון. "לישראל יוחדה חשיבות רבה בעיני מוסקווה", הוא כותב, "השירותים החשאיים של ברית המועצות האמינו בהשפעה היהודית, הקונספרטיווית על דעת הקהל בעולם המערבי". הראל קובע כי לא אחת הפעילו השרותים החשאיים של הגוש המזרחי לחצים קשים על עולים. הוא מגלה: "היו יהודים שמיד בבואם לארץ התייצבו בפני השלטונות וחיכו על חטא, על שהסכימו לשמש מרגלים נגד ישראל. היו אחרים, נאמנים ומהימנים לחלוטין, שהוטל עליהם לשמש סוכנים כפולים". ברור, מוסקווה קיבלה עודף כמטבע בו שילמה. אילו הראל היה חושף עובדות אלו ב־1953, נראה שוולארימיר וארטיפואורוק לא היה זוכה לדרגת גנרל, תמורת הצלחותיו – האמיתיות או המדומות – בישראל.

ראשון הנתפסים שזכה לפירסום לא היה "שתול", ולא "גוייס" בידי וארטיפואורוק, היה המזרחן אהרן כהן, חבר קיבוץ שער העמקים. נראה "שנרתם" לטובת הסובייטים מבלי שהבחין או ידע מה בדיוק חלקו. סופו שנתפס והורשע. הוא נכלא לשנתיים לפני שנחון בידי הנשיא.

השני היה הפיסיקאי הצ'כי, פרופ' קורט סיטה. חמש שנים לימד בטכניון בחיפה, בין "התרומות" שהעביר אטה ל"מעבידיו" היו גם שמות של סטודנטים ועובדים בטכניון שמוצאם ממדינות מזרח אירופה. המטרה היתה שהביון הסובייטי יבדוק את מי מהם אפשר לאלץ לעבוד בשבילו. סיטה ישב בכלא חמש שנים. גם אותו חנן הנשיא. ב־1963 פרח מישראל.

"עלינו להטיל את הרשת בכל מקום בו יש מים, גם כשאין סימן שיש שם דגים". אמירה זו מיוחסת לג'יימס ג'יז אנגלטון, אבי הריגול הנגדי האמריקני. כהן וסיטה היו דגים שעלו ברשת. לא סרדינים ולא לוויתנים. אך חלף זמן רב ונתפס "הדג הגדול". בסוף מארס 1963 נעצר סא"ל ישראל בר, שעליו פורסם בכל העולם שהיה מקורב לבכירים במערכת הבטחון. בעת חקירתו התגלה כ"מתחזה" ו"שרלטן". התברר כי את עברו (אקדמיה צבאית בווינה, שרות בבריגדה הבינלאומית בספרד) בנה בהבל פיו. בר עלה לישראל וקרוב לוודאי ש"גוייס" בארץ. מפעילו בארץ היה קמריאר אקולוב מן השגרירות הסובייטית. איסר הראל מכנה את אקולוב הכהן "הגדול", תואר נאה למי שירש את תפקידו של וארטיפואורוק הרזידנט הראשון. בר נידון לעשר שנות מאסר. בית־המשפט העליון החמיר בעונשו. סופו שנפטר בכלא.

אחרי כהן, סיטה, בר והאמבלטון היתה, דומה, רגיעה מסויימת. לפחות בפרסומים. 1988 היתה פוריה. עוד לא תמה וכבר עלו שניים בחכה. 20 שנה ויותר עשה פרופ' מרכוס קלינגברג במכון הביולוגי כנס ציונה. לפתע נעלם. השמועות אומרות ש"נעצר". מי שיודע שותק. האחרון, נער הפלא של העליה הרוסית, שבתאי קלמנוביץ, עצור בחשד שהיה חפרפרת סובייטית.

הארי רוסיצק, איש הסי.אי.איי, כותב בספרו "הק.ג.ב. עיניה רוסיה" על פרשה הקשורה בנו. על פי רוסיצק מעשה שהיה כך היה. ב־1950, כשהאווירה בין מזרח למערב התחממה, גייסה וושינגטון קדרים נוספים של קציני ריגול נגדי. הפחד מפלישה סובייטית חשאית היה בשיאו, ברלין נחשבה כ"אזור רותח", ולשם נשלחו רבים וטובים מהמגוייסים החדשים. ביניהם היו שני אמריקנים ממוצא יהודי. יום אחד קיבלו השניים הצעה לפעול בשביל ישראל. התברר שהמציע היה איש מודיעין סובייטי, שבחר בשיטת "הדגל הזר". בשיטה זו מערימים על המגוייס המאמין שהנו פועל בשביל מדינה אחת, בעוד שלמעשה הוא משרת מדינה שניה.

גם הכנסיה גוייסה לטובת הק.ג.ב. אחד ושמו יורה סאבין, עבר בהצלחה שני המבחנים, זה של ישו וזה של הק.ג.ב. הוא נשלח לירושלים. כאשר הגיע התברר כי החובה הקדושה והאמונה במרקסיזם נוסח הק.ג.ב. לא עמדו לו. על אף ההוראות המחמירות גברה עליו תאוותו. יורה סאבין ניהל רומן לוהט עם לא אחרת מאשר נזירה. ללא כבוד גדול הוחזר "הכומר" הסורר למוסקווה.

תם ולא נשלם. בוודאי ישנם עוד, כאלה שנלכדו ולא נתפרסם עליהם דבר, כאלו שעוד לא נתפסו, כאלה שעוד יגיעו. החבורה מהמטה החשאי ברחוב רזורזינסקי מספר 2 תמשיך לנסות. ועוד איך תנסה. ■

איסר הראל: "מוסקווה הפעילה לחצים קשים על עולים"

המרגל שערק

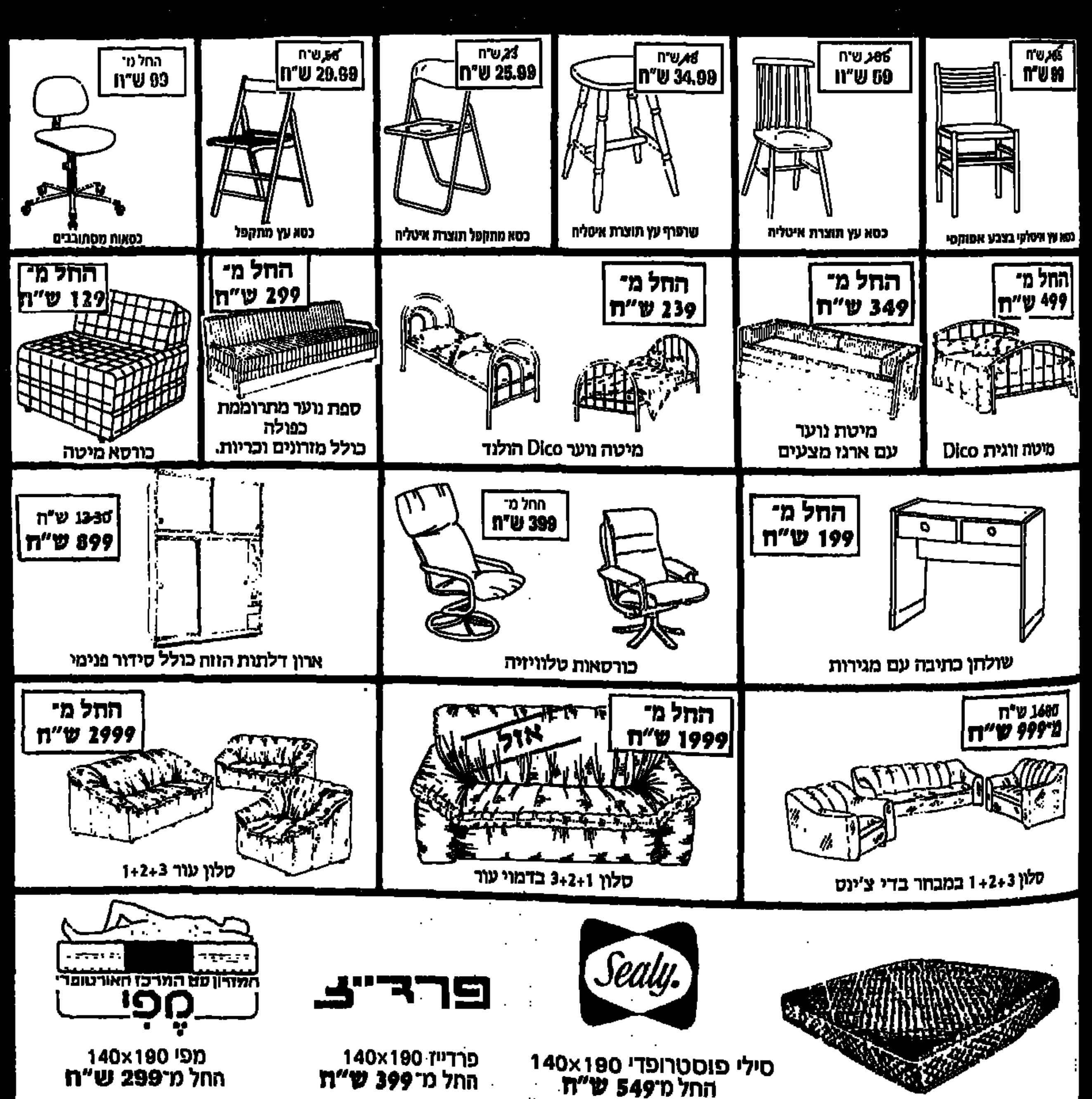
ב־20 במארס 1980, נצטווה איליוה דזירקבאלוב, עד אז איש ק.ג.ב בז'נווה, לשוב תוך יומיים למוסקווה. הגדולים לא אהבו את עצמאותו, ומצאו "חריגים" בהתנהגותו. "לא האמנתי שאני נקרא למוסקווה לשיחות בלבד. במקום "עבודתו", אגף ההסברה של ארגון הבריאות הבינלאומי, לא נפרד מאיש – באמונה שיחזור. בשבת 22 במארס נפרד מרעייתו ובתו וטס למוסקווה, מלווה באיש הנציגות הסובייטית. דזירקבאלוב נתבקש לחבר דו"ח על "פרשיות" מסוימות בז'נווה. בסוף הדו"ח תוסיף בקשה – לחזור לז'נווה. מיד לאחר הגשת הדו"ח התקשר לידידיו בוועד המרכזי וביקש לדעת מה קורה. איש לא רצה לדבר עימו. דזירקבאלוב הכיר היטב את הוועד המרכזי. לבסוף החליט על "עוד נסיון אחד" וביקש "אישור יציאה ליומיים שלושה, לארוז את החפצים". הפעם זכה לתשובה מהירה: "אתה נשאר פה. באריזת החפצים יעזרו ברצון החברים בז'נווה". דזירקבאלוב בן 53 הבין שחוא מחוסל. התמזל מזלו ובגלל חוסר תשומת לב הותירו בידו את הדרכון הדיפלומטי. ההחלטה נפלה – לברוח. בעזרת הדרכון הדיפלומטי רכש כרטיס טיסה לווינה.

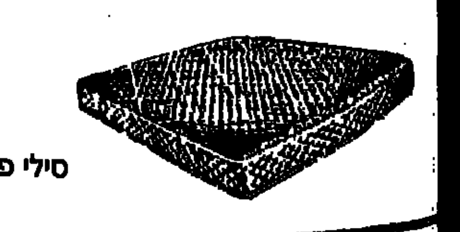
הביורוקרטיה הסובייטית פועלת לאט. זה ששכח ליטול את דרכונו, גם לא דאג לביטול אישור היציאה. בשדה התעופה לא המתינו לו. "הסתתרתי מאחורי עיתון", סיפר. בריחתו היא מופת לאומץ לב וקור רוח. נותרו לדזירקבאלוב עוד שתי בעיות. כיצד להזהיר את רעייתו וכיצד להגיע לז'נווה. הוא העדיף רכבת. מווינה טילפן לרעייתו. "אל תעזבי את הבית, אם יבואו לקחת אותך טלפני מיד למשטרה השוויצית". הוא הגיע לז'נווה, אסף את אשתו ובתו ועבר את הגבול לצרפת. המשפחה ביקשה מקלט מדיני בבריטניה. דזירקבאלוב הביא למערב ידע רב ופרטים מאלפים על הנעשה בתוך הק.ג.ב.

המכירה במפעל בניר צבי
א', ב', ד', ה' 9.00—19.00
יום ג' עד 20.00
יום ו' 9.00—13.30

פתוח במוצ"ש עד 22.00
חניה בשפע

החגים נגמרו
החגיגה מתחילה!
ברהיטי רון ניר צבי

סילי פוסטרופדי 140x190
החל מ־549 ש"ח

פרדייז 140x190
החל מ־399 ש"ח

מפי 140x190
החל מ־299 ש"ח

מבחר חדרי ילדים ונוער, פינות אוכל סלונים חדרי שינה ועוד...

המכירה ליחידים, חנויות, בתי קפה ומוסדות.

המחירים כוללים מע"מ
המלאי מוגבל
פטור ממע"מ לעולים חדשים

אנו מכבדים ויזה עדיף
לקניות בתשלומים ויזה יורוקר טוב מכסף

אפשרות ל־24 תשלומים
לא צמודים מעל
3,000 ש"ח בריבית 2.75%

רהיטי "רון" בע"מ, מושב ניר צבי (מול צריפין) 240540, 229546־08

נחמה חיה באושר בטייבה

יוסף הוא ערבי ונחמה יהודיה. וזו היתה אהבה ממבט ראשון. הם התחתנו וגרו בכפר־סבא. השכנים קראו לנחמה "זונה", עשו להם גיהנום. הזוג עבר לטייבה. שם התייחסו אל היהודיה כאל בן־אדם. יוסף מרעי: "היהודים עושים שטות גדולה בהתנהגותם כלפינו. הערבים הם עם אופטימי ורגיש ואפשר לסובב אותם על קצה האצבע עם קצת יחס חם. לדעתי צריכה להתחולל מלחמה נוספת, הפעם עם הפלשתינים, כדי שהיהודים יחושו בסכנה לקיומם. ורק אז יזוז משהו".

מאת עמית דובקין
צילם: ראובן קסטרו

נחמה ויוסף. נחמה למדה ב"בית צעירות מזרחי". יוסף בכפר הירוק.

יום אחר, לפני עשרים שנה, נכנס יוסף מרעי למכון הוולקני בבית־דגן. "מכתשים", מקום עבודתו באותה תקופה, שלח אותו לאיזו עבודה שגרתית. משהו שקשור לחרקים. תוך כדי איסוף נתונים נקלע לחדרו של פרופסור חשוב במכון. בחדר ישבה בחורה יפה. נחמה. היא היתה מזכירה. יוסף הסתכל בה והיא הסתכלה בו. זו היתה אהבה ממבט ראשון. כמו בסרטים. "באתי לנהל רומן עם ג'וקים", אומר יוסף "וניהלתי רומן עם נחמה".

בעצם שום דבר יוצא דופן לא היה ברומן זה, פרט לכך שיוסף הוא ערבי. ואין שום דבר רע בלהיות ערבי. אלא אם כן אתה חי בישראל ואז זה קצת קשה. ועכשיו אין זו סתם ישראל, אלא ישראל סוערת.

סיפורו של זוג מעורב בצל האינתיפאדה.

היום גרים יוסף ונחמה בכפר טייבה. אבל קודם לכן ניסו לגור בכפר־סבא. לא היה קל. היו הרבה צרות. ולפני הצרות האלה היו צרות אחרות עם המשפחות הנדהמות. "כשהחלטנו להתחתן ניסה אבי לחבל בנישואים", מספר יוסף. "אנחנו 14 אחים ואחיות ואני הבכור. לפתע אני מביא לו יהודיה הביתה. והיום? תאמין לי, אבא לא עושה דבר בלי להתייעץ עם נחמה. גם עם המשפחה שלה היה קשה מאוד. רק לאחר שנים התרככו. לא אשכח את הפעם הראשונה שהחותן שלי, עליו השלום, בא לבקר אותנו. היה מבול באותו יום. לפתע מציץ לי בחלון איש בבגדי עבודה, רטוב כולו, ואומר: 'אני רוצה לראות את הנכד שלי'. באותו הרגע ידעתי שנתקבלתי למשפחה."

נחמה: "משפחתי דתית. וזו הסיבה שעד היום איני מעוניינת לחשוף את זהותה ברבים. הם היו בהלם והכריזו עלי חרם. היו מעדיפים שאתחתן עם האדם הכי פרימיטיווי בעולם, שמכה את אשתו ומשתכר, ובלבד שלא יהיה כתוב לו 'ערבי' על המצח. היה לנו קשה ובהתחלה חשבנו שכדאי להפרד, ואפילו עשינו כמה נסיונות, אבל תמיד חזרנו זה אל זו. לבסוף התחתנו בלי הסכמת משפחתי. יוסף הבין שיהיה לי קשה לעזוב מהחברה הערבית והחליט ללכת לקראתי. עברנו לגור בדירה שכורה בשכונת תקומה בכפר־סבא. בהתחלה היה נהדר. השכנות המבוגרות בבלוק היו קוראות לנו 'הזוג היפה והנחמד'. יום אחד גילתה מישהי שיוסף ערבי והחיים שלנו הפכו לגיהנום. מאז הגב קראו לי 'זונה' ודברים גרועים מזה. אז החלטנו לעבור לטייבה".

מדי פעם קמה נחמה, אשה יפה בעלת שיער גרלש ועיני שקד, ובודקת אם כבר מוכנים מרק המלוחיה ותבשיל הספריטי, שאותם למדה להכין בבית אמא לפני שלושים שנה.

ליוסף ונחמה יש כיום סוכנות נסיעות בכפר. אנשי העולם הגדול. מחשבים בדולרים, מרקים, פרנקים. מארגנים טיולים אכזוטיים. בסוכות שלחו קבוצה למצרים, הלקוחות מעורבים, ערבים ויהודים. מכוניות פרטיות עם לוחיות רישוי צהובות חונות תדיר ליד בית האבן הדו־קומתי שלהם, הצופה אל בית הקברות המוסלמי מוקף הברושים.

יוסף – המעדיף להקרא כך ולא יוסוף – היה בן חמש כשטייבה הועברה לתחומי מדינת ישראל, במסגרת הסכמי רודוס. ילדותו עברה תחת הממשל הצבאי. היהודים הראשונים שהכיר, הוא אומר, היו שוטרים של משמר הגבול.

נחמה נולדה במצרים. בהיותה בת שנה עלתה משפחתה לארץ, הישר למעברת באר יעקב. זו היתה טראומה. המשפחה האמידה מקהיר עברה מבית מפואר אל אוהל רולף, בוץ, ותלושים של ימי הצנע. לבסוף נחלצו מהמעברה ועברו לבת־ים. ההורים שלחו את נחמה ל'בית צעירות מזרחי', תיכננו בשבילה שידוך עם בן העדה. "עוד כילדה הייתי מאוד שאפתנית", היא מספרת. "רציתי להיות הראשונה בכיתה, יותר טובה מילדי האשכנזים של תלמי־מנשה שלמדתי איתם בבית־הספר העממי של באר יעקב, ללבוש שמלות לא פחות יפות משמלות ילדות המושב. להיות מנהיגה. מנהיגה של כולם".

בגיל 14 גנב יוסף קצת כסף מאבא ונרשם בכפר הירוק ללמוד חקלאות, עם ילדי השמנת היהודים. "פשוט ראיתי פרוספקט של הכפר הירוק ואמרתי לעצמי 'אם הם יכולים, למה אני לא?' אבא קצת הופתע, אבל אחרי שהסברתי לו היה דווקא מבסוט ואמר לי 'מארסאלאמה'(לך לשלום)."

יוסף: "ידידינו הם משכבת האינטליגנציה. זה נשמע אולי סנובי, אבל יהודי לא משכיל לא מוכן לקבל ערבי כשווה אליו".

"היה לי חלום שאני כמו כולם. אזרח שווה. אפילו התפללתי שהילדים שיוולדו לי יוכלו לשרת בצה"ל, אבל שום דבר לא התגשם. היה לי מאוד לא טוב בכפר הירוק".

אחרי הכפר הירוק הלך יוסף ללמוד אגרונומיה במכללה החקלאית של עכו. עבר ב"מכתשים". התחיל לערוך ולשדר תוכניות בנושאי חקלאות ב"קול ישראל".

נחמה: "הגעתי לטייבה עם חששות כבדים, אבל כולם התבדו. קיבלו אותי בכפר לא כיהודיה אלא כ'נחמה'. הסבירו לי לאט לאט את המנהגים השונים. היו סלחנים כלפי ותיקנו אותי בסבלנות כשטעיתי. הרגע המרגש ביותר שלי היה לפני 15 שנה, בזמן מלחמת יום הכיפורים. אחד מאחי לחם אז בחזית המצרית, ולא ידענו מה עלה בגורלו. נשים בכפר היו עוצרות אותי ושואלות בדאגה לשלומו. לא שהן רצו שננצח במלחמה, יכול להיות אפילו שלא דאגו באמת לאח שלי, אבל אני הייתי חשובה להן. הן דאגו לי."

היו כאלה שניתקו יחסים בעקבות הנישואים?

נחמה: "בוודאי. וידידים שלא ניתקו את היחסים התחילו להסתכל עלי מגבוה, כאילו עושים לי טובה שממשיכים לשמור על קשר. אני ניתקתי את הקשר איתם. צריך לזכור שנישואים בין יהודיה לערבי היו פשוט טאבו".

יוסף: "כיום כל מכרינו, יהודים וערבים, הם משכבת האינטליגנציה. זה נשמע אולי סנובי, אבל יהודי לא משכיל לא מוכן לקבל ערבי כשווה אליו, במיוחד אם אותו ערבי משכיל ומוכשר וממנו. זה עניין של רגשי נחיתות".

בעיות דת?

"שנינו לא דתיים בכלל".

לזוג מרעי נולדו שלושה בנים ובת. בינתיים דרך כוכבו של יוסף כשדרן ועורך תוכניות במחלקה הערבית של הטלוויזיה הישראלית וב"קול ישראל" בערבית. כיום הוא אחראי ל"טיול יום רביעי", מגאזין שבועי פופולרי.

נחמה לא ישבה בבית. הוציאה רשיון נהיגה, השתלמה בעבודה סוציאלית. מאוחר יותר פנו אליה מג־

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מהעמוד הקודם)

עמ"ת, וכיום היא מרכזת את גני הילדים של הארגון במשולש. נוסעת הרבה מכפר לכפר, מדריכה נשים, מרצה בסמינר גבעת חביבה של "השומר הצעיר", יוזמת מפגשים בין נשים משתי העדות. היא קמה ומראה לנו בגאווה מגן־הוקרה שקיבלה מנעמ"ת ועליו כתוב בעברית ובערבית: "כל עאם ואנתם בח'יר", "כל שנה תחיו בשלום".

לא מכבר החליטה נחמה להקים משרד הנסיעות. עוסקת בעיקר בטיולים למצרים, תורכיה ויוון. עוד חלום מנהיגות קטן שהתגשם דווקא מן העבר האחר של המתרס. גם עסק כלכלי לא קטן. "אני נוסעת הרבה לקהיר. אני שם כמו מלכה", היא אומרת. "אני היחידה המכירה כה טוב גם את המנטליות היהודית וגם את המנטליות הערבית".

יוסף, אתה עדיין חולם שבניך יילכו לצה"ל?

"לא. לא חולם יותר. אנשים כמוני, שרצו לחיות בין יהודים, התאכזבו. בכל פעם שהייתי מתקרב, קיבלתי זרם חשמלי. מתרחקים, מנסים להתקרב שוב, חוטפים זרם חשמלי וחוזר חלילה".

מה רע לך? יש לך עבודה טובה. מצבך החומרי בסדר.

"הבעיה איננה רק חומרית, למרות שאני לא מזולזל בצד הכלכלי. הבעיה הרבה יותר בסיסית. יחס בין אדם לאדם. כבוד. לא יחסים של 'ראיס' ו'מראוס' (שולט ונשלט). האמן לי, היהודים עושים שטות גדולה. הערבים הם עם אופטימי ורגיש, שאפשר לסובב אותם על קצה האצבע בקצת יחס חם. במקום זה קורה ההיפך. הנה, היהודים הופכים את טייבה לחלק מהאינתיפאדה, בלי שמישהו פה ירצה בזה. מערבבים נושאים פליליים מובהקים עם מה שקורה בגדה. לא מזמן גילו במשטרה שישנם בכפר כמה פושעים שמתעסקים עם סמים. מה עשו? הלכו ונכנסו לבתי הקפה, מקומות שבהם תוכל למצוא פושע לצד מנהל בנק מכובד. העמידו את כולם אל הקיר וחיפשו לכולם על הגוף בגסות. מילא הפושעים, אבל למה צריך להשפיל ככה אנשים הגונים? אני מבטיח לך שאותו מנהל בנק, שאני מכיר אותו היטב, לא ישכח השפלה זו".

נחמה: "ידידים רבים ניתקו את היחסים, אחרים הסתכלו עלי מגבוה, כאילו שהם עושים לי טובה שממשיכים לשמור על קשר".

סבלתם מיחס דומה?

נחמה: "לא מזמן החליטה המשטרה להתלבש על ה'פראיירים' של טייבה, ולעשות רפורטים לכל מי שנוסע בסימטה הכי נידחת בכפר בלי חגורת בטיחות. תאר לך... לנסוע מאה מטר על כביש צר ומשובש ועוצרים אותך על חגורה. בקיצור, במשטרה ידעו טוב טוב שפה מפחדים מהם ותקעו רפורטים על ימין ועל שמאל. יום אחד נכנסתי לכפר והיתה לי חגורה. שוטר עצר אותי ודיבר אלי בגסות. אמר 'תעלי הון' (בואי הנה) וישר שלף רפורט מהחולצה בלי להסתכל עלי".

יוסף: "זו רק דוגמה למה שקורה. בערב יום האדמה האחרון לקחתי ידיד שלי, מנהל בית־ספר בטייבה, ונסענו במכונית מסחרית לבקר קרובים בכפר קאסם. ליד כוכב יאיר עצרו אותנו ליד מחסום. לפתע החלו לדחוף את חברי שישב מאחור. לפתע זיהה אותי מישהו ואמר לאחרים, 'תפסיקו, זה עיתונאי מפורסם'. רק אז הפסיקו. למנהל זה כבר לא ישנה. נשאר לו כבר משקע לכל החיים".

איך תסבירו שרבים חוששים להסתובב בטייבה? חוששים לחטוף אבנים או שמא גרוע מזה?

יוסף: "בוודאי שיש להם סיבה טובה לחשוש להסתובב פה. בוודאי שיש סיכוי שנערים יזרקו אבנים. איזו ברירה יש לאותם נערים, כשנערים יהודים בגילם מכפר־סבא, חמש דקות מכאן, רואים בהם אנשים נחותים שלעולם לא ישתוו אליהם?"

נחמה: "כיהודיה שגרה בכפר ערבי ומסתובבת הרבה בין יהודים, קשה לי שלא לראות את חוסר הסימטריה. מצד אחד דורשים מערביי ישראל לדעת עברית, להכיר את התרבות ואת המנטליות של היהודים. מצד שני אין שום נכונות ללמוד ערבית ולהתקרב. אפילו חברות שלי ממפ"ם ומקיבוצים של השומר הצעיר, שלפני שהכירו אותי ידעו רק לדבר ולדבר על אחווה, לא ביקרו מעולם בכפר ערבי. כאלה שבאו היו בשוק מוחלט. היו בטוחות שבית ערבי זה משהו מלוכלך ומסריח, ולפתע ראו בית מצוחצח ונקי. אותו דבר לגבי השכלה. בסקטור היהודי רואים את פועל הבניין הערבי, את מנקה הרחובות הערבי. כמה יודעים שאחוז האקדמאים בין ערביי ישראל הוא מהגבוהים בעולם?"

וזה כשלון של מי?

יוסף: "ללא ספק כשלון של המפלגות. הן ביססו את מערכת היחסים שלהן עם הסקטור הערבי על בסיס של תן וקח. מעולם לא טרחו לשלבם באמת בתוך המערכת, לקדם אותם. מבחינה זו, היתרון של מפלגות כמו רק"ח או המתקדמת הוא בכך שהן לפחות פורטות על הרגש הלאומי. ציבור שנותר ללא אלטרנטיווה, יילך אחריהן בלית ברירה".

ומה פתרון?

יוסף: "זה נשמע נורא, אבל צריכה לבוא לדעתי מלחמה נוספת, הפעם עם הפלשתינים, כדי שהציבור היהודי יבין שהמשך הסטטוס קוו הוא בנפשו. רק אז, כשהיהודים יחשבו על הסכנה לקיומם, תהיה התקרבות. מי שטוען שערביי הגדה יצרו בעשרים השנים האחרונות מצב חדש אצל ערביי ישראל, איננו מדייק. מה שקורה כיום בשטחים הוא רק קטליזטור למצב אין האונים שבו נמצאנו אנחנו מאז ומתמיד".

למי אתה חש יותר קירבה, לפלשתיני בשכם או ליהודי בכפר סבא?

"תתפלא. לא לזה ולא לזה. בשעתו עבדתי בגדה זמן רב, במסגרת הטלוויזיה, ולא הרגשתי קרוב אליהם.

נחמה: "משפחתי היתה מעדיפה שאתחתן עם האדם הכי פרימיטיווי, אלים ושיכור, ובלבד שלא יהיה כתוב לו 'ערבי' על המצח".

נחמה ויוסף מודים: בלי השכלה וגב כלכלי אין לנישואים כאלה שום סיכוי.

יוסף: "היה לי חלום שאני כמו כולם. אזרח שווה. אפילו התפללתי שהילדים שלי יוכלו לשרת בצה"ל, אבל כמובן שום דבר מכל זה לא התגשם".

לדעתי הפתרון הטוב ביותר הוא לתת להם את חופש הבחירה. שיחליטו בעצמם על עתידם, ושאף אחד מבחוץ לא יכפה עליהם דבר".

מי אתה? ערבי? ישראלי? פלשתיני?

"אני ערבי ישראלי השייך לעם הפלשתיני שאין לו מדינה".

מה המשמעות?

"המשמעות – שאם אקבל יחס שווה ויראו אותי כיוסף מרעי, לא כ'ערבי', אז אראה את עצמי קודם כישראלי ורק אחר־כך כפלשתיני. הוא הדין לגבי ערבים רבים בישראל. הבעייה היא שלא נותנים. שגורמים ליותר ויותר לראות את עצמם קודם כל כ"פלשתינים", וההבדל הוא כמובן עצום".

כאיש משכיל למה אתה ממשיך להיות בטייבה? למה לא בארה"ב?

"שורשים. חינוך. ב־1976 הציעה לי חברה גרמנית לנהל סניף שלה באיראן של השאה. תנאים חלומיים. שלחו גם את נחמה לשם כדי שתקנא באשתו של המנהל הקודם ותלחץ עלי להסכים".

נחמה: "לחצתי, ועוד איך לחצתי, אבל הוא לא הסכים".

יוסף: "בא אלי המנהל הכללי של החברה ואמר לי, 'לפחות תגלה לי למה סירבת להצעה כל־כך קוסמת. עניתי לו – 'תראה, ארבעים יום הייתי בטהרן, היה נהדר אבל היה חסר לי משהו. לא שמעתי אף אחד מקלל בערבית'."

מה עם הילדים?

נחמה: "אנחנו לא כופים עליהם. כשיגדלו יבחרו בין היהדות לאיסלאם".

האם אתם רואים את הנישואים שלכם כמודל לדו־קיום?

נחמה: "אני לא יודעת לדבר במונחים גדולים כאלה. מה שבטוח – אם לא הייתי אוהבת את יוסף ורוצה לחיות איתו, לא הייתי עושה את הצעד הזה. אני לא מצטערת על אף רגע."

יוסף: "אני לא יודע איך זה להיות נשוי לערביה, וגם לא יודע אם החיים שלי היו נראים אחרת אם לא הייתי נשוי לנחמה. מבחינת חיי החברתיים, אני לא חושב שיש לנישואים משמעות לכאן או לכאן. דבר אחד בטוח – מי שעומד לעשות צעד מרחיק לכת כזה, זקוק ל'גב', השכלה, מעמד כלכלי, כדי שיוכל לעמוד בפני לחצים. לנו היה מזל, היו לנו נתונים להתמודד עם הבעיות. אחרת אין לנישואים כאלה שום סיכוי. בכל אופן, לא במצב הנוכחי". ■

לאכול בחוץ

יורים ושותים, צולפים ואוכלים

אני לא יודע מה בדיוק עושים במיטווח האולימפי בהרצליה. יש להניח שיורים. אבל אני יודע מה עושים באגף המזרחי של מבנה המיטווח: אוכלים. ולגמרי לא רע. ואם באים בצהריים – לגמרי לא יקר. הנה כי כן, כשבתוך המיבנה האטום צלפו בכוונה רבה, אנחנו, במסעדה הנושאת גם היא את השם "המיטווח האולימפי", אכלנו בכוונה רבה. ובזמן שמעייני הקלעים היו במטרות, מעיינינו שלנו היו בצלחות. כל אחד ותחביביו, כל אחד ונטיותיו.

כשאתה בא לסעוד שם, לא מקדמים את פניך במטחי ירי אלא במוסיקת רקע חרישית ונינוחה. את טעמו של ריח אבק השריפה תופשים ניחוחות מאופקים ומנומסים של ברווז מתובל תפוחים ודבש ופטריות ממולאות בחמאה, שקדים ושום. מקום סולידי ונאור, עם אלגנטיות מאופקת, שאתה מגיע אליו על גבי שטיח מקיר־אל־קיר. עיצוב וריהוט מאוד פונקציונאליים. עריכת שולחנות אסטטית. הכל מרווח. משרתים מנומסים, משוחחים חרישית.

סימן טוב ראשון, מלבד הנקיון והרחבות – מגישים לשולחן קנקן עם מים צוננים, ומיד לאחריו סלסלה עם פרוסות בגט טרי ושני סוגי חמאה מתובלנת. אם אתה בא לשם לעת צהריים, אתה רשאי בהחלט להיות "אקונומי" ולהזמין ארוחה עיסקית: מנה ראשונה, כוס יין, מנה עיקרית (בשר, עוף, או דג), קפה/תה. כל אלה, כולל מס – ב־22 שקלים. בחנו את העניין מתפריט בעזרת עפרון ונייר, והתוצאה היתה: אם תזמין א־לה־קרט את אותם הפריטים המוצעים בארוחה העיסקית, תשלם בדיוק כפליים.

כדי לגוון ולהקיף את מרבית הפריטים הקורצים מהתפריט הזמין חלק מיושבי שולחננו ארוחה עיסקית, והנותרים – א־לה־קרט. בסיבוב הראשון הגיעו פאטה־הבית, פטוצ'יני ברוטב שמנת ואנשובי, פטריות ממולאות, שרימפס ברוטב פרובנסאל ופרוסות כבד אווז חם. הפאסטה של הפטוצ'יני, מעשה בית, היתה בסדר גמור. הרוטב איכשהו לא התחבר אל הפאסטה. הם נגררו ורווח בטעמם זה את זה. מה שנקרא שם "פאטה ביתי" הוא כבד עוף טחון דק־דק עם בצל מטוגן, רווי בקצת בראנדי. יותר מפאטה היתה זו רפרפת כבד – בהירה, אוורירית, חסרה את ה"גוף" של פאטה אליו אתה רגיל.

הפטריות הממולאות בחמאה, שקדים ושום, מוקרמות בתנור עם גבינה על מצע של תרד, שיפרו את המצב. החסילונים ברוטב פרובנסאל העניקו לתחילת הארוחה אופי של חגיגה מבטיחה. שיא המנות הראשונות היו פרוסות חמות של כבד אווז מטוגננות קלילות בתחברת יין ארום ודבש. היה להן ניחוח נהדר וטעם מתוק מעודן. יושבי השולחן חיסלו אותן בלהיטות רבה, תוך הפרחת מחמאות על חשבון הטבח האלמוני. זה התגלה בסוף הארוחה כבחור נחמד מכפריקנה שליד נצרת שהתחיל את הקריירה שלו כנער שוטף כלים באחת ממסעדות יפו העתיקה, עבר לקילוף ירקות וחיתוך תפודים, עד שהיה לעוזר טבח ובסופו של דבר ל"שף" של אותה מסעדה. ומיפו עבר להרצליה.

מהמבחר המרשים של המנות העיקריות בחר שולחננו באומצות פילה (ברוטב רוקפור, ברוטב מח עצמות וברוטב מפולפל) ובברווז עשוי ברוטב תפוזים. האומצות אכן היו מבשר פילה – גבוהות, גזורות כהלכה, נטולות סיבים, רמיות בטבורן, שופות עם נטייה לפריכות בגגן. מי שהזמין ברווז קיבל חצי ברווז צעיר, גזור לכל אורכו, רווי וטבול ברוטב תפוזים עתיר ניחות, נעדר ריכוזי שומן בין צפידת העור לבין הבשר וזוהי, כמובן, מחמאה לטבח.

התוספות למנות העיקריות היו טובות גם הן: פלחי תפוד שנאפו בתנור בחברתם הנעימה של חמאה, בצל ואבקת מרק; מחית תרד עם שמנת ושום; סלט ירקות וקנקן רוטב לצידו. כמנות אחרונות הזמנו וקיבלנו קרם קראמל לא רע ועוגת שוקולד חמה עם גלידת ואניל, שהיא משוש־חיכו של הלקקן המצוי.

מסעדת המיטווח האולימפי מצוייה בכניסה לקאונטרי קלאב של הרצליה. אם אתה מגיע מכביש החוף, אתה חולף על פני מכבי־אש ומועדון הסקווש, פונה שמאלה ברמזור לרחוב ז'בוטינסקי, ממשיך מעט צפונה – והגעת. פתוח לארוחות צהריים וערב בכל ימות השבוע, למעט ימי א'. מכבדים שם את מרבית כרטיסי האשראי.

מאו"ל

"פאטה ביתי" של מסעדת המיטווח האולימפי בהרצליה, ובעצם רפרפת כבד בהירה ואוורירית (צילום: שמואל רחמני).

לאכול בחו"ל

"זריחת השמש" ליד הידרה

הידרה, אחד מאיי־התיירות הפופולאריים של יוון. קפיצת־מים של מה־בכך ברתפת נמל פיראוס. ממעגנת הציורי של הידרה דוכי טיול אחדות לרחבי האי. את היפות בהן מושכת לאורך החוף; טיול הליכה מומלץ – יפה לנפש, יפה לתיאבון. בדרכך אתה עובר מפרצונים זעירים עם מעטה־בטון שנועדו לקפיצת־שחייה, ושם שרועות תיירות שזופות שמש, מתציצות פטמות חמות אל מול השמים הכחולים והשמש המסנוורת. צחוק וזמר על שפתיך, ואזה מה טוב להיות צעיר. אתה הולך לאורך קו החוף, עולה ויורד וחידה תעיירת כבר תורחק מאחוריך. עוד מעט קט ואתה בתוך כפר דייגים קטן ושמו ולאכוס, שעה הליכה מהידרה. אתה חוצה את הכפר ומשעול־הצוקים מעלה אותך אל טברנה נחמדה הנטועה בשוליו של מצוק שלמרגלותיו מעגן קטן. שמה, בתרגום לעברית: "זריחת־השמש".

אי־אפשר לעבור ליד הסברנה הזו, המבוקה בגפנים ועצי תאנה, מבלי להכנס ללגימת יין, מבלי להנות מן הישיבה במרפסת המוצלת תוך צפייה בים, באי הקטן שממול (שכל תכולתו היא כנסייה קטנה אדומת־גג) ובמפרצונים הקטנים שלמרגלותיך. אי־אפשר ללגום את היין ואת האוזו תצה ולא לרעוב. ואז אתה מזמין לעצמך מנה של צציקי, משחה בין יוגורט ולאבנה, עם הרבה שום בפנים. ויחד עם הצציקי מגיע סלט הירקות המסורתי, עם נתחי גבינת פטה וזיתים שחורים קטנים והרבה שמן־זית. וכל אלה עם חצי כבר לחם לבן טרי, שכדאי מאוד לטבול אחת בפרוסותיו במיצי הסלט. אחרי־כן בקש לראות את מבחר הדגים המצוי אותו יום במלאי. בחר לך אחד מהם והמתן בסבלנות לטעמו האוזו, או היין הטוב, ישוועו לך בהעברת הזמן.

לקיץ 89' מכינה גרמניה צבעים מתונים מבעבר הקרוב עם דגש של צבעי תבלינים ופירות. אחד הלהיטים הצפויים: בגדים בהשראה הודית בצבעים חמים כמו ארום עם ורוד או ורוד עם כתום. הכיוון הכללי – מראה של "ליידי" ענוגה ואלגנטית

מינכן, מקום טוב במרכז המסלול

קולה של עפרה חזה הסתלסל בניגון מזרחי בחלל אולם "הרקולס" בארמון במינכן. על המסלול הלבן שבמרכזו צעדו דוגמניות לבושות בבגדי הקיץ הבא. מה הקשר בין עפרה חזה לאופנה הגרמנית? אין קשר. מי שבחר את פס־הקול של המוסיקה לתצוגה שיבץ בו את עפרה חזה משום שהיא הדבר הכי חם במוסיקה הגרמנית היום. שומעים אותה בכל מקום. הנגינה האוריינטלית גם הולכת טוב מאוד עם הבגדים בהשראה הודית שיהיו אחד מלהיטי הקיץ הבא.

מינכן הקדימה את פאריס בשבועיים בחשיפת הקווים החדשים. לא שלגרמנים יש יומרות להתחרות עם פאריס, אבל בעסקי האופנה נכון לעכשיו, מי שמנצח במירוץ הוא מי שמקדים.

לוחות־השנה של האנשים שעוסקים בבגדים – מעצבים, קניינים, בעלי בוטיקים – מלאים עד שקשה למצוא בהם ימים פנויים. הם טסים מיריד אריגים בפרנקפורט ליריד אופנה בדיסלדורף, ממשיכים לתצוגות במילאנו, מדלגים למינכן, מעופפים ללונדון ומשם לפאריס – כל הזמן פותחים וסוגרים מזוודות. וכל הזמן רואים את אותם אנשים באותם מקומות. עולם קטן שמאוכלס בכמה אלפי אנשים לחוצים שצריכים כל הזמן להחליט החלטות הקובעות אם ירוויחו או יפסידו הרבה כסף. לקנות קצר או ארוך, על איזה צבע להמר, לתת או לא לתת הזמנה ליצרן מתחיל. כמו בעסקים אחרים הרבה בנוי פה על יחסי־אנוש, קשרים אישיים ואימון הדדי. השינויים המהירים משגעים את השוק, אבל הם גם האדרנלין שמריץ מהר יותר את הקופות הרושמות.

מינכן הצטרפה למירוץ האופנה מאוחר יחסית, לפני 24 שנים. יריד האופנה בדיסלדורף גדול וותיק יותר, אבל יריד מינכן צובר תאוצה, ובכל שנה גדל מספר המציגים בו. מנכ"ל היריד, ד"ר קארל דיטר דאמיש, חרש את העולם בחודשים האחרונים כדי לעודד יצרנים וקניינים להופיע באירוע. בין היתר ביקר בדרום אמריקה, בריה"מ וגם ישראל, לא מפני שחסרים להם מציגים, למעשה השטחים כולם תפושים, אלא שהם מעוניינים להפוך את היריד לבינלאומי יותר מבעבר.

הפעם הוצגו שם 7000 קולקציות מעשר מדינות, וביניהן עשר חברות ישראליות. 2289 המציגים תפשו שטח של 105,00 מ"ר והתמקמו בעשרה בתי־מלון. בעוד שלוש שנים יועבר שבוע האופנה לשטח שבו ממוקם עכשיו שדה התעופה, שם ייבנו בנייני תערוכות חדשים ומשוכללים.

בינתיים עוברים פה על יוקרה. את שבוע האופנה מקדימות תצוגות מעצבי־הצמרת של גרמניה, שמות כמו מנפרד שניידר, בריגיטה הרקה וביאטריס הימפנדל שאינם מוכרים בחו"ל אבל כאן הם מובילים. במשך יומיים הם מציגים בזה אחרי זה באולם הכי יפה בעיר, אותו אולם בו נערך טכס האשכבה לפרנץ יוזף שטראוס.

לקיץ 89' מכינה גרמניה צבעים מתונים מבעבר הקרוב, צבעי תבלינים מזרחיים כמו צהוב כרכום, ירוק־זעתר אפרפר וחום קנמון. אחרי שגמרו את כל הצבעים החזקים עברו לצבעי פירות, ירוק־קיווי וצהוב־בננה וגם וורוד וסגול עינבים. אבל רגע רגע, יש גם צבעים הודיים חמים. ארום עם וורוד או וורוד עם כתום. לא לוקחים צ'אנס על לוח גוונים מוגבל.

הצבעים המתונים מסמנים את הכיוון שאליו פונה אופנת הקיץ, למראה של "ליידי" ענוגה ואלגנטית. היא לובשת הרבה שמלות, בסגנון של פעם, ובעוד הברכיים עדיין נחשפות בחצאיות ומכנסונים מהמרים המעצבים המקומיים יותר על רגליים מכוסות בחצאיות ארוכות ובמכנסיים רחבים. המראה המטופח עובר מהבגדים לשיער. פחות רעמות פרועות ויותר שיער חלק ומבריק שגולש בטבעיות לכתפיים או אסוף לעורף. ועוד לא ירדו מהסריגים, כשכל אפודה היא סיפור צבעוני.

בערב מציג יצרן ג'ינס ידוע את האוסף שלו. במועדון לילה רוקדת על במה קטנה קבוצת צעירים לצלילי פס־הקול של "ריקוד מושחת". באולם כולם בני ארבעים פלוס. הנוער קונה אופנה, אבל מי שקובע מה הוא יקנה הם המבוגרים שמנסים לנחש מה הצעירים אוהבים. למחרת, תצוגת־אופנה של ארולפו דומינגז, מעצב אופנה ספרדי ידוע והאיש שהלביש את גיבורי הסדרה "מיאמי ווייס" וקבע סגנון חדש בבגדי־גברים. הוא עדיין עוטף אותם במקטורנים קלילים עם כתפיים רחבות, אבל הצבעים השתנו, ועכשיו הם צבעי תמונות ספרדיות עתיקות, חום חלודה ואפור פחם וסגול אפרפר.

ישראל הייתה אמורה להופיע ביום הבינלאומי שנערך בפתיחת כל שבוע, בתצוגת אופנה ייצוגית לכל מדינה בחסות אישיות נכבדה מאותה ארץ. אבל ישראל ויתרה על עריכת התצוגה מטעמי תקציב, ותופיע בה באוקטובר הבא. מי ששמח מאוד על הויתור הישראלי היו הרוסים, שבאו למינכן והציגו בה, בפעם הראשונה, אופנה רוסית במערב. ועל כך בכתבה הבאה.

יהודית חנוך

שיפודים

משהו: *הספרות והמשוררות העברית התחילו עם דור האנחנו אנחנו אנחנו, המשיכו עם דור האני אני אני, ויתחסלו עם דור ההם הם הם.*

פיליטון פשוט

מאו שהסיין אמר מה להצביע, גבר הלחץ על משרד הפנים. ישראלים אשר גילו יום לפני הבחירות שתעודת הזהות שלהם אבדה או נטנפה, רצו אצו להוציא חדשה כדי לעשות מנד המלך או כדי לעשות לו דווקא.

עשרה לשש בבוקר, והשעון המעורר מצלצל ליד מיטתי. זה שנים רבות שלא שמעתי צילצול אכזרי זה. אני שייך לאותם בני מזל שקמים מתוך מתעוררים. הבוקר הזה שונה. אינני בן חורין עוד. אני צריך ללכת למשרד הפנים. והיינו, כבר אתמול הייתי שם ומצאתי שלט להגריב: צריך לבוא בבוקר לפני פתיחת השערים ורק מי שיהיה לו מספר – ייכנס. ולא יחזור למחרת כראוי וכיאה לו.

לא זה הזמן להילחם נגד המערכת ולהפסיד רק להיות צודק. בשש ושלושים כבר הייתי שם, ואוויר הרענן של בוקר איבן־גבירולי מצאתי אנשים רבים.

על דף שהוצמד לקיר מול דלת משרד הפנים ושערה רשם את שמי החניך התורן של התור, אחרי אגרי שהגיע קודם, יחד עם 35 אחרים ושנים ממני בכל דירוג אפשרי.

והתור התחיל להתפתח, יוצר חומר אינסופי למלון אנשי התורים. אין, כידוע, ישראלי שאינו מכיר את משנהו מאיזשהו מקום. לא עוד קל לזהות מניין, וחלק גדול מחיפושי הקשר נגמרו במפח נפש, שלא לומר במבוכה קשה חוסר איזון נפשי. אני מציע הנחה שחלק עיקרי מן ההכרויות הוא מתוך התקשרות בסימטית קיצרת־מועד אך עזה בעת עמידה משותפת בתורים הרפתקניים.

– סלח לי, מאיפה אני מכיר אותך?

– למדנו יחד בפנימיה לילדים ששכחו אותם באוטובוס!

– לא.

– איפה היית בצבא, ברובדבן?

– בגדנע.

– בצבא!

– בצבא הייתי בגרנ"ע.

– לא, זה לא זה. אתה כה מוכר לי, מאיפה אנחנו מכירים?

– א כן, כן, אני זוכר. עמדנו יחד בתור לאישור לספאר במשרד הרישוי.

– וואללה, נכון, זה אתה, זה אתה. זהו, הייתי בטוח שאני מכיר אותך טוב טוב מאיזה מקום. תראה איזה עולם קטן.

גם בתור שלפני משרד הפנים נוצרו חברויות והסתברויות־פרוטקציה עתידיות. קשרים.

ואז, בהינף כוריאוגרפי מלהיב, התור הסתדר.

הייתי עד לתופעה חדשה במולדת, ומן הראוי שארווח. לא סתם נסעו הישראלים לחו"ל (תור לדרכון) לרוב בשנים האחרונות. משהו למדנו שם, כניכר. דבר מה נשאר מכל ההבטחות של ליבנו הכן שנהייה שונים, כשחזרנו, דקה לפני ששבנו להיות ישראלים.

בהיותנו על המדרכה כבר מנינו 91 מצפים הרשומים על חרף הנטול סמכות. התקרבה השעה רבע לשמונה. שעה שבה – כמובטח על שלט קרטון – עתיד לצאת דרך הדלתות פונקציונר רשמי שיחלק מספרים אמיתיים, לגאליים, המבטיחים את מקום האזרח בתור הפנימי, התור האמיתי.

קצת לפני כן, ובכן, הורגשה עצבנות מובנת בערימת האנשים הפזורה בצורת דלתה של נהר מול השער הנעול.

ואז תפס יום מקומי פיקוד, ובלי הצבעה מונה למנהיג העדר. הוא התחיל לקרוא שמות מן הלוח, ולסדר אותנו בתור למופת, לצייתנותנו העליזה.

התור אכן הסתדר, לגאוות כולנו, התארך והלך, התעקל, הקיף עץ שהיה שתול על המדרכה, חזר בתנועה סיבובית נאה והתפתל והסתלסל בקצהו. מושלם. כשהתור עמד, היינו חבורה גאה וארוכה. מלוכדים כרבעי נגד כל מי שיבוא ויאמר: הייתי כאן והלכתי. כלול תרנגולות חולות עצבים היה התור כולו מתפרץ. אוהו.

לו יהודה ברקן אנוכי, הייתי מתכנן מתיחה כרלקמן: אחרי שתור הסתדר, מופיע מישהו ואומר: אני מספר 2.

סוף דבר: נכנסנו. אחרי שעה היתה הפסקת חשמל ואנחת אוי המונית, חידוש החשמל וקריאת אוו המונית. ה"תורמט" בישר את מספרי באור ובצליל, וב־9.30 היתה לי תעודת זהות חדשה. ביום הבחירות היא הופעלה, לעצירת נשימתם של חמישה מיליארד תושבי העולם.

עוד שנת רכב, עוד בושה

ראיתי מכונית 89', ושוב חטפתי מהלומת בושה. איך אני יודע מה שאין שום צורך שארע, ודיינו שהמכונית הנוסעת לפני בכביש היא מודל 89? מפני שאני בארץ היחידה בעולם שבה מספרי הרכב מכריזים את השנה.

מודל 89' מכריז את עצמו. מה אעשה אם יום אחד ארצה לקנות לי מכונית חדשה? איך אצא לכביש עם הודעה כל כך וולגרית על השנתון המתקדם שלי לעומת שנתוני המפגרים שנוסעים לידי?

אנא, שר התחבורה של הממשלה החדשה, או כל אחד שיש לו יד ורגל בעניין מספרי המכוניות, אנא, בטלו את חשיפת שנת הרכב בפני כל. לא כולנו, אתם יודעים, אקסהביציוניסטים.

הגשם הראשון בשפלת החוף

נכון ששפלת החוף היא לא כל ארץ ישראל ואף עיקר ארץ־ישראל, אבל אדמת החמרה היא האדמה של שאותו אני מכיר. לכן, רק גשם ראשון על חמרה הוא גשם ראשון בשבילי. רק לו ריח, ורק הוא עושה אוויר של גשם ראשון.

האדמה הזו, שהיא לא טובה אבל היא מוכרת לבהונות רגלי, מתכסה אחרי הגשם בקרום. הקרום מקבל מיד גם סליקים קטנים מן הגשם, התחוק מרי ועצבני מרי תמיד בארץ ישראל.

אם אעז ללכלך את אצבעותי העדינות ולגעת באדמה שלאחרי הגשם, גם תהיה לי ביד תחושה של גשם ראשון.

סוף השבוע

יום השישי, ויכולו השמיים והארץ וכל צבאם, ושוב יש בטלוויזיה תוכנית פרפראות של יום שישי בערב, ואני שואל את קוני למה זה מגיע לי.

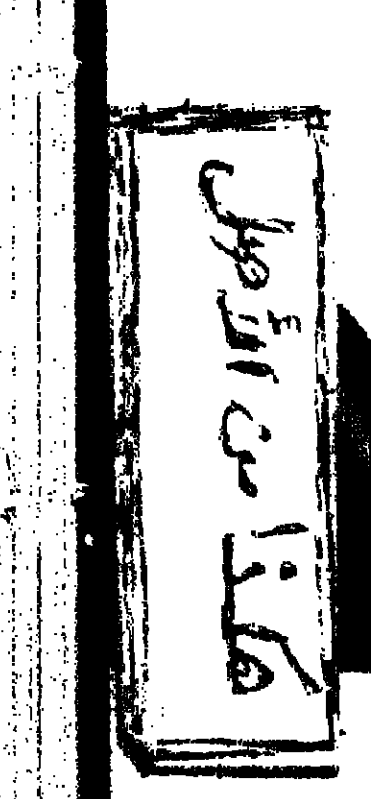
למה מגיע לי עוד פעם מנחה מאותה שיכבה סוציו־אקונומית־פוליטית? מה רע עוללתי? למה מגיע לי לראות קוף נוסע על אופניים? ומרת ישראלית שיודעת לשיר באנגלית כמו באמריקה? זוג זקנים שנקלעו לאולפן במקום למרפסת ביתם? מצחיקונת ותיקה שחותמת על העצומות הנכונות, ומצחיקן חדש שאני עוד לא יודע על איזה עצומות הוא חותם, אבל הוא בטח לא מה שאני מפלל שמצחיקן חדש יהיה.

למה זה מגיע לי? ולמה מגיע לי הרגע הנורא שבו המנחה הסוציו־אקונומי־פוליטי מוחא כפיים אחרי שהוא סוחט מן הזקן היקר הנשוי 73 שנים את המלה "מתמזמזים?".

מאיר עוזיאל

ספר הטיולים של עודד פיינגרש.

פנטהאוז

יגאל לב

צלחת מרק

מאוחר יותר, כאשר סיפר לגליה על תאוות המוות שתקפה אותו, נאחז הצייר מקומת הקרקע בסיפור על הזקן שצעד ביער, פורק מעל שכמו את ערימת הזרדים שהוליך לעיר כדי לקנות לעצמו צלחת מרק, נאנח ואמר "הלוואי שיבוא כבר מלאך המוות", והוא הופיע עם החרמש: "קראת לי" שאל האיש בשחורים... כן... כן... גימגם הזקן. "קראתי לך כדי ש...תעזור לי להעמיס על הכתף את ערימת הזרדים".

"ככה זה, אמר הצייר בחיוך עגום. "כולנו קוראים לו רק בשביל שיעזור לנו להוריד את המשא...

חודש ימים נעלם הצייר. גליה שהיתה רגילה לשגיונותיו, חשבה שהוא נסע לחוץ לארץ, או עלה לצפת, ירד לנגב, כדי לשבת שם ולצייר. חודש ימים היתה הדלת נעולה וכשפתח אותה יצא משם הצייר עייף, זקן וחולה. מאוחר יותר ניסתה גליה להבין איך יתכן שאדם יכול לגור בבית משותף ואיש איננו יודע כי הוא נזקק לניתוח, אושפז בבית חולים, ושב הביתה, שוכב בודד, בלי שימצא אדם להגיש לו צלחת מרק...

גבר גאה. קומתו הגבוהה, זקנו המגודל, חיוך הסטיר העליז שלו, משווה לו מראה, של ילד תמים שממשיך לשחק בצעצועים. שמו המפורסם הביא לו ידידים רבים והדבר האחרון שיכלה גליה להעלות על הדעת שהצייר הממלא את טורי הרכילות בסיפורי פכים קטנים מחייו, האיש ששמו מקשט מסיבות, ישאר אפילו לרגע אחד בודד.

ניתוח אפנדציט. ובעקבותיו תהום של חרדה שננח לתוכה, פחד להשאר לבד. אימת הזיקנה המתקרבת ועל הכל התחושה המוזרה שבפעם הראשונה בדידותו קמה לו כאוייב. תמיד התגאה בכוחו להיות עם עצמו. האטליה שלו היה לא רק חדר עבודה אלא קרנות מזבח שאחז בהן ואיש לא יכול היה לגרור אותו משם אל ההמולה הריקנית של הרחוב. עכשיו הקירות סגרו עליו. הניתוח לא רק החליש אותו אלא הציב בפניו קיר אטום ששוב לא יכול לחדור מבעדו. כאילו איזה אוייב ממתין מאחורי הקיר.

מסתגר בדירה, אחת מידידותיו, לימדה אותו לקח שלא שכח, אשה נאה, מטופחת. מאותן נשות חברה שהיו רואות כבוד לארח אותו בביתן. צילצלה. סיפר לה שעבר ניתוח והוא שוכב לבד. תגובתה היתה עניינית ויבשה להפליא "טוב אתה יודע מה, צלצל אלי כשתהיה בריא".

אלה כללי המשחק שעל פיהם חי שנים ארוכות. עכשיו קמו עליו הכללים. כללי משחק שאומרים שאתה מקובל רק אם אתה מפורסם, מצליח, עשיר, בריא, וכמובן בעל חוש הומור. במשך כל השנים ענה עליהם הצייר, עכשיו נשאר לבד.

גליה לא ידעה על בדידותו של השכן מקומת הקרקע. כאחת השיחות עוד לפני שננעלה אחריו הדלת, לפני שהגית, שכור, חולה, פוסע אט אט בדרך אל המסעדה הסמוכה, (הצייר מעולם לא אכל בביתו. המקרר שלו הכיל חלב עמיד בלבד), אמר לה, "באגדות האביר עוטה שיריון, נוטל את החרב, ויוצא להגשים את היעוד שלו: להלחם בדרקון, להציל נערה מציפורני מפלצת, לשחרר עיר משודדים. אבל במציאות אני עוטה את השיריון, נוטל את החרב ויוצא לרחוב מבלי לדעת מה היעוד שלי", חייך, כפני הילד המגודל שלו "אבל אני יודע שרק אחרי שאני אסיים את כל המסלול, רק אחרי שאשוב הביתה, אוכל לדעת באמת אם היתה לי סיבה לצאת בכלל מהבית".

מנהל רומן עם המוות, כאילו היתה זו אשה שהוא מחזר אחריה. "לפני עשרים שנה, בפאריס, עליתי על מלון בן 20 קומות, עמדתי על סף המרפסת ורציתי לקפוץ. היתה לי הרגשה שהשלמתי את היעוד שלי ואני אדם בעל תחושת יעוד עמוקה. היתה לי תחושה שהגעתי כבר לכל ההישגים כפיסול וציור לכן לא צריך אלא לפסוע צעד אחד לעבר התהום... העובדה שלא קפצתי איפשרה לי לגלות עוד עשרים שנים מרתקות של חיי".

גליה איננה מבינה את האהבהבים שהוא מנהל עם האיש בעל החרמש. לגביה, כבר סיכם הפילוסוף שופנהאור את כל המשמעות של ההתאבדות. "ניתן לראות בהתאבדות ניסוי, שאלה, שאדם מציב בפני הטבע, ומאלצו להשיב עליה. אבל זה ניסוי עלוב כי הוא כרוך בהרס התודעה אשר הציגה את השאלה וחיכתה לתשובה". ההתאבדות לכן, סיכמה גליה, בלשון המרצים שלה "איננה ברירה אלא סוף כל הברירות" ומתוך כך דחתה נכוח את גירסתו של

ניטשה שטען, "המחשבה להתאבדות היא נחמה גדולה. בעזרתה ניתן להעביר בהצלחה רבה לילות רעים".

הזמינה אותו לאכול בביתם. אבל הצייר חייך בעצבות "קצת מאוחר מדי גליה. כרגיל, את מופיעה קצת מאוחר. מישהי כבר הציעה לי את צלחת המרק שלי".

גליה לא ראתה את עצמה קנאית, לצייר המגודל שלה, אף על פי כן מצאה את עצמה סקרנית, מי היא זו שבאה לביתו. טיפלה בו. יפהפיות רבות פקדו את דירתו של הצייר. אחדות מהן קישטו המגזינים, כרוגמניות, זמרות, נשות אופנה. מי ניחשה כי יש כללים חדשים למשחק ומתוך ששינתה את הכללים זכתה בצייר?

פגשה את הצייר בפתח הבית המשותף. מכנסי ג'ינס, חולצה פתוחה החושפת את חזהו השעיר. זקן המניפה שלו משרטט קשת גדולה, אבל מעבר לכל אלה הוא צעד אט אט, עייף, חולה.

"חזרתי הביתה אחרי הניתוח. הייתי בטוח שאפילו שעה אחת לא אשאר לבד. את יודעת איך זה, בדרך כלל הטלפונים אצלי מצלצלים. אנשים נכנסים לסטודיו סתם כדי לשתות קפה. לכרסם ביסקוויטים, לרכל, לדבר על ענייני דיומה, עניינים פוליטיים, לתת רעיונות ועצות. הבית שלי, תמיד היה פתוח, כמו, סלון חברתי. ופתאום שקט. איש לא מצלצל. נכון, לפני שטילטלו אותי לבית חולים, דחיתי את הצעותיהם של כמה מידידי לבוא. את יודעת, יש נימוס. יש גאווה. אלה כללים שאדם תרבותי שומר עליהם. הצרה היא שגם הם שמרו על הכללים. כאשר חזרתי מבית חולים שוב לא צילצלו. על סף המתינה לי הבאר האפלה העמוקה של הדכאון כמו ביצה טובענית".

"מי דאג לך?"

"חכי... חיכית חודש בלי להתעניין מה שלומי, אז חכי עוד קצת. שכבתי לבד. המקרר ריק. מעולם לא בישלתי אפילו מרק. בדידות של רווק יאה לאדם בריא. אבל כשאתה מתחיל להיות תלוי באחרים, הכל פונה נגדך. אפילו המקרר הריק. כרסמתי צנימים יבשים שהעלו עובש. וחייתי על תה וצנימים... אף אחד לא שאל מה קורה לי, ואחרי שהגברת ידידתי הגאה הציעה לי להבריא לפני שאני מטריח אותה, הבנתי שאין לי גם למי לצלצל. ביום השלישי יצאתי מהבית משום שהייתי על סף רעב. קשה להאמין שבבית משותף, אדם כמוני, יכול לגווע מרעב רק משום שאף אחד לא.... התלבשתי וגררתי את עצמי לעבר המסעדה במעלה הכביש. הלכתי לאט לאט. השמש יקרה. הייתי בטוח שאני אתעלף או מחום או מרעב. ואז ראיתי מרגלית. התופרת הקטנה הגרה בבית המשותף ממול. בקומת הקרקע. אני לא מאמין שאת מכירה אותה. היא אחת כזאת שיש לה כשרון, לטשטש את עצמה. היא ראתה אותי גורר את כאבי, ו.... גררה אותי הביתה. את יודעת גליה, כל מיני ידידים מפורסמים צילצלו לשאול במה הם יכולים לעזור לי. אפילו מחוץ לארץ. אנשים מפורסמים מאוד. אבל אף אחד לא הציע לי את מה שהתחייבה מרגלית, 'מהיום והלאה אתה אוכל אצלי שלוש ארוחות'".

צעד אט אט לעבר הרחוב ששמש יוקדת הפכה אותו ראי מסנוור "מאז היא מתקינה לי את ארוחת הבוקר שלי. יורדת לשוק כדי לקנות פירות וירקות. מעולם לא אכלתי את אותו אוכל לארוחת צהריים. תמיד היא טורחת לבשל משהו חדש. וכשאני חוזר הביתה אני מוצא עוגה ופירות שהביאה... אני מאמין שהיא תהיה גם התוצה הסופית".

נעלם בכניסה אל הבית שממול. וגליה לא הצליחה להעלות את דיוקנה של מרגלית. וכאשר נזכרה בה, לא ראתה אלא אשה קטנה אפורה ורזיה. אחת כזאת שמעולם לא היתה מוזמנת למסיבות נשות החברה שהתפארו בידידותו של הצייר.

תיבת דואר / אלונה – תגובות

תמר יקרה,
טוב עשית שהגבת על התנהגותה של אלונה איינשטיין ("סופשבוע", 7.10.88). הגיע הזמן שמישהו ירים קולו בעניין ההתנהגות של רבים מהחוזרים בתשובה. רבים מהם משאירים מאחוריהם קופת שרצים ענקית, ואכן הם צריכים לבקש סליחה ומחילה מאלוהים – אבל בעיקר מבני אדם, ולקיים את שנאמר – היה יהודי בביתך, ואדם בצאתך.

רות ריקליס, באר־שבע

•

אחרי "אלונה, אלונה", המחשת ביתר שאת וביתר עוז הכתוב: "יגעת מצאת תאמין". אמנם "עבדתם" קשה מאוד, ובהחלט מגיע לכם התואר "עתונאים קטנים".
אני מקווה שתהיו "אפיזודה חולפת".

צפורה מנדלסון
העיר העליונה, ירושלים

•

כבר מזמן לא הזדהתי כליכך עם הכתוב במדורך כשם שהזדהיתי עם מה שכתבת על ה"רבנית" אלונה איינשטיין.
הקנאות המאפיינת את התנהגותה – תכונה שמעולם לא היתה לה לפני־כן, וכל עוד היתה תילונית היתה ידועה בקרב מכריה כאשה שקטה וסובלנית – היא תכונה שהעבירו לה החוגים החרדים בקרבם היא יושבת. נשאלת השאלה: מה קורה להם כשהם חוזרים בתשובה? איזו תוקפנות נמסכת בהם אגב הריטואליים הדתיים אשר כה משנה את אופיים?
צר לי על אלונה. טוב עשית שלא מחלת על כבודן של העתונאיות. יישר כוח.

יעל גפן, תל־אביב

•

כמה אמת ותבונה לנפש האדם מצויים בדברים שאת כותבת. והכתבה על אלונה – כמה שאת אמיצה. כל הכבוד.

נחמה בן־אליהו, ירושלים

•

"אלונה, אלונה..." (חיים ואוהבים מ־7.10.88) אינו קטע שרק עמיתיך יאמרו "לא מתאים לך לכתוב". אף אני, קוראת ותיקה ומושבעת שלך. בתור אשה חרדית (הקוראת גם "מעריב", אופסו), הפריע לי ש"מפריע לך" לפרוע עמה את החשבון. אנא אל תראי בשיטת האופנסיבה שלה מידגם של הציבור החרדי. לגבי אלונה ושות' יאמר: "כל הפוסל – במומו פוסל".

אני מבינה את פגיעתך המצטברת, אך יכולת להסתפק בהערה שולית. להקדיש לה כתבה שלמה?! הלא בזה השגת את מבוקשה: תשומת־לב. זה זועק מגרונה, כי למרות שהיתה "אשתו של", רבים ישאלו: אשתו של מי? מי זה אריק איינשטיין? ורבים יוקיעו אותי על כך, כולל בני. השירה שלו עושה לי פריחה, במחילה מכבודו. דבר ידוע לכל שגם תשומת־לב שלילית היא עדיין תשומת לב.

ייתכן שגב' איינשטיין מלומדת ממני בתחום התורני, אך אם היא חושבת "להתכבד בקלון חבריה" ברצוני להזכיר לה פסוק מהמשנה, מסכת אבות פרק ד': "איזהו מכובד המכבד את הבריות". ואילו את, תמר היקרה, אני מקווה שלהבא תנהגי ביתר איפוק – בזה גדולתך.

רחל רוזן
ירושלים

האח שירד

במדור זה התפרסם לא מכבר מכתבו של בני לוי מראשון־לציון המספר על התסכול של אחיו שירד מהארץ. עתה רוצים הוא ובני משפחתו לחזור, אך הוא מתקשה למצוא כאן עבודה במקצועו.

ד"ר נחמן גרינר, מנהל המעבדה הביוכימית בבית החולים הכרמל חיפה, קרא את המכתב והוא מבקש מבני לוי להתקשר עימו לטלפונים – 04־250416 או 04־250453.

עלבון מצופה

צוות טלוויזיה זר ניצב ביציאה מאחת הקלפיות בשכונת מגורי. המראיין עוצר אנ־שים ושואל אותם באנגלית מה נשתנו הבחירות הללו מן הבחירות הקודמות. מחמת הסקרנות אני נשארת להאזין. לאחר שהמראיין עוצר ... מרואיינים – אני שואלת את עצמי: מרוע ... אותי? האם אני ניראית כה לא פוטוגנית? חצי ... הרגשת עלבון מחלחלת.

עברו מאז ארבע או שבע שנים, איני זוכרת ... את אותו שדרן לא הוספתי לראות – ועדיין ... לא נעלם. מרוע? אין לי תשובה לכך, מה גם ... יודעת שלא היתה כאן שום פגיעה אישית ...

עלבונות מסוג מסויים אינם נשכחים וחולפים מן ... הם פשוט שוקעים. שלא ברומה לחוק שימור ... – אין הם נהפכים למשהו אחר. הם נותרים ... עלבונות, אלא שבמשך השנים הם מתכסים דוק ... "מילא" המורכב מסלחנות שמביא עימו הגיל. ... היחיד של השנים החולפות הוא הנסיון ... האומר לך מה העיקר ומה הטפל בחיים. חוסר ... כלפיך של כתב טלוויזיה אלמוני – האם ... חשוב לך? נו, באמת. אז את באמת חצי ...

אבל עכשיו את באה למנות את כל העלבונות ... כמעט ולא שוחחת עם איש. העלבונות בתחום ... שלא מומשו – ולא בשל סירובך...
... שאת טופלת את האשמה על "ההוא" ולא ... עצמך. "ההוא" מתוסבך פחד אלוהים; "ההוא" ... שקוע בתוך עצמו שאי־אפשר להגיע אליו; ... לא יכול היה להשתחרר מן הקשר של ... לאשתו שקמה ועזבה אותו; ו"ההוא" ... – פשוט לא היית כוס התה שלו. קורה, נכון? ... טוב שהשנים חולפות.

...ה עיצוב זה?

...צים לשחק במשחק הקרוי "אנחנו עניים"? ... מערכת אוכל מלוכלכת והציבו אותה על שולחן עגול עם ארבעה כסאות הנראים כאילו הוצאו מאשפתות, עם צבע שמן ... סדקים בעץ – מן הסוג שנהגו לזרוק לאחר ... שנות שימוש.

מערכת כזו בדיוק ראיתי ב"פסיפיק דיזיין סנטר" ... לוס־אנג'לס. לא האמנתי למראה עיני. ג'אנק עלוב ... כה מפוארת של רהיטים, המיועדים לעשירי ... ואולם מבט מקרוב גילה שהכל... מזוייף. גם ... צבע השמן המתקלף, הלכלוך על העץ הסדוק – ... מעשה ידי אמן. מחיר המערכת: 7000 דולר. לא ...

סיור ב"סנטר" הנ"ל השוכן בבניין צבוע בכחול ... מכוער להפליא, דמוי לוויתן ענקי שנפלט אל ... – ומספק תיאורים דמיוניים על מראה הבתים של ... ההון הוליוודים. יש שם הכל מכל וכל. החל ... שולחן עם לוח פרספקס שקוף, נשען על רגליים ... רגלי־חסידה, או בסיס דמוי אלמוג ענקי, צבוע ...

יש שם ספות דמויות מושבי מכונית, עם פנסים ... בצד. יש שם כורסות דמויות אריות ועוד ... מפלצתיות חסרות־טעם – בצד ספות ... אלגנטיות העולות עשרות אלפי דולרים,

הרהור קל ואת "מצרפת" אותן למערכת חלומותיך. יש שם מחלקה לרהיטי־מרפסת ולרהיטי־גן נהדרים שהיית מייעדת אותם לסלונים מפוארים של הפנטהאוזים במגדלים התל־אביביים. ויש שם – ממש כתופעה – פסלים ענקיים של חתולים, כלבים וגם בני אדם בגודל טבעי שתפקידם, ככל הנראה, למלא את החללים העצומים בבתים עתירי השטחים (כדי שלא תרגישי בודדה בבית המכיל 17 חדרים).

בבניין הדיזיין סנטר שוררת דממת־חלל, והוא כמעט ריק מאדם – להוציא אנשי מכירות (וכמה מעצבים וקשטי־פנים, המהלכים שם חרישית ובוחרים עם הקליינטים השקטים שלהם ספה, בד־וילונות שיתאים לריפוד שיתאים לשטיח שיתאים לצבע עיניהם של בעלי הבית.

את מתבוננת בזוגות־זוגות הללו – מתכנן־הפנים והלקוחה הלבושה צנוע־אבל־יקר המשוחחים ביניהם בלחש (זה, אגב, הווליום המקובל בעיר הזאת), והוא מצביע על מה שמצביע והיא מנענעת בראשה וכך מסתכמת עיסקה של הרבה־הרבה משכורות שלי. את מתבוננת גם בזוגות אחרים: צמדים של קשטי־פנים ואדריכלים. רבים מהם בעלי עינים מלוכסנות ועוד יותר רבים מהם מתנועעים כ"פייגאלאך". הם נמצאים כאן כאילו בתוך המאטריה הטבעית שלהם, ואת אינך מסוגלת לנתח את הקשר שבין החד־מיניות לבין האסתטיקה הצרופה. אבל – הוא קיים.

ואחר זמן את חוזרת הביתה, לאוסף הרהיטים שלכם. לא משהו עוצר נשימה, כלשון המעטה. דברים שניקנו פה ושם משך 25 שנה, לא שיא של תכנון כוללני. ספת עור תוצרת פינלנד, מערכת שניקנתה בחנות יד־שניה בוירג'יניה ורופדה מחדש לכבוד התגים, איצטבאות ספרים משנת תרפפ"ו, שולחן קפה מסיבי ויפהפה מרחוב הרצל. הקיצור: לא מי יודע מה, כמה פעמים כבר אמרתי לעצמי שצריך, לעזאזל, לזרוק (לא, למכור) את הכל ולפתוח דף חדש. הרי יש היום דברים כל־כך יפים...

ואבל אני גם יודעת שאין תחליף לרהיטים שרוטים, ספוגי זכרונות, שהזמן הותיר בהם עקבות. ביום בו אתפתה לקנות רהיטים חדשים ולסלק את הנוכחיים – יתווסף לי קמט בלב.

הירחון לאשה ולמשפחה

AK

נובמבר 88

גליון 261, חשון־כסלו תשמ"ט
המחיר: 8 ש' כולל מע"מ (באילת: 6.96 ש')

3 מוספים היום:
"אתה" – לגבר
"יופי" – לאשה
תשבצים – למשפחה

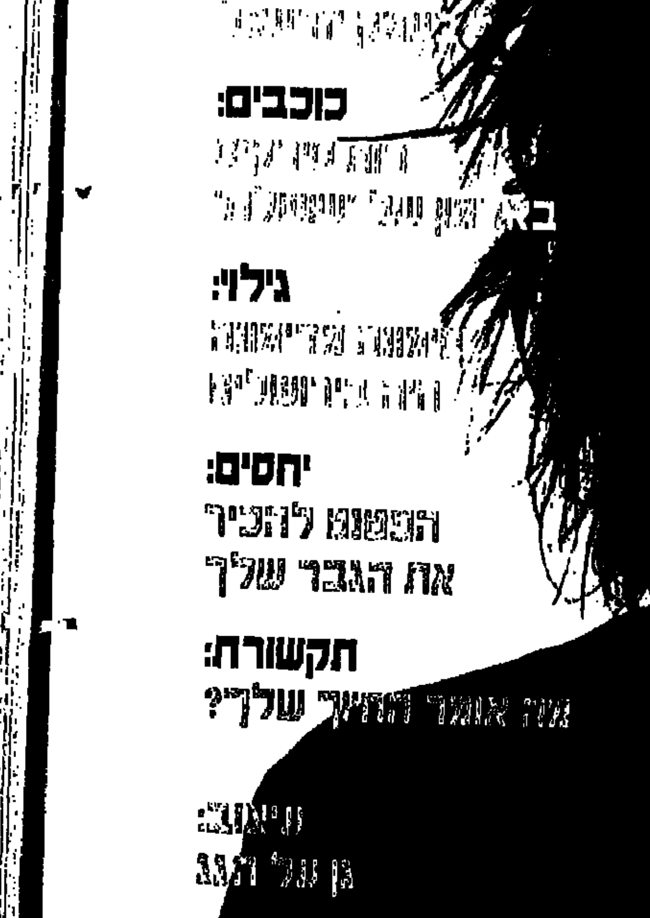
חשיפה:

כוכבים:

גילוי:

יחסים:
הפטנט להכיר
את הגבר שלך

תקשורת:
מה אומר השיער שלך?

הופיע! הופיע! הופיע! הופיע!

מסמך אנושי:
"מוח העצם של אחותי
הציל את חיי"

אסטרולוגיה

במדור זה עונה האסטרולוגית רות אלי למיקבץ (המועלה בגורל) שאלות אישיות של קוראי "סופשבוע" בתחומים שונים. קוראים מעוניינים מוזמנים לשלוח שאלות (מודפסות או בכתב־יד ברור) לכתובת: רות אלי, מערכת "סופשבוע", "מעריב", ת.ד. 20010 תל־אביב, מיקוד 61200. לשאלות יש לצרף את תאריך הלידה המדוייק של השואל/ת: שנה, יום ושעה, וכן את מקום הלידה. ילידי חו"ל מתבקשים לשלוח את שם העיר בנוסף לשם ארץ הלידה. ללא נתון נוסף זה, אין כל אפשרות להציב להם מפה.

בין הפונים תיערך הגרלה, ומדי פעם יתפרסמו המכתבים שעלו בגורל בצירוף תשובת האסטרולוגית. המערכת תכבד בקשות קוראים שלא לפרסם שמות ופרטים מזהים אחרים.

ובקשה מיוחדת מרות אלי: פונים רבים מעוניינים לקבל מכתבי תשובה אישיים לביתם. דבר זה הוא, לצערי, בלתי אפשרי. לכן, מי שאינו מוכן לקבל את התשובה מעל דפי העיתון, מתבקש לא להפנות שאלות למדור.

מה מצפה לי

הייתי רוצה לדעת אילו כוכבים ומזלות משפיעים עלי, ומה מצפה לי בעתיד הקרוב מבחינת עסקים, נישואים וחיי יום־יום.

ש.ס.
(השם, הכתובת, תאריך ושעת הלידה של הפונה שמורים במערכת).

ההורוסקופ שלך משופע במיגוון רחב של מולות. את צירוף מעניין של בתולה, גדי, אריה, מאזניים, קשת וטלה. התוצאה הסופית של "סלט" זה (מבלי להיכנס לפרטים מיותרים) היא: טיפוס הגיוני, חזק ושאפתן, השואף להיות יוצא־דופן ולעמוד מעל להתך האנושי הממוצע וה"חיוור". יחד עם זאת, את גם נפש רומנטית הכמהה לאהבה אבירית. קיים בך חוש לדראמות ונטייה לעשות דברים בגדול, אך גם חוסר בטחון מוסווה. אולי בשל כך את חשה צורך מתמיד להוכיח את עצמך.

באשר לעתיד הקרוב – הוא אינו נראה כעונה על ציפיותיך. לכן לא הייתי מציעה לך לקחת סיכונים ולהרים פרוייקטים שאפתניים מדי. השנה שעברה היתה רבת שינויים ומהפכות. הסתפקי בכך לפי שעה, והקדישי את השנים הקרובות להכנת תשתית לעתיד. בעוד כחמש וחצי שנים עשוי להתרחש אחד השיאים של חייך – לבטח מבחינה מקצועית; ואם תכלכלי את מעשייך בתבונה – גם מבחינה רגשית. כל זאת בתנאי שתאריך לידתך שמסרת לי מדוייק, שכן קיימת אי־התאמה בינו לבין היום בו נולדת, ע"פ טענתך.

משברים בלימודים

מזה שלוש שנים אני סטודנט באוניברסיטה, ובמשך כל תקופת הלימודים יש לי משברים. בעת אני במצב שאיני יודע אם אני מסוגל לסיים את הלימודים. יש לי חברה ובגלל המשברים בלימודים, היא אינה בוטחת בעתיד משותף וטוענת שאינה סומכת עלי. האם תוכלי לעזור לי?

ט.ב.
(השם, הכתובת, תאריך ושעת הלידה של הקורא שמורים במערכת)

אין כרגע שום גורם אסטרולוגי שיכול להפריע לך בלימודים. אם בכל זאת יש לך בעיה, יתכן שהדבר נעוץ באופייך המיוחד ובבחירה מוטעית של מקצוע הלימוד. אתה טיפוס קיצוני ואינטנסיווי, המתקשה לבצע דברים שאינך אוהב. קשה לך להתרכז לאורך זמן בנושא אחד, בעיקר אם הוא אינו מעניין אותך במיוחד. עם זאת אתה שאפתן. אתה רוצה להגיע לגדולות, אך אינך מוכן להשקיע, לשם כך, גם בקטנות. מכאן הכשלונות. כל כשלון מערער את תחושת הערך העצמי שלך ואת האמונה ביכולתך. חוסר האמונה גורם כשלונות נוספים – וחוזר חלילה.

עצתי: סיים את לימודיך. אינך הטיפוס של שכיר הכפוף לבוס. אתה חייב להיות חופשי לקבל החלטות עצמאיות במקום עבודתך. יחד עם זאת לא הייתי ממליצה על עצמאות מוחלטת (כסוחר, תעשיין), שכן המפה שלך מצביעה על תהפוכות תקופתיות ורצוי שאלה לא תהיינה כרוכות בהפסדים כספיים גדולים.

חברתך שונה ממך לחלוטין. לא אומר לכם אם להינשא או לא, אך אספק לך מעט חומר למחשבה: אתה גבר חזק הזקוק לחופש כמעט בלתי מוגבל ומתקשה למלא חובות משעממות. כיצד אתה מתאר לך שותפות חיים עם אשה חזקה לא פחות, היודעת לשלוט ברגשותיה ורואה באחריות וביציבות ערך עליון? כדאי לכם לברר אם כל אחד מכם יהיה מוכן לקבל את רעהו מבלי להרגיש שהוא משלם מחיר יקר מדי עבור השותפות.

למה אני?

נישאתי בשנה מסויימת (אני מבקש לא לפרסם את התאריך), והנישואים עלו על שרטון. נפרדנו. במשך כשלושה חודשים אושפזתי בבי"ח בעקבות ניתוח מסובך. מספר שנים לאחר מכן נישאתי שוב. בנינו בית והחיים היו טובים, אך כעבור תקופה קצרה, אשתי התאבדה. שאלתי: למה תמיד אני מקבל את המכות הנוראות האלה? אני מעוניין לבנות את ביתי מחדש ולהנשא. מה הם סיכויי לכך, לדעתך?

ב.י.
(השם, הכתובת ותאריך הלידה של הפונה שמורים במערכת).

בהיעדר שעת לידה מדוייקת, קשה עלי איתור מוקד בעייתך; אך נראה לי שהוא נעוץ בכך שאתה בעל עומק רגשי כה גדול וצורך כה חזק בהדדיות ובשותפות רגשית, עד שכושר השיפוט שלך מתערפל כל אימת שאתה עומד בפני בחירת בת זוג. מכל מקום, אין סיבה ממשית שתראה עצמך כרדוף גורל. בעייתך הבריאותית נפתרה ואין סיבה אובייקטיבית שתתעורר מחדש. יש להיזהר, כמובן, מהגברת המתח הפנימי.

באשר לנישואים – אל תמהר להתקשר לאשה הראשונה שתטה לך אוזן קשבת ותגלה הבנה ואהדה. בדוק את התנהגותה במצבים פחות נוחים, עקוב אחרי מצבי רוחה, גלה לאילו השפעות היא נתונה וכיצד היא מתמודדת עם החיים. אם תתקשה לעשות זאת בשל מעורבותך הרגשית – תוכלו לפנות, שניכם, לייעוץ מקצועי.

בכל מקרה, אל תמהר מדי לשאת אשה בשלישית. התנסה, למשך תקופה מסויימת, בקשרים פחות מחייבים. למד ליהנות מהקשר עצמו לפני שאתה מחליט לנתב אותו לכיוון של שותפות, אחריות ומחוייבות. בטווח יותר רחוק, ההתנסות תסייע לך לבנות חיי משפחה טובים ויציבים.

רות אלי

תחזית לשבוע שבין 4 ל־10 בנובמבר

עקרב
(23 באוקטובר עד 21 בנובמבר)
אתם מאוד החלטיים ובעלי כוח רצון, ותכונות אלה יבלטו מאוד השבוע. ביחסיכם עם הסביבה, נסו לא להרתיע את הבאים איתכם במגע. התפתחויות של תשבוע ישחררו אתכם מדאגה כספית שהציקה לכם.

קשת
(22 בנובמבר עד 21 בדצמבר)
העוסקים במחקר ישיגו השבוע התקדמות יפה מאוד בעבודתם. בתחום העסקים, התפתחויות שמאחורי הקלעים יפעלו לטובתכם. אם כי אין זה הזמן לקדם את ענייני הקריירה, יהיו הזדמנויות חברתיות רבות.

גדי
(22 בדצמבר עד 19 בינואר)
פעילויות קבוצתיות יהיו חשובות לכם מאוד בימים אלה, וייתכן כי תתחילו לפעול למען מטרה חברתית כלשהי. מוטב לשמור לפי שעה בסוד על רעיון חדש בתחום העסקים. גלו סבלנות כלפי בן הזוג.

דלי
(20 בינואר עד 18 בפברואר)
נסו לא להיקלע למריבות עם אחרים בקשר לעניינים פיננסיים. תוכלו בימים אלה לרכוש לעצמכם חברים חדשים. זה זמן טוב לנסיעות ולטיולים, ובערבים צפויים רגעים רומנטיים עם בן הזוג.

דגים
(19 בפברואר עד 20 במארס)
השבוע אתם עלולים להרגיש שחבר מאכזב אתכם מבחינה מסויימת. בתחום המשפחתי, לעומת זאת, צפויה חדשה משמחת. תלמידים וסטודנטים יקבלו עכשיו החלטות חשובות לגבי המשך הלימודים והקריירה.

טלה
(21 במארס עד 19 באפריל)
פרוייקט מסויים תובע עכשיו חלק ניכר מזמנכם, אך ייתכן גם שתצטרכו לבדוק את תיק ההשקעות שלכם. בעבודה צפויים בימים אלה מאבקי כוחות, אך תהיה גם פריצת דרך ביחסים עם הממונים עליכם.

שור
(20 באפריל עד 20 במאי)
בתחום הרומנטי הרגשות הולכים ומעמיקים, וצפויה השבוע נקודת מיפנה ביחסים. אל תניחו למישהו להעכיר את מצב רוחכם הטוב – אחד החברים מנסה לגרור אתכם לוויכוח. בזירת הקריירה העניינים משגשגים.

תאומים
(21 במאי עד 20 ביוני)
ביחסים עם חבר לעבודה עלולה להיווצר מתיחות השבוע, אך שיחה מעמיקה תבהיר את העניינים ותיצור הבנה טובה יותר. גם בתחום הביתי יהיה עניין שיצריך בירור. כדאי לשים דגש על הרומנטיקה.

סרטן
(21 ביוני עד 22 ביולי)
יש לכם עכשיו נטיה להכתיב לילדים מה לעשות – תנו להם מרחב והישמרו מפני רכושנות־יתר. בתחום הרומנטי הרגשות הולכים ומעמיקים. אחדים מכם ישקעו בימים אלה בפרוייקט יצירתי.

אריה
(23 ביולי עד 22 באוגוסט)
ייתכן שתצטרכו השבוע לעמוד על דעתכם בוויכוח עם בן משפחה; הבהירו שיש לכם מחשבות משלכם. אם כי בעיה בעבודה עדיין לא תיפתר, אתם בכיוון הנכון. זה זמן טוב ליציאה לבילויים תרבותיים.

בתולה
(23 באוגוסט עד 22 בספטמבר)
בימים אלה כושר הביטוי שלכם במיטבו, אך הימנעו מהתנהגות שתלטנית מדי. גם אם היא מקנה לכם לפעמים את הערצת החברים. בבית צפויה בעיה, אך תמצאו לה פתרון נבון. צפויה הצלחה בתחום הקריירה.

מאזניים
(23 בספטמבר עד 22 באוקטובר)
אתם יודעים בדיוק מה רצונכם, ועכשיו זה הזמן לצאת לקניות, אך השתדלו לא להוציא יותר מדי כסף. בתחילת השבוע אתם עלולים לסבול מדכדוך קל, אך בילוי בחברת ידידים ישפר את מצב הרוח.

4 בנובמבר 1988 כ"ד בחשון תשמ"ט גליון 360

עריכה בת דורה בר עריכה גראפית חוה עילם.

משחקים

לחזור הביתה בשלום

כל ערב וכל בוקר אני שומע את ההורים שלי משננים לאחי: תלך בזהירות לבית הספר. הבט ימינה ושמאלה וימינה לפני שאתה חוצה את הכביש, מסוכן לשחק על הכביש, לך צמוד למדרכה.

תשאלו אותי:

אני יודע שהוא הולך בזהירות בדרכים. לפני שנפתחה שנת הלימודים הוא קיבל את המשחק 'שביל הזה"ב' ולפי מה שנראה לי הוא מבצע את כל המשימות של המשחק על פי כללי התנועה הנכונה בדרכים. הוא יודע להיות עירני, להתחשב בסכנות שמציב לו המשחק ויודע לבחור בפתרון הבטיחותי ביותר. כך הוא לומד לדעת שהכביש אינו מקום משחק לילדים, שיש להיזהר ממכוניות הדוהרות בלי התחשבות באזורחים הקטנים.

עקבתי אחריו בשעת משחק וראיתי שהוא מוכן לעזור גם לחבריו להתגבר על בעיות הקשורות בזהירות בדרכים.

אני חושב שאדבר עם ההורים כדי שילחצו עליו קצת פחות. הם יכולים לסמוך עליו בנושא הזה.

בן פורת

עתידות

מַסָּע אֶל מַאֲדִים

בַּתְּחִלָּה יֵרָאֶה כַּדּוּר הָאָרֶץ לְאַנְשֵׁי הֶחָלָלִית כְּכַדּוּר עֲנָק, כַּדּוּר צִבְעוֹנִי שֶׁיְּמַלֵּא אֶת רֹב שְׂדֵה־הָרְאִיָּה, אוּלָם בְּהַדְרָגָה, עִם הִתְרַחֲקוּתָם מִמֶּנּוּ הוּא יֵרָאֶה לָהֶם קָטָן יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁלְּבַסּוֹף יֵהָפֵךְ לִנְקֻדַּת־אוֹר זְעִירָה וְאִי־אֶפְשָׁר יִהְיֶה לְהַבְדִּיל עוֹד בֵּינוֹ לְבֵין שְׁאָר אַלְפֵי הַכּוֹכָבִים. מֵרָחוֹק וְתַן יִהְיֶה לְהַבְחִין בְּכוֹכָב אָדֹם. אֵלָיו תִּהְיֶינָה מוּעָדוֹת פְּנֵי הֶחָלָלִית וַאֲנָשֶׁיהָ – כּוֹכַב הַלֶּכֶת מַאֲדִים.

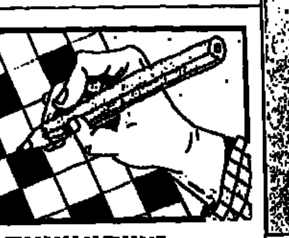
כָּךְ יֵרָאֶה תְּחִלַּת הַמַּסָּע אֶל מַאֲדִים. סְפִינַת הֶחָלָל הַמְּיֹעֶדֶת לָטוּס אֶל מַאֲדִים לֹא תִּבָּנֶה עַל כַּדּוּר הָאָרֶץ. הִיא תִּוָּלֵד בֶּחָלָל. מִכַּדּוּר הָאָרֶץ תְּשֻׁלַּחְנָה חֲלָלִיּוֹת שֶׁתִּשֶּׂאנָה אֶל הֶחָלָל הַקָּרוֹב לְכַדּוּר הָאָרֶץ אֶת הַחֲלָקִים מֵהֶם תִּבָּנֶה חֲלָלִית הַמַּאֲדִים. הַעֲבָרַת הַחֲלָקִים מִכַּדּוּר הָאָרֶץ אֶל הֶחָלָל וּבְנִיָּתָהּ שֶׁל הֶחָלָלִית יַאַרְכוּ חֳדָשִׁים אֲחָדִים. וְאָז, לְאַחַר שֶׁתִּהְיֶה חֲלָלִית הָעֲנָק מוּכָנָה לְמַסַּע הָאָרֹךְ לְמַאֲדִים יַשְׁלָה אֵלֶיהָ צֶוֶת הָאַסְטְרוֹנָאוּטִים שֶׁלָּהּ מִכַּדּוּר הָאָרֶץ בְּאֶמְצָעוּת חֲלָלִית קְטַנָּה.

אֶת יְצִיאַת הֶחָלָלִית הַמְאֻיֶּשֶׁת לְמַאֲדִים תַּקְדִּים יְצִיאָתָהּ שֶׁל חֲלָלִית אַחֶרֶת, בִּלְתִּי מְאֻיֶּשֶׁת. גַּם הִיא תִּהְיֶה עֲנָקִית בְּמִמְדֶּיהָ וְגַם הִיא תִּבָּנֶה בֶּחָלָל. הִיא תֵּצֵא חֳדָשִׁים לִפְנֵי מוֹעֵד שִׁלּוּחָהּ שֶׁל הֶחָלָלִית הַמְאֻיֶּשֶׁת וְתִישָּׂא בְּקִרְבָּהּ מִטְעָן רַב הַמְיֹעָד לְשִׁמּוּשָׁם שֶׁל הָאַסְטְרוֹנָאוּטִים בְּהַגִּיעָם אֶל מַאֲדִים. חֲלָלִית זוֹ תַּגִּיעַ לְמַאֲדִים, תִּכָּנֵס לְמַסְלוּל סְבִיבוֹ וְתַמְתִּין בְּסַבְלָנוּת לְבוֹא הַמִּשְׁלַחַת.

הַמַּסָּע הַמְאֻיָּשׁ לְמַאֲדִים יִהְיֶה אָרֹךְ וְקָשֶׁה. הוּא יֶאֱרַךְ חֳדָשִׁים רַבִּים. אַנְשֵׁי הַצֶּוֶת יִצְטָרְכוּ לְהִתְמוֹדֵד עִם נִתּוּק מְמֻשָּׁךְ מְאֹד מִכַּדּוּר הָאָרֶץ, מִמִּשְׁפְּחוֹתֵיהֶם וְכֵן עִם חֹסֶר כֹּחַ מְשִׁיכָה שֶׁיִּגְרֹם לְכָךְ שֶׁלְּגוּפָם לֹא יִהְיֶה כָּלֵל מִשְׁקָל. בְּהַגִּיעָם לְמַאֲדִים יִכָּנְסוּ לְמַסְלוּל סְבִיבוֹ, יַגִּיעוּ אֶל חֲלָלִית הַמִּטְעָן הַבִּלְתִּי־מְאֻיֶּשֶׁת וְיַעֲשׂוּ שִׁמּוּשׁ בַּכֵּלִים וּבַמַּכְשִׁירִים שֶׁיִּהְיוּ בָּהּ. בֵּין הַשְּׁאָר יִהְיֶה בָּהּ רֶכֶב נְחִיתָה. זֶה יְשַׁמֵּשׁ לִנְחִיתָה עַל־פְּנֵי מַאֲדִים. חֵלֶק מֵהַצֶּוֶת יִנְחַת בְּרֶכֶב הַנְּחִיתָה עַל־פְּנֵי מַאֲדִים וְהַחֵלֶק הָאַחֵר יִשָּׁאֵר בֶּחָלָלִית, הַנִּמְצֵאת בְּמַסְלוּל סְבִיב הַכּוֹכָב. הַחֵלֶק שֶׁיִּנְחַת יִשָּׁאֵר עַל מַאֲדִים 30-20 יוֹם. לְאַחַר מִכֵּן יַמְרִיא מֵאַדְמַת הַכּוֹכָב וְיַחֲזֹר אֶל חֲלָלִיתוֹ. לְאַחַר סִיּוּם בִּצּוּעַ הַמִּשְׁמָרוֹת יַפְעִילוּ אַנְשֵׁי הֶחָלָלִית אֶת מְנוֹעֶיהָ וְיַעֲשׂוּ אֶת דַּרְכָּם הָאֲרֻכָּה בַּחֲזָרָה אֶל כַּדּוּר הָאָרֶץ.

וְלָנוּ לֹא נוֹתַר אֶלָּא לְאַחֵל לְאַנְשֵׁי הֶחָלָלִית שֶׁיַּחֲזִיקוּ מַעֲמָד וְשֶׁיַּחְזְרוּ בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים מִן הַמַּסָּע הָאָרֹךְ אֶל מַאֲדִים.

יורם אורעד

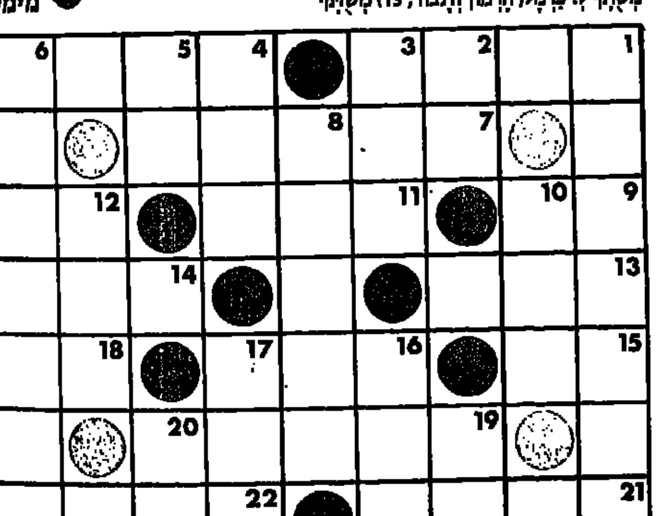
משתעשעים

תַּשְׁבֵּץ גֵּאוֹגְרָפִי

מְאֻזָּן: 1) נָהָר בְּאַרְצֵנוּ וְאֶרֶץ שְׁכֵנָה; 4) חֶרֶק בַּיִת מְעוֹפֵף; 7) עִיר קַיִט בַּצָּפוֹן; 9) אוֹת בא"ב; 11) בְּעֶזְרָתָהּ תּוֹפְסִים דָּגִים; 12) מְשֻׁתָּף לְ: כַּרְמֶל, חֶרְמוֹן וְתָבוֹר; 13) מְשֻׁתָּף לְ: יִצְחָק, נְחֶמְיָה וּבוּקִי; 14) עֵין... – קִבּוּץ לְיַד יָם הַמֶּלַח; 15) עֲבוּרִי; 16) נָהָר גָּדוֹל בִּבְרִיה"מ; 18) הִתְקַדֵּם בִּמְכוֹנִיתְךָ 19) עִיר בְּמֶרְכַּז הָאָרֶץ לְיַד חַיִּים; 21) צוּק הַר נִשָּׂא בְּמִדְבַּר יְהוּדָה סֵמֶל לַעֲמִידַת גְּבוּרָה שֶׁל לוֹחֲמֵי יְהוּדָה; 22) מוֹשָׁב בַּגָּלִיל הָעֶלְיוֹן.

מְאֻנָּךְ: 1) עִיר חֲשׁוּבָה בָּאָרֶץ; 2) נָהָר וְקִבּוּץ; 3) נַחַל גָּדוֹל; 5) תְּנוּכָה; 6) מוֹשָׁבָה לְיַד רַמְלָה; 8) מוֹשָׁב בְּצַד הַכְּבִישׁ ת"א-נְתַנְיָה; 10) נַחַל אַכְזָב; 12) אֶחָד מֵאַרְבַּעַת הַמִּינִים שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ מוֹסָד חִנּוּכִי בַּשָּׁרוֹן; 16) הַדָּת שֶׁלָּהּ; 17) נוֹדֵד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם; 19) נָע; 20) מִלַּת קְרִיאָה בְּעִקָּר בְּשִׁירֵי רוֹעִים.

מימי

בין הפותרים יוגרל מחשב כיס

פתרונות נא לשלוח ל"מעריב לילדים" ת.ד 20044 ת"א

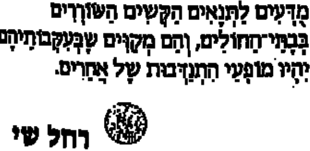
הַגַּשָּׁשִׁים לְמַעַן בָּתֵּי־הַחוֹלִים

חַבְרֵי לַהֲקַת "הַגַּשָּׁשׁ הַחִוֵּר" הִתְנַדְּבוּ לְהוֹפִיעַ לְמַעַן בָּתֵּי־הַחוֹלִים בָּאָרֶץ, כְּדֵי לְסַיֵּעַ לָהֶם בִּרְכִישַׁת מִכְשׁוּר רְפוּאִי.

הַכַּרְטִיסִים יִהְיוּ יְקָרִים מְאֹד וְיִמָּכְרוּ רַק עַל־יְדֵי אֲגֻדּוֹת יְדִידֵי בָּתֵּי־הַחוֹלִים.

הַגַּשָּׁשִׁים יְקַיְּמוּ הוֹפָעוֹת, פַּעַם בְּכָל חֹדֶשׁ, כָּל הוֹפָעָה לְטוֹבַת בֵּית־חוֹלִים אַחֵר.

חַבְרֵי הַלַּהֲקָה יְשַׁעְיָהוּ לֵוִי (שַׁיְקָה), יִשְׂרָאֵל פּוֹלְיאָקוֹב (פּוֹלִי) וְגַבְרִי בַּנַּאי אָמְרוּ, כִּי כֻּלָּם מוּדָעִים לַתְּנָאִים הַקָּשִׁים הַשּׂוֹרְרִים בְּבָתֵּי־הַחוֹלִים, וְהֵם מְקַוִּים שֶׁבְּעִקְבוֹתֵיהֶם יִהְיוּ מוֹפְעֵי הִתְנַדְּבוּת שֶׁל אֲחֵרִים.

רחל שי

הגששים

מענין מאוד

לישון במכונית

'קדימה, כבר מאוחר. הגיע הזמן לקפוץ למכונית'

אמא קוראת לכם לצאת לטיול? לא בדיוק. מה שהיא בעצם מתכוונת זה... שתלכו לישון. כן. ומי שיש לו מיטה כמו זו שבתמונה, ודאי לא צריך יותר מדי שכנועים כדי לקפוץ אליה.

הם ידעו מה הם עושים, היצרנים הגרמניים, כשתכננו את "מכונית המרוץ" הזו. היא אמנם לא מתרוצצת בכבישים, אבל איזה ילד לא ישמח להחנות אותה אצלו בחדר?

אראלה אשד

חשוב לי מחשב

שלום ילדים

בְּעִקְבוֹת פִּרְסוּם אֶחָד מֵהַמְּדוֹרִים שֶׁלָּנוּ, שָׁלְחָה תָּכְנִית יָפָה מְאֹד פְּרִי עֵטוֹ שֶׁל גַּיְא הוֹרוֹבִיץ מֵחֵיפָה.

זֶהוּ מִשְׂחָק הַמְיֹעָד לְשַׂחְקָן בּוֹדֵד, הַשּׁוֹלֵט עַל תּוֹתָח קָטָן בְּאֶמְצָעוּת מַקְשֵׁי "י" וְ"ש" (יְמִינָה וּשְׂמֹאלָה) וּבְכַדֵּי לִירוֹת עָלֶיךָ לְהַקִּישׁ עַל מַקַּשׁ הָרֶוַח. עַל הַשַּׂחְקָן לִפְגֹּעַ בַּמַּטָּרָה הַנָּעָה בְּרֹאשׁ הַמָּסָךְ, מַטָּרָה הַמַּתְחִילָה לִירוֹת בְּכִוּוּן הַשַּׂחְקָן עִם הַפְּגִיעָה הָרִאשׁוֹנָה בָּהּ. עֶמְדַּת הַשַּׂחְקָן נָעָה בִּקְפִיצוֹת שֶׁל 3 עַמּוּדוֹת בְּצַג הַמַּחְשֵׁב, כָּךְ שֶׁלֹּא מִכָּל מָקוֹם נִיתָּן לִפְגֹּעַ בַּמַּטָּרָה. בְּפִנּוֹת הַמָּסָךְ נָתוּן מִיקוּם הַשַּׂחְקָן וְהַמַּטָּרָה.

כָּל פְּגִיעָה בַּמַּטָּרָה מְזַכָּה אֶת הַשַּׂחְקָן בְּ־5 נְקֻדּוֹת, אַךְ אִם הֶחֱטִיא, יוֹרֵד מִסְפַּר הַכַּדּוּרִים בִּרְשׁוּתוֹ בְּאֶחָד. בִּתְחִלַּת הַמִּשְׂחָק בִּרְשׁוּת הַמְשַׂחֵק 20 כַּדּוּרִים. אִם נִפְגַּע הַשַּׂחְקָן מִירִיָּה אוֹ אָזַל מְלַאי הַכַּדּוּרִים שֶׁבִּרְשׁוּתוֹ, יוֹרֵד מִסְפַּר הַתּוֹתָחִים שֶׁלּוֹ (בַּתְּחִלָּה 5) בְּאֶחָד, כְּלוֹמַר "פְּסִילָה". אִם לֹא נוֹתְרוּ תּוֹתָחִים, נִגְמַר הַמִּשְׂחָק. בְּפִנּוֹת הַנּוֹתָרוֹת שֶׁל הַצָּג תּוּכְלוּ לִמְצֹא אֶת הַנִּקּוּד שֶׁלָּכֶם וְאֶת מִסְפַּר הַ"פְּסִילוֹת" הַנּוֹתָרוֹת.

בְּהַצְלָחָה!

עידו

```
10 X=21:Y=41:PS=5:CD=20:CLS
20 FOR Z=2 TO 22:LOCATE Z,1:PRINT CHR$(179):LOCATE Z,80:PRINT CHR$(179):NEXT
30 LOCATE 23,34:PRINT "Balls=";CD:LOCATE 2,1:PRINT STRING$(80,205):LOCATE 22,1:
PRINT STRING$(80,205):LOCATE X,Y:PRINT CHR$(127)
40 FOR F=3 TO 76 STEP 4
50 LOCATE 3,F:PRINT CHR$(227);CHR$(223):Y$=INKEY$
60 IF Y$="q"OR Y$="Q" OR PS=0 THEN LOCATE 11,35:PRINT"GAME OVER":END
70 IF Y$="A" OR Y$="a"THEN LOCATE X,Y:PRINT " ":Y=Y-3:LOCATE X,Y:PRINT CHR$(127)
:IF Y<5 THEN LOCATE X,Y:PRINT " ":Y=76:LOCATE X,Y:PRINT CHR$(127)
80 IF Y$="H" OR Y$="h"THEN LOCATE X,Y:PRINT " ":Y=Y+3:LOCATE X,Y:PRINT CHR$(127)
:IF Y>76 THEN LOCATE X,Y:PRINT " ":Y=5:LOCATE X,Y:PRINT CHR$(127)
90 IF Y$=" " THEN LOCATE 3,F:PRINT " ":FOR T=17 TO 3 STEP -2:LOCATE T,Y:PRINT "
":LOCATE T,Y:PRINT" ":NEXT:CD=CD-1:LOCATE 23,42:PRINT CD:LOCATE 3,F:PRINT " ":IF
 Y=F OR Y=F+1 THEN PLAY"c16f12":PO=PO+5 :CD=CD+1:M=1:GOTO 30 ELSE 140
100 IF M=1 THEN FOR J=4 TO 21 STEP 3:LOCATE J,F:PRINT "*":LOCATE J,F:PRINT " ":N
EXT :IF F=Y OR F+1=Y THEN BEEP:PS=PS-1:LOCATE 21,Y:PRINT "_":IF PS=0 THEN 60
110 LOCATE 3,F-1:PRINT " "
120 LOCATE 23,1:PRINT "Y=";Y
130 LOCATE 1,1:PRINT "F=";F:LOCATE 1,69:PRINT "POINTS:";PO
140 IF CD=0 THEN PS=PS-1:BEEP:IF PS=0 THEN Y$="q":GOTO 60 ELSE CD=20
150 IF PS>1 THEN LOCATE 25,75:PRINT STRING$(PS,127)" ":NEXT:GOTO 30 ELSE GOTO 4
```

היומן המטריף שלי

הוֹלְכִים מַכּוֹת עִם סַבָּא

הָכִי כֵּף זֶה לָלֶכֶת מַכּוֹת עִם סַבָּא אַרְיֵה. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ בָּאִים לְבַקֵּר אוֹתוֹ וְאֶת סַבְתָּא אַלְקָה, אוֹ לִפְעָמִים, לִפְנֵי שֶׁלִּיאוֹר וַאֲנִי מַסְפִּיקִים "לִתְפֹּס עֶמְדוֹת" מוּל הַטֶּלֶוִיזְיָה כְּדֵי לִצְפּוֹת בְּסִרְטוֹנֵי הַוִּידֵאוֹ הַחֲדָשִׁים שֶׁסַּבָּא הִקְלִיט עֲבוּרֵנוּ, הוּא חוֹסֵם לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ וּמַכְרִיז: "טוֹב, יְלָדִים, מִי רוֹצֶה לִתְקֹעַ אֶגְרוֹפִים בַּבֶּטֶן שֶׁל סַבָּא אַרְיֵה?"

לִיאוֹר וַאֲנִי מְזַנְּקִים, כִּי זֶה מְעַנְיֵן אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִוִּידֵאוֹ, אֲבָל אֲנִי מַמְתִּין, מְחַכֶּה שֶׁלִּיאוֹר יִגְמֹר אֶת קְרַב הָאֶגְרוֹפִים שֶׁלּוֹ וְיִתְיָאֵשׁ.

סַבָּא מְנַפֵּחַ אֶת כְּרֵסוֹ וּבִטְנוֹ נַעֲשֵׂית קְשׁוּחָה־קְשׁוּחָה, קָשָׁה מַמָּשׁ כְּמוֹ בֶּטוֹן. הוּא מַעֲלֶה עַל פָּנָיו פַּרְצוּף קְרָבִי כָּזֶה, וְאוֹמֵר: "קָדִימָה."

לִיאוֹר מַכֶּה רִאשׁוֹן. הוּא חוֹבֵט וְחוֹבֵט, וּכְשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא לֹא מַצְלִיחַ לְהָזִיז לְסַבָּא, הוּא מִתְיָאֵשׁ, הוֹלֵךְ צַעַד אָחוֹרָה, וּמְחַכֶּה לִרְאוֹת אֵיךְ אֲנִי אָגֵן עַל כְּבוֹדֵנוּ.

וַאֲנִי מַתְקִיף. מַכְנִיס מַכָּה אֲיֻמָּה בָּאֶגְרוֹף יָמִין, וּמִיָּד, הַפְתָּעָה, מַכַּת מַגָּל שְׂמָאלִית מֵהַצַּד. אַחַר כָּךְ צֶמֶד מַכּוֹת כָּפוּל, זְרִיז כָּזֶה, וּכְשֶׁסַּבָּא חוֹשֵׁב שֶׁהִתְעַיַּפְתִּי, דַּוְקָא אָז אֲנִי מִתְעוֹרֵר לַחַיִּים וּמְשַׁלֵּחַ בְּבִטְנוֹ צְרוֹר חֲבָטוֹת, מַמָּשׁ כְּאִלּוּ הָיוּ פְּגָזִים שֶׁיָּצְאוּ מִתּוֹתָח וּלְקָן.

סַבָּא צוֹחֵק בְּקוֹל רָם, נָסוֹג לְאָחוֹר, וּמִיָּד, כְּאִלּוּ מַתְקִיף אֲבָל רַק בִּצְחוֹק.

"הֵי, יוֹאָב," הוּא אוֹמֵר לִי, "צָרִיךְ לִהְיוֹת הוֹגֵן. אָסוּר לְתַקֵּף אֶת הַגַּב וַחֲלָקִים אֲחֵרִים בַּגּוּף, רַק אֶת הַבֶּטֶן, הָאוּ?"

מַה לַּעֲשׂוֹת, אֲבָל אֵין מַה לַּעֲשׂוֹת נֶגֶד הַבֶּטֶן שֶׁל סַבָּא, הִיא קָשָׁה מִדַּי, לָכֵן צָרִיךְ לְהִתְחַכֵּם וּלְנַסּוֹת לַעֲבֹד עָלָיו גַּם מֵהַצְּדָדִים, אֲפִלּוּ שֶׁזֶּה לֹא כָּל כָּךְ הוֹגֵן.

לִיאוֹר מִצְטָרֵף לַקְּרָב, שֶׁמִּתְפַּתֵּחַ עַכְשָׁיו וּמְקַבֵּל מִפְנֶה. הַקְּטַנְצִ'יק הַזֶּה – יֵשׁ לוֹ מִין סִבּוּב כָּזֶה, שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גַּם נֶגֶד הַיְּרִיבִים שֶׁלּוֹ בַּגַּן. הוּא מְבַלְבֵּל אֲפִלּוּ אֶת סַבָּא, וְאַחַר כָּךְ בּוֹעֵט (זֶה אָסוּר) וּמוֹשֵׁךְ בַּבְּגָדִים (וְזֶה גַּם אָסוּר) אֲבָל מַצְלִיחַ לְהַפְתִּיעַ אֶת סַבָּא, וְלִפְעָמִים, כְּשֶׁהוּא מִסְתּוֹבֵב וּמַכֶּה, הוּא מַפְתִּיעַ גַּם אוֹתִי בְּמַהֲלֻמָּה שֶׁנּוֹחֶתֶת בְּטָעוּת, וּפוֹגַעַת בִּי, בְּמָקוֹם כּוֹאֵב.

"יְלָדִים, הַפְסִיקוּ עִם זֶה," אוֹמֶרֶת אִמָּא, שֶׁאַף פַּעַם לֹא סוֹבֶלֶת אֵיךְ שֶׁאֲנַחְנוּ נֶהֱנִים לָלֶכֶת מַכּוֹת עִם סַבָּא.

"אַרְיֵה, אֲנִי אוֹמֶרֶת לְךָ, זֶה יִגָּמֵר רַע," אוֹמֶרֶת סַבְתָּא, שֶׁאַף פַּעַם לֹא סוֹבֶלֶת אֵיךְ שֶׁאֲנַחְנוּ נֶהֱנִים לָלֶכֶת מַכּוֹת עִם סַבָּא.

"תְּנוּ לָהֶם לְהוֹצִיא אֶנֶרְגִּיָּה לִפְנֵי שֶׁהֵם מִתְחַבְּרִים לַוִּידֵאוֹ עַד סוֹף הָעֶרֶב," אוֹמֵר אַבָּא, וּמִצְטָרֵף גַּם הוּא לַקְּרָב בְּקוֹל תְּרוּעַת תַּרְנְגוֹלִים עַזָּה.

"אִי, אוֹי... אִמָּאלֶה..." זֶה לִיאוֹר, שֶׁהִכָּה בְּאֶגְרוֹפוֹ בַּקִּיר, בִּמְקוֹם בְּסַבָּא, שֶׁהִתְחַמֵּק, וְעַתָּה הוּא רָץ אֶל אִמָּא, בּוֹכֶה וּמְיַלֵּל.

"אָמַרְתִּי לָכֶם שֶׁזֶּה יִסְתַּיֵּם כָּכָה" מְנַפְנֶפֶת סַבְתָּא בְּאֶצְבָּעָהּ.

"נוּ, מַהֵר, אַבָּא, הַפְעֵל אֶת הַוִּידֵאוֹ," מְבַקֵּשׁ אַבָּא שֶׁלִּי מֵאַבָּא שֶׁלּוֹ, וּבָרֶגַע שֶׁדּוֹנַלְד דָּק מַתְחִיל לְהִלָּחֵם בְּאַחְיָנִים שֶׁלּוֹ, עַל הַמָּסָךְ, נִגְמָרוֹת כָּל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁלָּנוּ וַאֲפִלּוּ לִיאוֹר נִרְגָּע.

סִפֵּר יוֹאָב

רָשַׁם אִיטוֹ אֲבִירָם